

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 11ਵੀਂ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਚੌਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਟਾਈਪ, ਸੋਧਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਮਨ ਹਸਤਾਖਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲਭਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਸਤਾਖਰ/ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ/ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਐਜੂਸੈਟ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਝੰਜੇੜੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ.ਅ.ਸ. ਨਗਰ ਮੋ: 9872244332	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਮਜਾਤੜੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ.ਅ.ਸ. ਨਗਰ ਮੋ: 8437728001	ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਮੱਛਲੀ ਕਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ.ਅ.ਸ. ਨਗਰ ਮੋ: 9501844866	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਬੀਰ ਕੌਰ ਸ.ਹ.ਸਕੂਲ, ਬਲੌਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ.ਅ.ਸ. ਨਗਰ ਮੋ: 9876228218

ਜਮਾਤ - 10+1

ਵਿਸ਼ਾ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ - ਬੈਂਕ
ਜਮਾਤ - 10+1
ਵਿਸ਼ਾ: ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ !

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਠ ਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ, ਠੀਕ/ਗਲਤ, ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਠ ਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਸਤੂ ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੇ ਉੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓਗੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ: ਲੋਕ ਗੀਤ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1

(ੳ) ਸੁਹਾਗ

I ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹੜੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?
2. ਸੁਹਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰਲ ਕੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?
3. ਲੋਕ ਗੀਤ ਸੁਹਾਗ ਧੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
4. ‘ਚੜ੍ਹ ਚੁਬਾਰੇ ਸੁੱਤਿਆ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
5. ‘ਚੜ੍ਹ ਚੁਬਾਰੇ ਸੁੱਤਿਆ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਚਾਅ ਹੈ?
6. ‘ਚੜ੍ਹ ਚੁਬਾਰੇ ਸੁੱਤਿਆ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਹਾਣਦੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਹਨ?
7. ‘ਬੇਟੀ ਚੰਨਣ ਦੇ ਓਹਲੇ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਕਾਹਦਾ ਓਹਲਾ ਤਕਾਊਂਦੀ ਹੈ?
8. ‘ਬੇਟੀ ਚੰਨਣ ਦੇ ਓਹਲੇ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ?
9. ਚੰਨਣ ਦੇ ਓਹਲੇ ਖੜੀ ਧੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ‘ਦੇਈਂ ਦੇਈਂ ਵੇ ਬਾਬਲਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?

11. ‘ਦੇਈਂ ਦੇਈਂ ਵੇ ਬਾਬਲਾ’ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਸੱਸ ਦੇ ਬਾਹਲੇ ਪੁੱਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਹੈ?
12. ‘ਅੱਸੂ ਦਾ ਕਾਜ ਰਚਾਇਆ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੀ ਹੈ?
13. ਬੇਟੀ ਆਪਣੇ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ?
14. ‘ਅੱਸੂ ਦਾ ਕਾਜ ਰਚਾਇਆ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਨੂੰ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
15. ‘ਹਰੀਏ ਨੀ ਰਸ ਭਰੀਏ ਖਜੂਰੇ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
16. ‘ਹਰੀਏ ਨੀ ਰਸ ਭਰੀਏ ਖਜੂਰੇ’ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
17. ‘ਨਿਵੇਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਪਰਬਤ’ ਵਿੱਚ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਿੰਵਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
18. ‘ਨਿਵੇਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਪਰਬਤ’ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਕੌਣ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ?
19. ‘ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ’ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ?
20. ‘ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਬਾਬਲ ਅੱਗੇ ਤਰਲੇ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਹੈ?
21. ‘ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ’ ਅਨੁਸਾਰ ਧੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਬਾਬਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਗੁੱਡੀਆਂ, ਚਰਖਾ, ਕਸੀਦਾ ਕੌਣ ਸੰਭਾਲੇਗਾ?
22. ‘ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੂਈ ਵੱਟਵਾਂ ਧਾਰਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਕਸੀਦਾ ਕੌਣ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੈ?
23. ‘ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੂਈ ਵੱਟਵਾਂ ਧਾਰਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਰੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ?
24. ‘ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੂਈ ਵੱਟਵਾਂ ਧਾਰਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਪਰਦੇਸਣ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ?

॥ ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਵਾਕੰਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਦੁਹਰਾਓ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
2. ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ‘ਚੜ੍ਹ ਚੁਬਾਰੇ ਸੁੱਤਿਆ’ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਚਾਅ ਹੈ।
4. ‘ਬੇਟੀ ਚੰਨਣ ਦੇ ਓਹਲੇ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।
5. ‘ਦੇਈਂ ਦੇਈਂ ਵੇ ਬਾਬਲਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਰੱਜਿਆ ਪੁੱਜਿਆ ਪੇਕਾ ਘਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. ‘ਅੱਸੂ ਦਾ ਕਾਜ ਰਚਾਇਆ’ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਸੂ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
7. ‘ਹਰੀਏ ਨੀ ਰਸ ਭਰੀਏ ਖਜੂਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਣ-ਯੋਗ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
8. ‘ਨਿਵੇਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਪਰਬਤ’ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਧੀ ਵਿਆਹੁਣ ਸਮੇਂ ਨਿੰਵਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
9. ‘ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ’ ਵਿੱਚ ‘ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ’ ਸ਼ਬਦ ਭਰਾ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।
10. ‘ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੂਈ ਵੱਟਵਾਂ ਧਾਰਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।

੩੩ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
2. ਸੁਹਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧੀ ਬਾਬਲ ਦੇ ਘਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।
3. ‘ਚੜ੍ਹ ਚੁਬਾਰੇ ਸੁੱਤਿਆ’ ਵਿੱਚ ਧੀ ਬਹੁਤ ਹੈ।

4. ‘ਬੇਟੀ ਚੰਨਣ ਦੇ ਓਹਲੇ’ ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ।
5. ‘ਦੇਈਂ ਦੇਈਂ ਵੇ ਬਾਬਲਾ’ ਸੁਹਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਧੀ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਭਰੇ ਡੱਬੇ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. ‘ਅੱਜੂ ਦਾ ਕਾਜ ਰਚਾਇਆ’ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
7. ‘ਹਰੀਏ ਨੀ ਰਸ ਭਰੀਏ ਖਜੂਰੇ’ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।
8. ‘ਨਿਵੇਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਪਰਬਤ’ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨੂੰ ਨਿਉਂਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
9. ‘ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਬਾਬਲ ਅੱਗੇ ਲਈ ਤਰਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
10. ‘ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੂਈ ਵੱਟਵਾਂ ਧਾਰਾ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਕਸੀਦਾ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੈ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਟੱਪੇ
 - (ਅ) ਸਿੱਠਣੀਆਂ
 - (ਇ) ਮਾਹੀਆ
 - (ਸ) ਸੁਹਾਗ।
2. ‘ਚੜ ਚੁਬਾਰੇ ਸੁੱਤਿਆ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗੂੜੀ ਨੀਂਦ
 - (ਅ) ਬੇਫਿਕਰ
 - (ਇ) ਫਿਕਰਮੰਦ
 - (ਸ) ਘੂਕ ਸੁੱਤਾ।
3. ‘ਬੇਟੀ ਚੰਨਣ ਦੇ ਓਹਲੇ’ ਅਨੁਸਾਰ ਧੀ ਚੰਦਨ ਦੇ ਓਹਲੇ ਕਿਉਂ ਖੜੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਲੁਕ ਕੇ
 - (ਅ) ਡਰ ਕਾਰਨ
 - (ਇ) ਸੰਗ ਕਾਰਨ
 - (ਸ) ਖੇਡਣ ਕਾਰਨ।
4. ‘ਦੇਈਂ ਦੇਈਂ ਵੇ ਬਾਬਲਾ’ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀ ਕਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੱਸ
 - (ਅ) ਦਰਾਣੀ

(ਇ) ਜਠਾਣੀ

(ਸ) ਨਨਾਣਾ।

5. 'ਨਿਵੇਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਪਰਬਤ' ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਘੋੜੀ

(ਅ) ਟੱਪਾ

(ਇ) ਸਿੱਠਣੀ

(ਸ) ਸੁਹਾਗਾ।

(ਆ) ਘੋੜੀਆਂ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
2. ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
3. ਘੋੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਵਿਆਹਾਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਸਤਰਾਂ, ਸਿਹਰੇ ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸ਼ਾ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
5. ਭਾਵ ਬਣਤਰ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਘੋੜੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੋਕ ਗੀਤ ਹੈ?
6. 'ਹਰਿਆ ਨੀ ਮਾਲਣ' ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?
7. ਵਿਆਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
8. 'ਹਰਿਆ ਨੀ ਮਾਲਣ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ 'ਹਰਿਆ ਤੇ ਭਾਰੀ ਭਰਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?
9. ਵਿਆਹਾਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜੰਮਦਿਆਂ ਕਾਹਦੇ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?
10. ਵਿਆਹਾਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜੰਮ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ?
11. ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਤੰਬੂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ?
12. ਵਿਆਹਾਂਹਦੜ ਲਈ ਸਿਹਰਾ ਕੌਣ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ?
13. ਸਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਚੰਬੇ ਦੇ ਫੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
14. ਸਿਹਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
15. ਮਾਲਣ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
16. 'ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਵੇ ਮਾਂ ਦਿਆਂ ਸੁਰਜਣਾ' ਘੋੜੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?
17. ਵਿਆਹਾਂਹਦੜ ਦੀ ਘੋੜੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੋਭ ਰਹੀ ਹੈ?
18. ਵਿਆਹਾਂਹਦੜ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

19. ਵਿਆਂਹਦੜ ਨੇ ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਢੁੱਕਣਾ ਹੈ?
20. ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਵਿਆਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
21. 'ਮੱਥੇ ਤੇ ਚਮਕਣ ਵਾਲ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਗਨਾ ਦਾ ਗਾਨਾ ਤੇ ਮਹਿੰਦੀ ਕਿਸ ਦੇ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ?
22. ਡੋਲਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਵਾਰ ਕੇ ਕਿਸ ਨੇ ਪੀਤਾ?
23. ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬੰਨੋ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
24. ਸਿਹਰਾ ਕਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
25. ਲਾੜੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ?
26. 'ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ' ਘੋੜੀ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?
27. ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ?
28. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੇ ਸ਼ਗਨ ਕੌਣ ਕਰਦੀ ਹੈ?
29. ਦੰਮਾਂ ਦੀ ਬੋਗੀ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ?
30. ਵਿਆਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਘੋੜੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਦਾਲ ਚਰ ਰਹੀ ਹੈ?
31. 'ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮਰਦ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
32. ਰੱਤੇ ਡੋਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੌਣ ਆਵੇਗਾ?
33. 'ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਆ ਈ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਗਾਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
34. 'ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਆ ਈ' ਘੋੜੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਹਾਗ?
35. ਵੀਰ ਦੇ ਸਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਕੌਣ ਚੁੰਮਦਾ ਹੈ?
36. ਭਾਬੀਆਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਘੋੜੀ ਚੜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?

॥ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਹੋ ਮਾਲਣ, ਹੋ ਭੈਣੇ ਵਿਆਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਭਰਿਆ ਹੈ।
2. ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜੰਮਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਰੱਖਿਆ।
3. ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨੁਹਾ ਧੁਆ ਕੇ ਰੇਸ਼ਮ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਖਿਡਾਉਣ ਲਈ ਦੇ ਕੁੱਛੜ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
4. ਦਾਈਆਂ ਤੇ ਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੂਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।
5. 'ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਵੇ ਮਾਂ ਦਿਆ ਸੁਰਜਣਾ' ਘੋੜੀ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੀ ਚਾਲ ਢਾਲ ਵਰਗੀ ਹੈ।
6. ਵਿਆਂਹਦੜ ਨੇ ਦੇ ਘਰ ਢੁੱਕਣਾ ਹੈ।
7. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦਾ ਨਾਲ ਉੱਠਣ-ਬੈਠਣ ਹੈ।
8. ਕੈਂਠਾ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ।
9. 'ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚਮਕਣ ਵਾਲ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹੜੇ ਦੇ ਸਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ।

10. ਬੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਹੈ।
11. ਮਾਂ ਨੇ ਬੰਨੜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਵਾਰ ਕੇ ਪੀਤਾ।
12. ਬੰਨੜੇ ਦੀ ਮਹਿੰਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਸੂਹਾ ਹੈ।
13. ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਦਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।
14. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੀ ਸੁਹਾਗਣ ਮਾਂ ਜੰਵ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।
15. ਵਿਆਂਹਦੜ ਉੱਤੇ ਪੈਸੇ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਬੋਗੀ ਤੇਰੇ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਈ ਹੈ।
16. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਦੇ ਸੰਗਲ ਫੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
17. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਿਖਾਰਨ ਲਈ ਭਾਬੀ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮਾ ਪਾਇਆ।
18. 'ਸਤਿਗੁਰ' ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਆ ਈ ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਨੇ ਘੋੜਾ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠ ਬੱਧਾ।
19. ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ।
20. ਨੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਠੰਢੇ-ਠੰਢੇ ਹੁਲਾਰੇ ਦਿੱਤੇ।
21. ਵੀਰ ਦੀ ਸੱਸ ਸਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਦੀ ਹੈ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. 'ਘੋੜੀਆਂ' ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
2. ਘੋੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਸਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਚੰਬੇ ਦੇ ਫੁੱਲ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਹਨ।
4. ਮਾਲਣ ਨੂੰ ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. 'ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਵੇ ਮਾਂ ਦਿਆ ਸੁਰਜਣਾ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਛੈਲ-ਨਵਾਬਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢੁੱਕਣਾ ਹੈ।
6. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੀ ਕਲਗੀ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਹੈ।
7. ਲਾੜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਚੀਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦਾ ਚੀਰਾ ਤਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
9. 'ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚਮਕਣ ਵਾਲੇ' ਬੰਨੇ ਦੇ ਗਾਨੇ ਦੇ ਫੁੱਮਣ ਚਾਰ ਹਨ।
10. ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਸੂਹਾ ਲਾਲ ਹੈ।
11. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਡੋਲਾ ਲਿਆਉਣ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਾਰ ਕੇ ਪੀਂਦੀ ਹੈ।
12. ਸਿਹਰਾ ਸਰਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
13. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸ਼ਗਨ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
14. ਦੰਸਾਂ ਦੀ ਬੋਗੀ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ।
15. ਨਿੱਕਿਆਂ ਸ਼ਬਦ ਲਾੜੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
16. ਰੱਤੇ ਡੋਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾੜਾ ਬੈਠ ਕੇ ਆਵੇਗਾ।

17. ਲਾੜੇ ਦੀ ਮਾਂ ਪਾਣੀ ਵਾਰ ਕੇ ਪੀਵੇਗੀ।
18. 'ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਆ ਈ' ਵੀਰ ਨੇ ਘੋੜਾ ਫਲਾਹੀਂ ਹੇਠ ਬੰਨਿਆ।
19. ਭਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੇਵਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ।
20. ਹੁਮਕਦੀ ਹਵਾ ਵੀਰ ਨੂੰ ਠੰਢੇ ਹੁਲਾਰੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।
21. ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਘੋੜੀ ਚਾੜਿਆ ਸੀ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਹਰਿਆ ਨੀ ਮਾਲਣ' ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਘੋੜੀ	(ਅ) ਛੋਲਾ
(ਈ) ਟੱਪਾ	(ਸ) ਸਿੱਠਣੀ।
2. ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਸੁਹਾਰਾ	(ਅ) ਟੱਪੇ
(ਈ) ਘੋੜੀ	(ਸ) ਮਾਹੀਆ।
3. 'ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਵੇ ਮਾਂ ਦਿਆਂ ਸੁਰਜਣਾ' ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਘੋੜੀ	(ਅ) ਸੁਹਾਰਾ
(ਈ) ਛੋਲਾ	(ਸ) ਟੱਪਾ
4. ਵਿਆਂਹਦੜ ਉੱਤੇ ਕੌਣ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(ਉ) ਦੋਸਤ	(ਅ) ਮਾਂ
(ਈ) ਭਰਾ	(ਸ) ਚਾਚੇ।
5. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

(ਉ) ਮਾਲਾ	(ਅ) ਤਵੀਤ
(ਈ) ਗਾਨੀ	(ਸ) ਕੈਂਠਾ।
6. ਵਿਆਂਹਦੜ ਦਾ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉੱਠਣਾ ਬੈਠਣਾ ਹੈ?

(ਉ) ਸਰਦਾਰਾਂ ਨਾਲ	(ਅ) ਨਵਾਬਾਂ ਨਾਲ
(ਈ) ਅਮੀਰਾਂ ਨਾਲ	(ਸ) ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ
7. 'ਮੱਥੇ ਤੇ ਚਮਕਣ ਵਾਲੇ' ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਘੋੜੀ	(ਅ) ਸੁਹਾਰਾ
(ਈ) ਛੋਲਾ	(ਸ) ਟੱਪਾ

8. ਸਿਹਰਾ ਕਿਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(ਉ) ਭਾਬੀ

(ਅ) ਲਾੜੇ ਦੇ

(ਈ) ਭੈਣ

(ਸ) ਲਾੜੀ

9. ਵਿਆਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਘੋੜੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਦਾਲ ਚਰ ਰਹੀ ਹੈ?

(ਉ) ਪੀਲੀ-ਪੀਲੀ (ਅ) ਹਰੀ-ਹਰੀ

(ਈ) ਲਾਲ-ਲਾਲ (ਸ) ਕਾਲੀ-ਕਾਲੀ

10. ਵਿਆਂਹਦੜ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੀ ਘੋੜੀ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਕਾਲੀ (ਅ) ਨੀਲੀ

(ਈ) ਸਫੈਦ (ਸ) ਭੂਰਾ

11. 'ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮਰਦ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?

(ਉ) ਦੋਸਤ (ਅ) ਸਹੁਰਾ

(ਈ) ਜੀਜਾ-ਸਾਲਾ (ਸ) ਬਾਪ ਤੇ ਬਾਬਾ

12. 'ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਬੀ ਕਿਹੜੀ ਰਸਮ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੇ ਲੱਡੂ ਖੁਆਉਣ ਦੀ (ਅ) ਵਿਆਂਹਦੜ ਦੇ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉਣ ਦੀ

(ਈ) ਵਿਆਂਹਦੜ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖੁਆਉਣ ਦੀ (ਸ) ਵਿਆਂਹਦੜ ਨੂੰ ਕੈਂਠਾ ਪਾਉਣ ਦੀ।

14. 'ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਆ ਈ' ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਘੋੜੀ

(ਅ) ਸੁਹਾਰਾ

(ਈ) ਛੋਲਾ

(ਸ) ਟੱਪਾ

15. 'ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਆ ਈ' ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਨੂੰ ਠੰਢੇ ਹੁਲਾਰੇ ਕੌਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਨਹਿਰ (ਅ) ਸੜਕ

(ਈ) ਨਚੀ

(ਸ) ਹਵਾ

16. ਵਿਆਂਹਦੜ ਨੂੰ ਘੋੜੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ?

(ਉ) ਮਾਂ ਨੇ (ਅ) ਭਾਬੀ ਨੂੰ

(ਈ) ਭੈਣ ਨੇ

(ਸ) ਸੱਸ ਨੇ

(੯) ਸਿੱਠਣੀਆਂ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਕਿਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
2. ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀਆਂ-ਗਾਲਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਜਾਂਵੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ?
6. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਵੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ?
7. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਲੱਜਿਓ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
8. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਦਾ ਰੰਗ ਰੂਪ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
9. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਨੂੰ ਬੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
10. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਡਲੀ ਬੀਬੀ ਰੋਟੀ ਪਿੱਛੋਂ ਕੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ?
11. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਵੀਆਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ?
12. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

II ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਲਾੜੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
2. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਹਾਸ-ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਭੱਦੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਸਿੱਠਣੀ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਦੇ ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
5. ਨਿਲੱਜਿਓ ਸ਼ਬਦ ਧੀ ਦੇ ਪੇਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਜੰਵ ਵਾਜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਜਦੀ।
7. ਸਿੱਠਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਵੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਰਕੇ ਖਲ ਕੁੱਟ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

III ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਜਾਂਵੀ ਉਸ ਪਿੰਡੋਂ ਆਏ ਜਿਥੋ..... ਨਾ।
2. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾੜਾ ਭੁੱਖ ਲੱਗਣ ਤੇ ਕੱਢਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਥ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਜਦੀ ਨਹੀਂ।
4. ਸਿੱਠਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾੜਾ ਅੱਧੀ ਗਤੀਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ।
5. ਸਿੱਠਣੀ ਵਿੱਚ ਕੁੜਮ ਨੂੰ ਵਰਗਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
6. ਸਿੱਠਣੀ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਦੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਵਾਂਗ ਝਾਕਦੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
 - (ਉ) ਵਿਆਹ
 - (ਅ) ਜਨਮ
 - (ਇ) ਮੌਤ
 - (ਸ) ਤਿਉਹਾਰ।
2. ਨਿਲੱਜਿਓ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੁਹਾਗ
 - (ਅ) ਮਾਹੀਆ
 - (ਇ) ਢੋਲੇ
 - (ਸ) ਸਿੱਠਣੀਆਂ।
3. ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜਮ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੂਰਜ ਵਰਗਾ
 - (ਅ) ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਰਗਾ
 - (ਇ) ਘੋਟਣੇ ਵਰਗਾ
 - (ਸ) ਰਾਜਿਆਂ ਵਰਗਾ।
4. ‘ਪੈਸਾ ਪੈਸਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਿਓ ਪਾਓ,
 ਲਾੜੇ ਜੋਗਾ ਤੁਸੀਂ ਵਾਜਾ ਮੰਗਾਓ।
 ਜੰਥ ਤੇ ਸੱਜਦੀ ਨਹੀਂ,
 ਨਿਲੱਜਿਓ ਲੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ।’
 ਉਪਰੋਕਤ ਲੋਕ ਗੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੁਹਾਗ

- (ਆ) ਟੱਪੇ
- (ਈ) ਸਿੱਠਣੀਆਂ
- (ਸ) ਘੋੜੀਆਂ।
5. ਜਾਂਵੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਗੋਰੇ
- (ਅ) ਮੁੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ
- (ਈ) ਝੁਰੜੀਆਂ ਵਾਲੇ
- (ਸ) ਦਾੜੀਆਂ ਵਾਲੇ।

(ਸ) ਟੱਪਾ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

- ‘ਟੱਪਾ’ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਵਾਲਾ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਹੈ?
- ‘ਇਕਹਿਗੀ ਬੋਲੀ’ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਨੂੰ ਕਾਵਿ-ਤੁਕਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਕੀ ਟੱਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ-ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ‘ਨਹੀਓ ਲੱਭਣੇ ਲਾਲ ਗੁਆਚੇ, ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆਾ’ ਇਸ ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਭਾਵ ਹੈ?

II ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

- ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਬਦਿਕ-ਚਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਟੱਪੇ ਨੂੰ ਲਮਕਾ ਕੇ ਗਾਉਣ ਲਈ ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ ਨਹੀਂ ਜੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ।
- ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਟੱਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੇਕ ਰੰਗਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿੱਕੀਆਂ-2 ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਟੱਪੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਤੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਚੀਰਘ ਸਵਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

III ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਪੁੱਛਦਾ,
-, ਟੁੱਟ ਕੇ ਨਾ ਬਹਿਜੀਂ ਵੀਰਨਾ।

3. ਪੁੱਤ ਵੀਰ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਮੇਰਾ ਕਹਿ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ।
4. ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਨਾਉਂਦਾ ਫਿਰੇ ਤੇ।
5. ਤਿੰਨ ਰੰਗ ਨਹੀਂਓਂ ਲੱਭਣੇ, ਹੁਸਨ,.....।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਦੂਹਰੇ	(ਅ) ਇਕਹਿਰਾ
(ਈ) ਤੀਹਰਾ	(ਸ) ਬਹੁ-ਭਾਵਾ
2. ਰਚਨਾ ਪੱਖਾਂ ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ, ਸਹਿਜ, ਸਰਲਤਾ,..... ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਤਿੱਖਾਪਣ	(ਅ) ਮਿੱਠਾਪਣ
(ਈ) ਫਿੱਕਾਪਣ	(ਸ) ਰਸੀਲਾਪਣ
3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ, ਰੱਬ ਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜੋੜੀਆਂ।

(ਉ) ਪੀਲੇ ਚੌਲ	(ਅ) ਚਿੱਟੇ ਚੌਲ
(ਈ) ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਚੌਲ	(ਸ) ਹਰੇ ਚੌਲ।

(ਹ) ਬੋਲੀਆਂ (ਲੰਮੀਆਂ)

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਬੋਲੀਆਂ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਹੈ?
2. ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤੁਕ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਕੀ ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਪੱਖਾਂ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਅੰਰਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ‘ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਸਾਡੇ’ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਜੀਵਨ-ਸੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
6. ‘ਕਾਲਿਆ ਹਰਨਾ’ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਹਿਰਨ ਕਿਹੜੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ?
7. ‘ਦੇਸ ਮੇਰੇ ਦੇ ਬਾਂਕੇ ਗੱਭਰੂ’ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸ਼ੁਭ-ਕਾਮਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
8. ‘ਤਾਰਾਂ-ਤਾਰਾਂ-ਤਾਰਾਂ’ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ‘ਜਿਉਂਦੀ ਮੈਂ ਮਰ ਗਈ’ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

II ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਮਰਦ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭੰਗੜੇ ਵਿੱਚ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।
2. ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤੁਕ ਨੂੰ ਤੋੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਕ ਲਗ-ਭਗ ਅੱਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦਾ ਤੌਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

III ਝਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਦੇਸ ਦੀਆਂ, ਖਿੜੀਆਂ ਰਹਿਣ ਬਹਾਰਾਂ।
2. ਮਹਿੰਦੀ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ, ਬਿਨ ਨੀ ਲਹਿੰਦੀ।
3. ਕਾਲਿਆ ਹਰਨਾ ਰੋਹੀਏਂ ਫਿਰਨਾ, ਤੇਰੇ ਝਾੰਜਰਾਂ ਪਾਈਆਂ।
4. ਜੇਡ ਗਰੀਬ ਨਾ ਕੋਈ, ਇੰਦਰ ਜੇਡ ਨਾ ਦਾਤਾ।
5. ਜੇਹੜਾ ਛੁੱਲ ਵਿੱਛੜ ਗਿਆ, ਮੁੜ ਨੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ।

IV ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਮਹਿੰਦੀ ਮਹਿੰਦੀ ਹਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ' ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਵਕਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਮੁਟਿਆਰ	(ਅ) ਨੌਜਵਾਨ
(ਈ) ਬਜ਼ੁਰਗ	(ਸ) ਬੱਚਾ।
2. 'ਕਾਲੇ ਹਿਰਨ' ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੈ?

(ਉ) ਝਾੰਜਰਾਂ	(ਅ) ਪਟਾ
(ਈ) ਘੁੰਗਰੂ	(ਸ) ਮੋਤੀ।

(ਕ) ਢੋਲਾ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. 'ਢੋਲਾ' ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਹੈ?
2. 'ਢੋਲੇ' ਦੇ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

3. ਢੋਲਿਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
4. ਢੋਲੇ ਗਾਉਣ ਲਈ ਕੰਨ ਤੇ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਢੋਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
6. ‘ਕਦੇ ਨੇਹੂੰ ਨ ਲਗਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ’ ਤੁਕ ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
7. ਮੀਆ ਰਾਂਝਾ, ਢੋਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ?
8. ‘ਦੁਖਿਆਰੇ ਮਰ ਕਿਉਂ ਨ ਵੈਂਦੇ’ ਤੁਕ ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

॥ ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਢੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਕਈ ਢੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦਾ ਕਲਾਤਮਿਕ ਚਿਤਰਨ ਹੈ।
3. ਢੋਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੀਆਂ ਦੇ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
4. ਢੋਲੇ ਬਾਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੩੦ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸੌਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਕਦੀ..... ਨਾ ਲੱਗਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ।
2. ਕੋਲ ਵਸੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ..... ਚੰਗੀਆਂ।
3. ਉਹ ਤਾਂ ਭੈੜੇ ਲੱਦੀ ਜਾਂਦੇ ਨੁ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਂਦੇ ਨੇ ਰਲਾ ਕੇ।
4. ਮੱਝੀਂ ਮਾਲ ਵਰਿਆਮਾਂ ਦਾ,..... ਕੋਲ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀਆਂ।
5. ਕੈਲੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਮੱਝਾਂ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਆਂਦੀਆਂ।

ੴ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(ਉ) ਟੋਪਾ (ਅ) ਢੋਲਾ

(ਈ) ਬੋਲੀਆਂ (ਸ) ਘੋੜੀਆਂ।
2. ‘ਕੈਲੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਮੱਝਾਂ’ ਢੋਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਤਾਰੀਫ ਹੋਈ ਹੈ?

(ਉ) ਬਲਦਾਂ ਦੀ (ਅ) ਗਾਵਾਂ ਦੀ

(ਈ) ਮੱਝਾਂ ਦੀ (ਸ) ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ।

(੪) ਮਾਹੀਆ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਮਾਹੀਆ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਮਾਹੀਏ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
3. ਕੀ ਮਾਹੀਏ ਤੇ ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ?
4. ਮਾਹੀਆ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਹਾ?
5. ਮਾਹੀਏ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਛੋਟੀ ਤੁਕ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

II ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਮਾਹੀਏ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
2. ਟੱਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਭਾਂਤੀ ਵਿਸ਼ੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਮਾਹੀਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

III ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਸਭ ਸੋਹਣੇ, ਮਿਲੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਨੇ।
2. ਚਿੱਠੀ ਸਾਡੇ ਮਾਹੀਏ ਦੀ, ਵਿੱਚ ਨਾ ਬੋਲੋ।
3. ਸਾਡੀ ਗਲੀ ਲੰਘ ਮਾਹੀਆ, ਦੁੱਖ ਬਿਮਾਰਾਂ ਦੇ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਤਿੰਨ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
(ਉ) ਟੱਪਾ (ਅ) ਬੋਲੀਆਂ
(ਇ) ਮਾਹੀਆ (ਸ) ਢੋਲਾ।
2. ਮਾਹੀਏ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਲੋਕ-ਨੀਤੀ (ਅ) ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵ
(ਇ) ਬਹਾਦਰੀ ਭਾਵ (ਸ) ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ।

(ਗ) ਬੁਝਾਰਤਾਂ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ -

1. ਕਿਹੜਾ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਗਦ ਤੇ ਪਦ ਦੋਹਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
2. ਬੁਝਾਰਤ ਦੀ ਸੈਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਉੱਤਰ ਕਿੱਥੇ ਲੁਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪੱਖਾਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

II. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ

1. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੁੰਝਲ ਨੂੰ ਬੁੱਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
3. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

III. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ _____।
2. _____ ਪੋਹ-ਮਾਘ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ।
3. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ _____ ਸੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
4. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਦਾ _____ ਤੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਰਾਤ (ਅ) ਸ਼ਾਮ (ਇ) ਦੁਪਹਿਰ (ਸ) ਸਵੇਰ
2. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪੱਖਾਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
(ਉ) ਕੋ (ਅ) ਤਿੰਨ (ਇ) ਚਾਰ (ਸ) ਪੰਜ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ : ਮਿਥ ਕਥਾਵਾਂ

(ੳ) ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਤੇ ਪਰਨਾਖਸ਼ ਦਾ ਆਪਸ 'ਚ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ?
3. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਨਾਖਸ਼ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ?
4. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ, ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
5. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਰਾਜ ਭਾਗ ਛੱਡ ਕੇ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਨ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?
6. ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਪਾਂਧੇ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?
7. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਜਲਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਡੋਬ ਕੇ ਮਾਰ ਦੇਣ?
8. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਲਾਦਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗਿਆ?
9. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਸੁੱਟਿਆ?
10. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
11. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਗਰਮ ਥੰਮ ਉੱਤੇ ਕੀ ਤੁਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ?
12. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਦ ਦੀ ਕਥਾ 'ਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ?
13. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਨਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਿਆ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੈਕੁੰਠ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਪਿਆ।
2. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਭਾਵੇਂ ਬਲਵਾਨ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਤੋਂ ਡਰ ਲਗਦਾ ਸੀ।
3. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।
4. ਪਾਂਧੇ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਕੋਲ ਕੀਤੀ।
5. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਿਠਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, “ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹਨ।
6. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਦਿੜ ਰਿਹਾ।
7. ਹੋਲਕਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦੀ ਢੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।
8. ਬਾਲਣ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਇਸ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜ ਗਈ ਤੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਬਚ ਗਿਆ।

9. ਤਦ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਥੰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਥੰਮ ਨੂੰ ਪਾ ਲਵੇ।
10. ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨਾ ਅੰਦਰ ਸੀ ਨਾ ਬਾਹਰ, ਉਹ ਉੱਤੇ ਸੀ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਨਾਖਸ਼ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਨਹੀਂ ਸਨ।
2. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਸੀ।
3. ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਪਾਂਧੇ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।
4. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਜਲਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।
5. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਕੱਢੀ।
6. ਪਰਮਾਤਮਾ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸੀ।
7. ਨਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਨਹੁੰਦਰਾਂ ਨੇ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁਲਾ ਦਿੱਤਾ।
8. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਖੀ ਸਨ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਬਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ?

(ਉ) ਪਰੀਕਬਾਵਾਂ	(ਅ) ਦੰਤ ਕਬਾਵਾਂ
(ਈ) ਨੀਤੀ ਕਬਾਵਾਂ	(ਸ) ਮਿਥ ਕਬਾਵਾਂ।
2. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਭਾਵੇਂ ਬਲਵਾਨ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ?

(ਉ) ਅੱਗ	(ਅ) ਸਰਾਪ
(ਈ) ਪਾਣੀ	(ਸ) ਮੌਤ।
3. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਕੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਗਰਜ ਕੇ ਕੀ ਕਿਹਾ?

(ਉ) ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਰਪੋਕ ਹਾਂ	(ਅ) ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਾਂ
(ਈ) ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਾਂ	(ਸ) ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਾਂ।
4. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਰੂਪ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?

(ਉ) ਰਾਖਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ	(ਅ) ਪਸੂ ਦੇ ਰੂਪ
(ਈ) ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਰੂਪ	(ਸ) ਨਾ ਪੂਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਪਸੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

(ਅ) ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ

| ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਕਿਸ ਕਬਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?
2. ਵੀਰਸੈਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
3. ਨਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਖਾਸ ਮੁਹਾਰਤ ਸੀ?
4. ਭੀਮ ਕਿਥੋਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ?
5. ਭੀਮ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
6. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਜਾਣ ਲੱਗੇ?
7. ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ?
8. ਦਮਿਅੰਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੋ-ਮਨੀ ਕਿਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ?
9. ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੇ ਵਰਮਾਲਾ ਕਿਸ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ?
10. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੇ ਘਰ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਹੋਏ?
11. ਕਿਸ ਤੋਂ ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਹੋਈ?
12. ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਨਲ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ?
13. ਜੂਝੇ ਵਿੱਚ 'ਨਲ' ਹਾਰਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਕੌਣ ਜਿੱਤਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ?
14. ਨਲ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪਿਆ?
15. ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਜਗਾਰ ਨੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਨਿਗਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?
16. ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮੰਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕੀਤਾ?
17. ਜਦੋਂ ਦਮਿਅੰਤੀ ਜੰਗਲ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਚੇਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੀ ਰਾਜ ਮਾਤਾ ਦਮਿਅੰਦੀ ਦੀ ਕੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ?
18. ਰਾਜਾ ਨਲ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਝੱਲਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ?
19. ਰਿਤੂਪਰਣ ਕੀ ਖੇਡਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਸੀ?
20. ਰਿਤੂਪਰਣ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਗੁਰ ਦੱਸੇ?
21. ਰਾਜੇ ਨਲ ਨੇ ਰਿਤੂਪਰਣ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਭੇਤ ਦੱਸਿਆ?

॥ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਿਸ਼ਧ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨਲ ਸੀ।
2. ਦਮਿਅੰਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇੱਛਾ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ।
3. ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੇ ਵਰਮਾਲਾ ਨਲ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ।
4. ਨਲ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।
5. ਪੁਸ਼ਕਰ ਨੇ ਨਲ ਦਾ ਰਾਜ ਜਿੱਤਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
6. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਭਾਣੇ ਰਹੇ।
7. ਸਵੇਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੀ ਜਾਗ ਖੁਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਾਜੇ ਨਲ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦਾ ਮਨ ਹੋ ਗਿਆ।

੩੦ ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸਤ ਸਨ।
2. ਨਲ ਨੂੰ ਘੋੜੇ ਦੁੜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਖਾਸ ਮੁਹਾਰਤ ਸੀ।
3. ਦਮਿਅੰਤੀ ਕਰੂਪ ਤੇ ਬੇਅਕਲ ਸੀ।
4. ਦਮਿਅੰਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੋ-ਮਨੀ ਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।
5. ਨਲ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਕਰ ਨੇ ਜੂਏ ਵਿੱਚ ਹਗ ਕੇ ਸਭ ਰਾਜ ਭਾਗ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ।
6. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਛੱਡ ਕੇ ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪਏ।
7. ਨਲ ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਬਾਵਲਾ ਹੋਇਆ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ।

੪੦ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੀ ਕਥਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?

(ਉ) ਦੰਤ ਕਥਾਵਾਂ	(ਅ) ਨੀਤੀ ਕਥਾਵਾਂ
(ਈ) ਪ੍ਰੀਤ ਕਥਾਵਾਂ	(ਸ) ਮਿੱਥ ਕਥਾਵਾਂ।
2. ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਹੋਈ?

(ਉ) ਸਤਿਯੁਗ ਤੋਂ	(ਅ) ਕਲਯੁਗ ਤੋਂ
(ਈ) ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਤੋਂ	(ਸ) ਰਾਜਿਆਂ ਤੋਂ।

3. ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਨਲ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ?
- (ਉ) ਛੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਣ ਦਾ (ਅ) ਜੂਆ ਖੇਡਣ ਦਾ
(ਈ) ਕੁਸ਼ਤੀ ਖੇਡਣ ਦਾ (ਸ) ਮੁਰਗੇ ਲੜਾਉਣ ਦਾ।
4. ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਕਿਸ ਕੋਲ ਛੱਡੇ?
- (ਉ) ਸਹੁਰੇ ਘਰ (ਅ) ਪਿਤਾ ਕੋਲ
(ਈ) ਸਹੇਲੀ ਘਰ (ਸ) ਨਲ ਕੋਲ।
5. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਮਿਅੰਤੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸਵੰਬਰ ਕਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
- (ਉ) ਰਿਤੂਪਰਣ ਦੀ (ਅ) ਨਲ ਦੀ
(ਈ) ਰਸਾਲੂ ਦੀ (ਸ) ਅਮਰਨਾਥ ਦੀ

ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ

1. ਨੀਲ ਕਮਲ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਸੁਦਾਗਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕੀ ਦੇ ਕੇ ਗਿਆ?
2. ਜੇਕਰ ਛੁਗੀ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ?
3. ਸੁਦਾਗਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਛੁਗੀ ਉੱਤੇ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਸਿੰਮ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ?
4. ਸੁਦਾਗਰ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ?
5. ਜਦੋਂ ਸੁਦਾਗਰ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਗੁਣਵਾਨ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਕੀ ਹਸਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਈ?
6. ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸਨੂੰ ਭੇਜਿਆ?
7. ਜਦੋਂ ਫੱਡੇ ਕੁੱਟਣੀਆਂ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸਨੂੰ ਭੇਜਿਆ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ?
2. ਸੁਦਾਗਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਗਿਆ।
3. ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਹਸਰਤ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਦੱਸੀ।
4. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅੱਰਤਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਠੋੜੀ ਵਾਲਾ ਤਿਲ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਸੁਰਮੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।
5. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫੱਡੇ ਕੁੱਟਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਪਕੌੜੇ ਖੁਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘੂਕ ਸੁੱਤੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ।
6. ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਡੋਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਬੈਠ ਸਕੀਏ।
7. ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਵਜੀਰ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਉਹ ਕਾਹਲੀ-ਕਾਹਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਸੁਦਾਗਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦਿੱਤੀ।
2. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਸੁਦਾਗਰ ਨੂੰ ਨੀਲ ਕਮਲ ਦਿੱਤਾ।
3. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਗੁਣਵਾਨ ਸੀ।
4. ਦੋਹੇ ਫੱਡੇ ਕੁੱਟਣੀਆਂ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਫੈਦ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਸੁਦਾਗਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਈਆਂ।
5. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਹੋਰ ਸਨ।
6. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸ਼ੀਰੇ ਵਾਲੇ ਟੋਏ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ।
7. ਸੁਦਾਗਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਫੇਰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੋਏ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨੀਲ ਕਮਲ ਦੀ ਕਥਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਚੋਂ ਲਈ ਹੈ?
(ਉ) ਪ੍ਰੀਤ ਕਥਾਵਾਂ (ਅ) ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ
(ਈ) ਮਿੱਥ ਕਥਾਵਾਂ (ਸ) ਨੀਤੀ ਕਥਾਵਾਂ।
2. ਸੁਦਾਗਰ ਕੀ ਲੈ ਕੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ?
(ਉ) ਕਪੜਾ (ਅ) ਹੀਰੇ ਮੌਤੀ
(ਈ) ਸ਼ਹਿਦ (ਸ) ਲੋਹਾ।
3. ਜਦੋਂ ਫੱਡੇ ਕੁੱਟਣੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਿਆ?
(ਉ) ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ (ਅ) ਭੰਗ ਦਾ
(ਈ) ਸੰਗੀਤ ਦਾ (ਸ) ਡੋਡਿਆਂ ਦਾ।
4. ਸੁਦਾਗਰ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕੀ ਬਣਨ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਸੀ?
(ਉ) ਚੰਗਾ ਵਪਾਰੀ (ਅ) ਮੰਤਰੀ
(ਈ) ਸੈਨਾਪਤੀ (ਸ) ਜਰਨੈਲ।
5. ਸੁਦਾਗਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਦੋ ਟੋਏ ਪੁੱਟੇ ਸਨ?
(ਉ) ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖਾਦ ਦੇ (ਅ) ਗੁੜ ਦਾ ਸ਼ੀਰਾ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਖੰਭ ਤੇ ਰੂੰ
(ਈ) ਰੋੜੇ ਅਤੇ ਰੇਤਾ ਦਾ (ਸ) ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹ ਦੇ।

2. ਸਬਜ਼ ਪਰੀ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਵਿਆਹਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁਆਰਾ?
2. ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ?
3. ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ?
4. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਘੋੜੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਚਲ ਪਿਆ?
5. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਹੇਠਾਂ ਅਰਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਛੁੰਕਾਰੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ?
6. ਰੁੱਖ ਉੱਤੇ ਕੌਣ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ?
7. ਹੰਸ ਤੇ ਹੰਸਣੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
8. ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
9. ਹੰਸ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ?
10. ਹੰਸ ਨੇ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਨਹਾਉਂਦੇ ਵੇਖਿਆ?
11. ਹੰਸ ਨੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਪਰੀਆਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼. ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?
12. ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਤੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕਿਸ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਲ ਚੱਲ ਪਏ?
13. ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਤੂਫਾਨ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੀ ਡੁੱਬ ਗਈ?
14. ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਹੰਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕੀ ਸੋਚਿਆ?
15. ਹੰਸ ਕੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ?
16. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ?
17. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਹੰਸ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੋਂ ਨਿਕਲੇ?
18. ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ?
19. ਮਾਲਣ ਨੇ ਕਿਸਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਲਏ?
20. ਇੱਕ ਪਰੀ ਨੇ ਕਿਸ ਜਾਤ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਘੋੜੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲੱਭਣ ਚੱਲ ਪਿਆ।
2. ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੱਸੀ।

3. ਹੰਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਪਰੀਆਂ ਨਹਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਪਏ ਸਨ।
4. ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ।
5. ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਨੇ ਮਹਿਲ ਦੀ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਖਿਲਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।
6. ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਲਿੱਸਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੰਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ।
7. ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਉਸ ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਹ ਨੇੜੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਨੇ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
8. ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਦਾ-ਖੇਡਦਾ ਜੰਗਲ ਦੇ ਉਸ ਪਾਸੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਸਨੇਤਰੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਕੁਆਰਾ ਸੀ।
2. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ।
3. ਜਦੋਂ ਸੱਪ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਡੰਗਣ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।
4. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ, ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਤੇ ਹੰਸ ਬੇੜੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ।
5. ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਭਠਿਆਰਨ ਦੇ ਘਰ ਲੱਕੜਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ।
6. ਜਦੋਂ ਮਾਲਣ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲਣ ਨੇ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਦੀ ਖੂਬ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।
7. ਪਰੀਆਂ ਨੱਚ ਕੇ ਉੱਡਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਕਦੀ ਵੀ ਆਦਮ ਜਾਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ।”

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?

(ਉ) ਮਿਥ ਕਥਾਵਾਂ	(ਅ) ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ
(ਈ) ਪ੍ਰੀਤ ਕਥਾਵਾਂ	(ਸ) ਨੀਤੀ ਕਥਾਵਾਂ।
2. ਹੰਸ ਨੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਤੱਕ ਕੌਣ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?”

(ਉ) ਦੇਵਤੇ	(ਅ) ਪਰੀਆਂ
(ਈ) ਰਾਜਾ	(ਸ) ਰਾਖਸ਼।

3. ਜਦੋਂ ਸਬਜ਼ਪਰੀ ਨਹਾਉਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮਾਲਣ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ।

- (ਓ) ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ (ਅ) ਖੂਹ ਵਿੱਚ
(ਇ) ਨਦੀ ਵਿੱਚ (ਸ) ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ

ਨੀਤੀ ਕਥਾਵਾਂ

(ਓ) ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਚੱਕੀ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਦੀਵਾ ਨਾ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ?
2. ਜਦੋਂ ਲਾਲਚੀ ਬੰਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਦੀਵਾ ਬੁੱਝਿਆ ਉਸ ਥਾਂ ਪੁੱਟੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਿਲਿਆ?
3. ਜਦੋਂ ਲਾਲਚੀ ਬੰਦਾ ਦੂਜਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਪੱਛਮ-ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਦੀਵਾ ਬੁੱਝਣ ਤੇ ਉਸ ਥਾਂ ਪੁੱਟੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਿਲਿਆ?
4. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਚੌਥਾ ਦੀਵਾ ਕਿੱਥੇ ਬੁੱਝ ਗਿਆ?
5. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ?
6. ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?
7. ਬੁੱਢੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਚੱਕੀ ਚਲਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
8. ਬੁੱਢਾ ਮਹਿਲ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਦੇ ਸੁਣਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਸੰਤਾਂ-ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬੜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
3. ਸੰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀਵਾ ਬੁੱਝਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਜਮੀਨ ਪੁੱਟੇਂਗਾ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਧਨ ਮਿਲੇਗਾ।
4. ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਸੋਚਣ ਹੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।
5. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦਾ ਮਹਿਲ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਗਿਆ।
6. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ।
7. ਬੁੱਢਾ ਚੱਕੀ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਲੱਗਾ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ।
2. ਪੱਛਮ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਘੜਾ ਮਿਲਿਆ।
3. ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਮਹਿਲ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪਿਆ ਸੀ।
4. ਮਹਿਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਚੱਕੀ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ।
5. ਜੇ ਚੱਕੀ ਚੱਲਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਮਹਿਲ ਡਿੱਗ ਪਵੇਗਾ।
6. ‘ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਚੱਕੀ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਗੁਣ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ‘ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਚੱਕੀ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਬਾਵਾਂ ’ਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?

(ਉ) ਮਿਥ ਕਬਾਵਾਂ	(ਅ) ਨੀਤੀ ਕਬਾਵਾਂ
(ਇ) ਪਰੀ ਕਬਾਵਾਂ	(ਸ) ਦੰਤ ਕਬਾਵਾਂ।
2. ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਤਾ?

(ਉ) ਚਾਰ ਮੌਮਬੱਤੀਆਂ	(ਅ) ਚਾਰ ਦੀਵੇ
(ਇ) ਚਾਰ ਘੜੇ	(ਸ) ਚਾਰ ਲਾਲਟੈਣਾਂ।
3. ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਚੌਥਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕਾਹਲੀ-ਕਾਹਲੀ ਕਿੱਥੇ ਚੱਲ ਪਿਆ?

(ਉ) ਉੱਤਰ ਵੱਲ	(ਅ) ਪੱਛਮ ਵੱਲ
(ਇ) ਦੱਖਣ ਵੱਲ	(ਸ) ਪੂਰਬ ਵੱਲ।
4. “ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨੀ” ਇਹ ਕਬਨ ਕਿਸਨੇ ਕਹੇ?

(ਉ) ਬੁੱਢੇ ਨੇ	(ਅ) ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੇ
(ਇ) ਜਵਾਨ ਨੇ	(ਸ) ਸੰਤਾਂ ਨੇ

4. ਦੰਤ-ਕਥਾਵਾਂ

(ੳ) ਪੂਰਨ ਭਗਤ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਸਲਵਾਨ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ?
2. ਸਲਵਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਸਨ?
3. ਸਲਵਾਨ ਦੀਆਂ ਦੋਨਾਂ ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
4. ਪੂਰਨ ਨੇ ਕਿਸ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ?
5. ਸਲਵਾਨ ਦਾ ਪੂਰਨ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ?
6. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰ੍ਹੇ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ?
7. ਪੂਰਨ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਕੌਣ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਈ?
8. ਲੂਣਾ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਈ?
9. ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਨ ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਡੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ?
10. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ?
11. ਜਲਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?
12. ਜਲਾਦਾਂ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਜਾਨੋ ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੀ ਕੱਟ ਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ?
13. ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ 'ਹਾਏ-ਹਾਏ' ਦੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਕੱਢਿਆ?
14. ਪੂਰਨ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ?
15. ਪੂਰਨ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਤੋਂ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਬਣ ਗਿਆ?
16. ਪੂਰਨ ਕਿਸ ਦੇ ਮਹਿਲੀਂ ਭਿੱਖਿਆ ਮੰਗਣ ਗਿਆ?
17. ਜਦੋਂ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਸੁੰਦਰਾਂ ਦੀ ਸ਼਼ਰਧਾ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸੁੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਰਦਾਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਸੁੰਦਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਵਰਦਾਨ 'ਚ ਮੰਗਿਆ?
18. ਰਾਣੀ ਇੱਛਰਾਂ ਕਿਸਦੇ ਵਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ?
19. ਪੂਰਨ ਨੇ ਲੂਣਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸਲਵਾਨ ਦੇ ਘਰ ਰਾਣੀ ਇੱਛਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।
2. ਬਾਰੂਂ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰਨ ਭੋਰਿਉਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਗਿਆ।
3. ਲੂਣਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਰਨ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਰਚੀ।

4. ਰਾਜੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਕੱਪੜੇ..... ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੇ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੇ।
5. ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੇ ਪੂਰਨ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
6. ਸੁੰਦਰਾਂ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਡੇਰੇ ਆ ਪੁੱਜੀ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰਾਣੀਆਂ ਸਨ।
2. ਪੂਰਨ ਲੂਣਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ।
3. ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ ਵਰਿਆਂ ਤੱਕ ਭੋਏ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।
4. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।
5. ਰਾਣੀ ਸੁੰਦਰਾਂ ਨੇ ਮਹਿਲਾਂ ਉੱਤੋਂ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ 'ਚ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?

(ਉ) ਮਿਥ ਕਥਾਵਾਂ	(ਅ) ਪ੍ਰੀਤ ਕਥਾਵਾਂ
(ਈ) ਨੀਤੀ ਕਥਾਵਾਂ	(ਸ) ਦੰਤ ਕਥਾਵਾਂ।
2. ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਜਲਾਦਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?

(ਉ) ਦੌਸ਼ੀ	(ਅ) ਨਿਰਦੋਸ਼
(ਈ) ਬੇਈਮਾਨ	(ਸ) ਬਲਵਾਨ।
3. ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪੂਰਨ ਜੋਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?

(ਉ) ਰਾਜ ਕੋਟ	(ਅ) ਫਰੀਦਕੋਟ
(ਈ) ਪੂਰਨ ਕੋਟ	(ਸ) ਸਿਆਲਕੋਟ।
4. ਅੱਲਾਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ ਹੋਈ ਲੂਣਾਂ ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ?

(ਉ) ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਕੋਲ	(ਅ) ਗੋਰਖਨਾਥ ਕੋਲ
(ਈ) ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ ਕੋਲ	(ਸ) ਹਰਨਾਖਸ਼ ਕੋਲ।

(ਆ) ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ

I ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਰਾਣੀ ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖਾਂ ਕਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ?
2. ਰਾਜੇ ਦੇ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰੇ ਤੱਕ ਰਸਾਲੂ ਦਾ ਮੁੰਹ ਵੇਖਣਾ ਅਸ਼ੁੱਭ ਦੱਸਿਆ?
3. ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਲਵਾਨ ਦੇ ਅਸਤਬਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ?
4. ਰਸਾਲੂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਕੌਣ ਸਨ?
5. ਜਦੋਂ ਰਸਾਲੂ ਐਕ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਹੜੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚੀ ਗਈ?
6. ਰਸਾਲੂ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਆਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਘੜੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
7. ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਘੜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ?
8. ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਗਾਗਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿੰਨ੍ਹਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ?
9. ਜਦੋਂ ਰਸਾਲੂ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ?
10. ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
11. ਸਰੂਪਾਂ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿੱਥੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ?
12. ਰਸਾਲੂ ਕਿਸਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ?
13. ਸਰੂਪਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ?
14. ਸਿਰਕੱਪ ਰਾਜਾ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ?
15. ਸਿਰਕੱਪ ਨੇ ਰਸਾਲੂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਚੌਪੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੀ ਘੁਮਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ?
16. ਰਸਾਲੂ ਕੋਲ ਕੀ ਸੀ?
17. ਸਿਰਕੱਪ ਕੋਲ ਕੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਉਸਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ?
18. ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਚੌਪੜ ਖੇਡੀ?
19. ਜਦੋਂ ਰਸਾਲੂ ਸਿਰਕੱਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਸ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗੀ?
20. ਸਿਰਕੱਪ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜੰਮੀ ਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ?

II ਮਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।
2. ਰਸਾਲੂ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜਵਾਨ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਤੱਕਣੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
3. ਰਸਾਲੂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡਣ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਫੌਲਾਦੀ ਨਾਂ ਦਾ ਤੇ ਤੋਤਾ ਵੀ ਸਨ।

4. ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਨਾਗ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ।
5. ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਨਰ ਸਦਕਾ ਨੂੰ ਡੁੰਡ ਦਿੱਤਾ।
6. ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਬੁਝਾ ਕੇ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।
7. ਰਾਜਾ ਸਿਰਕੱਪ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਘਰ ਸੀ।
8. ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਘੁਸਿਆਰ ਨੂੰ ਆਵੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਆਵੇ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ।
9. ਕੋਕਲਾਂ ਹੁਣ ਜਵਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਦੀ ਰਾਣੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਸਲਵਾਨ ਦੇ ਅਸਤਬਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਛੇਰਾ ਜੰਮਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਫੌਲਾਦੀ ਰੱਖਿਆ।
2. ਰਸਾਲੂ ਬਾਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਲਾਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।
3. ਨਾਗ ਦੀ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਰੇਤ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।
4. ਸਿਰਕੱਪ ਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।
5. ਜਦੋਂ ਰਸਾਲੂ ਸਿਰਕੱਪ ਦੇ ਮਹਿਲੀਂ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੋਪੜ ਖੇਡਣ ਲਈ ਲਲਕਾਰਿਆ।
6. ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਤੇ ਤੋਂ ਹੋਡੀ ਤੇ ਕੋਕਲਾਂ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ ਦੀ ਕਥਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਬਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?

(ਉ) ਮਿਥ ਕਬਾਵਾਂ (ਅ) ਦੰਤ ਕਬਾਵਾਂ
 (ਈ) ਨੀਤੀ ਕਬਾਵਾਂ (ਸ) ਪ੍ਰੀਤ ਕਬਾਵਾਂ।
2. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਲਈ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ?

(ਉ) ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ (ਅ) ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਲਈ
 (ਈ) ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ (ਸ) ਦੱਸ ਸਾਲ ਲਈ।
3. ਸਿਰਕੱਪ ਰਾਜਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?

(ਉ) ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਾਜਾ (ਅ) ਕਪਟੀ ਰਾਜਾ
 (ਈ) ਬਲਵਾਨ ਰਾਜਾ (ਸ) ਬੇਈਮਾਨ ਰਾਜਾ।
4. ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਕੋਕਲਾਂ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ?

(ਉ) ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ (ਅ) ਸੁੰਦਰ ਤਲਾਬ ਦੀ
 (ਈ) ਸੁੰਦਰ ਮਹਿਲ (ਸ) ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਦੀ।

(੯) ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ

I ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਦੁੱਲਾ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਸੀ?
2. ਦੁੱਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
3. ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਕਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ?
4. ਜਦੋਂ ਦੁੱਲੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀ ਅਕਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਣੀ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਉਸਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
5. ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਾਫ਼ਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਦਾ ਸੀ?
6. ਦੁੱਲਾ ਲੁੱਟ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਦਾ ਸੀ?
7. ਦੁੱਲੇ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
8. ਕਿਸਨੇ ਦੁੱਲੇ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਭੇਜੀ?
9. ਕਿਸਨੇ ਦੁੱਲੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਫੌਜ ਦੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ?
10. ਦੁੱਲੇ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਦੁੱਲੇ ਦੇ ਪਿਉ-ਦਾਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਕਤੇ ਅਣਖੀਲੇ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ।
2. ਸਲੀਮ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਉਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।
3. ਦੁੱਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਜਾਦਾ ਸਲੀਮ ਇੱਕੋ ਮਾਂ ਦਾ ਚੁੰਘ ਕੇ ਪਲੋ।
4. ਦੁੱਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਸੀ।
5. ਦੁੱਲੇ ਦਾ ਚਾਚਾ ਜਲਾਲਦੀਨ ਉਸ ਨਾਲ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਦੁੱਲਾ ਸਾਂਦਲ ਬਾਰ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਸੀ।
2. ਦੁੱਲੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾਨਕ ਸੀ।
3. ਅਕਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਜਪੂਰ ਰਾਣੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।
4. ਦੁੱਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਸੀ।
5. ਫੌਜ ਨੇ ਦੁੱਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੁੱਲੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਦੁੱਲੇ ਦੇ ਪਰਿਆਵਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸੀ?
(ਉ) ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਨਾਲ (ਅ) ਜੱਟਾਂ ਨਾਲ
(ਈ) ਸੁਨਿਆਰ ਨਾਲ (ਸ) ਤਰਖਾਣ ਨਾਲ।
2. ਅਕਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਣੀ ਦੀ ਕੁੱਝੋਂ ਕਿਸ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ?
(ਉ) ਕਾਦਮ (ਅ) ਸਲੀਮ
(ਈ) ਰਹੀਮ (ਸ) ਪੱਲਵ।
3. ਦੁੱਲਾਭੱਟੀ ਦੀ ਗਾਬਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਿਹੜੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਦੀਵਾਲੀ (ਅ) ਲੋਹੜੀ
(ਈ) ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ (ਸ) ਵਿਸਾਥੀ।
4. ਸਿਰਕੱਪ ਰਾਜਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
(ਉ) ਇਮਾਨਦਾਰ (ਅ) ਕਪਠੀ
(ਈ) ਬਲਵਾਨ (ਸ) ਬੇਈਮਾਨ।
5. ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ ਨੇ ਕੋਕਲਾਂ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ?
(ਉ) ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ (ਅ) ਸੁੰਦਰ ਤਲਾਬ ਦੀ
(ਈ) ਸੁੰਦਰ ਮਹਿਲ (ਸ) ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਦੀ।

ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾਵਾਂ
(ਉ) ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ

I ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਝੰਗ ਸਿਆਲ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਦਾਰ ਮਲਕ ਚੂਚਕ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ?
2. ਚੌਧਰੀ ਮੌਜੂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ?
3. ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰਾ ਕਿਸ ਦਾ ਪਿੰਡ ਸੀ?
4. ਚੌਧਰੀ ਮੌਜੂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ?
5. ਚੌਧਰੀ ਮੌਜੂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

6. ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕਿਸ ਵੰਡ-ਵੰਡਾਈ ਕਰਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ?
7. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕਿਹੜੀ ਜਮੀਨ ਆਈ?
8. ਹੀਰ ਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਲੰਘ ਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ?
9. ਹੀਰ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਕੋਲ ਕਿਹੜੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ?
10. ਹੀਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਗਿਆ?
11. ਹੀਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੋਇਆ?
12. ਹੀਰ ਦੀ ਨਨਾਣ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
13. ਸਹਿਤੀ ਕਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ?

II ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸਰਦਾਰ ਮਲਕ ਚੂਚਕ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।
2. ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਜਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਰਾਂਝਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਸੀ।
3. ਰਾਂਝਾ ਬੱਕਿਆ ਹੋਇਆਸੀ ਕਿ ਪਲੰਘ ਉੱਤੇ ਲੇਟਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਗੂੜੀ ਆ ਗਈ।
4. ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੋਚੀ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਹੀਰ ਮਲਕ ਚੂਚਕ ਦੀ ਧੀ ਸੀ।
2. ਰਾਂਝਾ ਚੌਧਰੀ ਮੌਜੂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ।
3. ਹੀਰ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਿਉ ਕੋਲ ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਚਾਰੂ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ।
4. ਹੀਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਾਂਝੇ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
5. ਸਹਿਤੀ ਮੁਰਾਦ ਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਲੋਚ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

(ਉ) ਮੌਜੂ	(ਅ) ਲੁੱਭੂ
(ਇ) ਖੋਜੂ	(ਸ) ਮੋਟੂ।
2. ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਤਾਹਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਮਾਰਿਆ?

(ਉ) ਬਾਪ ਨੇ	(ਅ) ਭਾਬੀਆਂ ਨੇ
(ਇ) ਭਰਾ ਨੇ	(ਸ) ਚਾਚੀ ਨੇ

3. ਰਾਂਝਾ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੀਰ ਦੇ ਪਿਉ ਦੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਚਾਰੀਆਂ?

- (ਓ) ਦਸ ਸਾਲ (ਅ) ਪੰਜ ਸਾਲ
(ਏ) ਸੱਤ ਸਾਲ (ਸ) ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ।

(ਅ) ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ

I ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਖੀਵਾ ਖਾਨ ਦੀ ਧੀ ਕੌਣ ਸੀ?
2. ਖੀਵਾ ਖਾਨ ਕੌਣ ਸੀ?
3. ਮਿਰਜ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਜੰਮਿਆ ਸੀ?
4. ਸਾਹਿਬਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਧੀ ਸੀ?
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਚਪਨ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਸਾਇਆ ਉੱਠ ਗਿਆ ਸੀ?
6. ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਿਰਜ਼ਾ ਕਿਥੇ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਣ ਲੱਗਾ?
7. ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ ਪੜਦਿਆਂ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਲਗਾਉ ਹੋ ਗਿਆ?
8. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਨਾਲ ਤੈਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ?
9. ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਆ?
10. ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦਾ ਤੀਰਾਂ ਵਾਲਾ ਭੱਥਾ ਅਤੇ ਕਮਾਨ ਕਿੱਥੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤੇ?

II ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਮਿਰਜ਼ਾ ਦਾਨਾਬਾਦ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ..... ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਜੰਮਿਆ।
2. ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ..... ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਕਾ ਲਿਆ।
3. ਸਾਹਿਬਾਂ ਉਸਦੇ..... ਜਾਗਦੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।
4. ਕੁਝ ਸਫਰ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ..... ਇੱਕ ਜੰਡ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕ ਗਿਆ।
5. ਮਿਰਜ਼ਾ ਜੰਡ ਦੇ ਹੇਠਾਂ..... ਗਿਆ।

III ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਸਾਹਿਬਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੀ ਧੀ ਸੀ।
 2. ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਪੜਦਿਆਂ ਮਿਰਜ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਹੋ ਗਿਆ।
 3. ਸਾਹਿਬਾਂ ਚੰਘੜਾਂ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
 4. ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ।
 5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦਾ ਤੀਰਾਂ ਵਾਲਾ ਭੱਥਾ ਅਤੇ ਕਮਾਨ ਜੰਡ ਉੱਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਕਿਸਦੇ ਹੱਥ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦਾਨਾਬਾਦ ਸੁਣੇਹਾ ਭੇਜਿਆ?
(ਉ) ਧਰਮੂ
(ਅ) ਕਰਮੂ
(ਈ) ਚਰਨਾ
(ਸ) ਪਰਮ।
 2. ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢਿੱਲ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵਾਹੋ-ਦਾਹੀ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ?
(ਉ) ਸਾਈਕਲ
(ਅ) ਬੱਕੀ
(ਈ) ਗੱਡਾ
(ਸ) ਉਠ।
 3. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਨਾਲ ਤੈਆ ਹੋ ਗਿਆ?
(ਉ) ਰਾਜਪੁਤਾਂ
(ਅ) ਚੰਘੜ
(ਈ) ਵੰਝਲਾ
(ਸ) ਭੱਟੀ।

ନେଟ୍:-

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 2

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਭਾਗ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 3

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਦੇ ਲੋਕ-ਕਬਾਵਾਂ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਬਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋਕ-ਕਬਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 4

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 5

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ/ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ - 6

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 7

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-2 ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪੈਕੂ ਰਚਨਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵੱਖ-2 ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪੈਕੂਆਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 8

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਕਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਨੋਟ:- ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਸ੍ਰੋਣੀ-ਗਿਆਨੁਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ)

ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ : 65

ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ : 10

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75

ਸਮਾਂ- 3 ਘੰਟੇ

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

- (ੳ) 'ਹਰੀਏ ਨੀ ਰਸ ਭਰੀਏ ਖਜੂਰੇ' ਸੁਹਾਗ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?

(ਅ) ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

(ੳ) 'ਮਿਰਜ਼ਾਂ-ਸਾਹਿਬਾਂ' ਪ੍ਰੀਤ ਕਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

(ਸ) 'ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਚੱਕੀ' ਲੋਕ-ਕਥਾ ਕਿਹੜੀ ਵੰਨਗੀ ਦੀ ਕਥਾ ਹੈ?

(ਹ) Nominated ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਚੁਣੋ।

(i) ਡੁਟਕਲ (ii) ਝਿਆਨਤ (iii) ਨਾਮਜ਼ਦ (iv) ਦਫ਼ਤਰੀ

(ਕ) Democracy ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਲਿਖੋ।

(ਖ) Climate ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਲਿਖੋ।

(ਗ) ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

Volcano	ਜੁਆਲਾਮੂਖੀ
	ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ
	ਮਕਰ ਰੇਖਾ

- (अ) 'ਜਗ ਵਿਹਲ ਨਾ ਹੋਣਾ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਠੀਕ ਹੈ:

 - (i) ਹੈਂਕੜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ
 - (ii) ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ
 - (iii) ਸਿਰ ਖੁਰਕਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਾ ਹੋਣੀ
 - (iv) ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲੈਣੀਆਂ

(ਇ) 'ਮਾਨਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ' ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਅਰਥ ਸਹੀ ਹਨ : 10x1=10

 - (i) ਸਾਰਾ ਧਨ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ
 - (ii) ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣਾ
 - (iii) ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣਾ
 - (iv) ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹੋਣਾ

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-
- (ਉ) 'ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆ ਦਾ ਚੰਬਾ' ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਬਾਬਲ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨੂੰ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (ਅ) 'ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੁੰਦੀ' ਨਾਂ ਦੀ ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ?
- (ਇ) 'ਸਿੱਠਣੀਆਂ' ਵਿੱਚ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
- (ਸ) 'ਕੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਮੱਝਾਂ' ਢੋਲੇ ਵਿੱਚ ਮੱਝਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? 5+5=10
3. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਥਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
- (i) ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ (ii) ਢੁੱਲਾ ਭੱਟੀ
4. (ਉ) ਕਿਸੇ ਛੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਲਿਖੋ :
- Balance, Allowance, Justify, Tension, Bring to notice, file, catalogue, honourarium, Glacier. 6x1/2=3
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੋ :
- (ਉ) Write Pincode in address.
- (ਅ) It is for office use only.
- (ਇ) Internet is the network of networks.
- (ਸ) Railway is public property, help to maintain it.
- (ਹ) In case of emergency pull chain.
- (ਕ) Beware of pick-pockets.
- (ਖ) Smoking is injurious to health.
- (ਗ) Payment can be made in cash or by cheque. 5x1=5

5. ਕਿਸੇ ਅੰਮਰਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਤੇ ਲੱਚਰ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਮਰਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। 2+4+2=8

6. ਅੰਮਰਾਰ ਵਿੱਚ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕੰਨਿਆਂ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਪੋਤਰੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। (5)

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਤੇ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਕਰੋ :

(i) ਚੰਗੀ ਬੋਲਚਾਲ (ii) ਕਿਰਤ (iii) ਜੀਵਨ ਸੋਧ (6)

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਝ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ:-

ਊੱਘ-ਸੁੱਘ ਨਾ ਮਿਲਣੀ, ਅੱਲ੍ਹੇ ਫੱਟਾਂ ਤੇ ਲੂਣ ਛਿੜਕਣਾ, ਇੱਲ ਦਾ ਨਾਂ ਕੋਕੋ ਨਾ ਆਉਣਾ, ਖਾਨਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ, ਛਿੱਲ ਲਾਹੁਣੀ, ਤਰਲੋਂ ਮੱਛੀ ਹੋਣਾ, ਛੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਰੱਖਣਾ, ਇਲਮ ਦਾ ਕੀੜਾ। 4x2=8

ਸ੍ਰੋਣੀ-ਗਿਆਨੁਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ)

ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ : 65

ਅੰਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ : 10

ਕੁਲ ਅੰਕ : 75

ਸਮਾਂ- 3 ਘੰਟੇ

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

- (ੳ) 'ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ' ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਧੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰੋਂ ਨਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?

(ਅ) 'ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਸਾਡੇ' ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵਨ-ਸੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਇ) ਨੀਤੀ ਕਥਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਸ) ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?

(ਹ) 'Daily wage' ਸੁਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਲਿਖੋ।

(ਕ) Joining Report ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਚੁਣੋ :

(i) ਬਦਲੀ ਸਮਾਂ (ii) ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਿਪੋਰਟ (iii) ਹਾਜ਼ਰੀ ਮਿਤੀ (iv) ਹਾਜ਼ਰੀ ਸਮਾਂ

(ਖ) Yours faithfully ਸੁਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਲਿਖੋ।

(ਗ) ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

Museum ਚਿੜੀਆ ਘਰ

ਲਾਸ਼ ਘਰ

..... ਅਜਾਇਬ ਘਰ

(ੴ) ‘ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਕੰਢੇ ਬੀਜਣਾ’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਅਰਥ ਸਹੀ ਹੈ।

- (i) ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸਮੱਝਦਾ ਹੋਣੀ
 - (ii) ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਮਾੜਾ ਨਿਕਲੇ
 - (iii) ਮਾੜੇ ਦਿਨ ਆਉਣੇ
 - (iv) ਝਾੜ੍ਹ ਝੰਬੂ ਕਰਨੀ

- (੯) ‘ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ’ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ।
- (i) ਗਿੱਲੇ ਗੋਰੇ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਥਣਾ
 - (ii) ਚਿੜੀ ਨਾ ਫਟਕਣੀ
 - (iii) ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਮੂੰਗ ਦਲਣਾ
 - (iv) ਬੁੱਕੀਂ ਵੱਡੇ ਪਕਾਊਣਾ
- 10x1=10
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-
- (ੳ) ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
 - (ਅ) ‘ਉੱਭੇ ਦੇ ਬੱਦਲ’ ਢੋਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕਾ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?
 - (ਈ) ‘ਹਰਿਆ ਨੀ ਮਾਲਣ’ ਘੋੜੀ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਜੰਮਣ ਉੱਤੇ ਕੀਹਨੂੰ-ਕੀਹਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਤੋਹਫੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ?
 - (ਸ) ‘ਹਰੀਏ ਨੀ ਰਸ ਭਰੀਏ ਖਜੂਰੇ’ ਸੁਹਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਰਲਾਪ ਅਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਦਾਜ਼ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
- 5+5=10
3. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਬਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ -
- (i) ਨਲ ਅਤੇ ਦਮਿਅੰਤੀ
 - (ii) ਪੂਰਨ ਭਗਤ
- (10)
4. (ੳ) ਕਿਸੇ ਛੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਲਿਖੋ :-
- Available, Conveyance, Notification, Departmental action, Democracy, Secularism, Tribe, Compensation, for disposal.
- 6x1/2=3
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੋ :-
- (ੳ) Please use separate slips for cheques in this bank.
 - (ਅ) Spitting is prohibited on the platform.
 - (ਈ) Do not catch or jump from the running train.
 - (ਸ) Key board has 104 keys.
 - (ਹ) Post office savings bank is a useful scheme for salaried persons.
 - (ਕ) Always keep your passbook and cheque book under proper custody.
 - (ਖ) It is better to have a joint account in the bank.
 - (ਗ) Retiring rooms are booked at window no.12
- 5x1=5

5. ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਅਭਿਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਠੱਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਅਭਿਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। $2+4+2=8$

6. ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਵਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਿਖੋ।

5

ਜਾਂ

ਛੋਂਵੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਟਿਊਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੰਬੰਧੀ ਅਭਿਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਿਖੋ।

7. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਕਰੋ।

(i) ਮੇਰਾ ਗੁਆਂਢੀ (ii) ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (iii) ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ

6

8. ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ :-

ਕੁੱਜੇ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਛੱਤ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲੈਣੀ, ਲੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਾ ਭਰ ਜਾਣਾ, ਦਿਲ ਖੱਟਾ ਹੋਣਾ, ਉੰਗਲਾਂ 'ਤੇ ਨਚਾਉਣਾ, ਕੱਚਿਆਂ ਖਾ ਜਾਣਾ, ਹੱਥ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਧਰਕੇ ਬਹਿਣਾ, ਘੁੰਡੀ ਖੋਲ੍ਹਣੀ।

$4 \times 2 = 8$

ਜਮਾਤ - ਬਾਰੁੜੀਂ
(ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਜਮਾਤ - ਬਾਬੂਵੀਂ (ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਵਿਸ਼ਾ:- ਪਾਠ-1 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ (ਡਾ. ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ / ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ' ਲੇਖ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾਂ ਹੈ?
2. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?
3. ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
4. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
5. ਉਪ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
6. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ ਕਿਸ ਜਾਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ?
7. ਵੈਦਿਕ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
8. ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਕਿਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
10. 'ਪੰਜਾਬ' ਦਾ ਨਾਂ 'ਪੰਜਾਬ' ਕਿਸ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ?
11. 'ਪੰਜਾਬ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੇ ਫਾਰਸੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?
12. 'ਪੰਜਾਬ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ?
13. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਆਕਰਨ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
14. ਵੈਦਿਕ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਦਿਆਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
15. ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
16. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?
17. ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਦਰਿਆ ਰਹਿ ਗਏ?
18. ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ?
19. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵੱਸ ਰਹੇ ਹਨ?
20. ਅਣਖੀਲੇ ਸੁਰਮਿਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ।
3. 'ਹਿੰਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਲਈ 'ਕਲਚਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਭਾਰਤ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ।

5. ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨੌ ਦਰਿਆ ਵਗਦੇ ਸਨ।
6. 1947 ਈ: ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।
7. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਮੁਲਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਆ।
8. ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
10. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।
3. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕੇਵਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸ਼ਬਦ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਉਪ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਸਪਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।
7. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਪ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹਨ।
8. ਵੈਦਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈ।
9. ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜ-ਦਰਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।
10. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਡਾ. ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ	(ਈ) ਨਕਲਾਂ
(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ	(ਸ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਬੇਡਾਂ
2. 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਲੇਖ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰੋ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ	(ਈ) ਡਾ. ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
(ਅ) ਡਾ. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ	(ਸ) ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ
3. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜੇ ਵੇਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ।

(ਉ) ਸਾਮ ਵੇਦ	(ਈ) ਅਥਰਵ ਵੇਦ
(ਅ) ਰਿਗ ਵੇਦ	(ਸ) ਯਜੁਰ ਵੇਦ
4. ਕਿਸਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਪੰਜ-ਆਬ ਪ੍ਰਚਾਲਿਤ ਹੋਇਆ।

(ਉ) ਆਰੀਆ ਸੱਭਿਆਤਾ	(ਈ) ਸਪਤ-ਸਿੰਘ ਸੱਭਿਆਤਾ
(ਅ) ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਸੱਭਿਆਤਾ	(ਸ) ਇਸਲਾਮੀ ਸੱਭਿਆਤਾ
5. ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ?

(ਉ) 1947 ਈ:	(ਈ) 1950 ਈ:
(ਅ) 1966 ਈ:	(ਸ) 1972 ਈ:

ਪਾਠ-2

ਲੇਖ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ' ਲੇਖ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਜਾਤੀ ਲਈ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਫੱਗਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਕਿਹੜਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਕਿਹੜੀਆਂ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਭਰਦੇ ਹਨ?
6. ਹੋਲੇ ਮੁਹੱਲੇ ਦਾ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਕਿੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
7. ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਕਿਹੜੀ ਰੁੱਤੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?
8. ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਪੈਲੀ ਨੂੰ ਵਾਹੁਣ, ਬੀਜਣ ਤੇ ਵੱਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ?
9. ਗੁੱਗੇ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਮੇਲਾ ਕਿੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
10. ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਿਹੜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
11. ਦੇਵੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?
12. ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਿਹੜੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਪਤਿਆਉਣ ਲਈ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
13. ਜਰਗ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
14. ਜਰਗ ਦੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮੇਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੀ ਵੱਖਰੇਵਾਂ ਹੈ?
15. 'ਬਹਿੜੀਏ ਦਾ ਮੇਲਾ' ਕਿਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
16. 'ਜਗਰਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ' ਕਿਹੜੀ ਵੰਨਰੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਹੈ?
17. 'ਨਿਗਾਹਾ ਮੇਲਾ' ਕਿੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
18. ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੇਲਾ ਕਿੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?

II ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੇ ਕਹਿ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ ਮੁਕਤਸਰ ਰੱਖਿਆ।
2. ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੇਲਾ ਭਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
3. ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
4. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਕਾਫਲਾ ਤੁਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

5. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਚੇਤਰ ਦੀ ਏਕਮ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
6. ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਕੰਜਕਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
7. ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਕੰਜਕਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚੇ ਨਰੋਏ।
8. ਰਾਮ ਨੌਮੀ ਨੂੰ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਵਿੱਚ ਭਜਨ ਗਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
9. ਹਰ ਸਾਵਣ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਨੂੰ ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਤਿਓਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਤਿਓਹਾਰ ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੇ ਨਿਰਮਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਠੀਆਂ ਨਿਰਛਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
11. ਗੁੱਗੇ ਦੇ ਭਗਤ ਗੁੱਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲਈ ਸੱਪਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਚੀ ਲੱਸੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
12. ਭਾਦਰੋਂ ਦੀ ਕਿਸ਼ਨਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਨੂੰ ‘ਜਨਮ ਅਸਟਮੀ’ ਦਾ ਤਿਓਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਅੱਸੂ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਭਾਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਸਰਾਧ ਇੱਕ ਰੀਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਨੋਰਥ, ਪਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ।
3. ਨੌਰਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਗੌਰੜਾਂ ਤੇ ਮਾਈ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
4. ਪਹਿਲੇ ਨਰਾਤੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਕੋਰੇ ਕੁੱਜੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੀਜਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਖੇਤੀ ਆਖਦੀਆਂ ਹਨ।
5. ਸਾਂਝੀ ਮਾਈ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਸਰਘੀ ਵੇਲੇ ਸਾਂਝੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕ-ਨਾਟ ਹੈ।
8. ਦਸਵੇਂ ਨੌਰਾਤੇ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਕੱਤਕ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਨੂੰ ਸੁਹਾਗਣ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨਿਰਜਲ ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਪਤੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਆਯੂ ਲਈ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
11. ਕੱਤਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਕ-ਪੁਰਬ ਦਾ ਹੈ।
12. ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਲੋਕ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
13. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਦਿਵਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਗੁਰੂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਬੱਝਿਆ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਬੰਦੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਇਆ?
(ਉ) 54 (ਅ) 52
(ਈ) 50 (ਸ) 49
2. ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਰਾਵਣ ਉੱਤੇ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ?
(ਉ) ਆਗਰਾ (ਅ) ਲੰਕਾ
(ਈ) ਅਯੁੱਧਿਆ (ਸ) ਮਥਰਾ।
3. ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਲੋਕ-ਨਾਇਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਦੁਲਾ ਭੱਟੀ (ਅ) ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ
(ਈ) ਪੂਰਨ ਭਗਤ (ਸ) ਜਿਊਣਾ ਮੌੜ।
4. ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਿਹੜਾ ਤਿਓਹਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਦੀਵਾਲੀ (ਅ) ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ
(ਈ) ਮਾਘੀ (ਸ) ਰੱਖੜੀ।
5. ਸਰਪ-ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੇਲਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
(ਉ) ਛਪਾਰ (ਅ) ਜਰਗਾ
(ਈ) ਜਗਰਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ (ਸ) ਨਿਗਾਹਾ ਮੇਲਾ।
6. ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਿਹੜੇ ਤਿਓਹਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
(ਉ) ਕੰਜਕਾਂ (ਅ) ਰੱਖੜੀ
(ਈ) ਤੀਆਂ (ਸ) ਨਰਾਤੇ।

ਪਾਠ-3

ਲੇਖ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ

ਲੇਖਕ : ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੁ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਪਾਠ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਭਾਈਚਾਰਿਕ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਕਾਂ ਅਤੇ ਸੱਧਰਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?

3. ਰਸਮ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਕਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
4. ਕਿਸਨੂੰ ਪਤਿਆਉਣ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਦੈਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ?
5. ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
6. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹਾ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
7. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਬ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ?
8. ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਣ ਤੇ ਕਿਸਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
9. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਸਮ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
10. ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੀ ਰਸਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
11. ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੈਆ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹੜੀ ਖਾਸ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
12. ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭੇਜਦੇ ਹਨ?
13. ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਕਿਹੜੀ ਰਸਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?
14. ਵਿਆਹ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਸਮ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਸ ਮੌਕੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

॥ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਰਸਮ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਦੈਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ।
2. ਰਸਮ ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਗਨੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰੇਤ-ਰੂਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਾਂ ਦੇ ਗਰਭ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।
4. ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਦਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੁਭਾਉ ਉੱਤੇ ਚੋਖਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਬਾਹਰ ਵਧਾਉਣ' ਦੀ ਰਸਮ ਤੇਰ੍ਹਵੇਂ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਲੜਕੀ ਦੇ ਜੰਮਣ ਤੇ ਮਹਿਰਾ ਸ਼ਰੀਂਹ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ, ਤਰਖਾਣ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ, ਮੌਚੀ ਮੌਜੇ ਅਤੇ ਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਤੜਾਗੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।
7. ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਜੰਮਣ ਤੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਛੂਛਕ ਭੇਜਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਆਮ ਹੈ।
8. 'ਲਗਨ' ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੜੀ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਹੱਸਣਾ, ਬੈਲਣਾ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮਨੁ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਰਸਮ ਕੇਵਲ ਵਟਣੇ ਜਾਂ ਮਾਈਏ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
10. ਆਖਰੀ ਵਟਣਾ ਮਲਕੇ ਨੁਹਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਤਾਏ ਦੀ ਲਿਆਂਦੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਪਹਿਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
11. ਜਾਂਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਵਰੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ।
12. ਬਹੂ ਦੀ ਜਠਾਣੀ ਨੂੰ 'ਪੇਟੀ ਖੁਲਾਈ' ਦਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸੂਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

III ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦਾ ਸੂਚਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਗੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਈ ਦੇ ਹੱਥ ਦੁੱਬ, ਬੰਸਣੀ ਅਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕਾਰ ਜਨਮ ਦੇ ਤੀਜੇ ਤੋਂ ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਵਿਆਹ ਦਾ ਦਿਨ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਜੰਵ ਦੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
7. ਫੇਰਿਆਂ ਦੀ ਰਸਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਦੀ ਆਪਣੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਕੁੜੀ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।
8. ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਵਹੁਟੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਲੈ ਕੇ ਨੂੰਹ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
9. ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਣ ਤੇ ਅੰਰਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਜਦੋਂ ਚਿਖਾ ਜਲ ਕੇ ਮੁਰਦੇ ਦੀ ਥੋਪਗੀ ਦਿਖਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ੍ਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪ੍ਰੇਤ ਰੂਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਗਰਭਵਤੀ ਅੰਰਤ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੀ ਬੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਗੁੜ
(ਅ) ਦੁੱਬ
(ਇ) ਅਨਾਜ
(ਸ) ਕੇਸਰ
2. ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਸਮ ਕਿਹੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
(ਉ) ਬਾਹਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ
(ਅ) ਪੰਜਵੀਂ ਨਹਾਉਣ ਦੀ
(ਇ) ਛਟੀ ਦੀ
(ਸ) ਗੁੜਤੀ ਦੀ।
3. ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਗੀਤ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
(ਉ) ਥੜ੍ਹੇ ਪਾਉਣ ਦੀ

- (ਆ) ਕੜਾਈ ਚੜਾਉਣ ਦੀ
- (ਇ) ਵਟਣੇ ਦੀ
- (ਸ) ਨਾਨਕੀ ਛੱਕ ਦੀ।
4. ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੰਨਵੇਂ ਦਿਨ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਫੁੱਲ ਚੁਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਢੂਜੇ ਤਿਨ
- (ਅ) ਅੱਠਵੇਂ ਦਿਨ
- (ਇ) ਤੀਜੇ ਦਿਨ
- (ਸ) ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ।
5. ਕੜਾਈ ਚੜਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਵਿਆਹਦੜ ਦੀ ਮਾਂ ਕੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਲੱਡੂ
- (ਅ) ਪੰਜੀਰੀ
- (ਇ) ਗੁਲਗੁਲੇ
- (ਸ) ਪੇੜੇ

ਪਾਠ-4 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ

(ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ / ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

- I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-
1. ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਗਣ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
 2. ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਿਹੜੀ-ਜਿਹਾ ਅੰਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?
 3. ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਂਖ ਸਾਧਨ ਕੀ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 4. ਮਨੁੱਖ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਖੇਡਦਾ ਆਇਆ ਹੈ?
 5. ਦਾਈ ਕਿਸ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
 6. ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
 7. ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?
 8. ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘਿਓ ਦੇ ਪੀਪੇ ਕਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 9. ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਮਨਮੋਹਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
 10. ‘ਸੌਚੀ ਪੱਕੀ’ ਖੇਡ ਕਿਸ ਖੇਡ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ?
 11. ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਖੇਡ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

12. ਕਿਹੜੀ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਖਿਡਾਰੀ ਲੰਮੀ ਘੋੜੀ ਬਣਦੇ ਹਨ?
13. ਕਿਹੜੀ ਖੇਡ ਵੱਡੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਉੱਤੇ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
14. ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ ਕਿਸ ਰੁੱਤ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ?
15. ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੋ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
16. ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
17. ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਖੇਡ ਹੈ ਜੋ ਕਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਮੇਈ ਹੈ?
18. ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ?
19. ਬੱਚੇ ਦੀ ਖੇਡ ਕਿਰਿਆ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
20. ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣ ਦਾ ਗੁਣ ਕਿਸਨੇ ਭਰਿਆ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਭਿੰਨ ਅੰਗ ਹਨ।
2. ਖੇਡਣਾ ਇੱਕ ਸਹਿਜ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਖੇਡਾਂ ਕੇਵਲ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਧਨ ਹਨ।
4. ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣ ਗੁਣ ਕੋਚ ਭਰਦੇ ਹਨ।
5. ਅੱਡੀ-ਟੱਪਾ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਹੈ।
6. ਸੌਚੀ ਪੱਕੀ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਖੇਡ ਹੈ।
7. ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਹੈ।
8. ਹੁਣ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋਂ:-

1. ਖੇਡਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ।
2. ਇੱਕ ਚੂਹਾ ਰਹਿ ਗਿਆ
3. ਪੁੱਗਣਾ ਚੁਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।
4. ਪੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਘੋੜੇ ਆਏ, ਹੱਥ ਕੁਤਾੜੀ ਨਿਕਲ ਬਾਲਿਆ ਤੇਰੀ ਵਾਗੀ।
5. ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਬਹੁਤ ਹਨ।
6. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਖੇਡ ਹੈ।
7. ਖਿੱਚੋ-ਬੂੰਡੀ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਖੇਡ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ।
8. ਪੀਲ-ਪਲਾਂਘੜਾ ਰੁੱਤ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ।
9. ਡੰਡਾ ਡੁੱਕ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
10. ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਗੌਰਵਮਈ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ' ਲੇਖ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ	(ਅ) ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
(ਇ) ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ	(ਸ) ਐਸ.ਐਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
2. ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ	(ਇ) ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ
(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ	(ਸ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ
3. ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕੀ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(ਉ) ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	(ਇ) ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ
(ਅ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਗੋਮਾਂ	(ਸ) ਟੈਲੀਵਿਜਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
4. ਖੇਡਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ?

(ਉ) ਮੂਲ	(ਇ) ਰੋਚਕ
(ਅ) ਭੈੜੀ	(ਸ) ਚੰਗੀ
5. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ?

(ਉ) ਦਵਾਈਆਂ	(ਇ) ਘੁੰਮਣਾ
(ਅ) ਰੋਟੀ	(ਸ) ਖੇਡਣਾ
6. ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਡਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਉਛਲ ਉਛਲ ਕੇ	(ਇ) ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਾਂ ਮਾਰ ਕੇ
(ਅ) ਰੋ-ਰੋ ਕੇ	(ਸ) ਹੱਸ ਕੇ

ਪਾਠ-5 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ (ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ / ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ' ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਲੋਕ-ਕਿੱਤਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਤਾਦ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਵਿਉਪਾਰ, ਸ਼ਾਹੁਕਾਰੀ ਤੇ ਦਲਾਲੀ ਕੰਮ ਹੈ ਜਾਂ ਧੰਦਾ?
6. ਗੱਡਾ, ਸੁਹਾਗ, ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?
7. ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਗਹਿਣੇ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

8. ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਗਹਿਣੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
9. ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
10. ਬਾਗ ਅਤੇ ਫੁਲਕਾਰੀ ਦੀ ਕਢਾਈ ਕਿਸ ਕੱਪੜੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
11. ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਕਲਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
12. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਲੋਕ- ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ?
13. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ-ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕਢਾਈ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਹੈ?
14. ਕਿਹੜੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਦੀ ਕਢਾਈ ਸਮੇਂ ਕੱਪੜੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ?
15. ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
16. ਕਾਗਜ਼ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਰਲਾ ਕੇ ਬੋਹੀਏ ਤੇ ਗੋਹਟੇ ਕਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
17. ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
18. ਨੱਥ, ਬੁਲਾਕ, ਲੌਂਗ , ਤੀਲੀ ਗਹਿਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਪਹਿਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
19. ਮੁੰਦਰੀ, ਛਾਪ, ਕਲੀਚੜੀ ਤੇ ਆਰਸੀ ਆਦਿ ਗਹਿਣੇ ਕਿੱਥੇ ਪਹਿਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

II. ਕਿਹੜੇ ਕਬਨ ਠੀਕ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਲੋਕ-ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ।
2. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਮਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਇਕੋ ਕੰਮ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਰਦੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।
3. ਬਾਜੀਗਰਾਂ ਕੋਲ ਅੰਜਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਸਰੀਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਲੋਕ-ਕਿੱਤਾ ਤੇ ਲੋਕ ਧੰਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ।
5. ਤੇਲੀ ਕੋਹਲੂ ਨਾਲ ਤੇਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ਬਾਗ ਦੀ ਕਢਾਈ ਦੀ ਲੋਕ-ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।
7. ਚੋਪ ਤੇ ਸੁੱਭਰ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਹਨ।
8. ਨਵਰਾਤਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਕੰਧ ਉੱਪਰ ਗੋਹੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
9. ਤਰਖਾਣ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
10. ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਫੇਰਿਆਂ ਸਮੇਂ ਲਾੜੀ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਸੁੱਭਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ ਹਨ।
2. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰ ਹੋਵੇ।

4. ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।
5. ਕਿਸੇ ਪੇਚੀਦਾ (ਅੱਖੇ) ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਮਜ਼ੀਨ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੀਗਰ ਦੀ ਥਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ।
7. ਲੋਕ ਕਲਾ ਤੇ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਵੀ ਹਨ।
8. ਦੀ ਲੋਕ-ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਬਾਗ]ਡੁਲਕਾਰੀ ਦੀ ਕਢਾਈ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਹੈ।
9. ਡੁਲਕਾਰੀ ਕਢਾਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵੰਨਰੀਆਂ ਹੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ' ਲੇਖ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ	(ਈ) ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ
(ਅ) ਡਾ. ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ	(ਸ) ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ
2. ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ?

(ਉ) ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ	(ਈ) ਭੁੱਖ-ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ
(ਅ) ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਰਕੇ	(ਸ) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਰਕੇ
3. ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ?

(ਉ) ਕਾਮਾ-ਸ਼੍ਰੋਣੀਆਂ	(ਈ) ਵਗਾਰ
(ਅ) ਲਾਲਚ	(ਸ) ਖੋਹਾ-ਖਿੰਝੀ
4. ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਤਰਖਾਣ	(ਈ) ਸੁਨਿਆਰ
(ਅ) ਲੂਹਾਰ	(ਸ) ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ
5. ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੱਭਤ ਨਾਲ ਹੋਇਆ?

(ਉ) ਅੱਗ	(ਈ) ਪਾਣੀ
(ਅ) ਧਾਤਾਂ	(ਸ) ਪੱਥਰ

ਪਾਠ-6

ਲੇਖ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ

ਲੇਖਕ : (ਡਾ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ)

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਨ?
2. ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਜ਼-ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਵੇਸ਼-ਭੂਸ਼ਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
4. ਇਸਤਰੀ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਦਾ ਹੈ?
5. ਕਿਸਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਂਗਲਿਕ ਕਾਰਜ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ?
6. ‘ਗਿੱਧਾ’ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ?
7. ਕੀ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

II ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਮੀ ਇੱਕ ਹੈ।
2. ਸੰਮੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦੀਆਂ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਗਿੱਧੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ‘ਅਸਲ ਭੰਗੜੇ’ ਦਾ ਸਰੂਪ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।
4. ਭੰਗੜੇ ਵਿੱਚ ਨਚਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
5. ਝੂਮ-ਝੂਮ ਕੇ ਨੱਚਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਂ ਝੂਮਰ ਪੈ ਗਿਆ।

III ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੁੱਡੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਹੈ।
2. ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਵਾ ਝੂ-ਖੰਡ ਵਿੱਚ ‘ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ।
3. ਲੋਕ-ਨਾਚ ‘ਧਮਾਲ’ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਸੂਫੀਆਂ-ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਤੇ ਨੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
4. ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
5. ਭੰਗੜਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ, ਗੈਰਤ, ਬੀਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਹੜਾ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕ-ਖੇਡ ਵੀ ਹੈ?
(ਉ) ਕਿੱਕਲੀ (ਅ) ਧਮਾਲ
(ਈ) ਲੁੱਡੀ (ਸ) ਝੁੰਮਰ।
2. 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ' ਪਾਠ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
(ਉ) ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਅ) ਡਾ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
(ਈ) ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸ) ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ

ਪਾਠ-7

ਲੇਖ : ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ
ਲੇਖਕ : (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਖੁੰਡਾ)

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਨਕਲਾਂ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
2. ਨਕਲਾਂ ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਗੇ ਕਿਵੇਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ?
3. ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਕਲਾਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
4. ਨਕਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਨਕਲਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਘੱਟ-ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ?
6. ਨਵੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
7. ਭੰਡ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਉੱਚੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੇ ਨਕਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਿਆ?

II ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਰੂਪ ਪੱਖੋਂ ਨਕਲਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
2. ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਪੁਰੀ ਟੋਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3. ਲੰਮੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਦੋ ਹੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਬਹੁਤਾ ਸਿਆਣਾ ਨਕਲੀਆ ਰੰਗੇ ਦਾ ਪਾਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਬਿਗਲਾ ਨਕਲਾਂ ਦਾ ਮਖੌਲੀਆ ਅਦਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

III ਭਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਕਲਾਂ ਵਿੱਚ..... ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਨਕਲੀਏ ਦੀ ਸੰਬੋਧਨੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. ਨਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ..... ਸ਼ਸ਼ਲੀਅਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਨਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦ ਜੀਅ ਚਾਹਵੇ ਦਰਸ਼ਕ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਮੰਚ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨਕਲਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੇ..... ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨੀ ਹਨ।
6. ਅਦਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ, ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ.....ਤਕਨੀਕਾਂ ਰਾਹੀਂ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਕਲਾਂ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪਿੜ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਦੋ (ਅ) ਤਿੰਨ
 - (ਇ) ਚਾਰ (ਸ) ਪੰਜ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਕਲਾਂ ਕਿੰਨੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
 - (ਉ) ਤਿੰਨ (ਅ) ਚਾਰ
 - (ਇ) ਦੋ (ਸ) ਪੰਜ।

ਪਾਠ-8

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਵਰਤਨ (ਪ੍ਰੋ. ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ / ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਪ੍ਰੋ: ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਸਗੁੱਲਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈ?

3. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਢੋਕਲਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈ?
4. ਕਿਹੜੇ ਖਾਣੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ?
5. ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਯਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
6. ਤੀਆਂ ਕਦੋਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ?
7. ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੁਰ ਸਕਦਾ?
8. ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਕੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ?
9. 'ਓਲਡੇਜ਼ ਹੋਮ' ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ?
10. ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
11. ਬਜ਼ੁਰਗ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਤੋਂ ਦਾਤਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੋੜਦੇ?
12. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵਾਹਨ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
13. ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
14. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
15. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਸੀ?
16. ਅਜੋਕੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ?
17. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉੱਤੇ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
18. ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?
19. ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
20. ਸਾਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਨਵੇਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੱਖੀ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
2. ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ, ਰੰਗ ਢੰਗ ਤੇ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
3. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧਾਰਿਤ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
4. ਨੌਕਰੀ-ਪੇਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ।
5. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਹੈ।
6. ਸਾਡੇ ਰਵਾਇਤੀ ਖਾਣੇ ਖੁਰਾਕੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹਨ।
7. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਗੁਝਾਨ ਵਧਿਆ ਹੈ।
8. ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਸੁਭਾਵਕ ਹਨ।
9. ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
10. ਸਾਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਇੱਕ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ ਹੈ।
2. ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਕੇਵਲ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਹੈ।
3. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
4. ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਪੂਰਾ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਤੇ ਕੁਆਗੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸੀ।
5. ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।
6. ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ ਸੰਤੋਖ ਤੇ ਸਹਿਜਤਾ।
7. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।
8. ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਂਨ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।
9. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਵਾਹਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਵਰਤਨ' ਪਾਠ ਵਿੱਚ 'ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ	(ਈ) ਸਤਲੁਜ ਨੂੰ
(ਅ) ਜਮਨਾ ਨੂੰ	(ਸ) ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ
2. ਕੁੜੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?

(ਉ) ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ	(ਈ) ਲੋਕ-ਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ
(ਅ) ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ	(ਸ) ਡਿਕਟੇਟਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ
3. ਕਿਸ ਨੇ ਐਰਤ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ?

(ਉ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	(ਈ) ਗੋਰਖ ਨਾਥ
(ਅ) ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ	(ਸ) ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ
4. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਖਾਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ?

(ਉ) ਦਾਲ, ਸਾਗ	(ਈ) ਪੀਜ਼ਾ-ਬਰਗਰ
(ਅ) ਮਾਸ-ਆਂਡੇ	(ਸ) ਜਲ
5. ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਿਸ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦੀ ਛਾਪ ਹੈ?

(ਉ) ਪੂਰਬੀ	(ਈ) ਦੱਖਣੀ
(ਅ) ਪੱਛਮੀ	(ਸ) ਉੱਤਰੀ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ
ਕਵੀ- ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ

- I.** ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਦਿਓ:-

 - ‘ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ’ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
 - ਕਵੀ ਨੂੰ ਅਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ?
 - ਕੁਦਰਤ ਦੇਵੀ ਨੇ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਕੀ ਭਰ ਲਿਆ?
 - ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਆਇਆ?
 - ‘ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ’ ਕਿਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

 - ਕਵੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇਵੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।
 - ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੇਵੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ।
 - ਕੁਦਰਤ ਦੇਵੀ ਨੇ ਹੁਸਨ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲਈ।
 - ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ।
 - ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

 - ਅਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂਨੂੰ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਈ।
 - ਸੁਹਣੀ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਖੜ੍ਹੇ ਕੇ।
 - ਜਿਸ ਥਾਂ ’ਤੇ ਮੁੱਠੀ ਡਿੱਗੀ ਉੱਥੇ ਬਣ ਗਿਆ।
 - ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਖੇਡਦੀ ਹੈ।
 - ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਵੇਂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

 - ‘ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ’ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਵੀ ਦੱਸੋ।

(ਉ)	ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ	(ਈ)	ਡਾਕ ਕਾਲੇਪਾਣੀ
(ਅ)	ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ	(ਸ)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
 - ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ਉ)	ਵਰਗਦੇ ਪਾਣੀ	(ਈ)	ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ
(ਅ)	ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ	(ਸ)	ਤਾਜ ਮਹੱਲ

3. ਕਵੀ ਨੂੰ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ?
(ਉ) ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ	(ਈ) ਕੁਦਰਤ ਦੇਵੀ
(ਅ) ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ	(ਸ) ਕਾਲੀ ਦੇਵੀ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਪੋ: ਪੁਰਨ ਸਿੰਘ

ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. 'ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ' ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
2. 'ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ?
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੱਸਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹੇ ਸਨ?
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਵੱਡੀ ਗਈ?
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਹਿਮਾਂ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੀ ਉੱਡ ਗਿਆ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸ੍ਰੁਚਾ ਤੇ ਸੁਥਰਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।
2. ਕਵੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਠੀਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਵਹਿਮਾਂ ਦਾ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।
4. ਨੂੰਹਾਂ-ਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜਤ-ਸਤਿਕਾਰ ਗੁਆਚ ਗਏ ਹਨ।
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਰਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।
2. ਕਵੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੱਸਾਂ ਦੇ ਵਰਗੇ ਦਿਲ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਦੱਸੇ ਹਨ।
3. ਕਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ।
4. ਜਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਰਗੀ ਇੱਜਤ ਗੁਆਚ ਗਈ ਹੈ।
5. ਬਿਉਪਾਰ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ।

- IV. ਸਹੀ ਉਤੇਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-**

 1. 'ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ।

(ਉ)	ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ	(ਈ)	ਅਮਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(ਅ)	ਪ੍ਰੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ	(ਸ)	ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
 2. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।

(ਉ)	ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ	(ਈ)	ਤਾਜ ਮਹੱਲ
(ਅ)	ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ	(ਸ)	ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ
 3. 'ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ' ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਚਿਤਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(ਉ)	ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ	(ਈ)	ਦੇਸੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ
(ਅ)	ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ	(ਸ)	ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

- I.** ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

 - ‘ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
 - ‘ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ?
 - ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਸੋਂਹਦੇ ਹਨ?
 - ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਊਂਦੀਆਂ ਹਨ?
 - ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

 - ‘ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ’ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਾਂ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
 - ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਹਾਂ ਉਡਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ।
 - ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਗਦਾ ਪਾਣੀ ਬੁੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 - ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਤੁਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੱਧਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।
 - ਰੂਹਾਂ ਅਟਕਣ ਨਾਲ ਡਿਗਦੀਆਂ ਨਹੀਂ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਰਹਿਣ।
2. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਛੜ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਣ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਪਾਣੀ ਵਗਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਕਿ ਵਗਦੇ।
5. ਜਿੰਦਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿਣ ਕਿ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ਉ) ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ	(ਈ) ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ
(ਅ) ਤਾਜ ਮਹੱਲ	(ਸ) ਦੋਸਤਾ
2. ‘ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ’ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹਨ?

(ਉ) ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ	(ਈ) ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
(ਅ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ	(ਸ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
3. ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?

(ਉ) ਭਟਕ ਕੇ	(ਈ) ਲਟਕ ਕੇ
(ਅ) ਅਟਕ ਕੇ	(ਸ) ਤ੍ਰਭਕ ਕੇ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਤਾਜ ਮਹੱਲ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ‘ਤਾਜ ਮਹੱਲ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਰੰਗਦਾਰ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੇ ਗਲ ਬਾਹਾਂ ਘੱਤ ਕੇ ਕੌਣ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੈ?
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਲਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਸੁੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ?
4. ‘ਤਾਜ ਮਹੱਲ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਹਾਲਤ ਸੀ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਕਵੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ‘ਹਵਾ ਮਹੱਲ’ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।
2. ਸੁੱਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁੱਤਾ।

3. ਕਵੀ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਥਰੂ ਅਤੇ ਹਿੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਹਾਂ ਸਨ।
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਦਾ ਹੁਸਨ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਦਾ ਹੁਸਨ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ।
2. ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਬਿਰਛ-ਬੂਟੇ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਸਨ।
3. ਕਵੀ ਨੂੰ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਤੇ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
4. ਜਮੁਨਾ ਦੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਅਤੇ ਸਾਵੇਂ ਕੰਢੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ।
5. ‘ਤਾਜ ਮਹੱਲ’ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਕਹੀਆਂ ਦੁਰਮਟ ਅਤੇ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ‘ਤਾਜ ਮਹੱਲ’ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਸੀ?

(ਉ) ਮਹਿੰਦੀ	(ਈ) ਛਾਲੇ
(ਅ) ਰੰਗ	(ਸ) ਛੁੱਲ
2. ‘ਤਾਜ ਮਹੱਲ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਡਾ. ਕਾਲੇਪਾਣੀ	(ਈ) ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
(ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	(ਸ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
3. ‘ਤਾਜ ਮਹੱਲ’ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਵੀ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਕਿਸ ਧਿਰ ਨਾਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਸ਼ਾਸਕ ਧਿਰ	(ਈ) ਸੋਸ਼ਿਤ ਧਿਰ
(ਅ) ਸਮਾਜਿਕ ਧਿਰ	(ਸ) ਸੰਗਾਊ ਧਿਰ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ
ਚੁੰਮ-ਚੁੰਮ ਰੱਖੋ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਦਿਓ:-

1. ‘ਚੁੰਮ-ਚੁੰਮ ਰੱਖੋ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਕਲਗੀ ਚੁੰਮ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
3. ‘ਜੰਗ ਵਿਚੋਂ ਲੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਮੇਰੇ ਆਉਣਗੇ’ ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਜੰਗ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਘੋੜੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਉਹ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਭਿੱਜੀ ਹੋਈ ਸੀ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. 'ਚੁੰਮ-ਚੁੰਮ ਰੱਖ' ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰੇ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
2. ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪੌੜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ।
3. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਡਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਮਾਏ ਤੇਰਾ ਜੋੜਾ ਕੋਲ ਜਾ ਵਸਿਆ।
2. ਚੁੰਮ-ਚੁੰਮ ਰੱਖ ਨੀ ਇਹ।
3. ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪੌੜ ਜਦੋਂ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੱਸੋ।
(ਉ) ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ (ਈ) ਚੁੰਮ-ਚੁੰਮ ਰੱਖ
(ਅ) ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ (ਸ) ਦੋਸਤਾ
2. ਕੂਲੇ-ਕੂਲੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ?
(ਉ) ਗੋਰੀਆਂ/ਚਮਕਦੀਆਂ (ਈ) ਤਿੱਖੀਆਂ
(ਅ) ਢੁੰਢੀਆਂ (ਸ) ਭਾਰੀਆਂ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ

ਦੋਸਤਾ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. 'ਦੋਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਕਵਿਤਾ 'ਦੋਸਤਾ' ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਚ ਸਗੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਧੜਕਦਾ ਹੈ?
3. ਕਵਿਤਾ 'ਦੋਸਤਾ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਵਿੱਖ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗੱਲਵਕੜੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. 'ਦੋਸਤਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣੀ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਧੌਣ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੈਣਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. 'ਦੋਸਤਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ।
3. ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖਾਂ ਹੀ ਜੰਮਦਾ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੋਸਤਾ।
2. ਪਕੜ ਲੈ ਉੱਚਾ ਦੋਸਤਾ।
3. ਚੁੰਮ ਲੈ ਤੂੰ ਪਿਆਰਾ ਦੋਸਤਾ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਦੋਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ	(ਈ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ
(ਅ) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	(ਸ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
2. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਦੋਸਤਾ' ਦੀ ਮੂਲ ਸੁਰ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਭਾਵਾਤਮਕ	(ਈ) ਉਪਦੇਸ਼ਾਤਮਕ
(ਅ) ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ	(ਸ) ਨਕਾਰਾਤਮਕ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਦਿਓ:-

1. 'ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਵੀ 'ਦਰਦਮੰਦਾ' ਦੇ ਦਰਦੀਆਂ ਕਿਸਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ' ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਧੀ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲਾਉਣ ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੂੰ ਲੂੰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਫੁੱਟ ਪਿਆ ਸੀ।

2. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਸਤੀ ਫੈਲਣ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਈ ਤੇ ਕਬਰਾਂ ਵੀ ਰੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।
3. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵਿੱਤਰੀ ਦਮੇਦਰ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਦੀ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ|
2. ਇੱਕ ਰੋਈ ਸੀ ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ |

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) 1857	(ਇ) 1914
(ਅ) 1947	(ਸ) 1965
2. 'ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ	(ਇ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(ਅ) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ	(ਸ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
2. 'ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰਿਸਤੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਬਚਪਨ ਰੁਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ ਗੱਭਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋਚਾ ਕਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ?
4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਵੱਡਾ (ਜੁਆਨ) ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਿਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਚਿਤਾ ਜਲਾਈ।
3. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾਹੀਣ ਸੀ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ ਅਜੇ ਨਾ ਆਇਆ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੀ ਚਿਤਾ ਜਲਾਈ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	(ਈ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ
(ਅ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ	(ਸ) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ
2. ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ ਕਵਿਤਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਰਿਸਤਾ ਵਿਚਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ :

(ਉ) ਮਾਂ-ਪੁੱਤਰ	(ਈ) ਪਿਉ-ਧੀ
(ਅ) ਭੈਣ-ਭਰਾ	(ਸ) ਨੂੰਹ ਪੁੱਤਰ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ

ਗੀਤ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ‘ਗੀਤ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਹੈ।
2. ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
3. ‘ਗੀਤ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?
4. ਕਵੀ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ਕਵੀ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ ਭੁੰਨਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੜਾਹੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ‘ਗੀਤ’ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਕੋਲ ਚੁੰਗ ਦੀ ਬੋਗੀ ਹੈ।
4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਹੰਝੂ ਭਾੜੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਭੱਠੀ ਵਾਲੀਏ ਚੰਬੇ ਦੀਏ ਡਾਲੀਏ ਨੀ।
2. ਤੈਨੂੰ ਦਿਆਂ ਦਾ ਭਾੜਾ।
3. ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕੜਾਹੀ ਤੇਰੀ ਕਾਹੂੰ ਹੋ ਗਈ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਗੀਤ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਹੈ?	(ਉ) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	(ਈ) ਸਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ
	(ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	(ਸ) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?	(ਉ) ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ	(ਈ) ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਨੂੰ
	(ਅ) ਵੰਗਾਂ ਵਾਲੀ	(ਸ) ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਨੂੰ

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ

ਕਵੀ- ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲ੍ਹੀ ਜਾ ਪਾਣੀ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿੱਥੇ ਬਰਸਾਉਣ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ?
3. ਗਜ਼ਲ ਵਿੱਚ ਸਰਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਕੰਬਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. ‘ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲ੍ਹੀ ਜਾ ਪਾਣੀ’ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੀ ਪਿਆਸ ਅਗਨ ਬਣਨ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਸਰਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸੁੱਚਾ ਲੱਗਾ।
2. ਸੂਲਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰ੍ਹਨ ਨਾਲ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਈ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹਣਾ ਗਲਤ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਿੱਖੀਆਂ ਸੂਲਾਂ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਵਰਿਆਂ ਤਾਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਬਿਰਖਾ ਪੀਲੇ ਪੱਤਰ ਹੱਥ ਭੇਜੋ।
2. ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੰਬ ਗਿਆ।

IV. ਸਹੀ ਉਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਤੁਕ 'ਲੱਗੀ ਧੁੱਪ ਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਰੇ ਦੇ ਬਿਰਖਾਂ ਨੂੰ' ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਪਾਣੀ ਓਦਰ ਜਾਵੇਗਾ :-

(ਉ) ਮੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ	(ਈ) ਮੇਰੇ ਨਹਿਰ ਦਾ
(ਅ) ਮੇਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ	(ਸ) ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ
2. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ।

(ਉ) ਦੋਸਤਾ	(ਈ) ਤਾਜ ਮਹੱਲ
(ਅ) ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲੀ ਜਾ ਪਾਣੀ	(ਸ) ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ

ਕਹਾਣੀਆਂ

(1) ਕਹਾਣੀ:- ਸਾਂਝ

ਕਹਾਣੀਕਾਰ:- ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਸਾਂਝ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਸਾਂਝ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਪ੍ਰੇ: ਐਮ.ਐਲ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
4. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਦੋਂ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਖੜ-ਖੜ ਕਰਦੇ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਕੌਣ ਲੰਘਿਆ?
5. ਲਾਲ ਚੀਰੇ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ?
6. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਕਿਸਨੂੰ ਬਿਠਾਇਆ?
7. ਬੁੱਢੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਨਾ ਬਿਠਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਜਾਪਿਆ?
8. ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਸੀ?
9. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਮਾਈ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਤਾਰਿਆ?
10. ਲਾਲ ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਸੀ?
11. 'ਭਾਰਤ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤੇ ਸਾਈਕਲ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਹੈ।' ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
12. 'ਸਾਂਝ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ?
13. 'ਸਾਂਝ' ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
14. 'ਸਾਂਝ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?

॥ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਮ.ਐਲ ਮਲਹੋਤਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੀ।
2. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘੇ ਲਾਲ ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੋਮਲ ਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।
4. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਜਵਾਨ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਬਿਠਾ ਲਿਆ।
5. ਲਾਲ ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ‘ਹਰ ਪਹਾੜੀ ਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੱਡੀ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇ ਅੰਤ ਜੁਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।’
6. ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਲੀ ਮਾਈ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ।
7. ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਦੇ ਥੈਲੇ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਚਾਦਰ ਸੀ।
8. ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਬਾਬੂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।
9. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।
10. ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਵਾਲੇ ਬਾਬੂ ਨੇ ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ।
11. ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸਹੇਲੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਸੀ।

੩੦ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੋਚਦਾ-ਸੋਚਦਾ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਸੋਚਦਿਆਂ ਸੋਚਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਆਦਤਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪੈਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।
2. ਕੱਚੀ ਤੇ ਉਖੜੀ-ਪੁੱਖੜੀ ਸੜਕ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੂੰ ਆ ਗਿਆ।
3. ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੂੰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ।
4. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ਫਾਹਿਮੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਹੈ।
5. ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦਾ ਬੁੱਤ ਉਸਨੂੰ ਸੜਕ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ।
6. ਦੇ ਕੰਨ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ‘ਵੇ ਵੀਰਾ, ਵਾਲਿਆ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਚੱਲ।
7. ਮਾਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁੱਢੀ ਸੀ ਹੋਈ ਭੁਗੜੀ।
8. ਮਾਈ ਦੇ ਗੰਦੇ ਥੈਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀ।
9. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਮਾਈ ਨੂੰ ਬਾਂਹ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਬਿਠਾ ਲਿਆ।
10. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਨਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ।
11. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮਾਈ ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਣੈ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
(ਉ) ਨੀਲੀ
(ਅ) ਆਪਣਾ ਦੇਸ
(ਇ) ਸਾਂਝ
(ਸ) ਕਾਰ ਪਿੱਛੋਣਾ।
2. ‘ਸਾਂਝ’ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
(ਉ) ਮੀਤ
(ਅ) ਨੀਲੀ
(ਇ) ਮਾਈ
(ਸ) ਤ੍ਰੀਮਤਾ।
3. ਪ੍ਰੋ: ਐਮ.ਐਲ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
(ਉ) ਖੁਦਗਰਜ਼
(ਅ) ਲਾਲਚੀ
(ਇ) ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦਾ ਸਹਾਇਕ
(ਸ) ਗੁੱਸੇ-ਬੋਰ।
4. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਈ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
(ਉ) ਖੁਸ਼-ਮਿਜ਼ਾਜ਼
(ਅ) ਸੁੱਕੀ ਤੇ ਭੁਗੜੀ
(ਇ) ਈਰਖਾ ਵਾਲੀ
(ਸ) ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ।
5. ਲੇਖਕ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ
(ਅ) ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ
(ਇ) ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ
(ਸ) ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ

(2) ਕਹਾਣੀ- ਨੀਲੀ

ਕਹਾਣੀਕਾਰ:- ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਨੀਲੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. 'ਨੀਲੀ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਨੀਲੀ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
4. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਘਰ ਨੀਲੀ ਕਿਸਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ?
5. 'ਨੀਲੀ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ 'ਮੈਂ' ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
6. 'ਨੀਲੀ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚੀ ਪਾਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
7. 'ਨੀਲੀ' ਕਦੋਂ ਦੁੱਧ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
8. ਕਿਸ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਨੀਲੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਈ?
9. 'ਨੀਲੀ' ਦੀ ਵੱਛੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
10. ਗਵਾਲਾ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ?

II ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਸੋਹਣੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
2. ਨੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਵੱਛਾ ਵੀ ਆ ਗਿਆ।
3. ਵੱਛੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਮਾਰਨ ਤੇ ਨੀਲੀ ਦੁੱਧ ਲਾਹ ਲੈਂਦੀ ਸੀ।
4. ਵੱਛੀ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਨੀਲੀ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਚਾਰਾ ਖਾਧਾ।
5. ਗਵਾਲਾ ਵੱਛੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
6. ਵੱਛੀ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਨੀਲੀ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕਦਮ ਭੁੱਲ ਗਈ।
7. ਨੀਲੀ ਉਂਵ ਦੀ ਉਂਵ ਮਹਿੰਦੀ ਹੇਠ ਖਲੋਤੀ, ਬੂਖੀ ਚੁੱਕੀ ਗੇਟ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ।
8. ਗਵਾਲਾ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਉਹਨੂੰ ਨੀਲ, ਨੀਲ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਂਦਾ।

III ਮਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨੀਲੀ ਰੰਗ ਦੀ ਗੋਰੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਧੋ ਕੇ ਰੱਖੋ।
2., ਸਿਹਤਮੰਦ ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

3. ਗੁਆਲਾ ਨੀਲੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ..... ਦੇ ਬੂਟੇ ਹੇਠ ਖਲੋਤੀ ਉਹ..... ਭਰ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੀ।
4. ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਗੁਆਲਾ ਦੁੱਧ ਚੋਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਨੀਲੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦਾਣਾ, , ਖਲੀ ਆਦਿ ਚਾਰਾ ਖਾਂਦੀ।
5. ਨੀਲੀ ਦੀ ਵੱਛੀ ਦਾ ਗੋਰਾ ਗੋਰਾ ਰੰਗ, ਮਲੂਕੜੀ ਜਿਹੀ ਲੰਮੀ ਪੁਛ ਸੀ।
6. ਨੀਲੀ ਵੱਛੀ ਲਈ ਛਪਾ ਕੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦੀ ਏ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੈ।
7. ਮਹਿੰਦੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਹੇਠ ਗਵਾਲੇ ਨੇ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਲਿਆ ਰੱਖੀ ਤੇ ਉਹ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਖਲੀ ਦੀ ਖੱਟੀ-ਖੱਟੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਖਿਲਾਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।
8. ਗਵਾਲਾ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ।
9. ਗਵਾਲੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਕੇ ਨੂੰ ਖੋਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇਜ਼ ਤੇਜ਼ ਕਦਮ ਮੁੜ ਤੁਰਿਆ।

IV ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਸਾਂਝ
- (ਅ) ਨੀਲੀ
- (ਇ) ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਨੈ
- (ਸ) ਆਪਣਾ ਦੇਸ।

2. ਨੀਲੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ
- (ਅ) ਗਵਾਲਾ
- (ਇ) ਚੀਰੇ ਵਾਲਾ
- (ਸ) ਮੀਤ।

3. ਨੀਲੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਖਾਸ ਗੁਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ
- (ਅ) ਗੋਰੇ ਰੰਗ ਦੀ
- (ਇ) ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀ
- (ਸ) ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ।

4. ਗਵਾਲੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਗੁਣ ਕੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ
- (ਅ) ਵੱਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ
- (ਇ) ਲਾਲਚੀ
- (ਸ) ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਾਲਾ।

5. ਨੀਲੀ ਦੀ ਵੱਛੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?

- (ਉ) ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਨੀਲੀ
- (ਅ) ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਗੋਰੀ ਚਿੱਟੀ
- (ਇ) ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਭੂਰੀ
- (ਸ) ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਕਾਲੀ।

(3) ਕਹਾਣੀ-ਆਪਣਾ ਦੇਸ

ਕਹਾਣੀਕਾਰ:- ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ

1. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
2. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਕਿੰਨੇ ਵਰਿਆਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ?
3. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕੌਣ ਆਇਆ ਸੀ?
4. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਗਾਓ ਕਿਸ ਦੇਸ ਨਾਲ ਸੀ?
5. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਲਗਾਓ ਕਿਸ ਦੇਸ ਨਾਲ ਸੀ?
6. ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਕਿਹੜੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
7. ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
8. ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
9. ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਸਨ?
10. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ?
11. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
12. ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਅੰਲਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਕਿਉਂ ਹਨ?

॥ ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਲਗਾਓ ਸੀ।
2. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਇਉਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ-ਸੁੱਖ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।
3. ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਮੁੰਡੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਚਾਈਲਡ ਗੁਰੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
4. ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ।
5. ਫਿਲਟਰਡ ਪਾਣੀ ਆਖਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤਾ।
6. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਇਹ ਇਸ ਦੇਸ ਨਾਲ ਫੈਮੀਲੀਅਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

੩੦ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਵਰਗਾ..... ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ।
2. ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਧੁੱਪ ਵੀ ਬੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. ਸੀਟਾਂ ਬੁੱਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਆ ਗਈ ਸੀ।
4. ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਥੇ ਤਾਂ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਨਾਲ ਛੁਹਾਇਆ ਅਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਆਖਿਆ।
5. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਜੇ ਬੱਚੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਫਿਰ ਤਾਂ ਇਹ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨੂੰ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ।

੪੦ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ
 (ਅ) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ
 (ਇ) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ
 (ਸ) ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ।

2. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਨੀਲੀ
 (ਅ) ਆਪਣਾ ਦੇਸ
 (ਇ) ਕਾਰ ਖਿੱਡਣਾ
 (ਸ) ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਨੈ।

3. ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਜਰਮਨ

(ਅ) ਕੈਨੇਡਾ

(ਈ) ਇਟਲੀ

(ਸ) ਭਾਰਤ।

4. ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(ਉ) ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

(ਈ) ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ

5. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ?

(ਉ) ਚਾਰ

(ਅ) ਇੱਕ

(ਈ) ਦੋ

(ਸ) ਤਿੰਨ

ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ (ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. 'ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਿਉਂ ਝਗੜੇ?
4. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਸਨ?
5. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਲਝਣਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?
6. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
7. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
8. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਕਿਉਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ?
9. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ?
10. ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਬੇਚੈਨ ਸਨ?

II. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ :-

1. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
2. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ 5 ਰੁਪਏ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।
3. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ 2 ਰੁਪਏ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵਗਾਹ ਮਾਰੇ।
4. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਡਰੋਂ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹੱਥ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੁਕ ਗਿਆ।
5. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦੇ ਪੈਸੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਵਿਖੇ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ।
6. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਿਲਾਪੜਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ।

III. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :-

1. 'ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ' ਦੀ ਰਚਨਾਂ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।
3. 'ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।
4. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਰੁਪਏ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।
5. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵਾਰੀ ਸਿਨਮਾ ਦੇਖਦੇ ਸਨ।
6. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਿਆ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :-

1. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਸਾਂਝ	(ਅ) ਨੀਲੀ
(ਈ) ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ	(ਸ) ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼
2. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਹੁਣ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ?

(ਉ) ਦੋ	(ਅ) ਤਿੰਨ
(ਈ) ਚਾਰ	(ਸ) ਪੰਜ
3. ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	(ਅ) ਪਿੰਸੀਪਲ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ
(ਈ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ	(ਸ) ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
4. ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?

(ਉ) ਮਿਲਾਪੜਾ	(ਅ) ਚਿੜਚਿੜਾ
(ਈ) ਝਗੜਾਲੂ	(ਸ) ਲਾਲਚੀ
5. ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦੇ ਪੈਸੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ?

(ਉ) ਗੁਰਦਵਾਰੇ	(ਅ) ਬਿਰਧ ਆਸਰਮ
(ਈ) ਮੰਦਿਰ	(ਸ) ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ

ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ (ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ)

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

1. 'ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਲਿਖੀ?
2. ਜੀਤੇ ਦੇ ਘਰ ਚਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ?
3. ਜੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਛੋਟੀ ਸੀ?
4. ਜੀਤੇ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈ ਸੀ?
5. ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਭਾਈ ਜੀਤੇ ਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ?
6. ਜੀਤੇ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?
7. ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਤੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਕੌਣ ਗਿਆ?
8. ਜੀਤੇ ਦੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਗੱਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਆ ਗਿਆ?
9. ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਬਾਹਰਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ ਦੀ ਸੀ?
10. ਗਵੱਈਏ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜ਼ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਗਾਣਾ ਗਾਇਆ?

II. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ :-

1. ਬਰਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਲ ਦੇਣਾ ਸੀ।
2. ਜੀਤੇ ਦਾ ਵੀਰ ਉਸ ਤੋਂ 15 ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਸੀ।
3. ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਾਅ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਤੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।
4. ਪਿਛਲੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੀਤੇ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ।
5. ਵਿਆਹ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਜੀਤੇ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸਹੇਲੀ ਉਸ ਨਾਲ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦੀ ਰਹੀ ਸੀ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. 'ਨਿਵਣੁ ਸੁ ਅੱਖਰ ਖਵਣੁ ਗੁਣ' ਸਲੋਕ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
2. ਜੀਤੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦਾ।
3. ਜੀਤੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਵਜੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।
4. ਜੀਤੇ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸਹੇਲੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ।
5. ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸਮੇਂ ਜੀਤੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ।
6. ਜੀਤੇ ਦੇ ਵੀਰ ਨੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. 'ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ	(ਅ) ਸੰਤੇਖ ਸਿੰਘ ਸੰਘ
(ਈ) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	(ਸ) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ
2. ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਹੈ?

(ਉ) ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ	(ਅ) ਸਾਂਝ
(ਈ) ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ	(ਸ) ਸਤੀਆ ਸੇਈ
3. 'ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(ਉ) ਜੀਤੋ	(ਅ) ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ
(ਈ) ਹੈਰੀ	(ਸ) ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ
4. ਜੀਤੋ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ।

(ਉ) 17ਵਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗਾ ਸੀ।	(ਅ) 15ਵਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗਾ ਸੀ।
(ਈ) 13ਵਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗਾ ਸੀ।	(ਸ) 14ਵਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗਾ ਸੀ।
5. ਵਿਆਹ ਲਈ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦਾ?

(ਉ) ਜੀਤੋ ਦੀ ਭੈਣ	(ਅ) ਜੀਤੋ ਦਾ ਵੀਰ
(ਈ) ਜੀਤੋ ਦੀ ਸਹੇਲੀ	(ਸ) ਜੀਤੋ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ

ਸਤੀਆਂ ਸੇਈ (ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ)

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. 'ਸਤੀਆਂ ਸੇਈ' ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
2. 'ਸਤੀਆਂ ਸੇਈ' ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਲਿਖੀ?
3. ਅੰਨ੍ਹਾ ਮੰਗਤਾ ਕਿੱਥੇ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ?
4. ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹਾ ਮੰਗਤਾ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਰੀਤ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ?
5. ਕਿਸ ਨੂੰ ਛਾਂਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?
6. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨੇ ਜਿੰਦਗੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੀ?
7. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੱਦਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੰਗੀ?
8. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਮਨ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਦੇ ਪੈਰ ਛੂਹਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?
9. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਦੇ ਗਲ ਪਈ ਕਮੀਜ਼ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
10. ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗਤਾ ਕਿੱਥੇ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ?

II. ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ:-

- ‘ਸਤੀਆਂ ਸੇਈ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਾਤਰ ਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੋਤਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 - ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੋਤਰ ਦਾ ਸਾਹਸ ਅਤੇ ਸਿਰੜ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਉਹ ਅਬਲਾ ਨਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਈ।
 - ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮੰਗੋਤਰ ਨੂੰ ਰਾਤ ਪੈਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਸੀ।
 - ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮੰਗੋਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਉਸਦੇ ਘਰ ਗਿਆ।
 - ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੋਤਰ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਝੱਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
 - ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੋਤਰ ਦੇ ਗਲ ਨਵਾਂ ਸੁਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

III. खाली संस्थान भरे :-

1. ਰੱਬ ਤੈਨੂੰ ਉਮਰ ਬਖਸ਼ੇ।
 2. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗੇਤਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ..... ਭਰੀ ਸੀ।
 3. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਦੇ ਪੈਰੀਂਜੁੱਤੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।
 4. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।
 5. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਰਕੇ ਗੁਜਾਰੀ।
 6. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਸਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ :-

નોટ:-

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 2

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-12 ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਭਾਗ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪੁਸ਼ਟ ਨੰਬਰ- 3

ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਲਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ-12 ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 4

ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪੈਰ੍ਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸਦੀ ਲੱਗਭੱਗ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਿਆਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪੁਸ਼ਟ ਨੰਬਰ- 5

ਪਾਠ -ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਪਾਠ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੋਸ਼-ਤਰਤੀਬ ਅਨਸਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 6

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਵਾਕ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਦਾ ਵਾਕ-ਰਪਾਂਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 7

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸੱਤ ਅਖਾਊਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਖਾਊਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਖਾਊਤਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 8

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ- 9

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਕੇ ਸਾਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਗੇ।

ਜਮਾਤ-ਬਾਰਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ:- ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਸੈਪਲ ਪੇਪਰ)

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75

ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ : 65

ਆંતરિક મુલાંકણ : 10

1. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

$$1\bullet \times 1 = 1\bullet$$

2. ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ -

- (ੴ) ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਉਪ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਅ) ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਗਏ ਹਨ?

(ੇ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੌਸਮੀ ਮੇਲੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮੇਲੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(ਸ) ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਹੜੇ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ?

(ਹ) ਲੋਕ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਦੱਸੋ।

(ਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਕਲਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?

(ਖ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚੀਨਤਾ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?

(ਗ) ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। $5 \times 4 = 20$

3. ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਪੰਜਾਬਿਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕਾਲਾ ਖੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪੁਸਤਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੁਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਬਿਉਟੀ ਪਾਰਲਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੋ।

$$2 + 3+1 = 6$$

4. ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਾ ਦੀ ਇਕ-ਤਿਹਾਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ-ਰਚਨਾ ਕਰੋ ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਦਿਓ-

ਜਿਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਰਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹੋ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਕਸਦ ਭਰਪੂਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਹਰ ਸੈਅ ਕਿਸੇ ਆਹਰੇ ਲੱਗੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਵੀ ਫਜ਼ੂਲ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਛੁੱਲਾਂ-ਪੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਛੀਆਂ-ਜਨੌਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਦੀਆਂ-ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਟਿੱਬਿਆਂ- ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਥਾਂ, ਹਰ ਚੀਜ਼, ਹਰ ਬਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਜ਼ਹੂਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਦੁਖੀਏ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝ, ਰੋਂਦੀ ਅੱਖ ਨੂੰ ਪੂੰਝਣਾ, ਨਾ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਬਣਾਉਣਾ, ਢਹਿੰਦੀ-ਡਿੱਗਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣਾ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਮਕਸਦ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਨਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਕਸਦ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੋਹਣੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਲਈ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ।

$$1+3=4$$

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ-ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ-

I	II
ਤਿਲੰਗ	ਗਿਰਝ
ਪਛਤਾਣਾ	ਚਾਨਣ
ਪਤੰਗ	ਚੰਨਣ
ਪਰਸ਼ਾਦਾ	ਛਲਕਾ
ਬਚੂੰਗੜਾ	ਜੁਲਫ
ਮਹਿਕਣਾ	ਟੁੱਟ-ਭੱਜ

3

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਦਾ ਬੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਕ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ-

- (ਉ) ਕਸਰਤ ਕਰੋ ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹੋ। (ਮਿਸ਼ਨਰਿਤ ਵਾਕ)
 (ਅ) ਉਹ ਝਗੜਾਲੂ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਵਪਾਰਿਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ)

- (ਇ) ਅਧਿਆਪਕ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ। (ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ)
- (ਸ) ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਕੇ ਵੈਰੀ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰੋ। (ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ)
- (ਹ) ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਵਾਕ) $3 \times 1 = 3$
7. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਖਾਊਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੱਸੋ -
- (ਇ) ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਸੌ ਬੀਮਾਰ।
- (ਅ) ਵੇਲੇ ਦੀ ਨਮਾਜ਼, ਕੁਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਟੱਕਰਾਂ।
- (ਇ) ਤੌੜੀ ਉਬਲੇਗੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੰਢੇ ਸਾੜੇਗੀ।
- (ਸ) ਆਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੰਦੇ, ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ।
- (ਹ) ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਵੰਡੇ ਰਿਓੜੀਆਂ, ਮੁੜ-ਮੁੜ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ।
- (ਕ) ਭੱਜਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹਣ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ।
- (ਖ) ਆਦਰ ਤੇਰੀ ਚਾਦਰ ਨੂੰ ਬਹਿਣਾ ਤੇਰੇ ਗਹਿਣੇ ਨੂੰ। $4 \times 2 = 8$
8. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ -
- (ਇ) ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ)
- (ਅ) ਤਾਜ ਮਹੱਲ (ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ)
- (ਇ) ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ (ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ) 4
9. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ -
- (ਇ) ਸਾਂਝ (ਪਿੰ. ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ)
- (ਅ) ਨੀਲੀ (ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ) 7

ਜਮਾਤ-ਬਾਰਵੀ

ਵਿਸ਼ਾ:- ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਸੈਪਲ ਪੇਪਰ)

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75

ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ : 65

ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ : 10

1. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੂਰੀ ਹਨ।

- (ਉ) ਰਿਗਵੇਦ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (ਅ) ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਿਸ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
- (ਇ) ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਰਸਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
- (ਸ) ਪੰਜਾਬੀ ਜੁਆਨਾਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਖੇਡ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
- (ਹ) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (ਕ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
- (ਖ) ਡਾ: ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ-
- (A) ਬਚਪਨ (B) ਤਾਜਮੱਹਲ (C) ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ (D) ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ
- (ਗ) ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
- (ਘ) ਆਪੇ ਮੈਂ ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ
- (ਝ) ਲੀਰਾਂ ਹੀ ਨਿਕਲਨੀਆਂ ਹਨ।

(10 × 1 = 10)

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

- (ਉ) ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
- (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ?
- (ਇ) ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮੇਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
- (ਸ) ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ’ ਪਾਠ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਲੋਕ - ਕਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਧੰਦਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਕੇ ਲਿਖੋ।
- (ਹ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ- ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ?
- (ਕ) ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਪੱਥੋਂ ਨਕਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ?
- (ਖ) ‘ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਵਰਤਨ’ ਪਾਠ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤੰਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

(5 × 4 = 20)

3. ਤੁਹਾਡੇ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਹੀਆਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀਰੋ ਮੋਟਰਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਏਜੰਸੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਸਮੱਰਥਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਕਿਸਾਨ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। $(2+3+1=6)$

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਛੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਲਿਖੋ :-

ਸਰੀਰ ਮਨ ਦਾ ਘੋੜਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਲਈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵਾਟ ਕੱਟਣ ਲਈ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਘੋੜਾ ਮਰੀਅਲ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਮਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਖੇਡ ਵੀ ਢਿੱਲੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰੀਰ-ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਅਥਵਾ ਜਿਉਂਦੇ ਸੈੱਲਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਰਦੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਜੰਮਦੇ ਹਨ। ਨਿਰੋਏ ਜੀਵਾਣੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੂਨ ਦਾ ਨਿਰੋਆ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਖੂਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਖੁਰਾਕ ਤੋਂ, ਜਲ ਤੋਂ, ਵਾਯੂ ਤੋਂ। ਨਿਰਮਲ ਜਲ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸਵੱਛ ਹਵਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਹਾਰ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸਰੀਰ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਬਣਿਆ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਖਾਣਾ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣੀ, ਖੂਬ ਚਿੱਥ-ਚਿੱਥ ਕੇ ਖਾਣੀ, ਮੁੱਸ਼ਕਤ ਜਾਂ ਕਸਰਤ ਕਰਨੀ, ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ, ਤਾਜ਼ਾ ਆਕਸੀਜਨ ਭਰਪੂਰ ਹਵਾ ਫੱਕਣੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਪੀਣਾ ਇਹੋ ਹੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਦੀਰਘ ਉਮਰ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਹੈ। $(3+1=4)$

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ-ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ:-

(ਉ)	(ਅ)
ਢਿੱਲਾ	ਸਹਿਜੇ
ਡਿਓਢੀ	ਹੰਗਾਮਾ
ਠਠਿਆਰ	ਉਪ ਬੋਲੀ
ਟਿਕਾਣਾ	ਕਸਰਤ
ਡੰਗਰ	ਅਵਾਜ਼
ਕਾਇਰ	ਮਕਸਦ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਕ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ:-

(1) ਬਿਪਤਾ ਸਮੇਂ ਧੀਰਜ ਰੱਖੋ।	(ਮਿਸ਼ਨਿਤ ਵਾਕ)
(2) ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।	(ਨਾਂਹ-ਵਾਚਕ ਵਾਕ)
(3) ਸੂਰਜ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਗਏ।	(ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ)
(4) ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਦੌਲਤਮੰਦ ਹੋ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋ।	(ਸੰਜੁਗਤ ਵਾਕ)
(5) ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।	(ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਵਾਚਕ ਵਾਕ)
- $(3 \times 1 = 3)$

7. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਥਾਊਂਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੱਸੋ।

- (ਉ) ਅੱਗੇ ਸੱਪ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ੀਂਹ
- (ਅ) ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਤੇ ਸੌ ਸੁੱਖ
- (ਈ) ਸੇਰ ਦੁੱਧ ਤੇ ਵੀਹ ਸੇਰ ਪਾਣੀ ਘੁੰਮਰ ਘੁੰਮਰ ਫਿਰੇ ਮਧਾਣੀ
- (ਸ) ਹੱਥਾਂ ਬਾਝ ਕਰਾਰਿਆਂ ਵੈਰੀ ਮਿੱਤ ਨਾ ਹੋਣ
- (ਹ) ਕੋਹ ਨਾ ਚੱਲੀ ਬਾਬਾ ਤਿਹਾਈ
- (ਕ) ਘਰ ਵੱਸਦਿਆਂ ਦੇ, ਸਾਕ ਮਿਲਦਿਆਂ ਤੇ ਖੇਤ ਵਾਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇ
- (ਖ) ਛੱਜ ਤਾਂ ਬੋਲੇ ਛਾਣਨੀ ਕਿਉਂ ਬੋਲੇ।

$4 \times 2 = 8$

8. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ:-

- (ਉ) ਟੁਕੜੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ
- (ਅ) ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ
- (ਈ) ਅੰਵੇ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ 'ਤੇ ਡੋਲ੍ਹੀ ਜਾ ਪਾਣੀ

(4)

9. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ :-

- (ਉ) ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ (ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)
- (ਅ) ਸਤੀਆਂ ਸੇਈ (ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ)

(7)

ਜਮਾਤ-ਗਿਆਰਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਚੋਣਵਾਂ

ਜਮਾਤ-ਗਿਆਰਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਚੋਣਵਾਂ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

ਕਵੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ੴ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ :- ਪਿੰਜਰੇ ਪਿਆ ਪੰਛੀ, ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ, ਇੱਛਾ ਬਲ ਤੇ
ਛੂੰਘੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ

(ਅ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ :- ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ

I. ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :-

1. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਸਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੌਦ੍ਰਿ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?
4. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾ ਦੱਸੋ?
5. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ‘ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਪੰਛੀ’ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?
7. ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ?
8. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?
9. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਵੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
10. ‘ਇੱਛਾ ਬਲ ਤੇ ਛੂੰਘੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹੈ?
11. ਇੱਛਾ ਬਲ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ?
12. ‘ਇੱਛਾ ਬਲ ਤੇ ਛੂੰਘੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
13. ਆਪਣੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
14. ਚਾਤ੍ਰਕ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
15. ‘ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ’ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ?
16. ਕਵਿਤਾ ‘ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ’ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਰੰਗ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

17. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਖਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?
18. ਪੰਡੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
19. ਕੌਣ ਗਹਿਰ, ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਅਡੋਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ?
20. ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪੰਡੀ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ :

1. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਹੈ।
2. ‘ਪਿੰਜਰੇ ਪਿਆ ਪੰਡੀ’ ਕਵਿਤਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
3. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤਕ ਰਾਗ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
4. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
5. ਪੰਡੀ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ।
6. ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਕਵੀ ਨੇ ਪੰਡੀ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।
7. ਸੈਲਾਨੀ, ਪੰਡੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਅਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
8. ‘ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ’ ਦਾ ਕਵੀ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਹੈ।
9. ਸੋਢੀ ਸੁਲਤਾਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
10. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਖਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਰਾਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

III. ਮਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ _____ ਹੈ।
2. _____ ਨੂੰ ਡੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮਾ _____ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਹੈ।
4. ਜਾਲਮ ਨੇ ਪੰਡੀ ਨੂੰ _____ ਲਾ ਕੇ ਫੜਿਆ।
5. ਪੰਡੀ ਨੂੰ _____ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।
6. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਨਾਲ _____ ਨੂੰ ਸਰੂਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
7. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਵੀ _____ ਦੇ ਜਲਵੇ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
8. ਸੀਨੇ ਖਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਧੀ ਉਹ ਕਰ _____ ਨਹੀਂ ਬਹਿੰਦੇ।

9. 'ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ _____ ਹੈ।
10. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :-

1. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗ੍ਰੰਥ	(ਅ) ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ
(ਈ) ਪਿੰਜਰੇ ਪਿਆ ਪੰਛੀ	(ਸ) ਹਰ ਮੌਜੂ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ
 2. 'ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ?

(ਉ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ	(ਅ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
(ਈ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	(ਸ) ਪ੍ਰੇ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 3. 'ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦਾ ਜਲਵਾ ਦਿਖਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ	(ਅ)
(ਅ) ਕਵਿਤਾ ਦਾ	
(ਈ) ਰੱਬ ਦਾ	
(ਸ) ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ	
 4. 'ਪਿੰਜਰੇ ਪਿਆ ਪੰਛੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ?

(ਉ) ਘਰ ਵਿੱਚ	(ਅ) ਆਲੂਣੇ ਵਿੱਚ
(ਈ) ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ	(ਸ) ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ
 5. ਇੱਛਾ ਬਲ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ?

(ਉ) ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ	(ਅ) ਨਦੀ ਦਾ
(ਈ) ਪਹਾੜ ਦਾ	(ਸ) ਲਹਿਰ ਦਾ
ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
(ਉ) ਪ੍ਰੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ	ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ
(ਅ) ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਦਾ	ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ
(ਈ) ਪ੍ਰੇ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ	ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ
(ਸ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਬਾਰਾਂਮਾਹ
(ਹ) ਡਾ: ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	ਕਿੱਥੇ ਗਈਆਂ ਭੈਣਾਂ

I. ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :-

1. ‘ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
2. ‘ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
3. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਸ਼ਮਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਲੁਕਦਾ ਹੈ?
4. ‘ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
5. ‘ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
6. ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਹ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
7. ‘ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ’ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਭੀੜ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ?
8. ਕਵੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਦੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
9. ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
10. ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੇ ਭਾਵ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ?
11. ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਨ ’ਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
12. ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
13. ‘ਕਿੱਥੇ ਗਈਆਂ ਭੈਣਾਂ’ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਕੀ ਹੁਣ ਸਚਮੁੱਚ ਮਾਂਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਗਵਾਚ ਗਏ ਹਨ?
15. ‘ਕਿੱਥੇ ਗਈਆਂ ਭੈਣਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਤ ਕਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ :

1. ‘ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ’ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਸੀ ਦੀਆਂ ਚਾਟੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਲੱਸੀ ਦੀਆਂ ਚਾਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੱਖਣ ਦੇ ਪਿੰਨੇ ਤਰਦੇ ਹਨ।
4. ‘ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣੀ ਪਸੰਦ ਹੈ।
5. ਕਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ‘ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਹੈ।
7. ਕਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਰਦੂ, ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
8. ਹੰਝਾਂ ਵਾਲੀ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ।

9. ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਸਰੂ ਵਰਗੀ ਹੈ।
10. ਸਿਪਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਵੀ ਨਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
11. ‘ਹੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ, ਆਪ ਲੈਣਗੇ ਖੋ’ ਕਾਵਿ-ਸਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਹੈ।
12. ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਕਵਿਤਾ ਕੰਡਿਆਲੇ ਕਿੱਕਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੈ।
13. ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਹੈ।
14. ਡਾ: ਹਰਿਭਜਨ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਕਵਿਤਾ ‘ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ’ ਹੈ।
15. ‘ਕਿੱਥੇ ਗਈਆ ਭੈਣਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਮਾਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਗਿਸ਼ਤੇ ਗੁਆਚ ਗਏ ਹਨ।

III. ਮਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ਕਵੀ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ _____ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ _____ ਤੋਂ ਈਦ ਦੇ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਸ਼ਮਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ _____ ਵਾਂਗ ਡਲੁਕਦਾ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਆਲ ਦੀ ਰਾਤਾਂ _____ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
5. ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ _____ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ‘ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ _____ ਹੈ।
7. ਕਵੀ _____ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
8. ‘ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ _____ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
9. ਸਿਪਾਹੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਨ _____ ਉੱਤੇ ਧਰ ਕੇ ਲੜਦਾ ਹੈ।
10. ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਚੇਤ ਚੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ _____ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਰੂ ਗੁਪ ਗ੍ਰੰਥ	(ਅ) ਆਰਤੀ
(ਇ) ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ	(ਸ) ਬਾਰਿਸ਼

2. 'ਬਾਰੁਮਾਹ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (ਅ) ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 (ਈ) ਪਾਸ਼ (ਸ) ਅਮਿੰਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
3. ਕਵੀ ਕਿਹੜੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
- (ਉ) ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੀ
 (ਈ) ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ (ਸ) ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਿਲ ਕੌਣ ਉਸਾਰਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਰਾਜ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਅ) ਕਵੀ
 (ਈ) ਕਹਾਣੀਕਾਰ (ਸ) ਨਾਵਲਕਾਰ
5. ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ
 (ਈ) ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ (ਸ) ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ

ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
1. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ	ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ
2. ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ	ਪਰਾਹੁਣੀ
3. ਡਾ. ਜਗਤਾਰ	ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ
4. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ	ਆਰਤੀ
5. ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ	ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ

I. ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

1. ਕਵੀ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ?
2. 'ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
3. ਕਵੀ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
4. 'ਪਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
5. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਪਰਾਹੁਣੀ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
6. ਧੀ ਦੇ ਜੰਮਣ 'ਤੇ ਕਵੀ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?

7. 'ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
8. 'ਪੱਥਰ ਤੇ ਨਕਸ਼ ਹਾਂ ਮੈਂ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
9. 'ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?
10. ਕਵੀ ਕਿਸ ਦੀ ਆਰਤੀ ਉਤਾਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. 'ਆਰਤੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਗਾਨੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
12. ਕਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਰ ਇੱਕ ਗੀਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ?
13. ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ?
14. ਕਵੀ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਕਿਸ ਥਾਂ ਮਘਦਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਕੰਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ :-

1. 'ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।
2. 'ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
3. 'ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲ, ਪੌਣ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
4. ਧੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਣ ਦੀ ਆਸ ਸੀ।
5. ਨਵ-ਜੰਮੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪਰਾਇਆ ਧਨ ਨਾਨੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।
6. ਘਰ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਨਵ ਜੰਮੀ ਧੀ ਘਬਰਾਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।
7. 'ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਵੀ ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
8. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇੜੀ ਦਾ ਮਹਿਬੂਬ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
9. ਹਰ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਕਵੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਰਤੀ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11. ਗੀਤ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
12. ਕਵੀ ਹੰਝੂ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
13. 'ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ' ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
14. 'ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸੁਰ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਹੈ।
15. 'ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਧਿਆਨੀ ਤੋਂ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ‘ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ’ _____ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
2. ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ _____ ਵਡੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
3. ‘ਪਰਾਹੁਣੀ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ _____ ਦੇ ਜਨਮ ਲੈਣ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
4. ਧੀ ਦੇ ਜੰਮਣ 'ਤੇ ਕਵੀ ਆਪਣੀ _____ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਧੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਮਾਂ ਦੀ _____ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਹੈ।
6. ਜਬਰ ਜ਼਼ਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਕਵੀ ਦਾ _____ ਖਾਮੋਸ਼ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ।
7. ਨੱਚਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ _____ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।
8. ਕਵੀ ਨੂੰ ਹਰ ਮੌਝ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਪੈਰ 'ਤੇ _____ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
9. _____ ਦੀ ਯਾਦ ਗਮਾਂ ਦਾ ਜੰਗਲ ਚੀਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਮੈਲੇ ਸ਼ਬਦ ਧੋ ਕੇ _____ ਦੀ ਕਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾਉਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11. ‘ਆਰਤੀ’ ਕਵਿਤਾ _____ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
12. _____ ਨੇ ਸੋਹਲ ਛਿੰਦੇ ਨੀਂਹਾ ਵਿੱਚ ਚਿਣਵਾਏ ਸਨ।
13. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਵੀ _____ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਫੜੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
14. ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਬਾਪੂ ਦੇ _____ ਦਾ ਸੂਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
15. ਕਵੀ ਸੂਰਜ ਨੂੰ _____ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਮਘਦਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ?

(ਉ) ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ	(ਅ) ਬਾਰਾਂਮਾਹ
(ਈ) ਪਰਾਹੁਣੀ	(ਸ) ਆਰਤੀ
2. ‘ਪਰਾਹੁਣੀ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	(ਅ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ
(ਈ) ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ	(ਸ) ਪਾਸ਼

3. ‘ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਭਾਵ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ?

(ਉ) ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ	(ਅ) ਗੁਮਾਂਸਵਾਦੀ
(ਈ) ਸਮਾਜਵਾਦੀ	(ਸ) ਉਦਾਰਵਾਦੀ

4. ਕਵੀ ਗੀਤਾਂ ਹੱਥ ਕਿਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਸੱਚ ਦੀ	(ਅ) ਝੂਠ ਦੀ
(ਈ) ਈਰਖਾ ਦੀ	(ਸ) ਪਿਆਰ ਦੀ

5. ‘ਕੰਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ’ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਜਿੱਡੇ ਹੱਕੇ ਕਿਸ ਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਭੈਣਾਂ ਦੇ	(ਅ) ਧੀਆਂ ਦੇ
(ਈ) ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਦੇ	(ਸ) ਮਾਵਾਂ ਦੇ

ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
(ਉ) ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਊ	ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ
(ਅ) ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ	ਰੁੱਖ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਦੇ
(ਈ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ	ਕੁਛ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਜਰੇਗਾ ਕਿਵੇਂ
(ਸ) ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ	ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੁਰਮ
(ਹ) ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ	ਲੰਗਰ
(ਕ) ਮਨਜੀਤ ਇੰਦਰਾ	ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

1. ਮਨਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਉਂ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
 2. 'ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਬਿਰਖ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 3. ਸੁਰਜ ਜੱਗ ਉੱਤੇ ਕੀ ਖਿੰਡਾਉਂਦਾ ਹੈ?
 4. 'ਰੁੱਖ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਦੇ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
 5. ਰੁੱਖ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ?
 6. ਰੱਬ ਦੇ ਫੱਕਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
 7. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

8. ਕਵੀ ਦੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਤੇ ਰੂਹਾਂ ਬਣ ਕੇ ਕੌਣ ਭਟਕਦੇ ਰਹਿਣਗੇ?
9. ਕਵੀ ਨੇ ਹਨੇਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
10. ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
11. ਕਵੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੁਰਮ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
12. ‘ਲੰਗਰ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
13. ਕਿਰਤੀ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਧਿਆਉਂਦੇ ਹਨ?
14. ‘ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵਿੱਤਰੀ ਕੀ ਕੀ ਮਨਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ‘ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਬੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ :-

1. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਪੌਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ।
2. ਰਸਤੇ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਰਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।
3. ‘ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ’ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
4. ਰੁੱਖਾਂ ਨੇ ਧੁਰੋਂ ਗਰੀਬੀ ਪਾਈ ਹੈ।
5. ਰੱਬ ਦੇ ਛੱਕਰ ਵੇਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਹਰਫ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਿਖੇ ਰਹਿਣਗੇ।
7. ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਖੇਡ ਦੇ ਪਲ ਨਹੀਂ ਖੋਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।
8. ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰ ਮਾਈ ਭਾਈ ਆਹਰੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
9. ‘ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ’ ਕਵਿਤਾ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਹ ਭਰੇ ਤੇ _____ ਵਾਲੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਗ ਵਿੱਚ _____ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਡਾਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
3. ਬੱਚੇ ਤੋਂ _____ ਹੋਈ ਪਤੰਗ ਖੋਣੀ ਜੁਰਮ ਹੈ।
4. ਵਿਚੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਲੋਕ ਮਰਨ ਕੰਢੇ ਪਈ _____ ਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
5. ਰੁੱਖਾਂ ਨੇ ਧੁਰੋਂ _____ ਪਾਈ ਹੈ।

6. 'ਕੰਨੀਂ ਸੁਣ ਲੈ ਬੰਦਿਆਂ' ਸ਼ਬਦ _____ ਨੇ ਕਰੇ।

7. ਸੂਰਜ ਜੱਗ ਉੱਤੇ _____ ਖਿੰਡਾਉਂਦਾ ਹੈ।

IV. ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. 'ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ

(ਅ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ

(ਈ) ਮਨਸੇਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਊਂ

(ਸ) ਪਾਸ਼

2. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਲੰਗਰ

(ਅ) ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ

(ਈ) ਰੁੱਖ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਦੇ

(ਸ) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੁਰਮ

3. ਕਵੀ ਨੇ ਹਕੀਕਤ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪਕ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਸਮੁੰਦਾਨ

(ਅ) ਚੁੱਪਦਾਨ

(ਈ) ਇਨਕਲਾਬ

(ਸ) ਕ੍ਰਾਂਤੀ

4. ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ?

(ਉ) ਬਾਰਿਸ਼

(ਅ) ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ

(ਈ) ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ

(ਸ) ਲੰਗਰ

5. 'ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪਾਸ਼

(ਅ) ਚਾਤ੍ਰਕ

(ਈ) ਮਨਜੀਤ ਇੰਦਰਾ

(ਸ) ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ

ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
(ੳ) ਪਾਸ਼	ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ
(ਅ) ਜਸਵੰਤ ਦੀਦ	ਪਿੰਡੋਂ ਸੁਨੇਹਾ
(ਈ) ਸਰਬਜੀਤ ਬੇਦੀ	ਬਾਰਿਸ਼
(ਸ) ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੋਢੀ	ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ
(ਹ) ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਗਦੀ....
(ਕ) ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ	ਮਾਂ-ਬੋਲੀ
(ਖ) ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ	ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

1. ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
2. ‘ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ’ ਕਿਹੜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ‘ਪਿੰਡੋਂ ਸੁਨੇਹਾ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
4. ‘ਪਿੰਡੋਂ ਸੁਨੇਹਾ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
5. ‘ਬਾਰਿਸ਼’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦਾ ਦੁਪਟਾ ਭੱਜਿਆ ਹੈ?
6. ‘ਬਾਰਿਸ਼’ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦਮੀ ਕਿਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ?
7. ‘ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਿਰਖ ਨੂੰ ਕੀ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ?
8. ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਕੀ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ?
9. ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਗਦੀ?
10. ਗੁੜ ਤੇ ਪੂਣੀ ਕਿਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
11. ਬੋਲੀ, ਸਾਂਝਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਪੁਲ ਕਿਵੇਂ ਉਸਾਰਦੀ ਹੈ?
12. ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਕਿਸ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
13. ‘ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ’ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਕਵੀ ਕੀ ਦੇਖਣ ਆਏ ਸਨ?
14. ‘ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
15. ‘ਚੁੱਪ ਪੰਛੀ’ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?

II. ਗਲਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ :

1. ਕਵੀ ਮੁਰਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।
2. ‘ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੈ।
3. ‘ਪਿੰਡੋ ਸੁਨੇਹਾ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਦੀ ਚੁਪ ਉਸ ਤੋਂ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ।
4. ‘ਬਾਰਿਸ਼’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਧੇਕਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
5. ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੱਖਰ ਮਿਟ ਗਏ ਹਨ।
6. ‘ਮਾਂ-ਬੋਲੀ’ ਕਵਿਤਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
7. ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਕੁੱਲ ਆਲਮ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਹੈ।
8. ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ‘ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ’ ਕਵਿਤਾ ਕਵੀ _____ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
 2. ਪਿੰਡੋ ਸੁਨੇਹਾ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ _____ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 3. ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੂਲੇ-ਕੂਲੇ ਘਾਹ ਵਿੱਚ ਚੀਚ ਵਹੁਟੀਆਂ ਦੇ _____ ਤੁਰਦੇ ਹਨ।
 4. ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ _____ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 5. ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ _____ ਦੀ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ।
 6. ਕਵਿਤ੍ਰੀ _____ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।
-
5. ‘ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ	(ਅ) ਪਾਸ਼
(ਈ) ਸ.ਸ.ਮੀਸ਼ਾ	(ਸ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
 6. ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਹਲ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ	(ਅ) ਮਾਂ ਬੋਲੀ
(ਈ) ਲੰਗਰ	(ਸ) ਚੰਦਰੇ ਹਨੋਰੇ

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ‘ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ
 - (ਉ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
 - (ਅ) ਪ੍ਰ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 - (ਇ) ਪਾਸ਼
 - (ਸ) ਮਨਜੀਤ ਇੰਦਰਾ
2. ‘ਬਾਰਿਸ਼’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
 - (ਉ) ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ
 - (ਅ) ਮਨਜੀਤ ਇੰਦਰਾ
 - (ਇ) ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ
 - (ਸ) ਸਰਬਜੀਤ ਬੇਦੀ
3. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੋਢੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਬਾਰਿਸ਼
 - (ਅ) ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ
 - (ਇ) ਮਾਂ-ਬੋਲੀ
 - (ਸ) ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ
4. ਚਰਖਾ ਕੱਤ ਕੇ ਪਹਿਰਨ ਕੌਣ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਇਸਤਰੀ
 - (ਅ) ਅਧਿਆਪਕਾ
 - (ਇ) ਮਾਲਣ
 - (ਸ) ਲੇਖਿਕਾ

(ੴ) ਲੇਖਕ - ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ
ਸਫਰਨਾਮਾ : (ਲੰਦਨ ਅਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ)

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ‘ਲੰਦਨ ਅਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ’ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
3. ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ?
4. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੁਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਪਿੱਛੋਂ?
5. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚਾਹ ਮਹਿੰਗੀ ਲੱਗੀ ਜਾਂ ਦੁੱਧ?
6. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਰੌਣਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
7. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਸਸਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਹਿੰਗੇ?
8. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕ ਤਮਾਸੇ-ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬੱਸ ਆਦਿ ਚੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
9. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਲੰਦਨ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਹਨ?
11. ਲੰਦਨ-ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਫੁੱਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਵਤੀਰਾ ਹੈ?
12. ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਲੰਦਨ-ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਰਵਾਈਆ ਹੈ?
13. ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
14. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਫੁੱਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਉਂ ਘਟੀਆ ਹਨ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਲੰਦਨ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਸੌਂਕ ਨਹੀਂ।
2. ਲੰਦਨ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਟੀ ਜਨਮੀ ਤੇ ਸੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਗਹਿਣ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4. ਪੱਛਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਵਰਤਾਰੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਧੰਦਾ ਜਾਂ ਵਿਹਲ।
5. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਉਪਮਾ-ਯੋਗ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ-ਤਮਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੜੇ ਸੌਂਕੀਨ ਹਨ।
6. ਲੰਦਨ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖੇਡਣਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਤੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
7. ਕਿਸੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਤੂੰ ਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਝੱਟ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਜੇ ਆਖੋ ਕਿ ਤੂੰ ਈਸਾਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਏਨੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
8. ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਤੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
9. ਲੰਦਨ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
10. ਲੰਦਨ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਾਲੀ ਸੁਗੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

11. ਚਾਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ।
12. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਦੁੱਧ ਖਾਲਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

III. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਵਿੱਚ..... ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।
2. ਇਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਹੀਂ।
3. ਲੰਦਨ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਟੀ ਜਨਮੀ ਤੇ..... ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਹਉਮੈਂ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਇਰਤਾ ਜਾਂ ਕੋਝਾਪਣ ਜਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਵਿਖਾਵੇ।
5. ਜੋ ਮੌਜ਼ਾਂ ਬੁੱਲੇ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਨਾ ਛੱਜੂ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਨ।
6. ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਤਨੇਮ ਹੈ।
7. ਭਾਵੇਂ ਲੰਦਨ ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਸਬਜ਼ੀ, ਦੁੱਧ, ਫਲ, ਕਲਕੱਤੇ, ਬੰਬਈ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਵੀ ਹਨ।
8. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਉੱਝ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮਹਿੰਗੀ ਨਹੀਂ।
9. ਵਲੈਤ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਤੇ..... ਲੱਗਣ ਵਿੱਚ ਉੱਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ।
10. ਲੰਦਨੀਏ ਆਦਮੀ ਹਨ।
11. ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਵਾਂਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕ ਤਮਾਸ਼ਾ-ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬੱਸ ਆਦਿ ਚੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉ. ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ	ਅ. ਕਤਾਰ ਬਣਾ ਕੇ
ਈ. ਝੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ	ਸ. ਕਈ ਕਤਾਰਾਂ ਬਣਾ ਕੇ
2. 'ਲੰਦਨ ਅਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ' ਪਾਠ ਕਿਸ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?

ਉ. ਮੇਰਾ ਵਲਾਇਤੀ ਸਫਰਨਾਮਾ	ਅ. ਮੇਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ
ਈ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਕੁਲੂ	ਸ. ਪਾਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ
3. 'ਮੇਰਾ ਵਲਾਇਤੀ ਸਫਰਨਾਮਾ' ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

ਉ. ਗਿਆਨੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ	ਅ. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ
ਈ. ਸ.ਸ. ਅਮੇਲ	ਸ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ

4. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਸਫਰਨਾਮੇ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
 - ਉ. ਲੰਦਨ ਅਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ ਅ. ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ
 - ਈ. ਰੱਜੀ ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ ਸ. ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ
5. ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਛੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਲ ਕਿੱਥੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 - ਉ. ਜਪਾਨ ਤੋਂ ਅ. ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ
 - ਈ. ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸ. ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ

(ਆ) ਲੇਖਕ - ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
ਸਫਰਨਾਮਾ (ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ)

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

II. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. 'ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ' ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
2. ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ?
4. ਉਸ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਰਪੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤੱਟ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ?
5. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸੀ ਹੈ?
6. ਲੇਖਕ ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਨੂੰ ਕੀ ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
7. ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ?
8. 'ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ' ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
9. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪੀਨ ਇਸਤਰੀ ਅੱਗੇ ਹੈ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਨ?
10. ਅਮਰੀਕਨ ਜੀਵਨ ਕਿਹੜੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?
11. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੀ ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ?
12. ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੀ?
13. ਲੇਖਕ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਮੀ ਸੀ?
14. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਕਿਹੜੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :

1. ਅਮਰੀਕਨ ਇਸਤਰੀ-ਮਰਦ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ।
2. 'ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਦਰ' ਦਾ ਸਬਕ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
3. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਅੰਗ ਇਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹੋਣਾ ਹੈ।

4. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਯੂਰਪੀਨ ਲੋਕ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖਿਆਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅੰਦਰਵਾਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।
5. ਅਮਰੀਕਨ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਮਾਨ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ।
6. ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕ ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
7. ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਤਕਰਾ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।
8. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਹੈ।
9. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਨੂੰ ‘ਡਾਲਰ ਸੱਭਿਆਤਾ’ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇਣਾ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

III. ਮਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸੀ ਹੈ।
2. ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਨ।
3. ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੀ।
4. ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੀ।
5. ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਦਾ ਸਬਕ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਅੰਗ ਇਸਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ।
7. ਅਮਰੀਕਨ ਇਸਤਰੀ-ਮਰਦ ਆਪਣਾ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ।
8. ਜਹਾਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਰਪੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤੱਟ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ।
9. ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ।
10. ਲੇਖਕ ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ‘ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ’ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

(ਉ) ਬਲਗਾਜ ਸਾਹਨੀ	(ਅ) ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ
(ਇ) ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	(ਸ) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ
2. ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

(ਉ) ਲੰਦਨ ਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ	(ਅ) ਰੂਸ ਦੀ ਸਰਦੀ
(ਇ) ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ	(ਸ) ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ
3. ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਤ ਲਈ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਬਹਾਦਰ	(ਅ) ਅਪਨਾਉਣਯੋਗ
(ਇ) ਰੋਜ਼ੀ ਦਾ ਸਾਧਨ	(ਸ) ਜ਼ਰੂਰੀ

4. ਲੇਖਕ ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ ਲਈ ਕੀ ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਕਾਲਰ ਸੱਭਿਆਤਾ (ਅ) ਡਾਲਰ ਸੱਭਿਆਤਾ

(ਈ) ਮਸ਼ੀਨੀ ਸੱਭਿਆਤਾ (ਸ) ਕਲ ਸੱਭਿਆਤਾ

5. ਉਸ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ?

(ਉ) ਟਾਈਟੈਨਿਕ (ਅ) ਮੇਡਲਾਵਰ

(ਈ) ਡੇਫਲਾਵਾਰ (ਸ) ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ

(ਈ) ਲੇਖਕ - ਪਿੰ. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ

ਸਫਰਨਾਮਾ (ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ)

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ/ਸੰਖੇਪਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਪਿੰ: ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਮੋਲ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

2. ਮਲਾਇਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

3. ਮਲਾਇਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-2 ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

4. ਮਲਾਇਆ ਵਿੱਚ ਸੋਕਾ ਕਦੇਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

5. ਸਾਕਾਈ ਕਿਹੜੇ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?

6. ਜਾਕੂਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

7. ਨਗਰੀਟੋ ਕਿਸ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ?

8. ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਉਪਜ ਕਿਹੜੇ ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਹਨ?

9. 'ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ' ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

10. ਸਾਕਾਈਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

11. ਜਾਕੂਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

12. ਫਿਲਪਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਟਾਪੂਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕੌਣ ਸਨ?

13. ਨਗਰੀਟੋ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਹੂ ਕੱਢ ਕੇ ਭੇਟਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?

14. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਸੁਗਾਤ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸੀ?

15. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਦੀ ਸੈਰ ਕਿਸ ਨੇ ਕਰਾਈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :

1. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਬਾਂਸ ਦੀ ਨਾਲੀ ਤੋਂ ਬੋਤਲ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

2. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

3. ਨਗਰੀਟੋ ਲੋਕ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਕੜਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ।
4. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।
5. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
6. ਮਲਾਇਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ- ਸਾਕਾਈ, ਜਾਕੂਨ ਤੇ ਨਗਰੀਟੋ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
7. ਜਾਂਗਲੀ ਰੁਪਏ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ।
8. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
9. ਜਿਹੜਾ ਮੁੰਡਾ ਜਿਹੜੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲਵੇ, ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
10. ਜਾਕੂਨਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਤੇ ਮੰਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।
11. ਸਾਕਾਈਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ 'ਮੋਨ ਅਨਾਮ' ਹੈ।
12. ਨਗਰੀਟੋ ਆਪਣੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਦਾ ਲੁੜ ਕੱਢ ਕੇ ਭੇਟਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਮਲਾਇਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
2. ਨਗਰੀਟੋ ਮਲਾਇਆ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
3. ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਹੀ ਨਾਂ ਹੈ।
4. ਮੋਨ ਅਨਾਮ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।
5. ਮਲਾਇਆ ਦੇ ਜੰਗਲ ਇੰਨੇ ਸੰਘਣੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
6. ਸਾਕਾਈ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
7. ਸਕਾਈ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਾਰੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
8. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀ ਰੁਪਈਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
9. ਨਗਰੀਟੋ ਦੀ ਕੜਕ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ।
10. ਮਲਾਇਆ ਵਿੱਚ ਸੋਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
11. ਜੰਗਲ-ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬੜੀ ਸੁਗਾਤ ਹਨ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਸੱਭਿਆਤਾ ਗੁੰਝਲਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਾਂ ਹੈ।' ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਨੇ ਕਹੇ?

(ਉ) ਲੇਖਕ	(ਅ) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ
(ਇ) ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੋਸਤ	(ਸ) ਜਾਂਗਲੀ
2. 'ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ' ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੱਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ	(ਅ) ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ
(ਇ) ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	(ਸ) ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ

3. ਜਾਕੂਂਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਮਲਾਈ (ਅ) ਮੌਨ ਅਨਾਮ
(ਈ) ਰੂਸੀ (ਸ) ਹਿੰਦੀ
4. ਪਿੰਡ ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਮੇਲ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ (ਅ) ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ
(ਈ) ਰੂਸ ਦੀ ਸਰਦੀ (ਸ) ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ
5. 'ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ' ਪਾਠ ਕਿਹੜੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਅਮੇਲ ਯਾਤਰਾ (ਅ) ਮੇਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਫੇਰੀ
(ਈ) ਪਾਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ (ਸ) ਮੇਰੀ ਰੂਸ ਯਾਤਰਾ

(ਸ) ਲੇਖਕ - ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ
ਸਫਰਨਾਮਾ (ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ)

I. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. 'ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ' ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
4. ਲੇਖਕ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
5. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
6. ਲੇਖਕ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀ ਦੇਖਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ?
7. ਲੇਖਕ ਦਾ ਮਨ ਲਾਹੌਰ ਲਈ ਤੜ੍ਹਫਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਲਈ?
8. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲਾਲਚ ਕੀ ਸੀ?
9. ਮਿੰਟੋ ਪਾਰਕ ਦਾ ਹੁਣ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
10. ਲੇਖਕ ਨੇ ਡਾ. ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਨਾਲ ਕਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਚਾਹ ਪੀਤੀ?
11. ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਕੀ ਸੀ?
12. ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੀਂਹ-ਪੱਥਰ ਕਿਸਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
13. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ?
14. ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਕਿਹੜੇ ਟਾਂਗੇ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ?
15. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਨਵੀਂ ਅਬਾਦੀ ਕਿੱਥੇ ਦਿਸੀ?
16. ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕੀ ਨਰਕ-ਰੂਪ ਜਾਪਦੇ ਸਨ?
17. ਡੀ.ਜੀ.ਸੋਂਧੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਾਲੇ ਬੰਗਲੇ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਹੜੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :

1. ਲੇਖਕ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪਹਾੜ ਵੇਖਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ।
2. ਡਾ. ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਲਾਹੌਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਿੰਸੀਪਲ ਸਨ।
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰੀ ਤੇ ਧੂੰਆਂ ਪਸੰਦ ਸਨ।
4. ਲੇਖਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਲਾਹੌਰੀ ਟਾਂਗੇ ਨੂੰ ਚਿਚਕੂ-2 ਨਹੀਂ ਆਖਦੇ ਸਨ।
5. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਤਾ।
6. ਮਿੰਟੋ ਪਾਰਕ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਂ ਇਕਬਾਲ ਪਾਰਕ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ।

8. ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਮੋ ਸੀ।
9. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।
10. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਲਾਹੌਰੀ ਟਾਂਗਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿਸ਼ਾਵਰੀ ਟਾਂਗੇ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋਏ ਦੇਖੇ।
11. ਲੇਖਕ ਲਾਹੌਰ ਨਾਲੋਂ ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੜਫਦਾ ਸੀ।
12. ਡਾਕਟਰ ਨਜ਼਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਆ ਗਏ।

III. ਭਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਐਮ.ਏ. ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿੱਚ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
2. ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਲਈ ਕਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦੀ ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸਾਂ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਦੇ
4. ਲੇਖਕ ਦਾ ਮਨ
5. ਜਿਹੜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਸਨ, ਉਹ ਦੀ ਵਿੱਥ ਤੇ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ।
6. ਕਿਤਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ।
7. ਰਾਤਾਂ ਛੱਬਾ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਇੱਕ-ਦੋ ਤੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਢੂਜੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ।
8. ਸਧਾਰਨ ਜਨਤਾ ਇਸ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਤੇ ਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਬਲਗਾਜ ਸਾਹਨੀ (ਅ) ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ
 (ਈ) ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ (ਸ) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ
2. ਬਲਗਾਜ ਸਾਹਨੀ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?

(ਉ) ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਝਰੋਖਾ (ਅ) ਮੇਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫਰਨਾਮਾ
 (ਈ) ਮੇਰਾ ਰੂਸੀ ਸਫਰਨਾਮਾ (ਸ) ਪਾਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ
3. ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ?

(ਉ) ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਅ) ਰੂਸ
 (ਈ) ਅਮਰੀਕਾ (ਸ) ਭਾਰਤ

4. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ?

(ਉ) ਐਕਟਿੰਗ (ਅ) ਖੇਡਾਂ

(ਈ) ਵਕਾਲਤ (ਸ) ਵਪਾਰ

5. ਲੇਖਕ ਦਾ ਮਨ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਤੜਫਦਾ ਸੀ?

(ਉ) ਲਾਹੌਰ (ਅ) ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ

(ਈ) ਕਰਾਚੀ (ਸ) ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ

(ਹ) ਲੇਖਕ - ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਸਫਰਨਾਮਾ (ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ)

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਕੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

2. 'ਪਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ' ਸਫਰਨਾਮਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

3. 'ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ' ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ?

4. ਲੇਖਕ ਹਰ ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਲੱਭਦਾ ਹੈ?

5. ਕਿਹੜਾ ਕੈਂਡੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਅੱਡਾ ਸੀ?

6. ਗਰੀਨਿਚ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕ ਸੁਭਾਅ ਪੱਖੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ?

7. ਮਿਸਿੱਝ ਬੋਨੀ ਕਰਾਊਨ ਕੌਣ ਸੀ?

8. ਮਿਸਟਰ ਜਿਮ ਕਰਾਊਨ ਕਿਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਉੱਪਰ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ?

9. ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਗਿਆ?

10. ਅਤਾਲਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਰਾਹੀਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ?

11. ਅਤਾਲਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮੇਲੇ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ?

12. ਉਤਲੀ ਸ਼ੇਣੀ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਿਆ?

13. ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਵਾਇਆ?

14. ਵਿਲੇਜ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾਇਆ?

15. ਸ਼ਖਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਗਰ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :

1. ਲੇਖਕ ਹਰ ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੈਫੇ ਤੇ ਥੀਏਟਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਸੀ।
2. ਮਿਸੇਜ ਬੋਨੀ ਕਰਾਉਣ ਏਸ਼ੀਆ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ।
3. ਫਿਗਾਰੋ ਕੈਫੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਿਆਂ ਵਾਲੀ ਖੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।
4. ਫਿਗਾਰੋ ਕੈਫੇ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਅਕਸਰ ਚਿਤਰ-ਕਲਾ ਜਾਂ ਸੰਗੀਤ-ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
5. ਲੇਖਕ ਦਾ ਦਸਤਖਤ ਢੱਕ-ਮਕੌੜਿਆਂ ਵਰਗਾ ਸੀ।
6. ਗਰੀਨਿਚ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਗੀਆਨਾ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਨ।
7. ਅਤਾਲਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮੇਲਾ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਸੀ।
8. ਅਤਾਲਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੋਮਨ ਕੈਂਬਿਲਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
9. ਮਿਸਿਝ ਬੋਨੀ ਕਰਾਉਣ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਮਕੀਲੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ।
10. ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕ ਦੇਰ ਤੀਕ ਗਾਉਂਦੇ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਸਨ।
11. ਨਗਰ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸੁਕੇਅਰ ਵਿੱਚ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਨੱਚ ਤੇ ਗਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਕਦੇ।
12. ਉਤਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੱਚਣ ਤੇ ਗਾਉਣ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਟੋਲ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਢਾਬੇ ਵਾਲੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਰੰਗੀਨੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੋਵੇ।
2. ਗੀਰਨਿਚ ਵਿਲੇਜ ਅਮਗੀਕਾ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਗੀਆਨਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।
3. ਕੈਫੇ ਮੇਰਾ ਅੱਡਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਹੌਲੀ-2 ਕਾਫ਼ੀ ਪੀਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦਾ।
4. ਬਾਹਰੋਂ ਆਈਆਂ ਜਰਮਨ, ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਤੇ ਸਵੀਡਨ ਦੀਆਂ ਯੁਵਤੀਆਂ ਇੱਥੇ ਕਾਫ਼ੀ ਤੇ ਪਰੋਸਣ ਦਾ ਕੰਮ ਲੈ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।
5. ਫਿਗਾਰੋ ਕੈਫੇ ਨਾਟਕ, ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਝੁਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹੈ।
6. ਮਿਸਟਰ ਜਿਮ-ਕਰਾਉਣ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸੀ।
7. ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਅਤਾਲਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਮੇਲਾ ਸੀ।
8. ਵਿਲੇਜ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਜਾਗਦਾ ਹੈ।
9. ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਕੇਅਰ ਵਿੱਚ ਗਰੀਨਿਚ ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਆ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ।
10. ਉਤਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਨੱਕ ਚਾੜ੍ਹਿਆ, ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਚੇ, ਗੁੰਡੇ ਤੇ ਅਵਾਰਾ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਿਆ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ (ਅ) ਰੱਜੀ-ਪੁੱਟੀ ਮਿੱਟੀ
 - (ਈ) ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ (ਸ) ਰੂਸ ਦੀ ਸਰਦੀ
2. 'ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ' ਪਾਠ ਕਿਸ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?
 - (ਉ) ਮੇਰਾ ਵਲਾਇਤੀ ਸਫਰਨਾਮਾ (ਅ) ਮਲਾਇਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ
 - (ਈ) ਪਾਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ (ਸ) ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਕੁਲੂ
3. ਵਿਲੇਜ ਦੇ ਲੋਕ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਨਹੁੰਦੇ ਤੇ ਗਾਊਂਦੇ ਸਨ?
 - (ਉ) ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸੁਕੇਅਰ (ਅ) ਫਿਗਾਰੋ ਕੈਫੇ
 - (ਈ) ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟਰੀਟ (ਸ) ਫਿਫਥ ਐਵੀਨਿਊ
4. ਮਿਸਟਰ ਜਿਮ ਕਰਾਊਨ ਕਿਹੜੀ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ?
 - (ਉ) ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ (ਅ) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ
 - (ਈ) ਕਿਸ਼ਨਾ ਮੈਨਨ (ਸ) ਸ੍ਰੀ ਤਿਲਕ
5. ਕਿਹੜਾ ਇਲਾਕਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਛੁੱਲ੍ਹੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਆਨਾਂ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ?
 - (ਉ) ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸੁਕੇਅਰ (ਅ) ਡਾਊਨਿੰਗ ਸਟਰੀਟ
 - (ਈ) ਗਰੀਨਿਚ ਵਿਲੇਜ (ਸ) ਫਿਗਾਰੋ

(ਕ) ਲੇਖਕ - ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ
ਸਫਰਨਾਮਾ (ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਭਾਰਤ)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ/ਸੰਖੇਪਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
2. 'ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ' ਕਿਹੜੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?
3. 'ਮੇਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਯਾਤਰਾ' ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ?
4. 'ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ' ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ?
5. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਡਬਲਿਊ ਬੜੇ ਬੇਇਤਬਾਰੇ ਹਨ?
6. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਿਫਤ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

7. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅੌਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ।
8. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਕੌਮੀ ਰੁੱਖ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
9. ਵਰਡਜ਼ਵਰਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਛੁੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?
10. ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਛੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ?
11. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਭਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤ?
12. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਇਕੱਲੀ ਸੁਹੱਪਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ?
13. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?
14. ਲੇਖਕ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਘੁੱਗੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿੱਥੇ ਸੁਣੀ ਸੀ?
15. ਲੇਖਕ ਨੇ ਡੈਫੋਡਿਲ ਕਿੱਥੇ ਦੇਖੇ ਸਨ?
16. ਲੇਖਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਆਖਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :

1. ਆਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਇਨਸਾਨ ਹੈ।
2. ਸਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
3. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਅੌਰਤ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਘੜ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀ ਹੈ।
5. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਅੌਰਤ ਨਰੋਏ ਆਚਰਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
6. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਨਿਗੁਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
7. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਕੁਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਸਾਡੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਹੈ।
9. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
10. ਇੰਗਲੈਂਡ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਫ਼ ਹੈ।
11. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮੰਗਤੇ ਬਿੱਲਕੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।
12. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਵੇਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਹਨ।
13. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਛੁੱਲਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਕਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।
2. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੇਂਡੂਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫਰਕ ਹੈ।

3. ਸਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਕਈ ਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਵੀ ਬੜੀ ਹੈ।
5. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
6. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀਆਂ।
7. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ।
8. ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਿਫਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਿਫਤ ਹੈ।
9. ਮੰਗਤੇ ਵੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਬੜੇ ਹਨ।
10. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ।
11. ਜਿੰਨਾਂ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਵੱਡਾ... ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।
12. ਇੰਗਲੈਂਡ ਨਾਲੋਂ ਸਾਡਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
13. ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜੰਨਤ ਆਖ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਹੈ।
14. ਵਰਡਜ਼ਵਰਥ ਨੇ ਛੁੱਲ ਦੀ ਬੜੀ ਮਹਿਮਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
15. ਲੰਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਾਗ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ‘ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ’ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਅ) ਡਾ. ਰਾਮ ਸਿੰਘ
 (ਇ) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ (ਸ) ਡਾ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ
2. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਭਾਰਤ (ਅ) ਸਾਇਬੇਰੀਆ-ਇਰਕੁਤਸਕ
 (ਇ) ਯੂਰਪ ਦੀ ਫੇਰੀ (ਸ) ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ

3. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿਫ਼ਤ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਕੰਮ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ (ਅ) ਕੰਮ ਦੀ ਵਡਿਆਈ
(ਈ) ਕੰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ (ਸ) ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਪਿਆਰ
4. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਉੱਚੇ ਰੁੱਖ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਬਲਾਸਮ ਚੈਰੀ (ਅ) ਡੈਫੋਡਿਲ
(ਈ) ਓਕ (ਸ) ਥੇਮਜ਼
5. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦਰਿਆ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਅੰਗਾਮ (ਅ) ਸਲੇਂਗੇ
(ਈ) ਥੇਮਜ਼ (ਸ) ਬਾਈਕਾਲ
6. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਕਿਹੜਾ ਰੁੱਖ ਬਹੁਤ ਸੋਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਸ਼ਾਹ ਬਲੂਤ (ਅ) ਬਲਾਸਮ ਚੈਰੀ
(ਈ) ਡੈਫੋਡਿਲ (ਸ) ਗੁਲਾਬ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਮੀ ਪਾਰਕ (ਅਤਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੂਗੀ)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਅਤਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੂਗੀ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. ‘ਨੈਸ਼ਨਲ ਮਕੂੰਮੀ ਪਾਰਕ’ ਲੇਖ ਕਿਹੜੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?
3. ਮਕੂੰਮੀ ਪਾਰਕ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ?
4. ਮੌਰੈਗੈਰੈ ਤੋਂ ਮਕੂੰਮੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ?
5. ਮਕੂੰਮੀ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਦੇਖੇ?
6. ਮਕੂੰਮੀ ਪਾਰਕ ਦੇ ਗੇਟ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਜਾਨਵਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ?
7. ਲੇਖਿਕਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਨਵਰ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੀ ਭਾਂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
8. ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਡਿਕਰ ਵਿਚਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ?
9. ਵਾਈਲਡ ਬੀਸਟ ਜਾਂ ਜੰਗਲੀ ਗਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਹੜਾ ਸੀ?
10. ਜੰਗਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੀਵ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
11. ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਥੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਹਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਰਿਸਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਕੱਦਾਵਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
12. ਲੇਖਿਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?
13. ਸ਼ੇਰਨੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਾਗਣ ਉਪਰੰਤ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ?
14. ਸ਼ੇਰਨੀ ਮਾਯਸ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਈ?
15. ਪਾਰਕ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ?
16. ਪਾਰਕ ਦੀ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹੜਾ ਜੀਵ ਬਹੁਗਿਣਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ।
17. ਕਿਹੜਾ ਜੀਵ ਸਿਰਫ ਅਫਗੀਕਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
18. ਜਿਗਾਫ ਕਿੰਨਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ?
19. ਜਿਗਾਫ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੰਚ ਕਿੰਨੀ ਹਰਿਆਵਲ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
20. ਪਾਰਕ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
21. ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਕੁੰਬਲਾਂ ਉੱਤੇ ਕੌਣ ਬੈਠਾ ਸੀ?
22. ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?

23. ਬਾਂਦਰ ਬਾਕੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?
24. ਲੇਖਿਕਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਹਰ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਦਾ ਜਨਮ-ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?
25. ਮਨੁੱਖ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
26. ਵੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜਾ ਜੀਅ ਪਛੜ ਜਾਂਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ?
27. ਹਿੱਧੋ ਪੂਲ ਵਿਚਲੇ ਦਰਿਆਈ ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
28. ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚਲੇ ਲੱਖਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਮਨ ਕਿਸਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
29. ਸੋਹਣੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਯਾਦ ਆਈ।
30. ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਮਾਸ ਖਾਧਾ ਸੀ?

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸੁਚੱਜ (ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. ‘ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸੁਚੱਜ’ ਪਾਠ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
3. ‘ਆਓ ਅਮਰੀਕਾ ਦਿਖਾਵਾਂ’ ਕਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ?
4. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨੇਮ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਮੰਨਦਾ ਸੀ?
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਹੱਥ ਤੁਰਨ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ?
6. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?
8. ਲੇਖਕ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣਾ ਸੀ?
9. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਲੈਣ ਆਇਆ?
10. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਵੀ ਨੇਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੋੜਦੇ?
11. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?
12. ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ?
13. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :

1. ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਮ ਕਰਕੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
2. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਚੱਲਣ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ,
3. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹਨ।
4. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵੀ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ।
6. ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।
7. ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਦਾ।
8. ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ।
9. ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
10. ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਸਫਰ ਦਾ ਸੁਚੱਜ ਸਿੱਖ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ।
11. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਵੀਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਤੁਰਨ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਮਦਦ ਲਈ _____ ਨੰਬਰ ਤੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ _____ ਹੱਥ ਤੁਰਨ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ।
3. ਕੋਈ ਨੇਮ ਤੋੜੇ ਤਾਂ _____ ਦੀ ਪਰਚੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
4. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ _____ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹਨ।
5. ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ _____ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਮ ਕਰਕੇ _____ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
7. ਨੇਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ _____ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਨੇਮ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ _____ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ _____ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।
10. ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ _____ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

11. ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ _____ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਦਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ :

1. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

 - (ਉ) ਮੇਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਯਾਤਰਾ
 - (ਅ) ਆਓ ਅਮਰੀਕਾ ਦਿਖਾਵਾਂ
 - (ਇ) ਮੈਂ ਇਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
 - (ਸ) ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ

2. ਅਮਰੀਕਾ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਨਾ ਸੀ?

 - (ਉ) ਨਿਊਯਾਰਕ
 - (ਅ) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
 - (ਇ) ਲਾਂਸ ਏਜਲਸ
 - (ਸ) ਟੋਰਨਟੋ

3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨੇਮ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

 - (ਉ) ਡਰਪੋਕ
 - (ਅ) ਬਹਾਦਰ
 - (ਇ) ਕੰਜੂਸ
 - (ਸ) ਨਿਡਰ ਜਾਂ ਦਲੇਰ

4. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਹੱਥ ਤੁਰਨ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ?

 - (ਉ) ਖੱਬੇ
 - (ਅ) ਸੱਜੇ
 - (ਇ) ਵਿਚਕਾਰ
 - (ਸ) ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ

5. ਲੇਖਕ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਕੋਲ ਠਹਿਰਨਾ ਸੀ?

 - (ਉ) ਬੇਟੇ ਕੋਲ
 - (ਅ) ਬੇਟੀ ਕੋਲ
 - (ਇ) ਮਾਸੀ ਕੋਲ
 - (ਸ) ਮਾਮੇ ਕੋਲ

6. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

 - (ਉ) ਖੁਸ਼ੀ
 - (ਅ) ਸੰਕਟ
 - (ਇ) ਰਾਮੀ
 - (ਸ) ਹੈਰਾਨੀ

ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ (ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ)

ਪ੍ਰ.1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ‘ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ’ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?
2. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
3. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ‘ਬੈਂਡ ਟੀ’ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
4. ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਕੌਣ ਸੀ?
5. ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਿਸਨੇ ਰੱਖੀ ਸੀ?
6. ਮਕਸੂਦ ਸਾਕਿਬ ਨੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ?
7. ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਕਿਸਦੇ ਘਰ ਠਹਿਰਦਾ ਹੈ?
8. ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ?
9. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਚਾਹ ਦੀ ਥਾਂ ਕੀ ਪੀਂਦੇ ਸਨ?
10. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦਾ ਕੀ ਅੰਤਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
11. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ?
12. ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਦੀ ਕਬਰ ਦੇ ਬਾਹਰਲੀ ਤਖ਼ਤੀ ਉੱਪਰ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ?

II. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

1. ‘ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ’ ਪਾਠ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
2. ‘ਮੈਂ ਇਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ’ ਬਲਗਾਜ ਸਾਹਨੀ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ।
3. ਅਮੀਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਢੇ ਨੌ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠਣ ਦਾ ਤੁਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਚਾਹ ਦੀ ਥਾਂ ਲੱਸੀ ਪੀਂਦੇ ਸਨ।
5. ਲੇਖਕ ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਿਆ ਸੀ।
6. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾ ਉਮੈਰ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਯੁਮਾਉਣ ਲਈ ਤਲਵਿੰਦਰ ਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਨਾਲ ਹੋ ਤੁਰਿਆ।
8. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ’ਤੇ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ।
9. ਮਕਸੂਦ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ‘ਪੰਚਮ’ ਕੱਢਦੇ ਸਨ।

10. ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਪੜਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ।
11. 'ਸੁਚੇਤ ਕਿਤਾਬ ਘਰ' ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਸੀ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ _____ ਹੈ।
2. ਮੈਂ ਇਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ _____ ਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ।
3. ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਮਹਾਨ _____ ਸੀ।
4. ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਡਕੀਰ, _____ ਬੈਠੇ ਸੀ।
5. ਅਸੀਂ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਦੀ _____ 'ਤੇ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ।
6. ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ _____ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ।
7. ਮਜ਼ਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ _____ ਵੀ ਸੀ।
8. ਮਕਸੂਦ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ _____ ਖੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।
9. ਤਲਵਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਮਹਿਫਲ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਹੁਤ _____ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ।
10. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਚਾਹ ਦੀ ਥਾਂ _____ ਪੀਂਦੇ ਸਨ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. 'ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ' ਕਿਸਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?

(ਉ) ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ	(ਅ) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ
(ਇ) ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ	(ਸ) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ
2. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਉ) ਲੰਦਨ ਅਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ	(ਅ) ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ
(ਇ) ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਸਿੱਟੀ	(ਸ) ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ
3. ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੀਂਹ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖੀ ਸੀ?

(ਉ) ਜਲੰਧਰ	(ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

(ਈ) ਕਪੂਰਥਲਾ

(ਸ) ਲੁਧਿਆਣਾ

4. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸਦੇ ਨਾਲ ਸੈਰ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ?

(ਉ) ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ

(ਅ) ਦੋਸਤ ਨਾਲ

(ਈ) ਪਤਨੀ ਨਾਲ

(ਸ) ਪੁੱਤਰੀ ਨਾਲ

5. ਮਲਿਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

(ਉ) ਤਲਵਿੰਦਰ

(ਅ) ਮਕਸੂਦ ਸਾਹਿਬ

(ਈ) ਉਮੈਰ ਅਹਿਮਦ

(ਸ) ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਲੇਖਕ - ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ

ਸਫਰਨਾਮਾ (ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ/ਸੰਖੇਪਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. 'ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ' ਪਾਠ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਇਹ ਪਾਠ ਕਿਸ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਕਿਹੜੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ?
4. ਲੇਖਕ ਉੱਪਰ ਟਾਪੂਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ?
5. ਅੰਡੇਮਾਨ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੰਮ ਕੇ ਕੁਦਰਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
6. ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੂਸਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਪਰਖਦਾ ਹੈ?
7. ਲੇਖਕ ਲਈ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੀ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ?
8. ਅੰਡੇਮਾਨ ਟਾਪੂਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
9. 'ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ' ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦਹਿਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਜੇਲ੍ਹ ਹੈ?
11. ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮਨ ਕਿੰਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਭਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ?
12. ਹੁਣ ਕਾਲੇ-ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?
13. ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
14. ਕਿੰਨੇ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਕਾਇਮ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਹਰੇਕ ਟਾਪੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।
2. ਕੁਝ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
3. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਇਹਨਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ।
4. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਉਨ੍ਹੀਂ ਜਿਆਦਾ ਨਹੀਂ।
5. ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਪੰਸਦ ਨਹੀਂ।
6. ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੁਝੇਵਾਂ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚੋਂ ਮੱਛੀ ਫੜਨਾ ਹੈ।
7. 'ਸਿੰਘਾਲ' ਤੇ 'ਜਰਬਾ' ਕਬੀਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜੰਗਲੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।
8. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਗਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।
9. ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ।
10. ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉੱਨਤੀ ਦੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕੀ ਸਾਡੀ ਹਵਸ, ਸਾਡਾ ਲੋਭ, ਸਾਡਾ ਹੰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਜੰਗਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਗਦਾ ਨਹੀਂ।
11. ਹਵਾਈ ਜ਼ਹਾਜ਼ 'ਚੋਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।
12. ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਤੇ ਇਹ ਟਾਪੂ ਛੋਟੇ-2 ਕਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਕੁਦਰਤ ਕਿੰਨੀ ਹੈ।
2. ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ।
3. ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਬੀਚ ਹੈ।
4. ਪਾਣੀ ਦੇ ਇੱਥੇ ਸੁਸਤਾਣ ਲਈ ਤੇ ਧੁੱਪ ਸੇਕਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
5. ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ।
6. ਇਹ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਗਲ੍ਹ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।
7. ਪੋਰਟ-ਬਲੇਅਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਹੈ।
8. ਹਰ ਥਾਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛੱਡੀ ਹੋਈ ਹੈ।
9. ਇਹਨਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਤਰਨਾਕ ਚੋਰ, ਡਾਕੂ ਆਦਿ ਵੀ ਸਨ।
10. ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਜਪਾਨੀਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਂਭੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।
11. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।
12. ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

13. ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੰਗੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।
14. ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਕਾਢੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਉੱਥੇ ਕੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਸਬਜੀਆਂ	(ਅ) ਫਲਦਾਰ ਦਰੱਖਤ
(ਈ) ਡੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ	(ਸ) ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬੂਟੇ
2. ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਦੀ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?

(ਉ) ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ	(ਅ) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫੀਰ
(ਈ) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ	(ਸ) ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰੰਗ
3. 1914 ਤੋਂ 1920 ਈ: ਤੱਕ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹੀਦ ਹੋਏ ਫੌਜੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਚੰਕ	(ਅ) ਯਾਦਗਾਰ
(ਈ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ	(ਸ) ਮੰਦਰ
4. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ਉ) ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ	(ਅ) ਪਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ
(ਈ) ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਮਿੱਟੀ	(ਸ) ਮਲਾਇਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ
5. ‘ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ’ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪਾਠ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਲੂ-ਸ਼ੁਨ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਦੀਵਾਰ	(ਅ) ਰੂਸ ਦੀ ਸਰਦੀ
(ਈ) ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ	(ਸ) ਯੂਰਪ ਦੀ ਫੇਰੀ

ਸਾਵੇਂ ਮੱਘ ਤੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ (ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅੰਬਰੀਸ਼)

I. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਲੇਖਕ ਦੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਝਿੜਕਿਆ?
2. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਪੰਛੀ ਕਦੇ ਇੱਕਲਾ ਨਹੀਂ ਤੱਕਿਆ?
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਢਾਬੇ ਤੇ ਖਾਧਾ ਖਾਣਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ?
4. ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਾਵੇਂ ਮੱਘਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਟੈਲੀਵਿਜਨ ਚੈਨਲ ਉੱਤੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ?
5. ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਜਾਂ ਮਾਸਾਹਾਰੀ?

6. 'ਸਾਵੇ ਮੱਘ ਤੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ' ਡਾ. ਅੰਬਰੀਸ਼ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?
7. ਸਾਵੇ ਮੱਘ ਆਂਡੇ ਕਿੱਥੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸ ਜੀਵ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤਾ?
9. ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਆਈ?
10. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਢਾਬੇ ਤੇ ਖਾਧਾ ਖਾਣਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ?
11. ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਕਦੋਂ ਚਾਲੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
12. 'ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਦਾ ਟਿੱਬਾ' ਕਿੰਨੇ ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ ਹੈ?
13. ਲੇਖਕ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?
14. ਡਾ. ਅੰਬਰੀਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

II. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

1. 'ਅਨੰਤ ਪਰਵਾਸ' ਡਾ. ਅੰਬਰੀਸ਼ ਰਚਿਤ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ।
2. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀਆਂ ਸਨ।
3. ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਜਾਗਿਆ।
4. ਲੇਖਕ ਨੇ ਗੁਲੈਲ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਚਿੜੀ ਛੁੰਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
5. ਪੰਛੀਆ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।
6. ਡੈਮ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਨਿੱਕੇ ਪਾਠਕ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਾ ਬੁੱਤ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਪੰਛੀ ਵੇਖਣ ਲਈ ਦੂਰਬੀਨ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਾ ਲਈ।
8. ਲੇਖਕ ਨੇ ਟੈਲੀ-ਲੈਂਜ਼ ਵਾਲਾ ਕੈਮਰਾ ਲਿਆ।
9. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਖਾ-ਸੁਨਹਿਰੀ ਸੁਰਖਾਬ ਜੋੜਾ ਬੈਠਾ ਦੇਖਿਆ।
10. ਏਨੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੋਈ ਸੁਰਖਾਬ ਪੰਛੀ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਤੱਕਿਆ।
11. ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀਖਪਰ ਬੱਤਖਾਂ ਤਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।
12. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਢਾਬੇ ਦਾ ਸਧਾਰਨ ਖਾਣਾ ਵਿਆਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਆਦਲਾ ਲੱਗਿਆ।

III. ਮਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ।

1. ਲੇਖਕ ਸਿਆਲ ਦੀ ਰੁੱਤ ਪੰਛੀ ਵੇਖਣ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ _____ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਲੇਖਕ ਦੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ _____।
3. ਲੇਖਕ ਨੇ ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ _____ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤਾ।
4. ਪੌਂਗ ਡੈਮ _____ ਈ. ਵਿੱਚ ਚਾਲੂ ਹੋਇਆ।
5. ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਮਹਾਰਾਣਾ _____ ਡੈਮ ਹੈ।
6. ਸਾਵੇ ਮੱਘ _____ ਝੀਲ ਤੇ ਆਂਡੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
7. ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੇ _____ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ।
8. ਲੇਖਕ ਨੇ _____ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।
9. ਲੇਖਕ ਨੇ ਡਿਸਕਵਰੀ ਚੈਨਲ ਤੇ _____ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ।
10. ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਦਾ ਟਿੱਬਾ _____ ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ ਹੈ।
11. ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾੜ੍ਹਨੀ 'ਚ ਕੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਡਾ ਸਫਰ ਹੋਰ ਵੀ _____ ਹੋਈ ਜਾਣਾ ਹੈ।
12. ਲੇਖਕ ਨੂੰ _____ ਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਆਈ
13. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਢਾਬੇ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਹੁਤ _____ ਲੱਗਿਆ।
14. ਸਾਵੇ ਮੱਘ ਤੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਦਾ ਲੇਖਕ ਡਾ. _____ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. 'ਸਾਵੇ ਮੱਘ ਤੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ' ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ	(ਅ) ਸ.ਸ.ਅਮੋਲ
(ਈ) ਡਾ. ਅੰਬਰੀਸ਼	(ਸ) ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ
2. ਡਾ. ਅੰਬਰੀਸ਼ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਹੈ।

(ਉ) ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ	(ਅ) ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ
(ਈ) ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ	(ਸ) ਸਾਵੇ ਮੱਘ ਤੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ
3. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲ ਤੇ ਸਾਵੇ ਮੱਘਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ?

(ਉ) ਸੋਨੀ	(ਅ) ਡਿਸਕਵਰੀ
(ਈ) ਸਪਰ ਪਲੱਸ	(ਸ) ਡਿਜ਼ਨੀ
4. ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸ ਜੀਵ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤਾ?

(ਉ) ਚਿੜੀ	(ਅ) ਬੁਲਬੁਲ
(ਈ) ਮੁਰਗਾਬੀ	(ਸ) ਇੱਲ

ਪੁਸਤਕ ਸਾਹਿਤ ਬੋਧ

ਅਧਿਆਇ - 1

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸ ਦੀ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ?
2. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹੜੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?
3. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਮਹਿਕਾਂ ਮਹਿਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
4. ਪੰਜਾਬ ਕਦੋਂ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ?
5. ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ?
6. 1956 ਈ: ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਲਾਕਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
7. 1966 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਟੋਟੇ ਹੋਏ?
8. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਟੋਟੇ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੂਜੇ ਟੋਟੇ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
10. ਸੰਨ 1966 ਈ. ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ?
11. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀ ਬੱਧ ਹੈ?
12. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੈਦਿਕ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
13. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
14. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ?
15. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰਨ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
16. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?
17. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?
18. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?
19. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?
20. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?
21. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਆਂਢੀ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇਡਦੇ ਹਨ?
22. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਪੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ?
23. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੰਨਰੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
24. ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

25. ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
26. ਮਲਵਈ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ?
27. 'ਪੁਆਪੀ' ਉਪਬੋਲੀ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
28. ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਉਪਬੋਲੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
29. ਆਰਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕਬੀਲਾ ਖਾਸ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ?
30. ਆਰਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਜਾਤੀ ਖਾਸ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ?
31. ਕੌਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਤਾਡਦੇ ਰਹੇ?
32. ਈਰਾਨੀ, ਤੁਰਕੀ, ਅਰਬੀ, ਫਾਰਸੀ, ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਦਿ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉੱਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਾਇਆ?
33. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਰਬੀ ਫਾਰਸੀ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਵਾਸਤਾ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ?
34. ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰੱਚ ਮਿੱਚ ਗਏ?
35. ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ੍ਹ ਪੈ ਗਈ।
36. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਿਹਾ?
37. ਕੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੰਜਾਬੀ ਉੱਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
2. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪੀ ਮਹਾਨ ਕੀਮਤੀ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਅੱਠ ਕਰੋੜ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ।
5. ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ।
6. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ।
7. ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵੰਡੀ ਨਹੀਂ ਗਈ।
8. ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।
9. ਪੁਰਾਣੀ ਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵੰਨਰੀਆਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਗੋਰਖਨਾਥ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰੂਪ ਨਹੀਂ ਨਿਖ਼ਰਿਆ।
11. ਪੰਜਾਬੀ ਆਰੀਆ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਨੀਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
13. ਪੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਬ-ਨਿਖੇੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
14. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦੁੱਤੀਕਰਨ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ।
15. ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਛੇਤਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਪੰਜਾਬੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਯੋਗਾਤਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।
17. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤਦਭਵ ਹੈ।
18. ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
19. ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮਾਸ਼ੀ ਬੋਲੀ ਹੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।
20. ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਈ ਤਾਂ ਅਰਬੀ-ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪੈ ਗਈ।
21. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।
22. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਾਂਝਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
23. ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਸਾਨੂੰ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
2. 1947 ਈ: ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।
3. 1956 ਈ: ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
4. 1966 ਈ: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਈ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੋਟੇ ਹੋਏ।
5. ਇੱਕ ਟੋਟਾ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
6. ਦੂਜੇ ਟੋਟੇ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।
7. ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
8. ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਵੰਡੀ ਨਹੀਂ ਗਈ।
9. 1966 ਈ: ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।
10. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਜ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।
11. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
12. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀ ਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
13. ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹੈ।
14. ਆਰੀਆ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਿੰਦੀ, ਸਿੰਧੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਮਰਾਠੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
15. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਆਰੀਆ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੇ ਝੁਰਮਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
16. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੂਰਵ ਵੱਲ , ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਬਾਗੜੀ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ।
17. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸਿੰਧੀ ਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ।
18. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਬੋਲੀ ਹੈ।

19. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ।
20. ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਬੋਲਣ ਢੰਗ ਤੇ ਲਹਿਜ਼ਾ ਹੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।
21. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਚਾਰਨ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
22. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਧੁਨੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
23. ਜਗ ਤੇ ਜੰਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾ ਹੀ ਫਰਕ ਹੈ।
24. ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜ-ਮੇਲ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਬਣਦੇ ਹਨ।
25. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਵਾਕਾਂ, ਉਪਵਾਕ ਤੇ ਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
26. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਪਉੜੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
27. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਦੀ ਹੈ।
28. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪਉੜੀ ਦੀ ਹੈ।
29. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ ਦੀ ਹੈ।
30. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਪਉੜੀ ਦੀ ਹੈ।
31. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ।
32. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।
33. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ।
34. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ।
35. ਪੰਜਾਬੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।
36. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛੇਤਰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।
37. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ।
38. ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਹੁਬਹੁ ਅਨਵਿਗਝੇ, ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
39. ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
40. ਬੋਲੀ ਕੋਹੀਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
41. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
42. ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
43. ਮਾੜੀ, ਮਲਵਈ, ਦੁਆਬੀ, ਪੁਆਧੀ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਹਨ।
44. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ, ਹਿੰਦਕੋ ਤੇ ਹਨ।
45. ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਪੁਣਛੀ, ਕਾਂਗੜੀ ਤੇ ਹਨ।
46. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਉਪਬੋਲੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
47. ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਪਬੋਲੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

48. ਦੁਆਬੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
49. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਉਪਬੋਲੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
50. ਮੁਲਤਾਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਲਤਾਨ, ਡੇਰਾ ਗਾਜ਼ੀ ਖਾਂ ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
51. ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।
52. ਕਾਂਗੜੀ ਬੋਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
53. ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡਾ ਕਬੀਲੇ ਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਖਾਸ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ।
54. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।
55. ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਆਈ ਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪੈ ਗਈ।
56. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਰਸ਼ਾਫ਼ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।
57. ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁੱਧ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।
58. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ।
59. ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
60. ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸ ਦੀ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ?

(ਉ) ਹਰਿਆਣਾ (ਅ) ਗੁਜਰਾਤ
 (ਇ) ਹਿਮਾਚਲ (ਸ) ਪੰਜਾਬ
2. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਘਰਾਂ, ਗਲੀਆਂ-ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਰਾਜਸਥਾਨੀ (ਅ) ਡੋਗਰੀ
 (ਇ) ਪੰਜਾਬੀ (ਸ) ਹਰਿਆਣਵੀ
3. ਸਾਨੂੰ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਬੋਲੀ (ਅ) ਗੁਜੁਤੀ
 (ਇ) ਭਾਸ਼ਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਅਸੀਂ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਵਿੱਦਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

(ਉ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਅ) ਪੜ੍ਹਾਈ
 (ਇ) ਰੱਬ (ਸ) ਪੰਜਾਬੀ

5. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਮਹਿਕਾਂ ਮਹਿਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
- (ਉ) ਪੋਠੋਹਾਰੀ (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ
 (ਈ) ਹਿੰਦੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ?
- (ਉ) ਕਾਂਗੜੀ (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ
 (ਈ) ਡੋਗਰੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
7. 1947 ਈ: ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ?
- (ਉ) ਭਾਰਤ ਪੰਜਾਬ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ (ਅ) ਹਿਮਾਚਲ ਹਰਿਆਣਾ
 (ਈ) ਮੁਲਤਾਨੀ, ਧੰਨੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
8. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1966 ਈ: ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ?
- (ਉ) ਸਰਕਾਰੀ (ਅ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ
 (ਈ) ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ (ਸ) ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਸ਼ਾ
9. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ?
- (ਉ) ਅਰਬੀ/ਫਾਰਸੀ (ਅ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਉਰਦੂ
 (ਈ) ਵੇਦਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ/ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ/ਅਪ੍ਰਭੰਸ਼ (ਸ) ਅਫਗਾਨੀ/ਉਰਦੂ
10. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
- (ਉ) ਦਸਵੀਂ-ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ (ਅ) ਚੌਦਵੀਂ-ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ
 (ਈ) ਉਨੀਵੀਂ-ਵੀਂਹਵੀਂ (ਸ) ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ-ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ
11. ਬੰਸ-ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਬੰਗਾਲੀ (ਅ) ਟਕਸਾਲੀ
 (ਈ) ਗੈਰ-ਆਰੀਆ (ਸ) ਆਰੀਆ
12. ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਤਾਮਿਲ, ਕੰਨੜ, ਮਲਿਆਲਮ ਤੇ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ?
- (ਉ) ਦ੍ਰਾਵਿੰਡ (ਅ) ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ
 (ਈ) ਆਰੀਆ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
13. ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਿੰਦੀ, ਸਿੰਧੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਮਰਾਠੀ, ਬਿਹਾਰੀ, ਉੜੀਆ, ਬੰਗਾਲੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਕਿਹੜੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
- (ਉ) ਆਰੀਆ (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ
 (ਈ) ਦ੍ਰਾਵਿੰਡ (ਸ) ਗੈਰ ਆਰੀਆ

14. 'ਧੁਨੀਆਂ' ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਕੀ ਹਨ?

- (ਉ) ਬਣਤਰ (ਅ) ਉਦਾਹਰਨ
(ਈ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਸ) ਨੀਹਾਂ

15. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?

- (ਉ) 39 (ਅ) 41
(ਈ) 40 (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

16. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (ਉ) 4 (ਅ) 3
(ਈ) 2 (ਸ) 5

17. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਭਾਸ਼ਾ (ਅ) ਧੁਨੀਆਂ
(ਈ) ਅਰਥਾਂ (ਸ) ਦ੍ਰਾਵਿੜ

18. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪਾਂ (ਅ) ਧੁਨੀਆਂ
(ਈ) ਅਰਥਾਂ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

19. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਉਪਬੋਲੀ (ਅ) ਧੁਨੀਆਂ
(ਈ) ਵਾਕਾਂ (ਸ) ਅਰਥ

20. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਅਰਥਾਂ (ਅ) ਵਾਕਾਂ
(ਈ) ਧੁਨੀਆਂ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

21. ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਹੁਬਹੂ, ਅਨਵਿਗੜੇ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਤਤਸਮ (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ
(ਈ) ਤਦਭਵ (ਸ) ਹਿੰਦੀ

22. ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਤਤਸਮ (ਅ) ਤਦਭਵ
(ਈ) ਵੰਨਗੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

23. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਮਾਂ-ਬੋਲੀ (ਅ) ਦੁਆਬੀ
(ਈ) ਪੋਠੋਹਾਰੀ (ਸ) ਉਪਬੋਲੀ

24. 'ਮਾਝੀ' ਉਪਬੋਲੀ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਅ) ਬਠਿੰਡਾ
(ਈ) ਪਟਿਆਲਾ (ਸ) ਮਾਨਸਾ

25. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਉਪਬੋਲੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਪੁਆਪੀ (ਅ) ਮਲਵਈ
(ਈ) ਮਾਝੀ (ਸ) ਪੋਠੋਹਾਰੀ

26. 'ਦੁਆਬੀ' ਉਪਬੋਲੀ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਕਪੂਰਥਲਾ (ਅ) ਰੋਪੜ
(ਈ) ਸੰਗਰੂਰ (ਸ) ਪਟਿਆਲਾ

27. 'ਪੋਠੋਹਾਰੀ' ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਪੋਠੋਹਾਰ (ਅ) ਡੋਗਰ
(ਈ) ਜੰਮ੍ਹ (ਸ) ਪੁਣਛ

28. ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਪੰਜਾਬ (ਅ) ਹਿਮਾਚਲ
(ਈ) ਹਰਿਆਣਾ (ਸ) ਰਾਜਸਥਾਨ

29. ਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਹਾਂ (ਅ) ਨਹੀਂ
(ਈ) ਥੋੜਾ-ਥੋੜਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

30. ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਬੋਲੀਆਂ ਦਾ ਰਸ਼ਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਹਿੰਦੀ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ (ਅ) ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ
(ਈ) ਉਰਦੂ-ਫਾਰਸੀ (ਸ) ਅਫਗਾਨੀ

31. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

- (ਉ) ਹਿੰਦੀ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ (ਅ) ਉਰਦੂ-ਹਿੰਦੀ
(ਈ) ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਅਧਿਆਇ- 2
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
2. ਮਾੜੀ, ਮਲਵਈ, ਦੁਆਬੀ ਤੇ ਪੁਆਧੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਹਨ?
3. ਮੁਲਤਾਨੀ, ਪੱਥੋਹਾਰੀ, ਹਿੰਦਕੋ, ਝਾਂਗੀ, ਧੰਨੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਪ ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ?
4. ਪੁਣਛੀ, ਕਾਂਗੜੀ, ਡੋਗਰੀ ਬੋਲੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਹਨ?
5. ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
6. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
7. ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
8. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
9. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ ਬੋਲੀਆਂ ਪੁਣਛੀ ਕਾਂਗੜੀ ਹੈ।
2. ਮਲਵਈ ਪੁਆਧ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
3. ਮੁਲਤਾਨੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਰੂਪ ਹੈ।
4. ਪੱਥੋਹਾਰੀ ਬੋਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੱਥੋਹਾਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
5. ਰਾਠੀ ਤੇ ਭਟਿਆਣੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਹਨ।
6. ਪੁਆਧੀ, ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ।
7. ‘ਉਪਭਾਸ਼ਾ’ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ‘ਭਾਸ਼ਾ’ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 28 ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।
10. ਉਪ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਨਿਖਰਦਾ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੋਲਚਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਚਰਦੀਆਂ ਹਨ।
2. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ।
3. ਟਕਸਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।

4. ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
5. ਟਕਸਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।
6. ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਮਾਝੀ, ਮਲਵਈ ਨਾਲ ਚੋਖਾ ਮੇਲ ਹੈ।
7. ਮਾਝੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀ, ਸਾਵੀਂ ਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਸੁਰਾਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਹੁਣ ਮਾਝੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਮਾਲਵਾ' ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
11. ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਪੁਆਧ' ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਦੋ (ਅ) ਤਿੰਨ
(ਇ) ਪੰਜ (ਸ) ਚਾਰ
2. ਮਾਝੀ, ਮਲਵਈ, ਦੁਆਬੀ, ਪੁਆਧੀ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਨ?

(ਉ) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ (ਅ) ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ
(ਇ) ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਮੁਲਤਾਨੀ, ਪੱਥੋਹਾਰੀ, ਹਿੰਦਕੋ, ਝਾਂਗੀ ਉਪਬੋਲੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਨ?

(ਉ) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ (ਅ) ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬ
(ਇ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਪੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਜਿਸ ਲਿਪੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
3. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ?
4. ਧਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਿੰਨ-2 ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਘੋਗੇ ਤੇ ਮਣਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸੁਨੋਹੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਲੈਣ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਰੱਸੀਆਂ, ਧਾਰਿਆਂ, ਬਿਰਛਾਂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਢਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸੁਨੋਹੇ ਭੇਜਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਲਿਪੀ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲਾ ਰੂਪ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
7. ਕੀ ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ ਪਿਆਰ, ਨਫਰਤ ਵਰਗੇ ਸੂਖਮ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ?
8. ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕਿਹੜੀ ਦੂਜੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ?
9. ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਦੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
10. ਭਾਵ ਲਿਪੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਰੂਪ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
11. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਖੰਡ ਹੀ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
12. ਜਾਪਾਨ ਦੀਆਂ ‘ਹੀਰਾ ਗਾਨਾ’ ਤੇ ‘ਕਾਟਾਕਾਨਾ’ ਲਿਪੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਹਨ?
13. ਉਚਾਰ ਖੰਡ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
14. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਵੰਨਗੀ ਹੈ?
15. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ?
16. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਕਿੰਨੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਲਿਪੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
18. ਮੋਹਿਜੋਦੜੇ ਤੇ ਹੱਝਪਾ ਦੀ ਭੁਦਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ?
19. ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਪੂਰਵ ਈਸਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ?
20. ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਲਿਪੀ ਕਿਧਰੋਂ ਕਿਧਰ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
21. ਖੋਸ਼ਠੀ ਲਿਪੀ ਕਿਧਰੋਂ ਕਿਧਰ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
22. ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਈ: ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ?
23. ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਰਾਜ-ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੀ?

24. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਗੁਰਮੁਖੀ, ਨਾਗਰੀ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਜਨਮਦਾਤਾ ਹੈ?
25. ਅਜੋਕ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ-ਸੰਕੇਤ ਹਨ?
26. ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ?
27. ਉੱਤਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਹੋਇਆ?
28. ਉੱਤਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?
29. ਗੁਪਤ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?
30. ਕੁਟਿਲ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ?
31. ਗੁਰਮੁਖੀ ਕਿਸ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?
32. ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਰਹੀ ਹੈ?
33. ਸਰਸਵਤੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਪਿਆ?
34. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜੋਕੀ ਸ਼ਾਰਦਾ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕਿਸ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?
35. ਕੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ?
36. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
37. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ?
38. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਟਾਕਰੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਹਨ?
39. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਹਨ?
40. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਧੁਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
41. ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਪੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ?
42. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
43. 'ਓ' ਤੋਂ 'ੜ' ਤੱਕ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਹਨ?
44. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
45. ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ?
46. ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਅੱਖਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?
47. ਅ, ਆ, ਇ, ਈ, ਉ, ਊ, ਓ, ਐ, ਔ, ਅੰ, ਅੰ, ਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
48. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?
49. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ 'ਸ' ਤੋਂ 'ਲ' ਤੱਕ ਅਠੱਤੀ ਅੱਖਰ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?
50. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ 'ਸ' ਤੋਂ 'ਲ' ਤੱਕ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?
51. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਓ, ਅ, ਈ ਅੱਖਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?

52. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਦੇ ਸੂਰ ਵਾਹਕ ਹਨ?
53. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਸੂਰ ਪੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
54. ਬਿੰਦੀ ਤੇ ਟਿੱਪੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
55. ਲਿਪੀ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖੀ ਉਚਾਰਖੰਡੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਹੈ?
56. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਕ, ਖ, ਗ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ?
57. ਦੋ-ਦੋ ਪੁਨੀਆਂ (ਵਿਅੰਜਨ ਤੇ ਸੂਰ) ਦੇ ਜੁੱਟਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
58. ਉਚਾਰ ਖੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਪੀ-ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਇੱਕ ਉਚਾਰਖੰਡ ਲਿਪੀ ਹੈ?
59. ਅੱਧਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਲਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
60. ਵਰਣਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
61. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
62. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਕਿਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਗੁਰਮੁਖੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲਿਪੀ ਹੈ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।
3. ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।
4. ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਬੋਲਣਸਾਰ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
5. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਦੂਰ-ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਰਸੀਆਂ, ਧਾਰਿਗਾਂ, ਗੰਢਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖੋਜ ਕੱਢੀ ਸੀ।
6. ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ ਲਿਖਣ-ਕਲਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ।
7. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
8. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਪੰਜ ਕੁ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ।
9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਪੰਜ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ।
10. ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ।
11. ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
12. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 400 ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
13. ਸਿੰਧੂ ਲਿਪੀ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ।
14. ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇਂ ਕੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਖੁਦਵਾਏ ਸਨ।
15. ਖਰੋਸ਼ਠੀ ਲਿਪੀ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
16. ਖਰੋਸ਼ਠੀ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹਿ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਰਹੀ।

17. ਬਾਹਮੀ ਲਿਪੀ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਤਮ ਹੋ ਗਈ।
18. ਅਸੋਕ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਬਾਹਮੀ ਲਿਪੀ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ।
19. ਸ਼ਾਰਦਾ ਲਿਪੀ ਕੁਟਿਲ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੈ।
20. ਸ਼ਾਰਦਾ ਸਰਸਵਤੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
21. ਪਟੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਰਨਮਾਲਾ, ਪੈਂਤੀ ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜੀ।
22. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ 15 ਅੱਖਰ ਟਾਕਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ 7 ਅੱਖਰ ਨਵੀਨ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
23. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਅੱਖਰ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਮ ਵੀ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ।
24. ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਨੂੰ ਵਰਨ-ਮਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
25. ਫਾਰਸੀ-ਉਰਦੂ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਣ, ਝ, ਲ ਧੁਨੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਅੱਖਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।
26. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਜਿਸ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਲਿਪੀ ਹੈ।
3. 1966 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਪੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।
4. ਹੁਣ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
5. ਲਿਪੀ, ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਚਿਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਹੈ।
6. ਜਿੱਥੇ ਬੋਲੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟ ਹੈ ਉੱਥੇ ਲਿਪੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟ ਹੈ।
7. ਲਿਪੀ ਦੀ ਕਲਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ।
8. ਜੇ ਲਿਪੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਬੋਲ ਝੱਟਪੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
9. ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਲਿਪੀ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲੀ ਵੀ ਹੈ।
10. ਬੋਲੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਹੈ।
11. ਲਿਪੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹੈ।
12. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਸਨੇਹਿਆਂ ਨੂੰ ਢੂਰ ਬੈਠੇ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਦੇ ਧਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਿੰਨ-2 ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੰਗ ਦੇ ਕੇ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।
13. ਸੂਤਰਾਂ ਤੇ ਧਾਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਨੇਹੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਪੀ ਪੈ ਗਿਆ।
14. ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ।
15. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਹੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਸੀ।
16. ਗੁਫ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ।

17. ਗੁਫਾ ਚਿੱਤਰ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਸਮਾਚਾਰ ਦੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਮੂਨੇ ਹਨ।
18. ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
19. ਬਹਾਦਰੀ, ਪਿਆਰ, ਨਫਰਤ ਵਰਗੇ ਭਾਵਾਂ ਲਈ ਚਿੱਤਰ ਮੂਲਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਧਿਕ ਸਨ।
20. ਲਿਪੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
21. ਭਾਵ ਲਿਪੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।
22. ਸੂਰਜ ਦੀ ਖਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਭਾਵ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਚਾਨਣ, ਗਰਮੀ, ਵਰਗੇ ਸੂਬਾਂ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲੱਗੀ।
23. ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਦੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
24. ਭਾਵ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਚਾਰਨ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
25. ਭਾਵ ਲਿਪੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਰੂਪ ਮੂਲਕ ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।
26. ਚੀਜ਼ੀ ਲਿਪੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਪੀ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।
27. ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ-ਪੂਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ।
28. ਮੈਸੋਪੋਟਾਮੀਆ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲਿਪੀਆਂ ਵੀ ਲਿਪੀਆਂ ਹਨ।
29. ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ-ਦੋ-ਤਿੰਨ ਆਦਿ ਜੋ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਟੋਟੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
30. ਜਪਾਨ ਦੀਆਂ ‘ਹੀਰਾ ਗਾਨਾ’ ਤੇ ‘ਕਾਟਾਕਾਨਾ’ ਲਿਪੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਹਨ।
31. ਉਚਾਰ ਖੰਡ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
32. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਵੰਨਰੀ ਹੈ।
33. ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਚਾਰ ਸੌ ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
34. ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ‘ਬ੍ਰਾਹਮੀ’ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
35. ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਖੁਦਵਾਏ ਸਨ।
36. ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਾਂਗ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਸੱਜੇ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
37. ਲਿਪੀ ਤੀਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।
38. ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹਿ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਰਹੀ।
39. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
40. ਹੀ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ।
41. ਲਿਪੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨਾਗਰੀ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਜਨਮਦਾਤਾ ਹੈ।
42. ਅਸ਼ੋਕ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅੱਖਰ ਸੰਕੇਤ ਹਨ।
43. ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ।

44. ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਲਿਪੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ।
45. ਗੁਪਤ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਲਿਪੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ।
46. ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਕੁਟਿਲ ਲਿਪੀ ਨਿਕਲੀ ਹੈ।
47. ਲਿਪੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਲਿਪੀ ਰਹੀ ਹੈ।
48. ਸ਼ਾਰਦਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਦੇਵੀ ਹੈ।
49. ਸਰਸਵਤੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿਆ ਸੀ।
50. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਾਰਦਾ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਾ ਕੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
51. ਲਿਪੀ ਕਾਂਗੜਾ ਤੇ ਜੰਮੂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ।
52. ਲੰਡੇ, ਮਹਾਜਨੀ, ਸਰਾਫੀ ਆਦਿ ਲਿਪੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।
53. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਕ ਬਾਣੀ ਰਚੀ।
54. ਪਟੀ ਦਾ ਅਰਥ , ਪੈਂਤੀ, ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਹੈ।
55. ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।
56. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਨ।
57. ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਹਨ।
58. ਫਾਰਸੀ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।
59. ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
60. ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੈ।
61. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦੋ ਲਿਪੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ ਇਕ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਹੈ ਲਿਪੀ।
62. ਫਾਰਸੀ-ਉਰਦੂ ਲਿਪੀ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਉਰਦੂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ।
63. ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਸੁਯੋਗ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਲਿਪੀ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. 1966 ਈ: ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ?
- (ਉ) ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਲਿਪੀ (ਅ) ਉਰਦੂ ਲਿਪੀ
 (ਈ) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲਿਪੀ (ਸ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ

2. ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ?
- (ਉ) ਭਾਵਾਂ (ਅ) ਬੋਲੀ
 - (ਈ) ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ (ਸ) ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ
3. ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ?
- (ਉ) ਪੁਨੀਆਂ (ਅ) ਲਿਪੀ
 - (ਈ) ਬੋਲੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਬੈਠੇ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਤਰਾਂ, ਧਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗ ਕਰਕੇ ਸੁਨੋਹੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਲੈਂਦਾ ਸੀ?
- (ਉ) ਸੂਤਰ ਲਿਪੀ (ਅ) ਗੰਢ ਲਿਪੀ
 - (ਈ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ (ਸ) ਉਰਦੂ ਲਿਪੀ
5. ਚਿੱਤਰ-ਲਿਪੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਭਾਵ ਮੂਲਕ ਚਿੰਨ੍ਹ (ਅ) ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ
 - (ਈ) ਚਿੱਤਰ ਮੂਲਕ ਚਿੰਨ੍ਹ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ਸੂਖਮ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ?
- (ਉ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ (ਅ) ਭਾਵ ਲਿਪੀ
 - (ਈ) ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ (ਸ) ਚੀਨੀ ਲਿਪੀ
7. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਵਰਨ ਮੂਲਕ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਵੰਨਗੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਸ਼ਬਦ ਮੂਲਕ ਲਿਪੀ (ਅ) ਉਚਾਰ ਖੰਡ ਲਿਪੀ
 - (ਈ) ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ (ਸ) ਚਿੱਤਰ ਲਿਪੀ
8. ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਪੂਰਵ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਖੁਦਵਾਏ ਸਨ?
- (ਉ) ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ (ਅ) ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ
 - (ਈ) ਕੰਧਾਂ ਤੇ (ਸ) ਬਿਰਛਾਂ ਤੇ
9. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਾਂਗ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
- (ਉ) ਸਿੰਘ ਲਿਪੀ (ਅ) ਫਾਰਸੀ-ਉਰਦੂ
 - (ਈ) ਖਰੋਸ਼ਠੀ (ਸ) ਬ੍ਰਾਹਮੀ
10. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਈ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ?
- (ਉ) ਉਰਦੂ (ਅ) ਬ੍ਰਾਹਮੀ
 - (ਈ) ਖਰੋਸ਼ਠੀ (ਸ) ਸ਼ਬਦਮੂਲਕ ਲਿਪੀ

11. ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਗੁਰਮੁਖੀ, ਨਾਗਰੀ ਆਦਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਜਨਮਦਾਤਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਖੋਸ਼ਠੀ (ਅ) ਸ਼ਾਰਦਾ
(ਈ) ਬ੍ਰਾਹਮੀ (ਸ) ਉਚਾਰ ਖੰਡ ਲਿਪੀ

12. ਟਾਕਰੀ, ਲੰਡੇ, ਸਰਾਫੀ, ਅਰਧ-ਨਾਗਰੀ ਆਦਿ ਲਿਪੀਆਂ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ?

- (ਉ) ਸ਼ਾਰਦਾ (ਅ) ਬ੍ਰਾਹਮੀ
(ਈ) ਗੁਪਤ (ਸ) ਕੁਟਿਲ

13. 'ਸ਼ਾਰਦਾ' ਲਿਪੀ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਕੁਟਿਲ (ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ
(ਈ) ਉਰਦੂ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

14. ਸ਼ਾਰਦਾ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸਗੋਂ ਕੰਧਾਰ, ਜੰਮ, ਕਾਂਗੜਾ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਸਹੀ ਕਥਨ ਚੁਣ ਕੇ ਭਰੋ।

- (ਉ) ਰਾਜਸਥਾਨ (ਅ) ਗੁਜਰਾਤ
(ਈ) ਹਰਿਆਣਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

15. 'ਸ਼ਾਰਦਾ' ਕਿਸ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ?

- (ਉ) ਦੁਰਗਾ (ਅ) ਸਰਸਵਤੀ
(ਈ) ਚੰਡੀ (ਸ) ਜਵਾਲਾ ਜੀ

16. ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਥਾਂ ਉਰਦੂ ਲਿਪੀ ਨੇ ਮੱਲ ਲਈ ਹੈ?

- (ਉ) ਦੇਵਨਾਗਰੀ (ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ
(ਈ) ਟਾਕਰੀ (ਸ) ਸ਼ਾਰਦਾ

17. ਕੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?

- (ਉ) ਹਾਂ (ਅ) ਨਹੀਂ
(ਈ) ਕੁਟਿਲ ਲਿਪੀ (ਸ) ਗੁਪਤ ਲਿਪੀ

ਪ੍ਰ.2. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰ.3. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

- ਪ੍ਰ.4. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਪ੍ਰ.5. ‘ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੀ ਦੁਨੀਆਂ’ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੋ ਜਾਣਗੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।
- ਪ੍ਰ.6. ‘ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੀ ਦੁਨੀਆਂ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਰੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।
- ਪ੍ਰ.7. ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੋ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।
- ਪ੍ਰ.8. ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟਕਸਾਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪ ਅਤੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੋਣੀ ਗਿਆਰੂਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਸੈਪਲ ਪੇਪਰ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

- (ਉ) 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
- (ਅ) 'ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ?
- (ਇ) ਸ.ਸ.ਮੀਸ਼ਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਪਰਾਹੁਣੀ (ਅ) ਬਾਰਿਸ਼ (ਇ) ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ
- (ਸ) 'ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- (ਹ) ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਫਲ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤਾ ਲੱਗਿਆ?
- (ਕ) 'ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ' ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੰਸ਼ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
- (ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਕਦੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ?
- (ਗ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- (ਘ) 'ਪਿਉ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਦੁਆਬੀ ਰੂਪ ਲਿਖੋ।
- (ਙ) 'ਬਮੇ' ਪੁਆਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਲਿਖੋ।

10x1=10

2. ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੱਸ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦਰੋ :-

- (ਉ) ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਦੇ ਮਸਤ-ਮਲੰਗ ਹੋ ਕੇ,
ਲਾਈਏ ਤਾਰੀਆਂ ਅਸੀਂ ਝਨਾਂ ਅੰਦਰ,
ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਦੇ ਤਲੀ 'ਤੇ ਜਾਨ ਧਰ ਕੇ,
ਲੜੀਏ ਅਸੀਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਅੰਦਰ।
- (ਅ) ਜਾਲਮ ਖੜਾ ਹਵਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵਿੱਚ, ਆਖੇ: ਪਿੰਜਰਾ ਸੁਹਣਾ
ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇਂ ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਾਂ, ਕਿੰਨਾ ਹੈ ਮਨ-ਮੁਹਣਾ?
ਪਰ ਤੋਂ ਹੀਨ, ਧਰਾ ਦੇ ਕੈਦੀ, ਓ ਮੁਰਖ ਦਿਲ ਕਰੜੇ।
ਉੱਡਣਹਾਰੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਹਣਾ ਹੈ ਜਿੰਦ ਕੁਹਣਾ।

- (੯) ਜੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰੁਲਦੇ ਨੇ ਰੋਜ਼ੀ ਲਈ,
ਓਹ ਜਦੋਂ ਦੇਸ ਪਰਤਣਗੇ ਆਪਣੇ ਕਦੀ।

ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਸੇਕਣਗੇ ਮਾਂ ਦੇ ਸਿਵੇ ਦੀ ਅਗਨ,
ਬਾਕੀ ਕਬਰਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਜਾ ਬਹਿਣਗੇ।
- (੧੦) ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ
ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਉਹ ਘੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਤੁਹਾਡੇ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਚਲਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਜੋ
ਤੁਹਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਲਈ ਖੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

7+7=14

3. ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ :

- (ੳ) ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ
(ਅ) ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ
(੯) ਕਿੱਥੇ ਗਈਆਂ ਭੈਣਾਂ

6

4. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਜਾਂ

ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਉੱਤੇ ਇਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

15

5. ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ -

- (ੳ) ਲੇਖਕ ਨੇ ਲੰਦਨਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਆਚਰਨ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
(ਅ) ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
(੯) ਲੇਖਕ ਨੇ ਅੰਡੇਮਾਨ ਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ?
- (ਸ) ਮਲਾਇਆ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੇ-ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?

5+5=10

6. ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਫਰਨਾਮਾ-ਅੱਸ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ -

- (ੳ) ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ

(ਆ) ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ

(ਈ) ਲੰਦਨ ਅਤੇ ਲੰਦਨ ਦੇ ਲੋਕ

15

7. ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ -

(ਉ) ਲਹਿੰਦੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।

(ਆ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਪਰ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?

(ਈ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

(ਸ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ? 5+5=10

8. (ਉ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਲਿਖੋ -

ਮਿੱਡੀ (ਪੋਠੋਹਾਰੀ), ਸਲੂਣਾ (ਮਾਝੀ), ਝਾਈ (ਮਾਝੀ), ਇਬ (ਪੁਆਧੀ) ਦੀਗਰ (ਮੁਲਤਾਨੀ)

ਬਿਚਮਾਂ (ਪੁਆਧੀ), ਮਖਿਆ (ਮਲਵਈ), ਛੋਕਰੀ (ਪੁਆਧੀ)

(ਆ) ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਟਕਸਾਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਪਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪ ਲਿਖੋ -

ਬੱਚਾ (ਪੋਠੋਹਾਰੀ), ਕੰਧ (ਪੋਠੋਹਾਰੀ), ਲਾੜਾ (ਮੁਲਤਾਨੀ), ਚਲਾਕੀ (ਮਲਵਈ)

ਜਨੇਤ (ਦੁਆਬੀ), ਨੇੜੇ (ਮਾਝੀ), ਪਸੂ (ਮਾਝੀ), ਆਪਣਾ (ਮਲਵਈ)

5+5+=10

ਸ਼੍ਰੋਣੀ ਗਿਆਰੂਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

- (ਉ) 'ਇੱਛਾ ਬਲ ਤੇ ਛੂੰਘੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- (ਅ) 'ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (ਇ) ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਪਰਾਹੁਣੀ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
- (ਸ) ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਗਲ ਬਾਹਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕੌਣ ਰੋਂਦਾ ਹੈ?
- (ਹ) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ?
- (ਕ) ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਕੌਣ ਲੈਣ ਆਇਆ?
- (ਖ) ਪੱਠੋਹਾਰੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- (ਗ) ਦੁਆਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁਨਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ (ਠੀਕ/ਗਲਤ)
- (ਘ) ਮਾਝੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁੱਝਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਹੈ।
- (ਙ) ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

10x1=10

2. ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

- (ਉ) ਸੰਝ ਹੋਈ ਪਰਛਾਵੇਂ ਛੁਪ ਗਏ ਕਿਉਂ ਇੱਛਾ ਬਲ ਤੂੰ ਜਾਰੀ?
- ਨੈਂ ਸਰੋਦ ਕਰ ਰਹੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਤੇ ਟੁਰਨੋਂ ਬੀ ਨਹਿ ਹਾਰੀ,
ਸੈਲਾਨੀ ਤੇ ਪੰਛੀ ਮਾਲੀ ਹਨ ਸਭ ਅਰਾਮ ਵਿੱਚ ਆਏ,
ਸਹਿਮ ਸਵਾਦਲਾ ਛਾ ਰਿਹਾ ਸਾਰੇ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਟਿਕ ਗਈ ਸਾਰੀ।
- (ਅ) ਮੋਤੀ ਕਿਸੇ ਸੁਹਾਗਣ ਦੀ ਨੱਥ ਦਾ ਮੈਂ,
ਟੁਕੜਾ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਵੰਗ ਦਾ ਹਾਂ।
ਮਿਲੇ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦੇਸ ਅੰਦਰ,
ਆਸ਼ਕ ਮੁੱਢੋਂ ਮੈਂ ਏਸ ਉਮੰਗ ਦਾ ਹਾਂ।
- (ਇ) ਇਹਨਾ ਦੇ ਗਲ ਘੱਤ ਕੇ ਬਾਂਹੀਂ
ਰੋਵਣ ਵੇਲਾਂ, ਮਾਰਨ ਧਾਹੀਂ।

ਇਹ ਵੀ ਰੋਵਣ ਉਹਨਾਂ ਵਾਂਗਰ,
ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੇ।
ਪਰ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਦੇ।

- (ਸ) ਅੰਮੜੀ ਕਹੇ ਪਰਾਹੁਣੀ ਆਈ
ਸੱਸੂ ਕਹੇ ਬੇਗਾਨੀ ਜਾਈ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਿਆ
ਧੀ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਘਰ ਦੀ
ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਗਦੀ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ

7+7=14

3. ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ -

- (ਉ) ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ
(ਅ) ਆਰਤੀ
(ਈ) ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ

6

4. ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿਸਾਕਾਰੀ ਤੇ ਸਟੇਜ਼ੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ।

ਜਾਂ

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

15

5. ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-

- (ਉ) 'ਲੰਦਨ ਕੀ ਹੈ?' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲੰਦਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ?
(ਅ) ਜੰਗਲ-ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ?
(ਈ) ਲੇਖਕ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ?
(ਸ) ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਦੀਆਂ ਬੀਚਾਂ ਬਾਰੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ?

5+5=10

6. ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਅਮਰੀਕਨ ਸੱਭਿਆਤਾ
(ਅ) ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ ਸਿੱਟੀ
(ਈ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਭਾਰਤ

15

7. ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ -

- (ਉ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਟਕਸਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।

- (ਆ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- (ਈ) ਲਿਪੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- (ਸ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? 5+5=10
8. (ਉ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਲਿਖੋ -
 ਇੱਕ (ਪੋਠੋਹਾਰੀ), ਘਿੰਨਣੀ (ਮੁਲਤਾਨੀ), ਸਲੂਣਾ (ਮਾਝੀ), ਸਾਜਰੇ (ਮਲਵਈ), ਘੇ (ਦੁਆਬੀ),
 ਬਿੱਚ ਮਾਂ (ਪੁਆਧੀ), ਥੋੜਾ (ਮਲਵਈ) ਛੋਕਰੀ (ਪੁਆਧੀ)
- (ਆ) ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਟਕਸਾਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪ ਲਿਖੋ :-
 ਸਾਡਾ (ਪੋਠੋਹਾਰੀ), ਦੱਸਣਾ (ਮੁਲਤਾਨੀ), ਰਿੰਨ੍ਹਿਆ (ਮਾਝੀ), ਸਵੇਰੇ (ਮਲਵਈ),
 ਮਝਲਾ (ਦੁਆਬੀ), ਕਿਸ ਵਿੱਚ (ਪੁਆਧੀ), ਆਵਾਂਗਾ (ਪੋਠੋਹਾਰੀ), ਤੁਸੀਂ (ਪੁਆਧੀ) 5+5=10

ਜਮਾਤ-ਬਾਰਵੀਂ
ਵਿਸ਼ਾ-ਪੰਜਾਬੀ (ਚੋਣਵਾਂ)

ਜਮਾਤ- ਬਾਰਵੀ
ਵਿਸ਼ਾ-ਪੰਜਾਬੀ (ਚੋਣਵਾਂ)
ਪੁਸਤਕ-ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ - (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਭਾਗ - I
ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ

(ੳ) ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (1) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨਾਲ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਹੈ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ?
2. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ?
3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਆਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
4. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ ਫ਼ਕੀਰ ਹਨ ਉਹ ਰੱਬ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਬੇਰ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?
5. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
6. ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਾਪੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ?
7. ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਤੋਂ ਕੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?
8. ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
9. ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਫਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
10. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਰਵਦਗਾਰ/ਅਪਾਰ/ਅਗਮ/ਬੇਅੰਤ ਕਿਹਾ ਹੈ?
11. ‘ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨੁ ਸੇਈ ਸਚਿਆ’ ਸਲੋਕ/ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ/ਰਚਨਹਾਰਾ ਕੌਣ ਹੈ?
12. ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ?
13. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਧਾਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?
14. ਕਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਪੜ੍ਹ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਕਬੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੀ ਬਣ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
16. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਦੇ ਹਨ?
17. ਜਿਉਂਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਦੇ ਉੱਪਰ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
18. ਕਿਹੜੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਮਹਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
19. ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਗਰੀਬ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
20. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ?
21. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
22. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਹੈ?
23. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਸਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

24. 'ਛਰੀਦਾ ਬਾਰਿ ਪਰਾਇਐ ਬੈਸਣਾ' ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਛਰੀਦ ਜੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?
25. ਮੰਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?
26. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ?
27. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਰਤਾਓ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
28. ਛਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ?
29. ਉੱਚੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਘਰ-ਘਰ ਕਾਹਦੀ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
30. ਛਰੀਦ ਜੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
31. ਛਰੀਦ ਜੀ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
32. ਛਰੀਦ ਜੀ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
33. ਛਰੀਦ ਜੀ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਾਰੀਰੀ-ਮੰਤਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
34. ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
35. ਛਰੀਦ ਜੀ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?
36. 'ਛਰੀਦਾ ਦਰਿ ਦਰਵਾਜੈ ਜਾਇ ਕੈ,.....' ਵਾਲੇ ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
37. ਛਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਛੀ ਕਿਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ?
38. ਛਰੀਦ ਜੀ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਾ ਘਬਰਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
39. ਛਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜਾਰਦੇ ਹਨ?
40. 'ਛਰੀਦ ਦਰਿ ਦਰਵਾਜੈ ਜਾਇ ਕੈ.....' ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?!
41. ਸ਼ੇਖ ਛਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
42. ਛਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਲੋਕ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ?
43. ਛਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
44. ਅਪ੍ਰੰਨਿਸ਼ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
45. ਕਿਸ ਕਾਲ ਨੂੰ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
46. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ?
47. ਸ਼ੇਖ ਛਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
48. ਸ਼ੇਖ ਛਰੀਦ ਜੀ ਕਿਸ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਸਨ?
49. ਸ਼ੇਖ ਛਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
50. ਸ਼ੇਖ ਛਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
51. ਸ਼ੇਖ ਛਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਾ ਭਾਰ ਹੀ ਹਨ।
2. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸੱਚੇ ਆਸ਼ਕ ਹਨ।
3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ।
4. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ, ਪ੍ਰਭੂ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਤੜਪ, ਨੇਕ ਅਮਲਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁੱਭ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਹੈ।
5. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮੰਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।
7. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।
8. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਛੀ ਰੱਬ ਦਾ ਆਸਰਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
9. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਪੰਛੀਆਂ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
10. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਬ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵੱਲੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

III. ਮਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਨਾਲ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਹੈ ਉਹ ਆਸ਼ਕ ਹਨ।
2. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਸ਼ਕ ਆਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਹੈ।
4. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਧਾਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
5. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਰ ਕੇ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਰ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਦਰ ਦਾ ਨਾ ਬਣਾਏ।
7. ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ।
8. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਮਨੁੱਖ! ਤੂੰ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੀ ਕਰ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਵਿੱਚ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਹਨ।
10. ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਹੈ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ਼ੇਖ ਡਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - (ਉ) 'ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨ ਸੇਈ ਸਚਿਆ'
 - (ਅ) ਇਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਾਹੀ
 - (ਈ) ਕੈ ਬਾਰੈ ਦੀ ਮੂਲੀ
 - (ਸ) ਮੁਸ਼ਕਲ ਘਾਟ ਫਕੀਰੀ ਦਾ
2. 'ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨੁ ਸੇਈ ਸਚਿਆ/ਸਲੋਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ/ਰਚਨਹਾਰਾ ਕੌਣ ਹੈ?
 - (ਉ) ਵਜੀਦ
 - (ਅ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
 - (ਈ) ਸ਼ੇਖ ਡਰੀਦ
 - (ਸ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ।
3. ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਹਨ?
 - (ਉ) ਲਾਲਚੀ
 - (ਅ) ਅਸਲ
 - (ਈ) ਕੱਚੇ ਆਸ਼ਕ
 - (ਸ) ਧਰਤੀ ਤੇ ਭਾਰ
4. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਆਸ਼ਕ ਆਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਸੱਚੇ ਆਸ਼ਕ
 - (ਅ) ਕੱਚੇ ਆਸ਼ਕ
 - (ਈ) ਲਾਲਚੀ ਮਨੁੱਖ
 - (ਸ) ਧਰਤੀ ਤੇ ਭਾਰ
5. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਦੁਖਿਆਰੀ
 - (ਅ) ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ
 - (ਈ) ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ
 - (ਸ) ਖੁਸ਼-ਦਿਲ

6. ਸ਼ੇਖ ਫੁਰੀਦ ਜੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੈਰ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਆਸਰੇ ਦੀ
 - (ਅ) ਪਾਪ ਬਖਸ਼ਣ ਦੀ
 - (ਈ) ਪਦਾਰਥਕ ਵਸਤਾਂ ਦੀ
 - (ਸ) ਭਗਤੀ ਦੀ ਮੈਰ
7. ਫੁਰੀਦ ਜੀ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਬਣ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਜੰਗਲੀ ਘਾਹ
 - (ਅ) ਦੱਭ ਵਰਗਾ/ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ
 - (ਈ) ਦਰਖਤ ਵਰਗਾ
 - (ਸ) ਵਾੜ ਵਰਗਾ
8. ਫੁਰੀਦ ਜੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਖੰਡ ਨਾਲ
 - (ਅ) ਗੁੜ ਨਾਲ
 - (ਈ) ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ
 - (ਸ) ਜ਼ਹਿਰ ਭਰੀਆਂ ਗੰਦਲਾਂ

(ਅ) ਵਜੀਦ

I ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਵਜੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
2. ਵਜੀਦ ਜੀ ਕਿਸ ਕਾਲ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤ ਕਵੀ ਹੋਏ ਹਨ?
3. ਵਜੀਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
4. ਵਜੀਦ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?
5. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਥਿਰ ਹੈ?
6. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਗੁਮਾਨ/ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ?
7. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਦੁੱਧ ਮਲਾਈਆਂ ਤੇ ਚੂਗੀਆਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ?
8. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਘੜੀ-ਘੜੀ ਵੱਜਦਾ ਘੜਿਆਲ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ?
9. ਵਜੀਦ ਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਰ-ਦਰ ਮੰਗਣ ਤੇ ਵੀ ਭਿੱਖਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ?
10. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਇਮਾਨਦਾਰ ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ?
11. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਰਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ?
12. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਾਥੀ ਘੋੜੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

13. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?
14. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕੰਮ ਕਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
15. ਫਰੇਬ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਠੱਗ ਕੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ?
16. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਲੁਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮਦੂਤ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫੜੀ ਹੋਈ ਹੈ?
18. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਗੁਆਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸ ਵੱਲ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
19. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੜੇ ਭਰਮਾ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ?
20. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਝੂਠੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
21. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰ-ਦਰ ਘੁੰਮ ਕੇ ਵੀ ਭਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ?
22. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਘਿਉ ਤੇ ਸ਼ੱਕਰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
23. ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਦ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
24. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ?
25. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ?
26. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਹੜੇ ਪਸੂ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਹਨ?
27. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਥਿਰ ਹੈ?
28. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਕੱਚ ਦੀ ਚੂੜੀ ਵਰਗੀ ਹੈ?
29. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਨੰਗੇ ਪੈਰਿਂ ਜਾਂ ਪਾਟੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਥੀ-ਘੋੜੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
2. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।
3. ਫਰੇਬ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣ ਵਾਲੇ ਠੱਗ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।
4. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ।
5. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਵੱਗ ਹਨ।
6. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
7. ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦੀ ਆਸ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਭੋਜਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
8. ਸਰੀਰ ਕੱਚ ਦੀ ਚੂੜੀ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਟੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
9. ਜਿਹੜੇ ਪਸੂ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਅਗਿਆਨੀ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਾਉਣ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ..... ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।
2. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁੱਝ..... ਦੇ ਭਾਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ..... ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।
4. ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ..... ਘੜੀ-ਘੜੀ ਵੱਜਦਾ ਹੈ।
5. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ..... ਗੁਆਏ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ-ਨਾਮ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਵੱਲ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
6. ਅਗਿਆਨੀ..... ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
7. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਘਿਉ, ਖੰਡ ਤੇ ਮੈਦੇ ਦੇ ਬਣੇ ਪਕਵਾਨ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
8. ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦੀ ਆਸ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
9. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਧਨ ਦੌਲਤ ਤੇ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।
10. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
11. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਘਿਉ-ਸ਼ੱਕਰ ਦੀਆਂ ਚੁਗੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
12. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੱਝਾਂ, ਗਾਵਾਂ ਦਾ ਢੁੱਧ ਪੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।
13. ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਸੂਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
14. ਵਜੀਦ ਜੀ ਨੇ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅੰਦਰ ਜੀਵਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਅਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
15. ਵਜੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਈ. ਵਿੱਚ ਕਾਬਲ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪਠਾਣ ਘਰਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
16. ਮੀਆਂ ਵਜੀਦ ਕਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਸੰਤ ਕਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
(ਉ) ਰੱਬ
(ਅ) ਹਾਥੀ-ਘੜੇ
(ਇ) ਬੈਲ
(ਸ) ਸ਼ੇਰ
2. ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
(ਉ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
(ਅ) ਖੜਾਵਾਂ

- (ਈ) ਜੁੱਤੀਆਂ
(ਸ) ਹੱਡੀਆਂ
3. ਵਜੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ/ਮੌਜ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ?
(ਉ) ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ
(ਅ) ਰੱਬ ਨੂੰ
(ਈ) ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ
(ਸ) ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ
4. ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਕਾਰਨ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
(ਉ) ਸਮੇਂ
(ਅ) ਮਾਇਆ
(ਈ) ਹੰਕਾਰ
(ਸ) ਮੋਹ
5. ਮੀਆਂ ਵਜੀਦ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
(ਉ) 1600 ਈ:
(ਅ) 1525 ਈ:
(ਈ) 1530 ਈ:
(ਸ) 1675 ਈ:
6. ਵਜੀਦ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ?
(ਉ) ਡੌਜ ਵਿੱਚ
(ਅ) ਦੁਕਾਨ ਤੇ
(ਈ) ਡੇਰੇ ਤੇ
(ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
7. ਵਜੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸ ਘਰਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
(ਉ) ਸੂਫ਼ੀ
(ਅ) ਪਠਾਣ
(ਈ) ਗੁਰੂ
(ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
8. ਵਜੀਦ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
(ਉ) ਲਾਹੌਰ

- (ਅ) ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ
- (ਇ) ਕਾਬਲ
- (ਸ) ਖੋਤਵਾਲ

(ਇ) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
(ਇਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ)

I. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ‘ਇਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ’ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ?
2. ‘ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ’ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਾਫ਼ੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
3. ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਕੀ ਉਸਾਰ ਲਏ ਹਨ?
4. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤਲਾ ਟਿਕਾਣਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?
5. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇਹ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
6. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਡੰਬਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
7. ‘ਇਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ’ ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?

ਕੈ ਬਾਗੇ ਦੀ ਮੂਲੀ

8. ‘ਕੈ ਬਾਗੇ ਦੀ ਮੂਲੀ’ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਆਪਣੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ?
9. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਆਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਤੇ ਚੜਨਾ ਪਿਆ ਸੀ?
10. ‘ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ’ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰ ਉੱਤੇ ਢੱਠਾ ਹੈ?
11. ਕੈ ਬਾਗੇ ਦੀ ਮੂਲੀ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਅਉਗਣ ਚਿਤ ਨਾ ਧਰੀਂ

12. ‘ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਅਉਗਣ ਚਿਤ ਨਾ ਧਰੀਂ’ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?
13. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਿਹਰ?
14. ‘ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਅਉਗਣ ਚਿਤ ਨਾ ਧਰੀਂ’ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?
15. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਮੁਸ਼ਕਲ ਘਾਟ ਫ਼ਕੀਰੀ ਦਾ

16. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਰਾਹ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਹੈ?
17. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
18. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਦਾਨੀ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੀ ਰੱਬਾ-ਰੱਬਾ ਹੋਈ

19. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਬਾ-ਰੱਬਾ ਹੋਈ ਹੈ?
20. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
21. ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕਬ਼ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
22. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਪਾਵੇਂਗਾ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ

23. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
24. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਜੀਵਨ ਰੂਪੀ ਮੈਲੀ ਟੋਪੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਸਾਬਣ ਲਾ ਕੇ ਧੋਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
25. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ‘ਮੀਣੀ ਢੱਗੀ’ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
26. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
27. ਨਾਮ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿੱਥੇ ਖੜਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
28. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸੂਫ਼ੀ ਫਕੀਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ?
29. ਵਜੀਦ/ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ/ਸ਼ੇਸ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਹਨ?
30. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
31. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮੌਲਵੀ ਕੋਲ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ?
32. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
33. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਯਾਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ?
34. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ?
35. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
36. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਦੋਂ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰਦਾ ਹੈ।
2. ਮੌਤ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਹਉਮੈਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।
3. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਸਤੀ ਬੜੀ ਤੁੱਛ ਹੈ।
4. ਮਨਸੂਰ ਨੇ ਸੂਲੀ ਚੜ੍ਹਨਾ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
5. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।
6. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਕੀਰੀ ਦਾ ਰਾਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ।
7. ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੇ ਨਿਮਾਣੇਪਨ ਦੀ ਅੱਤ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਤੇ ਉਹ ਰੱਬ-ਰੱਬ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।
8. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਮਾਣ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
9. ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਅਸੀਲ ਮੀਣੀ ਢੱਗੀ ਸਮਾਨ ਹੈ।
10. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹਿਕੇ ਨਹੀਂ ਜਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਸਲੀ ਘਰ ਕਿਹੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?
 - (ਉ) ਮੰਦਰ
 - (ਅ) ਕਬਰ
 - (ਈ) ਮਹਿਲ
 - (ਸ) ਡੇਰਾ
2. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਹੰਕਾਰੀ
 - (ਅ) ਚੇਲਾ
 - (ਈ) ਗੁਰੂ
 - (ਸ) ਫ਼ਕੀਰ
3. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ
 - (ਅ) ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ
 - (ਈ) ਵਿਕਾਰ/ਹੰਕਾਰ/ਮਾਇਆ
 - (ਸ) ਰੋਟੀ

4. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੈਲੀ ਹੋਈ ਜੀਵਨ ਟੋਪੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਧੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ
 - (ਅ) ਸਾਬਣ ਨਾਲ
 - (ਇ) ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ
 - (ਸ) ਮਾਇਆ ਨਾਲ
5. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਛਾਲੇ ਮਾਰਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪਾਰ ਕੀਤਾ?
 - (ਉ) ਕਿਸ਼ਤੀ ਨਾਲ
 - (ਅ) ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ
 - (ਇ) ਤੈਰ ਕੇ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ‘ਮੁਸ਼ਕਲ ਘਾਟਿ ਫਕੀਰੀ ਦਾ’ ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਵਜੀਦ ਦੀ
 - (ਅ) ਫਗੀਦ ਦੀ
 - (ਇ) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ
 - (ਸ) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
7. ‘ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ’ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਰੱਬਾ ਮੇਰਾ ਅਉਗਣ ਚਿਤਿ ਨਾ ਧਰੀਂ
 - (ਅ) ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ
 - (ਇ) ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨ ਸੇਈ ਕਚਿਆ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

III. ਭਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।
2. ਵੱਡੇ ਉੱਚੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਸਲ ਘਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।
3. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਸੂਰ ਨੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।
4. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀ ਰੱਬਾ-ਰੱਬਾ ਹੋਈ।
5. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ।

(ਸ) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :-

1. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
2. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਨੇ ਅਰਬੀ ਫਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ?
4. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਕਦੋਂ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ?
5. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੀਹਰਫੀ ਦੀ ਹਰ ਸਤਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ‘ਹੂ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
6. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲਿਖਿਆ?
7. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
8. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਨੇ ਰੁਹਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ?
9. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰੁਹਾਨੀ ਰਾਹ ਤੇ ਕੌਣ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?
10. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ?
11. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਦਿਲ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੌਣ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
12. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦਾ ਆਸ਼ਕ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ?
13. ‘ਮਨਸੂਰ’ ਕੌਣ ਸੀ?
14. ਕਿਸ ਰੱਬ ਦੇ ਆਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?
15. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ ਰਚਿਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਫਿਰਦੇ ਹਨ?
16. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦੀ ਇਕ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
17. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਫ਼ਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
18. ਕਿਹੜਾ ਦਿਲ ਦੋਸਤ-ਰੱਬ ਵੱਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
19. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ?
20. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਰੱਬ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿਣ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
21. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਫ਼ ਦਿਲ ਕਿਸ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
22. ਰੱਬੀ ਆਸ਼ਕ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਮਨੁੱਖ ਮਾਲਾ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।
2. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਣਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਦੀਆਂ ਸੌ-ਸੌ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਦਾਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ।

3. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਜਾਗ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਰੱਬ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕਤਾ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਪਾ ਲਵੇਗਾ।
4. ਦਿਲ ਕਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
5. ਰੱਬ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
6. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਤਾਅਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਝੱਲ ਕੇ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
7. ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਭੇਤ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨਸੂਰ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
8. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ ਰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਪ-ਚਾਪ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦੇ।
9. ਗੁਰੂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮੈਲ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦੇਵੇ।
10. ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਕ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਦੇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
11. ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਇਕ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਲੇ ਮਨ ਨੂੰ ਚਿੱਟਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
12. ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੁਰੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।
13. ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੰਸ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤੀਆਂ ਦਾ ਚੋਗਾ ਚੁਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।
14. ਕੌੜੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਮਿੱਠੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੌ ਮਣ ਖੰਡ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
15. ਸਾਨੂੰ ਬੁਰੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਹਰਫੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ?
 (ਉ) 197
 (ਅ) 196
 (ਇ) 193
 (ਸ) 198
2. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਮਾਲਾ ਫੇਰਨ ਨੂੰ ਕੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ?
 (ਉ) ਸ਼ੌਕ
 (ਅ) ਕਿੱਤਾ
 (ਇ) ਆਦਤ
 (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਜਾਗ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਰੱਬ ਨਾਲ ਕਿਸ ਦੇ ਮਤਲਬ ਨੂੰ ਪਾ ਲਵੇਗਾ?
 (ਉ) ਇਕਮਿਕਤਾ
 (ਅ) ਪਿਆਰ
 (ਇ) ਪ੍ਰਸੰਸਾ
 (ਸ) ਦਰਗਾਹ

4. ਦਿਲ ਕਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੂੰਹ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਚਿੱਟਾ
 - (ਆ) ਗੋਰਾ
 - (ਈ) ਕਾਲਾ
 - (ਸ) ਸਾਫ਼
5. ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕੀ ਡੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਨੱਸ ਪੈਂਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਮੰਦਰ
 - (ਆ) ਡੇਰੇ
 - (ਈ) ਮੱਠ
 - (ਸ) ਮਸੀਤ
6. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜੇ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ ਕਮਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ?
- (ਉ) ਪੱਥਰ
 - (ਆ) ਇੱਟ
 - (ਈ) ਪਹਾੜ
 - (ਸ) ਲੋਹੇ
7. ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਭੇਦ ਦੇ ਕਿਸ ਜਾਣਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਉੱਤੇ ਚੜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
- (ਉ) ਮਨਸੂਰ
 - (ਆ) ਡਰੀਦ ਜੀ
 - (ਈ) ਅਲੀ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
8. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ ਰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਗੁੰਮ ਸੁੰਮ
 - (ਆ) ਖਸ਼
 - (ਈ) ਚੁਪ-ਚੁਪੀਤੇ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
9. ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਇਕ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਲੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਕਾਲਾ
 - (ਆ) ਪੀਲਾ

(੯) ਚਿੱਟਾ

(੮) ਸਾਫ਼

10. ਸਾਨੂੰ ਬੁਰੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ?

(ੳ) ਆਪਣਾ

(ਆ) ਚੇਲੇ

(੯) ਗੁਰੂ

(੮) ਖਾਨਦਾਨ

11. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤੀਆਂ ਦਾ ਚੋਗਾ ਚੁਗਾਇਆ ਜਾਵੇ?

(ੳ) ਪਰਿੰਦਾ

(ਆ) ਹੰਸ

(੯) ਚਿੜੀ

(੮) ਬਾਜ਼

III. ਮਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਕਰੋ :-

1. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ।
2. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ।
3. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਮੈਲਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ।
4. ਬਾਹੂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਲ ਰੱਬ ਵੱਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਦੀ ਹਰ ਤੁਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(ਹ) ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

1. ਵਸਤੂ ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

II. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ ।

1. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
2. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
4. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
5. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ?

6. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਹਰਫੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ?
7. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਦੋਹੜੇ ਲਿਖੇ?
8. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਲਿਖੀਆਂ?
9. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?
10. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਇਕ ਕਾਫੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੇ।
11. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚ ਆਖਣ 'ਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
12. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਕਿਹੜੀ ਬਾਤ ਨਿਕਲਣੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ?
13. ਰੱਬ ਦਾ ਭੇਦ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿੱਥੇ ਵਸਦਾ ਹੈ?
14. ਰੂਹਾਨੀ ਸੱਚ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਭਾਂਬੜ ਮਚਦਾ ਹੈ?
15. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਰੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ?
16. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਦਾ ਹੈ?
17. ਪਖੰਡੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁਕਰਦਾ ਹੈ?
18. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਕੌਣ ਸਹੀ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ?
19. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਫੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਹਨ?
20. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?
21. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ?
22. 'ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਆਏ' ਕਾਫੀ ਵਿੱਚ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ?
23. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਕ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਭੋਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ?
24. ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ?
25. ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
26. ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?
27. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?
28. ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਚਾਬਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
29. ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਗੁਤਾਵੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਖਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?
30. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਉੱਪਰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ?
31. ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ?
32. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੌਜ਼ਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ?
33. ਉਲਟੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇਗਾਕੀ ਨਸਲ ਦੇ ਵਧੀਆ ਘੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
34. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਮਾਟੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
35. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ?

36. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਨੱਚ ਟੱਪ ਰਿਹਾ ਹੈ?
37. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੰਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਾਰਕ ਵਸਤਾਂ, ਘੋੜੇ, ਤਲਵਾਰ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ?
38. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਕ ਵਸਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
39. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਹੱਸ-ਖੇਡ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
40. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਰੱਬ ਕਿੱਥੇ ਦਿਸਦਾ ਹੈ?
41. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ?
42. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਗਰੋਂ ਰੱਬ ਵੈਗੀ-ਮਿੱਤਰ/ਮਜ਼ਨੂੰ/ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ/ਭਗਤਾਂ/ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਦਿਸਣ ਲਗ ਪਿਆ?
43. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਲੰਦਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ?
44. ਉਲਟੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
45. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਹੜੀ ਬੁਝਾਰਤ ਬੁੱਝਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਸੱਚ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਮਚਦਾ ਹੈ।
2. ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੀ ਸੂਰਤ ਹੈ।
3. ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਤੋਂ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਤਾਂ ਤੋਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
4. ਹੀ ਠੀਕ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
5. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਰਸ਼ਦ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਲੜ ਫੜਿਆ ਹੈ।
6. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।
7. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਆਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।
8. ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਲ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਹਰ ਪਾਸੇ ਦਾ ਹੀ ਪਸਾਰਾ ਹੈ।
10. ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਨੱਚ ਟੱਪ ਰਹੀ ਹੈ।
11. ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਦੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਦੁੜਾਉਂਦਾ ਹੈ।
12. ਜਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਮਿੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
13. ਮੈਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
14. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਡਿਪਿਆ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।
15. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਾ ਲੜ ਫੜਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਸੱਚ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਮੱਚਦਾ ਹੈ।
2. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੱਚੀ ਗਲ ਰੁਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।
3. ਮੁਰਸਦ ਠੀਕ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਸ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਹਨ।
5. ਪਖੰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਬ ਬਖਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
6. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ।
7. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚ ਆਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਝੂਠਿਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕੌਲ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਹਰ ਪਾਸੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਹੀ ਪਸਾਰਾ ਹੈ।
9. ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਛੁਲਵਾੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੋਈ।
10. ਜਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਖਿੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।
12. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨਾਇਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਰਸਦ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਲੜ ਫੜਿਆ ਹੈ।
13. ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੂਫ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
14. ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹਰ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
15. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ 1680 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਸੱਚ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਮਚਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗਮੀ
 - (ਅ) ਖੁਸ਼ੀ
 - (ਇ) ਲੜਾਈ
 - (ਸ) ਗੁੱਸੇ
2. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਸ ਦਾ ਭੇਦ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗੁੱਸੇ ਦਾ
 - (ਅ) ਗੁਰੂ ਦਾ
 - (ਇ) ਸੰਸਾਰ ਦਾ

(ਸ) ਰੱਬ ਦਾ

3. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਬਣਾਇਆ?
- (ਉ) ਮੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ
(ਅ) ਸ਼ਾਹ ਅਨਾਇਤ
(ਈ) ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ
(ਸ) ਮੌਲਾ ਬਖਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ
4. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਕਲ ਕਿਹੜਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (ਉ) ਸਿੱਧਾ
(ਅ) ਠੀਕ
(ਈ) ਉਲਟਾ
(ਸ) ਰਾਜਸੀ
5. ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸ ਤੋਂ ਆਏ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਗੁਰੂ
(ਅ) ਧੁਰ-ਦਰਗਾਹ
(ਈ) ਮੁਰਸ਼ਦ
(ਸ) ਮੁਗਲਾਂ
6. ਹਰ ਪਾਸੇ ਕਿਸ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਹੰਕਾਰ
(ਅ) ਮਿੱਟੀ
(ਈ) ਸੁੰਦਰ ਛੁਲਵਾੜੀ
(ਸ) ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ
7. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ?
- (ਉ) ਗੁਰੂ
(ਅ) ਰੱਬ
(ਈ) ਮਸੀਤਾਂ
(ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।

(ਕ) ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ

1. ਵਸਤੁਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
2. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
3. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
4. ਹਾਸ਼ਮ ਕਿਸ ਰਾਜ ਕਾਲ ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਢ ਕਵੀ ਸੀ?
5. ਹਾਸ਼ਮ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਦਾ ਦਰਬਾਰੀ ਕਵੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?
6. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
7. ਹਾਸ਼ਮ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।?
8. ‘ਦੋਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ’ ਕਾਵਿ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
9. ਹਾਸ਼ਮ ਦੇ ਦੋਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ?
10. ਹਾਸ਼ਮ ਦੇ ਦੋਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
11. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
12. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ?
13. ਹਾਸ਼ਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ‘ਫੁੱਲ’ ਤੇ ‘ਕੰਡੇ’ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਬਨਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
14. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਨੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਛੋਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੋਸੋ-ਹਵਾਸ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਹਨ?
15. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?
16. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂਦੇ ਹਨ?
17. ਹਾਸ਼ਮ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤੜਫਟਾ ਹੈ?
18. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਚਤੁਰਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗਲ ਦੀ ਜਿਆਦਾ ਸਮਝ ਲਗਦੀ ਹੈ?
19. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰੱਬੀ-ਇਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ?
20. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਨਿਰਾਲਾ ਰਸਤਾ ਫੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ?
21. ‘ਨਦੀਆਂ ਨੀਰ ਵਹਿਣ ਨਿਤ ਤਾਰੂ’ ਸੀਹਰਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਭਾਵ ਅੰਕਿਤ ਹੈ?
22. ਹਾਸ਼ਮ ਨੇ ‘ਮੁਸਾਫਰਖਾਨਾ’ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
23. ‘ਨਹੀਂ ਕਬੂਲ ਇਬਾਦਤ ਤੇਰੀ’ ਸੀਹਰਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?
24. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ?
25. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਦੋਂ ਕਬੂਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
26. ਹਾਸ਼ਮ ਦੇ ਦੋਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
27. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨੇਰੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਇਕ ਰਾਤ ਭਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
2. ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਸਦਾ ਹੈ।
3. ਰੱਬ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਆੰਖਾ ਹੈ।
4. ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਮਾਲਾ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਨਮਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਈਦਾ।
5. ਭੈੜੀ ਇਸ਼ਕ ਮਜਾਜ਼ੀ ਆਸ਼ਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।
6. ਮੂਰਖ ਲੋਕ ਦੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂਦੇ ਹਨ।
7. ਮੂਰਖ ਲੋਕ ਉੱਚ-ਨੀਚ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ।
8. ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਅੱਜ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੁੜ ਫਿਰ ਉਸੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ।
9. ਮਨੁੱਖੀ ਭਗਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
10. ਅਸਲ ਤਾਕਤਵਰ ਮਨੁੱਖ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
11. ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹਾਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
12. ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਦੁੱਖ, ਗੁਪਤ ਤੇ ਸੋਗ ਲਗਾਤਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।
13. ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਮੁਸਾਫਰਖਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
14. ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸਦਾ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ।
15. ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਕਬਰ ਦਾ ਦੁੱਖ ਭੋਗਣਾ ਪਵੇਗਾ।

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਡੇ ਤੇ ਇੱਕੋ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਹਨ।
2. ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਭਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3. ਕੰਡੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
4. ਤੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਰਹਿਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਵੀਂ ਪਰ ਨਾ ਬਣੀ।
5. ਤੂੰ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਵਾਂਗ ਹੱਸ ਕੇ ਮਿਲ।
6. ਰੱਬ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਹੈ।
7. ਨਮਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
8. ਲੋਕ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂਦੇ ਹਨ।
9. ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
10. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤਵਰ ਉਹ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
11. ਜਿਹੜੇ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਉਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਫੇਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।
12. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਗਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

13. ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਦੁੱਖ, ਗਮ ਤੇ ਸੋਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ।

14. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਰੂਪੀ ਬਾਗਾ ਵਿੱਚ ਕੰਡੇ ਤੇ ਫੁੱਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

(ਉ) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ

(ਅ) ਇਕੋ ਜਿਹੇ

(ਈ) ਫਲ ਵਾਲੇ

(ਸ) ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ

2. ਹਾਸ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਿੱਥੇ ਵਸਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ

(ਅ) ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ

(ਈ) ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ

(ਸ) ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ

3. ਰੱਬ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਸੁੱਖ ਅਰਾਮ/ਵਡਿਆਈ

(ਅ) ਦੁੱਖ

(ਈ) ਆੱਕੜਾਂ

(ਸ) ਖੁਸ਼ੀ

4. ਮੁਰਖ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਗਹਿਰੀ

(ਅ) ਸੁਖ ਦੀ

(ਈ) ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ

(ਸ) ਗਸੀ ਦੀ

5. ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਕਦੋਂ ਕਬੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ

(ਅ) ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਕਰਕੇ

(ਈ) ਪਾਠ ਕਰਕੇ

- (ਸ) ਹਉਮੈ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ
6. ਅਸਲ ਤਾਕਤਵਰ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਜਿੱਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ
- (ਅ) ਹਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
- (ਇ) ਰੋਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
- (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

(੪) ਖ੍ਰਵਾਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ : -

 1. ਖ੍ਰਵਾਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 2. ‘ਸਾਵਣ ਬੁੰਦੜੀਆਂ ਝਰਲਾਵੇ’ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਹੈ?
 3. ‘ਸ਼ਹੁ-ਰਾਂਝਾ ਅਲਬੇਲਾ’ ਕਾਫੀ ਵਿੱਚ ਖ੍ਰਵਾਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਨੇ ਕਿਸ ਕੋਲੋਂ ਡਰਨ ਲਈ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ?
 4. ‘ਕਾਫੀ-ਸ਼ਹੁ ਰਾਂਝਾ ਅਲਬੇਲਾ’ ਵਿੱਚ ਜੋਗੀ ਅਤੇ ਜੋਗਿਆਣੀ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?
 5. ਖ੍ਰਵਾਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਾਫੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ?
 6. ਗੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 7. ‘ਸਾਵਣ ਬੁੰਦੜੀਆਂ ਝਰਲਾਵੇ’ ਕਾਫੀ ਵਿੱਚ ‘ਮੁਹਰਵਾ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

 2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :-

 1. ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰੋਂਆਇਆ,

ਹੀਰ ਤੱਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵੇ।

 2. ਸਾਵਣ ਬੁੰਦੜੀਆਂ ਝਰਲਾਵੇ

ਕੂਕ ਕੂਕ ਪਾਪੀੜੇ

 3. ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰੀਤ ਫ਼ਰੀਦ ਨਾ ਪਾਲੀ,

.....ਬਿਰਹਨ ਮੁਰਸ਼ਾਵੇ।

 4. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗੀ ਮੈਂ

ਡਿਤੜੀ ਇਸ਼ਕ ਖਬਰ ਵੇ।

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

 - ‘ਸਾਵਣ ਬੰਦੜੀਆਂ ਝਰਲਾਵੇ’ ਕਾਫੀ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਸ ਰੁੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?

(ਉ) ਬਸੰਤ	(ਅ) ਸਾਵਣ
(ਈ) ਗਰਮੀ	(ਸ) ਸਰਦੀ
 - ‘ਕਾਫੀ-ਸ਼ਹੁ ਰਾਂਝਾ ਅਲਬੇਲਾ’ ਵਿੱਚ ਜੋਗੀ ਅਤੇ ਜੋਗਿਆਣੀ ਕਿਸ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਆਤਮਾ-ਪਰਮਾਤਮਾ	(ਅ) ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ
(ਈ) ਸਾਧੂ-ਸਾਧਣੀ	(ਸ) ਡਕੀਰ ਡਕੀਰਨੀ
 - ਹੀਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਂਝੇ ਜੋਗੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕੀ ਬਣ ਕੇ ਤੜਫੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਪਤਨੀ	(ਅ) ਆਤਮਾ
(ਈ) ਜੋਗਿਆਣੀ	(ਸ) ਜਿੰਦੜੀ
 - ‘ਸਾਵਣ ਬੰਦੜੀਆਂ ਝਰਲਾਵੇ’ ਕਾਫੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ	(ਅ) ਖਵਾਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ
(ਈ) ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ	(ਸ) ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ :

 - ‘ਸਾਵਣ ਬੰਦੜੀਆਂ ਝਰਲਾਵੇ’ ਕਾਫੀ ਖਵਾਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਹੈ।
 - ‘ਕਾਫੀ ਸ਼ਹੁ ਰਾਂਝਾ ਅਲਬੇਲਾ’ ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
 - ਕੋਇਲ, ਕੂੰਜ, ਮੌਰ ਵਰਗੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਰਹਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
 - ‘ਸ਼ਹੁ ਰਾਂਝਾ ਅਲਬੇਲਾ’ ਕਾਫੀ ਵਿਚ ਕਵੀ ਨੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
 - ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ

(ੴ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਸਲੋਕ: ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ

1. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
4. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
5. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
6. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
7. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਦਰਜ ਹਨ?
8. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ?
9. ‘ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?
10. ‘ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?
11. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ?
12. ‘ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ’ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਕਦੋਂ ਸਮਾਏ?
13. ਕੌਣ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
14. ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਦੂਰ?
15. ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਉਜਲੇ ਮੁੱਖ ਵਾਲੇ ਹਨ?
16. ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਲਈ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿੰਨੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ?
17. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
18. ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
19. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਖਿਡਾਵਾ ਤੇ ਖਿਡਾਵੀ ਕੌਣ ਹਨ?
20. ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

ਫਕੜ ਜਾਤ ਫਕੜ ਨਾਉ

21. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀ ਹੈ?
22. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?

23. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਆਦਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹਾ ਹੈ?
24. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਦੋਂ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?
25. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗਾ ਜੀਵ ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਹਕੂ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ

26. ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਨਾ ਖਾਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ?
27. ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ?
28. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਹੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਸੂਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਗਾਂ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ?
29. ਕੂੜੀਆਂ (ਝੂਠੀਆਂ) ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਖਾਣਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਾਪ ਹੈ?

ਪੰਜਿ ਨਿਵਾਜਾ ਵਖਤ ਪੰਜਿ ਪੰਜਾ ਪੰਜੇ ਨਾਉ

31. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨਿਮਾਜ਼ ਹਨ?
32. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੇਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਿਮਾਜ਼ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
33. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੀ ਨਿਮਾਜ਼ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
34. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਜੀ ਨਿਮਾਜ਼ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
35. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਥੀ ਨਿਮਾਜ਼ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
36. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਵੀਂ ਨਿਮਾਜ਼ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
37. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
38. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਹਨ?
39. ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀਆਂ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਕਤ ਹਨ?
40. ਕੀ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ?

ਲਭ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜ੍ਹ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ

41. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਕੌਣ ਹੈ?
42. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਜੀਰ ਕੌਣ ਹੈ?
43. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੌਪਰੀ ਕੌਣ ਹੈ?
44. ਲੋਭ ਤੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾਇਬ ਕੌਣ ਹੈ?
45. ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
46. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

47. ਪਰਜਾ ਕਿਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿੱਚ ਅੰਨੀ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ?
48. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਕੂਕਦੇ, ਨੱਚਦੇ, ਵਾਜੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਤੇ ਵਾਰਾਂ ਗਾਊਂਦੇ ਹਨ?
49. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਨਿਰੀਆਂ ਚਲਾਕੀਆਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਧਨ ਕਮਾਊਂਦੇ ਹਨ?
50. ਧਰਮ-ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?
51. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ?
52. ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਹੈ?

ਦੁਖ ਦਾਰੂ ਸੁਖ ਰੋਗ ਭਇਆ

53. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁੱਖ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
54. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ?
55. ਕੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
56. ਸਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਨੂਰ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ?
57. ਕਿਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ?

ਨਾਵਣ ਚਲੇ ਤੀਰਥੀ

58. ਖੋਟੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
59. ਖੋਟੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਮੈਲ ਦੂਣੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
60. ਤੂੰਮੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
61. ਚੋਰ ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹਾ ਕੇ ਵੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
62. ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਮਾਘ ਪੁਨੀਤ ਭਈ

63. ਮਾਘ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਿੱਥੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
64. ਜਿਸ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੀਰਥ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
65. ਜਿਸ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
66. ਤਿ੍ਵੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
67. ਜਿਸ ਜੀਵ ਨੇ ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਨਾਮ ਦਾ ਰਸ ਪੀ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਕਿੰਨੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਿਆ?

68. 'ਮਾਧ ਪੁਨੀਤ ਭਈ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
69. 'ਮਾਧ ਪੁਨੀਤ ਭਈ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

III. ਮਾਲੀ ਜੀਵਾਂ ਭਰੋ:-

ਸਲੋਕ- ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ

1. ਪਾਣੀ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਹੈ।
2. ਧਰਤੀ ਸਭ ਦੀ ਹੈ।
3. ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਦੋਵੇਂ ਖਿਡਾਵੀ ਤੇ ਹਨ।
4.ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
6. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਪੜ੍ਹ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿਮਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਫਲ ਕਰ ਗਏ ਹਨ।

ਛਕੜ ਜਾਤ ਛਕੜ ਨਾਉ

7. ਜਾਤੀ ਦਾ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ।
8. ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਜਿਹੀ ਹੈ।
9. ਅਸਲ ਵੱਡਾ ਮਨੁੱਖ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਰੱਬ ਦੀ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੱਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ

10. ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਖਾਣਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਖਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
11. ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਖਾਣਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।
12. ਕੂੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤਿਆਂ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
13. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਛੱਡ ਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
14. ਸੱਚੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਿ ਨਿਵਾਜਾ ਵਖਤ ਪੰਜਿ ਪੰਜਾ ਪੰਜੇ ਨਾਉ

15. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਹਨ।
16. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
17. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।

18. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਥੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
19. ਪੰਜਵੀਂ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
20. ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਕਲਮੋਂ ਤੋਂ ਖੁੰਝੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਹਨ।
21. ਪਾਬੰਡੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
22. 'ਉੱਚਾ ਆਚਰਨ' ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਭੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜੁ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ

23. ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜੀਭ ਦਾ ਚਸਕਾ ਮਾਨੋ ਹੈ।
24. ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਹੈ।
25. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਭ, ਪਾਪ, ਝੂਠ ਤੇ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ।
26. ਤੇ ਇਸ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਮ ਨਾਇਬ ਹਨ।
27. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉੱਚੀ-2 ਕੁਕਦੇ ਹਨ।
28. ਮੁਰਖ ਨਿਰੀਆਂ ਚਲਾਕੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।
29. ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਤੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਹੋਣ ਦੀ ਜੁਗਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ।

ਦੁਖ ਦਾਰੁ ਸੁਖ ਰੋਗ ਭਇਆ

30. ਸੁਖ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
31. ਬਿਪਤਾ ਰੂਪੀ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ।
32. ਕੋਈ ਵੀ ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਿਆ।
33. ਕੋਈ ਵੀ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।
34. ਸਾਰੀ ਸਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।
35. ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
36. ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਹੀ ਹੈ।
37. ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਵਣ ਚਲੇ ਤੀਰਥੀਂ

38. ਚੌਰ ਤੀਰਥਾਂ ਉਤੇ ਨਹਾ ਕੇ ਵੀ..... ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
39. ਭਲੇ ਲੋਕ ਤੀਰਥਾਂ ਉਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ..... ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
40. ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿੱਚ..... ਆਦਿ ਦੀ ਦੁਗਣੀ ਮੈਲ ਹੋਰ ਚੜ੍ਹ ਗਈ।
41. ਖੋਟੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ..... ਮੈਲ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਘ ਪੁਨੀਤ ਭਈ

42. ਮਾਘ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲੋਕ ਉਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
43. ਜਿਸ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ..... ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
44. ਅਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
45. ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ ਤੇ..... ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੈ।
46. ਜਿਸ ਜੀਵ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਮਹਾਂ ਰਸ ਪੀ ਲਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨੋ..... ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
47. ਤਿਕੋਣੀ ਵਿੱਚ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

ਸਲੋਕ- ਪਵਣੁ ਗੁਰੁ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ

1. 'ਮਾਘ ਪੁਨੀਤ ਭਈ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
 - (ਅ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
 - (ਇ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
 - (ਸ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ
2. ਧਰਮਰਾਜ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਮੌਤ ਦੀ
 - (ਅ) ਚੰਗੇ ਤੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ

- (ਈ) ਖਿੜਾਵਾ ਤੇ ਖਿੜਾਵੀ ਦੀ
(ਸ) ਜਿੰਦਰੀ
3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਪਾਵੇਂਗਾ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
(ਅ) ਇਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਾਹੀ
(ਈ) ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜਮਾਨੇ ਆਏ
(ਸ) ਪੰਜਿ ਨਿਵਾਜਾ ਵਖਤ ਪੰਜਿ ਪੰਜੇ ਨਾਉ

ਫਕੜ੍ਹ ਜਾਤ ਫਕੜ੍ਹ ਨਾਉ

4. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ?
- (ਉ) ਇਨਾਮ ਦਾ
(ਅ) ਸਿਮਰਨ ਦਾ
(ਈ) ਜਾਤੀ ਤੇ ਨਾਂ ਦਾ
(ਸ) ਮੋਹ

ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ

5. ਕਿਸ ਲਈ ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਸੂਰ ਖਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?
- (ਉ) ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ
(ਅ) ਹਿੰਦੂ ਲਈ
(ਈ) ਸਿੱਖ ਲਈ
(ਸ) ਇਸਾਈ ਲਈ
6. ਕਿਸ ਲਈ ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਗਊ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ?
- (ਉ) ਹਿੰਦੂ ਲਈ
(ਅ) ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ
(ਈ) ਪਾਰਸੀ ਲਈ
(ਸ) ਇਸਾਈ ਲਈ

7. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੁਰਦਾਰ ਖਾਣਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਗਉ ਨੂੰ
- (ਅ) ਸੂਰ ਨੂੰ
- (ਈ) ਪਰਾਏ ਹੱਕ ਨੂੰ
- (ਸ) ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ

8. ਕਿਹੜੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਕੱਚਾ ਰਸਤਾ
- (ਅ) ਪੱਕਾ ਰਸਤਾ
- (ਸ) ਸੱਚਾ ਰਸਤਾ
- (ਹ) ਝੂਠਾ ਰਸਤਾ

9. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਡੱਡ ਕੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਝੂਠ ਨੂੰ
- (ਅ) ਸੱਚ ਨੂੰ
- (ਈ) ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ
- (ਸ) ਪਰਾਏ ਹੱਕ ਨੂੰ

ਲਭ ਪਾਪ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜ੍ਹ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ

10. ‘ਲਭ ਪਾਪ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜ੍ਹ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ’ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਤ
- (ਅ) ਵਿੱਦਿਅਕ ਹਾਲਤ
- (ਈ) ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ
- (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

11. ‘ਜੀਭ ਦਾ ਚਸਕਾ’ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਕੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਵਜ਼ੀਰ
- (ਅ) ਨਾਇਕ
- (ਈ) ਰਾਜਾ
- (ਸ) ਚੌਧਰੀ

12. ‘ਲੋਭ ਤੇ ਪਾਪ’ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਵੱਡਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ?

- (ਉ) ਵਜ਼ੀਰ
- (ਅ) ਕਾਮ ਨਾਇਬ
- (ਇ) ਰਾਜਾ
- (ਸ) ਚੌਧਰੀ

13. ਪਰਜਾ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੰਨੀ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ?

- (ਉ) ਅਗਿਆਨਤਾ
- (ਅ) ਧਰਮ
- (ਇ) ਚਲਾਕੀਆਂ
- (ਸ) ਗਿਆਨ

14. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕੰਮ ਬਦਲੇ ਕੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਗਿਆਨ
- (ਅ) ਪੈਸਾ
- (ਇ) ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਰ
- (ਸ) ਜਾਇਦਾਦ

15. ਕੌਣ ‘ਜਤੀ’ ਹੋਣ ਦੀ ਜੁਗਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ?

- (ਉ) ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ
- (ਅ) ਜਤੀ
- (ਇ) ਗਿਆਨੀ
- (ਸ) ਜਟਾਧਾਰੀ

ਦੁਖ ਦਾਰੂ ਸੁਖ ਰੋਗੁ ਭਇਆ

16. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਲਈ ਦਾਰੂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?

- (ਉ) ਸੁੱਖ
- (ਅ) ਦੁੱਖ
- (ਇ) ਪ੍ਰੇਮ
- (ਸ) ਮਿਹਨਤ

17. ਸੁੱਖ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ
- (ਅ) ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ
- (ਇ) ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ
- (ਸ) ਗ੍ਰਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ

18. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ?

- (ਉ) ਗ੍ਰਾਮੀ
- (ਅ) ਖੁਸ਼ੀ
- (ਇ) ਦੁੱਖ
- (ਸ) ਬਿਪਤਾ

19. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦਾ ਕੀ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਹਨੇਰਾ
- (ਅ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼
- (ਇ) ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ
- (ਸ) ਇਨਾਮ

ਨਾਵਣ ਚਲੇ ਤੀਰਥੀ

20. ਥੋਟੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਮੈਲ ਦੁਗਣੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ
- (ਅ) ਹੰਕਾਰ ਦੀ
- (ਇ) ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ
- (ਸ) ਸਰੀਰ ਉਪਰਲੀ ਮੈਲ

21. ਥੋਟੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਮੈਲ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਹੰਕਾਰ ਦੀ
- (ਅ) ਕੁੜਤਣ
- (ਇ) ਸਰੀਰ ਉਪਰਲੀ
- (ਸ) ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ

22. ਚੋਰ ਤੀਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹਾ ਕੇ ਵੀ ਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼
- (ਅ) ਖੋਟੇ ਪੁਰਸ਼
- (ਈ) ਚੋਰ
- (ਸ) ਹੰਕਾਰੀ

23. ਤੂੰਮੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਮਿਠਾਸ
- (ਅ) ਹੰਕਾਰ
- (ਈ) ਪਿਆਰ
- (ਸ) ਕੁੜ੍ਹਤਣ

24. ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਹਾ ਕੇ ਵੀ ਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਚੋਰ
- (ਅ) ਹੰਕਾਰੀ
- (ਈ) ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼
- (ਸ) ਸਾਧੂ

ਮਾਈ ਪੁਨੀਤ ਭਈ

25. ਜਿਸ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਤੀਰਥ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਪਵਿੱਤਰ
- (ਅ) ਅਪਵਿੱਤਰ
- (ਈ) ਹੰਕਾਰੀ
- (ਸ) ਸੋਹਣਾ

26. ਅੱਡੇ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਸੱਜਣ-ਪੜ੍ਹ
- (ਅ) ਸਾਧੂ
- (ਈ) ਚੋਰ
- (ਸ) ਭਲਾ ਪੁਰਸ਼

27. ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ ਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਦੇ ਸੰਗਮ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (ਉ) ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥ
- (ਅ) ਤਿੰਨ ਨਦੀਆਂ
- (ਈ) ਤਿ੍ਵੇਣੀ
- (ਸ) ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ

28. ਨਾਮ ਮਹਾਰਸ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦਾ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਸੌ
- (ਅ) ਸੱਠ
- (ਈ) ਅਠਾਹਠ
- (ਸ) ਅਣਗਾਣਤ

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

ਸਲੋਕ: ਪਵੁਣ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ

1. ਸੁਆਸ ਸਰੀਰ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਲਈ।
2. ਧਰਮਗਾਜ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
3. ਪਾਣੀ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ।
4. ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਜੀਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
5. ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।
6. ਧਰਤੀ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਛਕੜ ਜਾਤੀ ਛਕੜ ਨਾਉ

7. ਜਾਤੀ ਤੇ ਨਾਂ ਦੇ ਵਡੱਪਣ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
8. ਚੰਗਾ ਜੀਵ ਹੀ ਸੱਚੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਆਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
9. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਹੀ ਨੁਹਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ

10. ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਖਾਣਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਸੂਰ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।
11. ਕੂੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤਿਆਂ ਸੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
12. ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਖਾਣਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਸੂਰ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।
13. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਾਇਆ ਹੱਕ ਡੱਡ ਕੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਿ ਨਿਵਾਜਾ ਵਖਤ ਪੰਜਿ ਪੰਜਾ ਪੰਜੇ ਨਾਉ

14. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਹਨ।
15. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ ਪਹਿਲੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
16. ‘ਨੀਅਤ’ ਤੇ ‘ਮਨ’ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣਾ ਦੂਜੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
17. ‘ਹੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ’ ਤੀਜੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
18. ਰੱਬ ਤੋਂ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣਾ ਤੀਜੀ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
19. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਤੇ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨੀ ਪੰਜਵੀਂ ਨਮਾਜ਼ ਹੈ।
20. ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਖੁੱਝੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸੱਚ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਹਨ।
21. ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਥਾਂ ਇਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਲਥੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜ੍ਹ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ

22. ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜੀਭ ਦਾ ਚਸਕਾ ਮਾਨੋ ਰਾਜਾ ਹੈ।
23. ਕਾਮ, ਲੋਭ ਤੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ।
24. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਭ, ਪਾਪ, ਝੂਠ ਤੇ ਕਾਮ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ।
25. ਅਗਿਆਨੀ ਨੱਚਦੇ, ਵਾਜੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
26. ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਮੂਰਖ ਨਿਰੀਆਂ ਚਲਾਕੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।
27. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਜਾ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।
28. ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ, ਧਰਮ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।
29. ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
30. ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਦੁਖ ਦਾਰੂ ਸ਼ਬਦ ਰੋਗ ਭਇਆ

31. ਸੁੱਖ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
32. ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।
33. ਹਰ ਕੋਈ ਰੱਬ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
34. ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ।
35. ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਦਾ ਅਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
36. ਸਾਰੀ ਸਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨੂਰ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।
37. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਵਣ ਚਲੇ ਤੀਰਥੀ

38. ਚੋਰ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਹਾ ਕੇ ਵੀ ਚੋਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
39. ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
40. ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਭਲੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
41. ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਮੈਲ ਦੂਣੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
42. ਤੂੰਮੀ ਅੰਦਰ ਕੁੜੱਤਣ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਘ ਪੁਨੀਤ ਭਈ

43. ਲੋਕ ਮਾਘ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
44. ਜਿਹੜਾ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਟਿਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
45. ਮਾਘ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲੋਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ।
46. ਮਹਾਂ ਰਸ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦਾ ਛਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
47. ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਲੀਨਤਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਚਾਰ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੈ।
48. ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ ਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਦੇ ਸੰਗਮ ਨੂੰ ਤਿਵੇਣੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
3. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

4. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
5. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ?
6. ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਰਹੇ?
7. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਕਦੋਂ ਸਮਾਏ?

ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ

8. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨੌਆਂ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵਾਂ ਖੰਡ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ?
9. ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਨੌਵੇਂ ਖੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਨ?
10. ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਕਿਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਉਨਿਧ ਲੱਭਦੇ ਹਨ?
11. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠ ਕੇ ਕਿਹੜੀ ਸੂਰਤ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
12. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਠਵਾਂ ਪਹਿਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
14. ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪੁੰਜੀ ਘਟਦੀ ਹੈ?
16. ‘ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ’ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਰਾਫ਼ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?

ਆਖਣੂ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ

17. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਚਸਕਾ ਕਦੇ ਮੁੱਕਦਾ ਨਹੀਂ?
18. ਕੰਨ ਕਾਹਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦੇ?
19. ਅੱਖਾਂ ਕਾਹਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦੀਆਂ?
20. ਤਿ੍ਸ਼ਨਾ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਕਦੋਂ ਰੱਜਦਾ ਹੈ?
21. ‘ਆਖਣੂ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ’ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?
22. ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰਸਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਹਕ ਹਨ?

ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ

23. ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਖ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪਾਰਖੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
24. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੋਗ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਬੁੱਝਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
25. ਅਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਤੀਰ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਕੌਣ ਵਿੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

26. ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਤੀਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ?

27. ਕਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦਾ?

ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਜੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ

28. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਕੌਣ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੈ?

29. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਭਾਣੇ ਦੀ ਕਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

30. ਕੌਣ ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਫਸਾਈ ਰਖਦਾ ਹੈ?

ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ

31. ‘ਹਉਮੈ’ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰੋਗ ਹੈ?

32. ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਵ ਕੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ?

33. ਕਿਸ ਨਾਲ ਹਉਮੈ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ

1. ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੌ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵਾਂ ਖੰਡ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

2. ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੌਵੇਂ ਖੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਉਨਿਧਿ ਨਾਮ ਲੱਭਦੇ ਹਨ।

3. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਉਠਦੇ।

4. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਨਾਮ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

6. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗੁਰਸੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

7. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਥੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8. ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਖਣੂ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ

9. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੋਲ-ਬੋਲ ਕੇ ਰੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਕੰਨ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦੇ।
11. ਤਿਸ਼ਨਾ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਗੁਣ ਉਚਾਰ ਕੇ ਰੱਜਦਾ ਹੈ।
12. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਖਾਂ ਰੂਪ-ਰੰਗ ਵੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਜਦੀਆਂ।

ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ

13. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹੋਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲੀ ਮਨੁੱਖ ਹੈ।
14. ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਤੀਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਦੇ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
15. ਆਤਮਿਕ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ।

ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੇ ਕੀ ਹੈ ਕੌਠੜੀ

16. ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸੱਚੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।
17. ਪ੍ਰਭੂ ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।
18. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

III. ਪ੍ਰਾਣੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ

1. ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੌ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵਾਂ ਖੰਡ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਮਨੁੱਖ ਦਾ..... ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੱਠਾਂ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਰਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
3. ਵਿਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ..... ਧਾਰ ਕੇ ਇਸ ਨੌਵੇਂ ਖੰਡ ਰੂਪੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਉਨਿਧਿ ਲੱਭਦੇ ਹਨ।
4. ਉੱਠ ਕੇ ਉੱਚੀ ਸੁਰਤ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ..... ਅਤੇ..... ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਦਾ ਵਸਦਾ ਹੈ।
6. ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ..... ਦਾ ਨਾਂ ਸਦਾ ਵਸਦਾ ਹੈ।
7. ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8. ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
9. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
10. ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
11. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਖਣੂ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ

12. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦਾ।
13. ਕੰਨ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦੇ।
14. ਸਾਰੀ ਇੰਦਰੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰਸਾਂ ਦੀ ਗਾਹਕ ਹਨ।
15. ਉਚਾਰ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਿਸ਼ਨਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ

16. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪਰਖ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
17. ਪਾਰਖ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ।
18. ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਵਲ ਤੀਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਤੀਰ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ।

ਇਹੁ ਜਗ੍ਹਾ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੌਠੜੀ

19. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸੱਚੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ।
20. ਆਪ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।
21. ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੀ ਰਜ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
22. ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੀ ਰਜ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿੱਚ ਫਸਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
23. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੂਝ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ

24. ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਪਣੱਤ ਬਣੀ ਰਹੇ।
25. ਜੀਵ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਦੌੜਦਾ ਹੈ।
26. ‘ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ’ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।

27. ਹਉਮੈ ਇਕ ਰੋਗ ਹੈ।

28. ਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੀਵ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਕਮਾਊਂਦੇ ਹਨ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ

1. ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੌ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵਾਂ ਖੰਡ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਮਨ (ਅ) ਸਰੀਰ

(ਈ) ਦਿਲ (ਸ) ਜੀਭ

2. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਗੁਰੂ-ਪੀਰ ਧਾਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਉ ਨਿਧਿ ਨਾਮ ਲੱਭਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਪੈਸੇ ਵਾਲੇ (ਅ) ਬਦਕਿਸਮਤ

(ਈ) ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਾਲੇ (ਸ) ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ

3. ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਉਠ ਕੇ ਉੱਚੀ ਸੁਰਤ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ (ਅ) ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ

(ਈ) ਰਾਤ ਵੇਲੇ (ਸ) ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ

4. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ (ਅ) ਨਾਮ-ਅਮ੍ਰਿਤ

(ਈ) ਜਲ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

5. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਹੰਕਾਰੀ ਦੀ (ਅ) ਮਨਮੁੱਖ

(ਈ) ਗੁਰਮੁੱਖ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

6. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਮਨੁੱਖ (ਅ) ਝੂਠ

(ਈ) ਦੁੱਖ (ਸ) ਚੰਗੇ-ਮੰਦੇ

7. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਨਾਮ (ਅ) ਥੋਟੇ

(ਈ) ਖਰੇ (ਸ) ਸੁੱਖਾਂ

8. 'ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (ਅ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਈ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ

ਆਖਣੂ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ

9. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬੋਲ-ਬੋਲ ਕੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

- (ਉ) ਰੱਜਦਾ (ਅ) ਭੁਸ਼
(ਈ) ਭੁਲਣਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

10. ਕੌਣ ਰੂਪ ਰੰਗ ਵੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦੀਆਂ?

- (ਉ) ਕੰਨ (ਅ) ਮਨੁੱਖ
(ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਅੱਖਾਂ

11. ਆਖਣੂ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਭੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ (ਅ) ਰੂਪ-ਰੰਗ ਵੇਖਣ ਦੀ
(ਈ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦੀ (ਸ) ਬੋਲਣ

ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ

12. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਆਪਣੇ ਆਪ (ਅ) ਮਨਮੁਖਾਂ ਦੀ
(ਈ) ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ (ਸ) ਸਤਸੰਗੀਆਂ

ਇਹੁ ਜਗ੍ਹਾ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ

13. ਸੱਚੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਮੰਦਰ (ਅ) ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ
(ਈ) ਸੰਸਾਰ (ਸ) ਮਸੀਤ

14. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਵਸ ਰਿਹਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਪਰਮਾਤਮਾ (ਅ) ਮਨੁੱਖ
(ਈ) ਪਲ੍ਲੀ (ਸ) ਪੰਛੀ

15. ਕਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਗੁਰਮੁਖਾਂ (ਅ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ
(ਈ) ਪੀਰਾਂ (ਸ) ਭਗਤਾਂ

ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ

16. ਹਉਮੈ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰੋਗ ਹੈ?

- (ਉ) ਲੰਮਾ (ਅ) ਛੂਤ ਦਾ
(ਈ) ਨਵਾਂ (ਸ) ਛੋਟਾ

17. ਕਿਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਹਉਮੈ ਰੂਪੀ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਗੁਰੂ (ਅ) ਗੁਰਮੁੱਖ
(ਈ) ਪੀਰ (ਸ) ਭਗਤ

II. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

ਅਠੀ ਪਹਰੀ ਅਠ ਖੰਡ

1. ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੌ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵਾਂ ਖੰਡ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।
2. ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੌਵੇਂ ਖੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਉਨਿਧਿ ਨਾਮ ਲੱਭਦੇ ਹਨ।
3. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਉਠਦੇ।
4. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਨਾਮ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
7. ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਥੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਖਣੂੰ ਆਖਿ ਨ ਰਜਿਆ

9. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੋਲ-ਬੋਲ ਕੇ ਰੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਕੰਨ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦੇ।
11. ਤਿਸ਼ਨਾ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਗੁਣ ਉਚਾਰ ਕੇ ਰੱਜਦਾ ਹੈ।
12. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਖਾਂ ਰੂਪ-ਰੰਗ ਵੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਜਦੀਆਂ।

ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ

13. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲੀ ਮਨੁੱਖ ਹੈ।
14. ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਤੀਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਦੇ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
15. ਆਤਮਿਕ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ।

ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੌਠੜੀ

16. ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸੱਚੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।
17. ਪ੍ਰਭੂ ਕਈ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।
18. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਇ ਹੈ

19. ‘ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਇ ਹੈ’ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
20. ਹਉਮੈ ਰੋਗ ਲਾਇਲਾਜ਼ ਹੈ।
21. ਹਉਮੈ ਰੂਪ ਰੋਗ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(੯) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਹਨ?
2. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
4. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
5. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਸਨ?
6. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਰਚੀ?
7. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ?
8. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 84 ਪਉੜੀਆਂ ਵਾਲੀ ਬਾਉਲੀ ਕਿੱਥੇ ਬਣਵਾਈ?
9. ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਇਆ?
10. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕਦੋਂ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ?

1. ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ

11. ‘ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ’ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?
12. ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰ ਦੇ ਮੰਗਤੇ ਹਾਂ?
13. ਕਿਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਭਰਮ ਦੇ ਪਰਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ?

2. ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨਿ

14. ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨਿ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਰਸਮ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?
15. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਲੋਥ ਨਾਲ ਸੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ?
16. ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਸੱਟ ਨਾਲ ਮਰਦੀਆਂ ਹਨ?
17. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਤੀ-ਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ?
18. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਦੁਖ-ਸੁੱਖ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?

3. ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ

19. ‘ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੋ’ ਬਾਣੀ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ?
20. ‘ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੋ’ ਕਿਹੜੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਅੰਤਮ ਪਉੜੀ ਹੈ?
21. ‘ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੋ’ ਪਉੜੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੀਣ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?
22. ਕਿਹੜੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
23. ਅਨਦੁ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਜੀਵ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
24. ਅਨਦੁ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ?
25. ਦੁਖ, ਰੋਗ ਤੇ ਸੰਤਾਪ ਕੀ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ?
26. ਸੱਚੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣੀ ਕਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
27. ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਵਾਜੇ ਵਜਦੇ ਹਨ?
28. ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸੱਚੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨ ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

4. ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰੀਅਹੁ ਕੋਈ

29. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ?
30. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਵਾਰਪੁਣੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕੀ ਹੈ?
31. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
32. ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ ਜਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਆਖਦਾ ਹੈ?
33. ਚਾਰ ਵਰਨ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
34. ਚਾਰੇ ਵਰਨ/ਸਾਰੀ ਸਿਸ਼ਟੀ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ?
35. ਘੁਮਿਆਰ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਕਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਘੜਦਾ ਹੈ?
36. ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?
37. ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੈ?
38. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

5. ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੌਹ ਖੁਆਇਆ

39. ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ-ਰਾਹ ਤੋਂ ਖੁਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
40. ਹਉਮੈ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
41. ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪਰਖ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ?
42. ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?
43. ਹਉਮੈ ਕਾਰਨ ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਤੋਂ ਭਟਕਿਆ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਦਾ ਹੈ?
44. ਮਨ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?
45. ਜਦੋਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਲੋਭੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
46. ਕਿਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
47. ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ?
48. ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਹ ਤੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?
49. ਜਦੋਂ ਜੀਵ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

6. ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ

50. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੇ ਪੜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੱਟੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
51. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਨਿਰੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੋਸ਼ਾ ਕਿਸ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
52. ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਿੱਥੇ ਵੱਸਦਾ ਹੈ?

53. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਦਾ ਹੈ?
54. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਿਹੜੇ ਕਸ਼ਟ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ?
55. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਮਾਂ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ?
56. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਣਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ?
57. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ?
58. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਮਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ?
59. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ ਸਨ?
60. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦਾ ਰਾਖਾ ਕੌਣ ਬਣਿਆ?
61. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਇਆ?
62. ਨਰ ਸਿੰਘ ਕਿੱਥੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ?
63. ਨਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ?
64. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਹਥਿਆਰ ਫੜਿਆ?
65. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਲਾਂ ਤਾਰੀਆਂ?
66. ਹਉਮੈ ਦੀ ਬਿਖ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮਾਰਦਾ ਹੈ?
67. ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕੌਣ ਸੰਵਾਰਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ:-

1. ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ

1. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਦਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
2. ਗੁਰੂ ਸੁਤੰਤਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।
4. ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭਰਮ ਦੇ ਪਰਦੇ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
5. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਸਤੇ ਮਿਹਰ ਕਰੇ।
6. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੈ?

2. ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨਿ

7. ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ ਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
8. ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤੀਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਪਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਲੋਬ ਨਾਲ ਸੜ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
9. ਅਸਲ ਇਸਤਰੀਆਂ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਸੱਟ ਨਾਲ ਮਰਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਅਸਲ ਸਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
11. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਸਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਜਿਉਂਦਾ ਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਸੁਖੀ, ਉਹ ਅੱਖੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁਕਦੀਆਂ।

3. ਅਨਦੂ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ

12. ਅਨਦੂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਟਕਣਾਂ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
13. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿੜਾਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੁਖ-ਕਲੇਸ਼ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
14. ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਖਿੜ ਉਠਦੇ ਹਨ।
15. ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵਾਲੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
16. ‘ਅਨਦੂ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ’ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।

4. ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰੀਅਹੁ ਕੋਈ

17. ਮਨੁੱਚ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
18. ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
19. ਜਾਤ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ।
20. ਜਾਤ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।
21. ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
22. ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬ੍ਰਹਮ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਛੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
23. ਮਨੁੱਖੀ ਦੇਹ ਛੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੀ ਹੈ।
24. ਘੁਮਿਆਰ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਘੜਦਾ ਹੈ।
25. ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੋਤ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
26. ਸਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਹਨ।

27. ਮਨੁੱਖ ਆਖਦਾ ਹੈ ਬਾਹਮਣ, ਕਸ਼ਤਰੀ, ਵੈਸ਼ ਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਚਾਰ ਜਾਤਾਂ ਹਨ।
28. ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।
29. ਜਾਤ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਗੰਵਾਰਪੁਣੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
30. ਹੰਕਾਰ ਇੱਕ ਬੜੀ ਬੁਰੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।

5. ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਖੁਆਇਆ

31. ਮਨੁੱਖ ਹਉਮੈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀਵਨ-ਰਾਹ ਤੋਂ ਬੁਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
32. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋਭ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਹਲਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
33. ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
34. ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
35. ਮਨ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਪਸੂਆਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
36. ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਮਨੁੱਖ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਕਰਦਾ ਉਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
37. ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਸਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
38. ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
39. ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਨ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
40. ਜਿਸ ਉਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

6. ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ

41. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੇ ਪੜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪੱਟੀ ਉੱਤੇ ਫਕੀਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਦਿਓ।
42. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਸ਼ਟ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ।
43. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ।
44. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਬਚਾ ਲੈ।
45. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੇ ਪੜਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੱਟੀ ਉੱਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
46. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਣ ਵਾਲਾ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ।
47. ‘ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ’ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
48. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
49. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗਾ।
50. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਡ ਅਤੇ ਅਮਰਕ ਸਨ।
51. ਸੰਡ ਅਤੇ ਅਮਰਕ ਨੇ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ।

52. ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ।
53. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਖੁਦ ਆਪਣਾ ਰਾਖਾ ਬਣ ਗਿਆ।
54. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਫੜ ਕੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।
55. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਨਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ।
56. ਨਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆ ਕੇ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਹੁੰਆਂ ਨਾਲ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ।
57. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀਆਂ 20 ਕੁਲਾਂ ਤਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।
58. ਭਗਤ ਜਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਵਾਰਦਾ ਹੈ।
59. ਹਰਨਾਖਸ਼ ਤਲਵਾਰ ਫੜ ਕੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਿਆ।
60. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ

1. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨ/ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ	(ਅ) ਮਾਝ ਪੁਨੀਤ ਭਈ
(ਈ) ਫਕੜ ਜਾਤੀ ਫਕੜ ਨਾਉ	(ਸ) ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ
2. ‘ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ’ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਰੂ ਨੂੰ	(ਅ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ
(ਈ) ਮਾਤਾ ਨੂੰ	(ਸ) ਪਿਤਾ ਨੂੰ
3. ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰ ਦੇ ਮੰਗਤੇ ਹਾਂ?

(ਉ) ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦੇ	(ਅ) ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ
(ਈ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ	(ਸ) ਰਾਜੇ ਦੇ
4. ‘ਅਨੰਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੋ’ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ
(ਈ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ	(ਸ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
5. ਕਿਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਭਰਮ ਦੇ ਪਰਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ	(ਅ) ਗੁਰੂ ਦੀ
(ਈ) ਭਗਤਾਂ ਦੀ	(ਸ) ਸਤਿਸੰਗ ਦੀ

2. ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨ

6. 'ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨ' ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਰਸਮ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਜਨੋਉ ਦੀ (ਅ) ਦਾਜ਼ ਦੀ ਰਸਮ
 - (ਈ) ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ (ਸ) ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ
7. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸੱਟ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਇਸਤਰੀਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਡੰਡੇ ਦੀ (ਅ) ਪਿਆਰ ਦੀ
 - (ਈ) ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਦੀ
8. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?
 - (ਉ) ਪਰਾਈ ਇਸਤਰੀਆਂ (ਅ) ਅਸਲ ਸਤੀ
 - (ਈ) ਭੈੜੀਆਂ (ਸ) ਪਖੰਡੀ

ਅਨਦੂ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ

9. ਕਿਹੜੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
 - (ਉ) ਲਗਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ (ਅ) ਆਨੰਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ
 - (ਈ) ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ (ਸ) ਗਮੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ
10. ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਮਨ ਤੋਂ ਕੀ ਲਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਚਿੰਤਾ-ਝੋਰੇ (ਅ) ਭਾਰ
 - (ਈ) ਮੈਲ਼ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
11. ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ (ਅ) ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
 - (ਈ) ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵਾਲੇ (ਸ) ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
12. ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸਦੇ ਵਾਜੇ ਵੱਡਣ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।
 - (ਉ) ਨਾਮ ਦੇ (ਅ) ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ
 - (ਈ) ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੇ (ਸ) ਗਮੀ ਦੇ

ਜਾਤ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰੀਅਹੁ ਕੋਈ

13. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਜਾਤ ਦਾ (ਅ) ਧਨ ਦਾ
(ਈ) ਅੱਲਾਦ ਦਾ (ਸ) ਤਾਕਤ ਦਾ

14. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕੀ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ?

- (ਉ) ਗੁਰੂ (ਅ) ਬ੍ਰਾਹਮਣ
(ਈ) ਚੰਗਾ ਪੁਰਖ (ਸ) ਗੰਵਾਰ

15. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਕੀ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਭਗਤੀ (ਅ) ਪਿਆਰ
(ਈ) ਛੁੰਘੀ ਸਾਂਝ (ਸ) ਨਫਰਤ

16. ਜਾਤ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ?

- (ਉ) ਜਾਤ (ਅ) ਵਿਕਾਰ
(ਈ) ਬੁਰੀ ਭਾਵਨਾ (ਸ) ਗੰਵਾਰਪੁਣੇ

17. ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਕਸ਼ਤਰੀ, ਵੈਸ਼ ਤੇ ਸ਼ੁਦਰ ਕੀ ਹਨ?

- (ਉ) ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਂ (ਅ) ਧਰਮ
(ਈ) ਜਾਤਾਂ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

18. ਸਰੀਰ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੈ?

- (ਉ) 10 (ਅ) 5
(ਈ) 6 (ਸ) 4

19. ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ?

- (ਉ) ਆਪਣੀ ਜੋਤ (ਅ) ਮਿੱਟੀ
(ਈ) ਪਾਣੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

20. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛਟਕਾਰਾ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ?

- (ਉ) ਫ਼ਕੀਰ ਦੇ ਮਿਲਾਪ (ਅ) ਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ
(ਈ) ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਮਿਲਾਪ (ਸ) ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਿਲਾਪ

21. ਘੁਮਿਆਰ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਘੜਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀ (ਅ) ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
(ਈ) ਦੋ ਕਿਸਮ (ਸ) 5 ਕਿਸਮ

22. ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਬਾਹਮਣ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੁਦਰ, ਹਰ ਇੱਕ ਜੀਵ ਕਿਹੜੇ ਕਰਮਾਂ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਝਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?

- (ਉ) ਜਾਤਾਂ ਦੇ (ਅ) ਹੁਣ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ
(ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ

ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੌਹਿ ਖੁਆਇਆ

23. ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀਵਨ-ਰਾਹ ਤੋਂ ਖੁੱਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਹਉਮੈ (ਅ) ਲਾਲਚ
(ਈ) ਮੌਹਿ (ਸ) ਬੁਰੇ ਕਰਮ

24. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਹਲਕਾਅ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਖੁਸ਼ੀ (ਅ) ਲੋਭ
(ਈ) ਗ੍ਰਾਮੀ (ਸ) ਪ੍ਰਭੂ

25. ਕਿਸ ਦੀ ਪਰਖ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜੀਵ ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ (ਅ) ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ
(ਈ) ਚੰਗੇ-ਮੰਦੇ ਕੰਮ (ਸ) ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ

26. ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (ਉ) ਝਿੜਕਾਂ (ਅ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
(ਈ) ਫਿਟਕਾਰਾਂ (ਸ) ਗਾਲੂਂ

27. ਮਨ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਚੰਗੇ (ਅ) ਫਕੀਰਾਂ ਵਾਲੇ
(ਈ) ਬੁਰੇ (ਸ) ਪਸੂਆਂ ਵਾਲੇ

28. ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਨ ਦਾ ਕੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਹੰਕਾਰ (ਅ) ਪਿਆਰ
(ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਸਿਆਣਪ

ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ

29. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੀ ਪੱਟੀ ਤੇ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ (ਅ) ਪਿਤਾ ਦਾ
(ਈ) ਹਰੀ ਦਾ (ਸ) ਮਾਤਾ ਦਾ

30. ਬਾਲਕ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਤੁਰ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਅ) ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ
(ਈ) ਮਾਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਸ) ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ

31. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਹੜੇ-2 ਸਨ?

- (ਉ) ਸੰਡ ਤੇ ਅਮਰਕ (ਅ) ਹਰਨਾਖਸ਼ਾ
(ਈ) ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

32. ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਥੰਮ ਪਾੜ ਕੇ ਨਿਕਲ ਆਇਆ?

- (ਉ) ਗੁਰੂ ਦੇ (ਅ) ਨਰ ਸਿੰਘ
(ਈ) ਫ਼ਕੀਰ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

33. ਪਰਮਾਤਮਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਸੰਵਾਰਦਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਭਗਤਾਂ (ਅ) ਗੁਰੂਆਂ
(ਈ) ਲਾਲਚੀਆਂ (ਸ) ਮਾਇਆ ਦੇ ਰਸੀਏ

34. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਹਨ?

- (ਉ) ਪਹਿਲੇ (ਅ) ਪੰਜਵੇਂ
(ਈ) ਦਸਵੇਂ (ਸ) ਤੀਜੇ

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ

1. ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਂ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰਭੂ ਸੁਤੰਤਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
4. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਦੀ ਦਾਤ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।
5. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਦਇਆ, ਮਿਹਰ ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੋ ਜਾਣ।

6. ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭਰਮ ਦੇ ਪਰਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
7. ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਛੂੰਘੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨਾ ਆਖੀਅਨਿ

8. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਸਮ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।
9. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਸੱਟ ਨਾਲ ਮਰਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਅਸਲ ਸਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
11. ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ ਜਿਉਂਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕਦੀਆਂ, ਉਹ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦੀਆਂ।

ਅਨਦੂ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ

12.ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
13. ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਲਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਿਆਂ ਸਾਰੇ ਦੁਖ, ਰੋਗ ਤੇ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
14. ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
15. ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ।

ਜਾਤ ਕਾ ਗਰਬਨੁ ਨ ਕਰੀਅਹੁ ਕੋਈ

16. ਜਾਤ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ।
17. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
18. ਜਾਤ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।
19. ਹੰਕਾਰ ਇਕ ਬੜੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।
20. ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਕਸ਼ਤਰੀ, ਵੈਸ਼ ਤੇ ਚਾਰ ਜਾਤਾਂ ਹਨ।
21. ਸਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
22. ਘੁਮਿਆਰ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਘੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
23. ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੋਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
24. ਹਰ ਇਕ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਝਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਖੁਆਇਆ

25. ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਤੋਂ ਖੁੰਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
26. ਦੀ ਪਰਖ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਜੀਵ ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।
27. ਮਨ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਮਨੁੱਖ..... ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
28. ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
29. ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਾ..... ਹੀ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ

30. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਆਪਣੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪੱਟੀ ਤੇ ਨਾਮ ਲਿਖ ਦਿਓ।
31. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਬਚਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।
32. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਡ ਅਤੇ ਸਨ।
33. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀਆਂ ਕੁਲਾਂ ਤਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

(ਸ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-

1. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
2. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
3. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ?
4. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ੀ?
5. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?
6. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
7. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
8. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?

1. ਹਉਮੈ ਪੰਥੁ ਦਸਾਈ ਨਿਤ ਖੜੀ

9. ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਤੜਫ਼ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ?
10. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

11. 'ਹਉ ਪੰਥੁ ਦਸਾਈ ਨਿਤ ਖੜੀ' ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤੜਪ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ?
12. ਗੁਰੂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਆਸਰਾ ਹੈ?
13. ਕਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਰਜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
14. ਕੌਣ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ?
15. ਹਰ ਇਕ ਜੀਵ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਾਂਘਦਾ ਹੈ?
16. ਕਿਸ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਕੇ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਦੁੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ?

2. ਜਿਸੁ ਅੰਦਰਿ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ਹੋਵੈ

18. ਕਿਸ ਦਾ ਕਦੇ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
19. ਕਿਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਮਾਈ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
20. ਕਿਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
21. ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਉੱਪਰ ਲੱਗੀ ਕਾਲਝ ਕਾਰਨ ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ?
22. 'ਜਿਸ ਅੰਦਰਿ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ਹੋਵੈ' ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਵਰਜਦੇ ਹਨ?

3. ਇਛਾ ਪੁਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ

23. ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
24. ਅਸੀਂ ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੱਟਦੇ ਹਾਂ?
25. ਹਰ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਝਗੜਾ-ਬਖੇੜਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
26. ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪ ਕੇ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ-ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

4. ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕਉ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਹੁ ਤਪਤੈ

27. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਤੜਪ ਰਿਹਾ ਹੈ?
28. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
29. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਠੰਡ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

5. ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ

30. ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਲਗਦੇ ਹਨ?
31. ਕਿਹੜੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਆਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ?
32. ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਜੋਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?

I. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਹਉ ਪੰਥ ਦਸਾਈ ਨਿਤ ਖੜੀ

1. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
(ਉ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (ਅ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
(ਈ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ (ਸ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
2. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ?
(ਉ) ਦੋ (ਅ) ਪੰਜ
(ਈ) ਤਿੰਨ (ਸ) ਇੱਕ
3. 'ਜਿਸ ਅੰਦਰਿ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ਹੋਵੇ' ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
(ਉ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ (ਅ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ
(ਈ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ (ਸ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
4. ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਕੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
(ਉ) ਸੁਖੀ (ਅ) ਦੁਖੀ
(ਈ) ਚੰਗੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਵਿੱਚ ਤੜਫ਼ਦਦੀ ਆਤਮਾ ਕਿਸਦੇ ਦੇਸ ਦਾ ਰਾਹ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ?
(ਉ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ (ਅ) ਗੁਰੂ
(ਈ) ਸੱਚ ਖੰਡ (ਸ) ਫ਼ਕੀਰ

2. ਜਿਸੁ ਅੰਦਰ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ਹੋਵੈ

6. ਕਿਹੜੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਸਤਿਯੁਗ (ਅ) ਕਲਿਯੁਗ
(ਈ) ਤ੍ਰੇਤਾ (ਸ) ਦੁਆਪਰ
7. ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਈਰਖਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
- (ਉ) ਬੁਰਾ (ਅ) ਲਾਭ
(ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਭਲਾ
8. ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਪ੍ਰਭੂ-ਪਿਆਰਾ (ਅ) ਚੁਗਾਲਖੇਰ
(ਈ) ਭਰਾਤ (ਸ) ਡਕੀਰ

3. ਇਛਾ ਪੂਰਕ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ

9. ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਸਤਸੰਗ (ਅ) ਚੁਗਲੀਆਂ
(ਈ) ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ (ਸ) ਕਾਮਨਾਵਾਂ
10. ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਤੋਂ (ਅ) ਜਵਾਨ ਤੋਂ
(ਈ) ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਤੋਂ (ਸ) ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ

4. ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਕਉ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਹੁ ਤਪਤੈ

11. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਲੱਗਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ (ਅ) ਪਿਤਾ ਦਾ
(ਈ) ਮਾਤਾ ਦਾ (ਸ) ਡਕੀਰ ਦਾ
12. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਜੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਾਂਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਮਾਤਾ (ਅ) ਭਰਾ
(ਈ) ਪਿਤਾ (ਸ) ਗੁਰੂ

5. ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ

13. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਠਾਹਰ ਨਹੀਂ?

- (ਉ) ਗੁਰੂ (ਅ) ਪ੍ਰਭ-ਮਾਤਾ
(ਇ) ਪ੍ਰਭ-ਪਿਤਾ (ਸ) ਫ਼ਕੀਰ

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ:-

1. ਹਉ ਪੰਥੁ ਦਸਾਈ ਨਿਤ ਖੜੀ

1. ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।
2. ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
3. ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਕੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਬੈਠੀ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
5. ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਹੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

2. ਜਿਸੁ ਅੰਦਰਿ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ਹੋਵੈ

6. ਇਕੱਲਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਕੂਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੈ।
7. ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਚੁਗਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਚੁਗਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
8. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਉਹ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

3. ਇਛਾ ਪੂਰਕ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ

9. ਹੇ ਜੀਵ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਬਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਿਆ ਕਰ।
10. ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
11. ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਦੀ ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
12. ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਸਭ ਝਗੜੇ-ਬਖੇੜੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
13. ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

4. ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਕਉ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਹੁ ਤਪਤੈ

14. ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਪਿਆਰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
15. ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖੀ-ਸਹੇਲੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਰੋ।
16. ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ।

5. ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਕਿਪਾ ਨਿਧਾਨ

17. ਅਸੀਂ ਜੀਵ ਮੂਰਖ ਤੇ ਅਨਜਾਣ ਬੱਚੇ ਹਾਂ।
18. ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ।
19. ਜੋ ਕੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।
20. ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ ਪਏ ਦੀ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਇੱਜਤ ਰਖਦੇ ਹਨ।

III. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਹਉ ਪੰਥੁ ਦਸਾਈ ਨਿਤ ਖੜੀ

1. ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰਾ ਸਕਦਾ।
2. ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਰੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
4. ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਤੜਫ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
5. ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
6. ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਹੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।
7. ਜਿਸ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਜਿਸੁ ਅੰਦਰਿ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ਹੋਵੇ

8. ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਉਪਰ ਲਈ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
9. ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਧੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹੋ ਕਹੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

3. ਇਛਾ ਪੁਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖ ਦਾਤਾ

10. ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੀਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੇਗਾ।
11. ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਕਉ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਹੁ ਤਪਤੈ

12. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੜਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਿਹਾਇਆ ਮਨੁੱਖ ਤੜਫਢਦਾ ਹੈ।
13. ਪ੍ਰਭੂ ਤਾਂ ਸਭ ਦੇ ਦੀਆਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

5. ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ

14. ‘ਪ੍ਰਭੂ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ’ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਬ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
15. ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਵੀ ਪਿਆਰੇ ਲਗਦੇ ਹਨ।

(ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
2. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਾਪੁੱਤਰ ਸਨ?
3. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
4. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਨਾਨਾ ਜੀ ਕੌਣ ਸਨ?
5. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ?
6. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ?
7. ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕੀਤੀ?
8. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕੀਤੀ?
9. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਬਾਣੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੈ?

1. ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲੁ ਅਤਿ ਬਣੈ

10. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਾਗੀ ਬਿਪਤਾ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕੌਣ ਬਣਦਾ ਹੈ?
11. ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆ ਵੱਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ‘ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲੁ ਅਤਿ ਬਣੈ’ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

2. ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸਰਿ ਜਾਵੈ

13. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਕਦੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
14. ਮਾਇਆ ਦੀ ਤਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਗਲਬਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ?
15. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਦਾਤ ਕੌਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
16. ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਕੌਣ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
17. ਸਦਾ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
18. ਚਿੰਤਾ ਰੋਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

3. ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੜੇ

19. ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਵਿਛੜ ਗਈ ਹੈ?
20. ‘ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੜੇ’ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
21. ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

4. ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ

22. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
23. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ?
24. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਂਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਖਾਤਰ ਆਪਣਾ ਇਤਥਾਰ ਗੁਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?

5. ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ

25. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਭੇਤ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
26. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਿਥੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਕਿਹੜਾ ਕਬਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲੁ ਅਤਿ ਬਣੈ

1. ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਹੈ।
2. ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਭੂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਦਾ ਹੈ?
3. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲਵੇ।
4. ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜੀਵ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਦੇ ਜੰਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

2. ਦੁਖ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸਰਿ ਜਾਵੈ

6. ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਸਦਾ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
7. ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਹਉਮੈ ਦਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਜੀਵ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
9. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
10. ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਤੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ।

3. ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੜੇ

11. ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬੱਕਿਆ ਹਾਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੁੱਧ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗਾਂ ਵਰਗੀ ਹੈ।
13. ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

4. ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ

14. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਜੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਗਿਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
15. ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਦਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭਦਾ।

5. ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ-ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ

16. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਂ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।
17. ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।
18. ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਰਾਮ, ਰਾਮ’ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ‘ਖੁਦਾ, ਖੁਦਾ’।

19. ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜੀਵ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦਾ।

20. ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

III. ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲੁ ਅਤਿ ਬਣੈ

1. ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਬਿਆਨਕ ਮੁਸਕਲਾਂ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾ ਜੰਮਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ..... ਹੈ।
3. ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਭੂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦਾ..... ਬਣਦਾ ਹੈ।
4. ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੀਵ ਦੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆ ਵਸੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਤਨ-ਮਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤੇ ਨੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

2. ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸਰਿ ਜਾਵੈ

6. ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਜੀਵ ਅੰਦਰੋਂ ਦਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. ਚਿੰਤਾ ਤੇ..... ਆਦਿ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
8. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੋਂਜਾਂਦੇ ਹਨ।
9. ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮੰਗੀਆਂ..... ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
10. ਨਾਮ ਤੋਂ ਖੁੰਝੇ ਹੋਏ ਜੀਵ ਉਤੇ ਦੀ ਤਿਸ਼ਨਾ ਆਪਣਾ ਗਾਲਬਾ ਪਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

3. ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵਿਛੁੜੇ

11. ਪ੍ਰਭੂ ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਵਸਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਪਿੰਡ ਭੱਠੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ।
12. ਹੋ ਪ੍ਰਭੂ ! ਤੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀ ਕਰ।
13. ਪ੍ਰਭੂ ਘਰ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
14. 'ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੁੜੇ' ਸ਼ਬਦ 'ਬਾਰਹਮਾਹ ਮਾਝ' ਦੀ ਪਉੜੀ ਹੈ।
15. ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜ ਗਈ ਹੈ।

4. ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ

16. 'ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ' ਪੁਲੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।
17. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
18. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਂਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਚੀਜ਼. ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
19. ਜਿਸ ਮਾਲਕ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਦਾ ਹੀ ਨਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
20. ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣਾ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮਾਨੋ ਉਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਲੱਭ ਲਏ ਹਨ।

5. ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ

21. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।
22. ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
23. ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ।
24. ਕਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਭੇਤ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ।
25. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਬਾਣੀ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲੁ ਅਤਿ ਬਣੈ

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕੀਤੀ?
(ਉ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ (ਅ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
(ਈ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
2. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ?
(ਉ) ਦੂਜੇ (ਅ) ਪੰਜਵੇਂ
(ਈ) ਛੇਵੇਂ (ਸ) ਤੀਜੇ
3. ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਾਗੀ ਬਿਪਤਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਮਨੁੱਖ ਦਾ (ਅ) ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ
(ਈ) ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ (ਸ) ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ

4. ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਸ ਵਰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ (ਅ) ਫ਼ਕੀਰਾਂ
(ਈ) ਆਮ ਲੋਕਾਂ (ਸ) ਗੁਰੂਆਂ
5. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- (ਉ) ਦੁਖਾਂ (ਅ) ਕਾਮ/ਕ੍ਰੋਧ/ਮੋਹ
(ਈ) ਕਲੇਸ਼ਾਂ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰਿਆ ਬੰਦਾ ਕਿਸ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਸਾਕ ਸੰਬੰਧੀਆਂ (ਅ) ਪ੍ਰਭੂ
(ਈ) ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦਾ (ਸ) ਮਸੀਤਾਂ

2. ਦੁਖ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸ਼ਿਗ ਜਾਵੇ

7. ਜੀਵ ਕਈ ਢੰਗਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ (ਅ) ਮਾਇਆ
(ਈ) ਪਿਆਰ (ਸ) ਦਾਇਆ
8. ‘ਰੋਪਾਲਾ’ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਸ਼੍ਰੀਸ਼ਟੀ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ (ਅ) ਤਰਸ ਖਾਣ ਵਾਲਾ
(ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

3. ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੜੇ

9. ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਪਿਆਰ (ਅ) ਬਖਸ਼ਸ਼
(ਈ) ਮਾਇਆ (ਸ) ਰਸ ਮਾਣਨ
10. ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਦਾਤਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?
- (ਉ) ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ (ਅ) ਪੂਜਾ-ਪਾਠ
(ਈ) ਸ਼ੁਕਰੀਆ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

4. ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ

11. 'ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ' ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ?

- (ਉ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
(ਇ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

(ਕ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

I. ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

1. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
2. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
3. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸਨ?
4. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਦੋਂ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ?
5. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਰਚੀਆਂ?
6. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ?

1. ਜੇਹੀ ਸੰਗਤ ਤੇਹਾ ਫਲ

7. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂਬਾ ਕਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂਬਾ ਜਿਸਤ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂਬਾ ਪਾਰਸ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
10. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂਬਾ ਸਿੱਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜੇ ਸੁਆਹ ਬਣਾ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. 'ਜੇਹੀ ਸੰਗਤ ਤੇਹਾ ਫਲ' ਪਉੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

2. ਲੱਜਾ ਕੱਜਣ ਵਾਲਾ

13. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲੱਜਾ ਕੱਜਣ ਵਾਲਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
14. ਵੜੇਵੇਂ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੂਟਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਵੜੇਵੇਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਗੁਆ ਕੇ ਕਿਸ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ?
16. ਵੜੇਵਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੱਜਦਾ ਹੈ?

17. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਾ ਗੁਆ ਕੇ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਧਾਰ ਕੇ ਕਿਸ ਦੇ ਪਰਦੇ ਢੱਕਦੇ ਹਨ?

18. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵੜੇਵੇਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ?

3. ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਗੁਣ

19. ਰੁੱਖ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

20. ਪਾਣੀ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ?

21. ਉੱਚਾ ਸਿਰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

22. ਸੰਤ ਕਿਸ ਦਾ ਜਸ਼ ਗਾਊਂਦੇ ਹਨ?

23. ਕੌਣ ਚਰਨ ਧੂੜੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ?

4. ਸਚ ਅਤੇ ਕੂੜ

24. ਝੂਠ ਕਿਸ ਦਾ ਹਬਿਆਰ ਹੈ?

25. ਸੱਚ ਕਿਸ ਵਾਂਗ ਸਰੀਰ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ?

26. ਸੱਚ ਕਿਸ ਵਾਂਗ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

27. ਸੱਚ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਕਿਵੇਂ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

28. ਝੂਠ ਗਾਲਤ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਵੇਂ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

29. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਟਕਾ ਕੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ?

30. ਕੂੜਾ ਅਤੇ ਕਪਟੀ ਪੁਰਖ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

31. ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

32. ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਰਾਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

5. ਨਿੰਦਕ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹ ਆਪ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ

33. ਕੌਣ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਜ਼ਹਿਰ ਹੀ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ?

34. ਕੌਣ ਚੰਦਨ ਲੇਪ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਛੱਡ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲੇਟਦਾ ਹੈ?

35. ਕੌਣ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ?

36. ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਚੀਜ਼ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ?

6. ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਫਲਾ ਨਹੀਂ

37. ਵੇਦ ਪਾਠ/ਤਪ/ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ/ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ/ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਦੋਂ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਅਰਥ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
38. ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਦੋਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
39. ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸ ਦਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ?

III. ਪ੍ਰਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :-

1. ਜੇਹੀ ਸੰਗਤ ਤੇਹਾ ਫਲ

1. ਕਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕ ਕੈਂਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਤਾਂਬਾ..... ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿੱਤਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
3. ਤਾਂਬਾ..... ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਭਰਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਦੀ ਸੁਆਹ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2. ਲੱਜਾ ਕੱਜਣ ਵਾਲਾ

6. ਵੜੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬੂਟਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਪਾ ਗੁਆ ਕੇ ਤੇ ਧਾਰ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਢੱਕਦੇ ਹਨ।

3. ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਗੁਣ

8. ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
9. ਜਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਪਾਣੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ।
11. ਗੁਰਸੁੱਖ ਉੱਪਰ ਹੀ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ।

4. ਸਚ ਅਤੇ ਕੂੜ

12. ਝੂਠ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ।
13. ਕੂੜ ਝੂਠਾ ਹੀ ਕਰਾਊਂਦਾ ਹੈ।

14. ਸੱਚ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ।
15. ਸੱਚ ਜਗਾ ਉੱਤੇ ਅਡੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
16. ਝੂਠ ਜਗਾ ਉੱਤੇ ਕੰਬਦਾ ਹੈ।
17.ਪੁਰਖ ਸਦਾ ਰੋਗੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
18.ਸਦਾ ਨਵਾਂ ਨਰੋਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

5. ਨਿੰਦਕ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹ ਆਪ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ

19. ਜੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਦਈਏ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਚੱਕੀ ਚਟਦਾ ਹੈ।
20. ਸੱਪ ਨੂੰ ਜੇ ਪਿਲਾਈਏ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਹਿਰ ਹੀ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ।
21. ਚੰਦਨ ਲੇਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲਿਟਦਾ ਹੈ।
22. ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।

6. ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਫਲਾ ਨਹੀਂ

23. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵੇਦ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦਾ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।
24. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਤਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ।
25. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
26. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ।
27. ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ।
28. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇਤੀਰਬਾਂ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
29. ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਜੀਵ ਕੇ ਜੰਮਦਾ ਹੈ।

IV. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਜੇਹੀ ਸੰਗਤ ਤੇਹਾ ਫਲ

1. ਤਾਂਬਾ ਕਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਕਾਂਸੀ (ਅ) ਸੋਨਾ
- (ਇ) ਪਿੱਤਲ (ਸ) ਚਾਂਦੀ

2. ਤਾਂਬਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਸੋਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪੱਥਰ (ਅ) ਲੋਹ

(ਈ) ਪਿੱਤਲ (ਸ) ਸੋਨਾ

3. ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦਵਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਅ) ਤਾਰ

(ਈ) ਰਾਖ (ਸ) ਚਾਦਰ

2. ਲੱਜਾ ਕੱਜਣ ਵਾਲਾ

4. ਕਪਾਹ ਦਾ ਬੂਟਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਪ੍ਰਛੱਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ (ਅ) ਟੀਂਡੇ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ

(ਈ) ਘਾਹ ਨਾਲ (ਸ) ਤੌਰੀ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ

5. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ਉ) ਸੱਚ ਅਤੇ ਕੁੜ (ਅ) ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ

(ਈ) ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਗੁਣ

6. ਜਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਖਾਰਾ (ਅ) ਅਸ਼ੁੱਧ

(ਈ) ਭਾਰਾ (ਸ) ਨਿਰਮਲ

7. ਨੀਵਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਪ੍ਰਸੰਸਾ (ਅ) ਧੱਕੇ

(ਈ) ਵਡਿਆਈ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

4. ਸਚ ਅਤੇ ਕੂੜ

8. ਝੂਠ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਪਿਆਰ ਦੇਣ (ਅ) ਧੋਖਾ ਦੇਣ
 - (ਇ) ਸੋਗਾਤ ਦੇਣ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
9. ਜਦੋਂ ਸੱਚ ਕੂੜ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਟਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਚਾਰ (ਅ) ਤਿੰਨ
 - (ਇ) ਪੰਜ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
10. ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
 - (ਉ) ਕਠੋਰਪਨ (ਅ) ਲਚੀਲਾਪਨ
 - (ਇ) ਤਰਲਤਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
11. ਖੇਤਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲਿਟਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਬਦਬੂ (ਅ) ਸੁਭਾਅ
 - (ਇ) ਅਤਰ ਤੇ ਚੰਦਨ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

II. ਕਿਹੜਾ ਬਥਨ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ :-

1. ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।
2. ਤਾਂਬਾ ਕਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿੱਤਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਤਾਂਬਾ ਸਿੱਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਭਰਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਵੜੇਵੇਂ ਤੋਂ ਅੱਕ ਦਾ ਬੂਟਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕਪਾਹ ਦੇ ਗੋਹੜੇ ਬਣਾ ਕੇ ਸੂਤ ਕੱਤਿਆ।
6. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਸੂਈ ਧਾਰੇ ਨਾਲ ਸੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
 1. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ?
 2. ‘ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ’ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੈ?
 3. ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤੋ।
 4. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਕਰਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 5. ‘ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ’ ਰਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਨਿਰਬਾਨ ਪਦ (ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. 'ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨ ਤਿਆਗਉ' ਰਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਮਨ-ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀਵੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. 'ਦੀਨਾ ਨਾਥ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

2. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨ।
2. ਸਖੁ ਦੁਖ ਦੌਨੇਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅਉਰੁ ਮਾਨੁ ਅਪਮਾਨਾ।
3. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ(ਕਿੰਨੇ) ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ?
4. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰਦੀ ਚਾਦਰ।

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. 'ਇਹ ਜਗਿ ਮੀਤੁ ਨ ਦੇਖਿਓ ਕੇਈ' ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਗੁਰ ਦੀ ਹੈ?

(ਉ)	ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ	(ਅ)	ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ
(ਈ)	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	(ਸ)	ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ
2. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਹੈ?

(ਉ)	ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨ ਤਿਆਗਉ	(ਅ)	ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜਮਾਨੇ ਆਏ
(ਈ)	ਜੇਹੀ ਸੰਗਤ ਤੇਹਾ ਫਲ	(ਸ)	ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ
3. ਪਤਨੀ, ਮਿੱਤਰ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ?

(ਉ)	ਧਨ ਨੂੰ	(ਅ)	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ
(ਈ)	ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ	(ਸ)	ਗੁਰੂ ਨੂੰ
4. ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਕਿਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?

(ਉ)	ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਣ ਵਿੱਚ	(ਅ)	ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ
(ਈ)	ਧਨ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ	(ਸ)	ਐਸ਼ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿੱਚ

4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ :

1. ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਤੋਂ ਭਾਵ 'ਗਾਰੀਬਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਤੇ ਸਹਾਰਾ' ਹੈ।
2. ਮਿੱਤਰ-ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੁੱਖ ਵੇਲੇ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
3. 'ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨ ਤਿਆਗਉ' ਰਚਨਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਹੈ?
4. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਇਸਤਰੀ, ਪੁੱਤਰ, ਮਿੱਤਰ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਦਸਦੇ ਹਨ।
5. ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਮਿੱਤਰ ਧਨ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
6. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ 'ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਆ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ

ਪੀਲੂ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ?
2. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ?
3. ਪੀਲੂ ਕਿਸ ਸਦੀ ਦਾ ਕਿੱਸਾ-ਕਵੀ ਹੈ?
4. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ?
5. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਖਾਂਤ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ?
6. ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
7. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
8. ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਜਾਤ ਕੀ ਸੀ?
9. ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਲਣ ਲਈ ਕਾਹਦੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਗਿਆ?
10. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਬੱਕੀ ਤੋਂ ਕੌਣ ਡਰਦਾ ਹੈ?
11. ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
12. ‘ਮਿਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਾ’ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
13. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ?
14. ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਲਣ ਜਾ ਰਹੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮੱਤਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ?
15. ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪੀਲੂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪੀਲੂ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ।
2. ਪੀਲੂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਅੰਤ ਸੁਖਾਂਤ ਹੈ।
3. ਮਿਰਜ਼ਾ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
4. ਸਾਹਿਬਾਂ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਬੱਕੀ ਦੀਆਂ ਤਰੀਫਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ।
6. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਵੀ ਡਰਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੀਲੂ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
(ਉ) ਬੀਰ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ (ਅ) ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
(ਇ) ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ (ਸ) ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
2. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ?
(ਉ) ਹੀਰ ਨੇ (ਅ) ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ
(ਇ) ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ (ਸ) ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਨੇ

3. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ
 - (ਅ) ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ
 - (ਈ) ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ
 - (ਸ) ਸੱਸੀ-ਪੁੰਨੂ
4. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਸੀ?
 - (ਉ) ਅਮੀਰੀ ਦਾ
 - (ਅ) ਤਾਕਤ ਦਾ
 - (ਈ) ਭਾਨਦਾਨ ਦਾ
 - (ਸ) ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
 - (ਉ) ਖੁਸ਼ਦਿਲ
 - (ਅ) ਹੰਕਾਰੀ
 - (ਈ) ਗੁੱਸੇਬੋਰ
 - (ਸ) ਮਤਲਬੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੀਲੂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
2. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ।
3. ਮਿਰਜ਼ਾ ਹੇਠਾਂ ਸੌਂ ਗਿਆ।
4. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਦਾ ਹੈ।
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ।
6. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੇ ਲੁਹਾਰ ਤੋਂ ਕਿੱਲੀਆਂ ਲਈਆਂ।
7. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰਕੇ ਕਿੱਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ।
8. ਕਿੱਸਾ ਕਾਰ ਪੀਲੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ।
9. ‘ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੀਲੂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
10. ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਪੀਲੂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ।

(ਈ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ	ਕਿੱਸਾ
ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਬੁਰਦਾਰ	ਯੂਸਫ਼ ਜੁਲੈਖਾਂ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਬੁਰਦਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਿੱਸਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. ‘ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਬੁਰਦਾਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ?
3. ਯੂਸਫ਼-ਜੁਲੈਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖਿਆ?
4. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਬੁਰਦਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਹੜਾ ਲਿਖਿਆ?
5. ‘ਸੂਰਤ ਏਸ ਹਿਸਾਬੋਂ ਬਾਹਰ, ਕਿਆ ਕਿਆ ਸਿਫ਼ਤ ਕਜੀਵੇ’ ਕਾਵਿ-ਸਤਰ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ?

6. 'ਕਾਫਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਤੇ ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣਾ', 'ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਦਾ ਸੱਤ ਛੱਤਾ ਮਹੱਲ ਬਣਵਾਉਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਿਸੋ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?
7. ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਮਹੱਲ ਬਣਵਾਇਆ?
8. ਸੱਤ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹੱਲ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ?
9. ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਨੇ ਕੱਢਿਆ?
10. ਕਿਸਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਬੋਕੇ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਇਆ?
11. ਕਿੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁੱਧ ਬੁੱਧ ਗੁਆ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ?
12. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਕਿਸ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ?
13. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਨੇ ਕਿਸਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਸਾ ਯੂਸਫ਼ ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਲਿਖਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਯੂਸਫ਼ ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਦਾ ਕਿਸਾ ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ।
2. ਯੂਸਫ਼ ਨੇ ਸੱਤ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਮਹੱਲ ਬਣਵਾਇਆ।
3. ਯੂਸਫ਼ ਦਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ।
4. ਸੱਤ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹੱਲ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ।
5. ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਨੇ ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ।
6. 'ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਦਾ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨ੍ਹ ਦਾ ਕਿਸਾ ਦਰਜ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੂਫ਼ੀ (ਅ) ਬੀਰ
 - (ਇ) ਆਧੁਨਿਕ (ਸ) ਕਿਸਾ
2. ਬੋਕੇ ਦੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ?
 - (ਉ) ਹਨੇਰਾ (ਅ) ਰੌਸ਼ਨੀ
 - (ਇ) ਹਲਚਲ (ਸ) ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ
3. ਯੂਸਫ਼ ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਦਾ ਕਿਸਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖਿਆ?
 - (ਉ) ਪੀਲੂ (ਅ) ਮੁਕਬਲ
 - (ਇ) ਕਾਦਰਯਾਰ (ਸ) ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ
4. ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਦਾ ਮਹੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ?
 - (ਉ) ਚਾਰ (ਅ) ਦਸ
 - (ਇ) ਸੱਤ (ਸ) ਤਿੰਨ

(ਹ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਹੀਰ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ ਹੈ?
3. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ?
4. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
5. ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਿਰਮੌਰ (ਵੱਡਾ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
6. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
7. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਰਾਂਝਾ ਬਾਲ ਨਾਥ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਪੰਥ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ?
10. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
11. ਬਾਲ ਨਾਥ ਤੋਂ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰਾਂਝਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈ ਕੇ ਰੰਗ ਪੁਰ ਖੇਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਜੋਗੀ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?
14. ਰਾਂਝੇ ਜੋਗੀ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?
15. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਭਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
16. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡੇ ਉੱਤੇ ਸੁਆਹ ਮਲਕੇ ਕੀ ਭਸਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈ ਕੇ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ।
2. ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
3. ਜੋਗ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਰਾਂਝਾ ਬਾਲ ਨਾਥ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਾਲ ਨਾਥ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ।
5. ‘ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਜੋਗ ਲੈਣਾ’ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਮੁਕਬਲ ਦੀ ਹੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
6. ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਜੋਗ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ ਨਸੀਹਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਬੀਰ (ਅ) ਭਰਤੀ
 - (ਇ) ਸੂਫ਼ੀ (ਸ) ਕਿੱਸਾ

2. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਮੁਕਬਲ (ਅ) ਗੋਰਖ ਨਾਥ

(ਈ) ਪੀਲ੍ਹੇ (ਸ) ਬਾਲ ਨਾਥ

3. ਜੋਗੀ ਬਣੇ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ?

(ਉ) ਮਾਲਾ (ਅ) ਗੁਬਲੀ

(ਈ) ਖੱਪਰੀ (ਸ) ਬਾਟੀ

4. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ (ਅ) ਡੇਰੇ ਤੇ

(ਈ) ਟਿੱਲੇ ਤੇ (ਸ) ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ

5. 'ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਜੋਗ ਲੈਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

(ਉ) ਦਮੋਦਰ (ਅ) ਮੁਕਬਲ

(ਈ) ਵਾਰਿਸ (ਸ) ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਰਚਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

2. ਵਾਰਿਸ ਨੇ ਹੀਰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਵਿਖੇ ਲਿਖਿਆ।

3. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਦਾ ਪੰਥ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

4. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆ।

5. ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਝੇ।

6. ਬਾਲ ਨਾਥ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕੇ ਰਾਂਝਾ ਇਉਂ ਤੁਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਹੋਵੇ।

7. ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

8. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਦਾ ਸੁਆਦ ਬੜਾ ਹੈ।

9. ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਸਿਰ ਮੁੰਨ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

10. ਰਾਂਝਾ ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੀ।

(ਕ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਕਾਦਰਯਾਰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਕਾਦਰਯਾਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅੰਸ਼ ‘ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ?
2. ‘ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ’ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖਿਆ।
4. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ ‘ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ’ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ?
5. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ ‘ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ’ ਕਿਸ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
6. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
7. ਲੂਣਾ ਦਾ ਪੂਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ?
8. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
9. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿੱਖਿਆ ਕਿਸਨੂੰ ਸੁਣਾਈ?
10. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
11. ਪੂਰਨ ਦੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ?
12. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ?
13. ਭੋਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪੂਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਮਿਲਿਆ?
14. ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ?
15. ਪੂਰਨ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ?
16. ਕਿਸਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ?
17. ਪੂਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਫਕੀਰ ਬਣਨ ਲਈ ਹੱਥੀਂ ਤੋਰਿਆ?
18. ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਪੂਰਨ ਦੀ ਮਾਂ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਤੜਫਢੀ ਰਹੀ?
19. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ?
20. ਇੱਛਗਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਾਈ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਨ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪੂਰਨ ਨੇ ਲੂਣਾ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ।
2. ਪੂਰਨ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।
3. ਇੱਛਗਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਟਵਾਇਆ ਗਿਆ।
4. ਬਾਲ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ।
5. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ।
6. ਲੂਣਾ ਨੇ ਸਲਵਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕਾਇਆ।

7. ਗੋਰਖਨਾਥ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ।
8. ਗੋਰਖਨਾਥ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣ ਕੇ ਪੂਰਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਾਦਰਯਾਰ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਭਗਤੀ (ਅ) ਸੂਫ਼ੀ
 - (ਈ) ਕਿੱਸਾ (ਸ) ਬੀਰ
2. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਕਿੱਥੇ ਰਿਹਾ?
 - (ਉ) ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ (ਅ) ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ
 - (ਈ) ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ (ਸ) ਮੱਠ ਵਿੱਚ
3. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਕੌਣ ਸੀ?
 - (ਉ) ਪਾਰਵਤੀ (ਅ) ਇੱਛਰਾਂ
 - (ਈ) ਲੂਣਾ (ਸ) ਅੰਬਾ
4. ਪੂਰਨ-ਭਗਤ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਰਖ ਨੇ ਕਿਸਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ?
 - (ਉ) ਲੂਣਾ (ਅ) ਮਾਂ-ਬਾਪ
 - (ਈ) ਸੁੰਦਰਾਂ (ਸ) ਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ
5. ਪੂਰਨ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ?
 - (ਉ) ਦਸ (ਅ) ਚੌਦਾਂ
 - (ਈ) ਬਾਰਾਂ (ਸ) ਸੋਲਾਂ
6. ਲੂਣਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ?
 - (ਉ) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੱਤੀ (ਅ) ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਟਵਾਇਆ
 - (ਈ) ਝਿੜਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ (ਸ) ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੀ।
2. ਲੂਣਾ ਪੂਰਨ ਦੀ ਸੀ।
3. ਮਾਤਾ ਇੱਛਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਨ ਕੋਲ ਪੁੱਜਾ।
4. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਨੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ।
5. ਪੂਰਨ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਹੱਲਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਲਿਆ।
6. ਲੂਣਾ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਫਰੇਬ ਭਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ।
7. ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।

8. ਨੇ ਪੂਰਨ ਦੇ ਮੁੰਹ ਨੂੰ ਜਲ ਲਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਬੰਦ ਪਰਦੇ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ।
9. ਪੂਰਨ ਨੇ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੁਆਲੇ ਤਿੰਨ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਹੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਿਆ।
10. ਇੱਛਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਛੜੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜ ਲੱਭਦੇ ਹਨ।

ਬੀਰ-ਕਾਵਿ

(ਉ) ਕਵੀ

ਵਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

(ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ)

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੀਰ-ਗਸੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
2. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
3. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਵਾਰ ਲਿਖੀ?
4. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਯੁੱਗ ਦੀ ਮਿਥਹਾਸਿਕ ਕਥਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
5. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
6. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
7. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਬੰਦ ਹਨ?
8. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਕੌਣ ਹੈ?
9. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
10. ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
11. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਵਿੱਚ ਬਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕੌਣ ਹੈ?
12. ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਵਿੱਚ ਨੇਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
13. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਕਿਹੜੇ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ?
14. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ?
15. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਬਿਨੁਂ ਬੰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ?
16. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਰਾਕਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਰਗਾ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
17. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ?
18. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਨੇ ਕਿਸਨੂੰ ਦੇਵ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ?
19. ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਕਿਸਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਿਆ?
20. ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
21. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀ ਮੰਗਵਾਇਆ?
22. ਰਾਕਸ਼ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆਏ?

23. ਦੋਹਾਂ ਦਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?
24. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ?
25. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ?
26. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਮ ਨੇ ਬਾਣਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਿਆ?
27. ਕਲਜੁਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੇ ਡੌਰੂ ਵਜਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?
28. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੇ ਪਾਤਮੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਕਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਏ?
29. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
30. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਹੈ।
2. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ।
3. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ।
4. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।
5. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੈਂਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।
6. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਚੌਦਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸ਼ੇਰ ਨਚਾਇਆ।
7. ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਹੱਥਾਂ ਹਾਰ ਹੋਈ।
8. ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਸੁਣ ਕੇ ਦੁਰਗਾ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗੀ।
9. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਨੇ ਦੇਵ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।
10. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਹਨ?
 - (ਉ) ਬੀਰ
 - (ਅ) ਕਿੱਸਾ
 - (ਇ) ਸੂਫ਼ੀ
 - (ਸ) ਆਧੁਨਿਕ
2. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੌਣ ਹੈ?
 - (ਉ) ਰਾਮ
 - (ਅ) ਬ੍ਰਹਮਾ
 - (ਇ) ਇੰਦਰ
 - (ਸ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ

3. ਬੀਰ ਕਾਵਿ-ਯਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (ਉ) ਦਮੇਦਰ
- (ਅ) ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ
- (ਈ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
- (ਸ) ਮੁਕਥਲ

4. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ?

- (ਉ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ
- (ਅ) ਰਾਮ
- (ਈ) ਦੁਰਗਾ
- (ਸ) ਸ਼ਿਵ

5. ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਗਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਸਨੇ ਸੁਣਾਈ?

- (ਉ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ
- (ਅ) ਬ੍ਰਹਮਾ
- (ਈ) ਇੰਦਰ
- (ਸ) ਰਾਮ

6. ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਕੌਧ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ?

- (ਉ) ਇੰਦਰ
- (ਅ) ਰਾਮ
- (ਈ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ
- (ਸ) ਬ੍ਰਹਮਾ

7. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਸ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਕਿਸਨੇ ਪਟਕਾਇਆ?

- (ਉ) ਦੁਰਗਾ
- (ਅ) ਇੰਦਰ
- (ਈ) ਕਿਸ਼ਨ
- (ਸ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ

8. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ?

- (ਉ) ਇੰਦਰ
- (ਅ) ਰਾਮ
- (ਈ) ਰਾਵਣ

(ਸ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ

9. ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵ-ਭੂਮੀ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੁਰਗਾ ਕਿੱਥੇ ਚਲੀ ਗਈ?

(ਉ) ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ

(ਅ) ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ

(ਈ) ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ

(ਸ) ਦੇਵ ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ

10. ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਸਰਦਾਰੀ ਕਿਸਨੇ ਖੋ ਲਈ?

(ਉ) ਦੁਰਗਾ ਨੇ

(ਅ) ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਨੇ

(ਈ) ਰਾਮ ਨੇ

(ਸ) ਸ਼ਾਮ ਨੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
2. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯੁੱਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
3. ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਖੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।
4. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਯੁੱਗ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਯੁੱਗ ਆ ਗਿਆ।
5. ਕਲਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਡੌਰੂ ਵਜਾਇਆ।
6. ਦੈਂਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਯੋਧਾ ਅਖਵਾਉਣ ਲੱਗਾ।
7. ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਹੱਥਾਂ ਹਾਰੇ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁੱਖ-ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ।
8. ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।
9. ਦੁਰਗਾ ਨੇ ਦੈਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮੰਗਵਾਇਆ।
10. ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ।

(ਅ) ਕਵੀ ਵਾਰ

ਨਜਾਬਤ (ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ)

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨਜਾਬਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

2. 'ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਨਜਾਬਤ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

3. ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
4. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
5. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ?
6. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
7. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
8. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜੰਗਨਾਮਾ?
9. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਵਾਰ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ?
10. ਅਟਕ ਤੋਂ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਨੇ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ?
11. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਵੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
12. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਕਿਹੜੇ ਰਸਤਿਓਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ?
13. ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ?
14. ਰਾਵੀ ਕੰਢੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਮਗਰੋਂ ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਲੁੱਟੀ?
15. ‘ਨਵਾਬ ਖਾਨ ਬਹਾਦਰ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਰ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲੇ’ ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨਵਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
16. ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਵਾਬ ਨੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਸੀ?
17. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਛੌਜ਼ ਕੋਲ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਸਨ?
18. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
19. ਰਾਵੀ ਕੰਢੇ ਦੀ ਲੜਾਈ/ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?
20. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅਟਕ ਤੋਂ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਹੈ।
2. ‘ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ’ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਨਜ਼ਾਬਤ ਹੈ।
3. ਨਵਾਬ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ‘ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ’ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਨਵਾਬ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਹੱਥੋਂ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ।
5. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਸਤਿਓਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ।
6. ਨਵਾਬ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਛੌਜ਼ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰ ਗਿਆ।
7. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਈਗਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ।
8. ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਨੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੇ ਗੁਰਜਿਸਤਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ।
9. ਅਟਕ ਤੋਂ ਕਰਨਾਲ ਤੱਕ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਛੌਜ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।
10. ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਜ਼ਾਬਤ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਕਿੱਸਾ
 - (ਅ) ਸੂਫ਼ੀ
 - (ਈ) ਭਗਤੀ
 - (ਸ) ਬੀਰ
2. ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਲੜੀਆਂ?
 - (ਉ) ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
 - (ਅ) ਸਿੱਖਾਂ
 - (ਈ) ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ
 - (ਸ) ਮਰਾਠਿਆਂ
3. ‘ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਹਾਰ ਮੰਨਣਾ’ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
 - (ਅ) ਕਾਦਰਯਾਰ
 - (ਈ) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ
 - (ਸ) ਨਜ਼ਾਬਤ
4. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੋਈ?
 - (ਉ) ਸਤਲੁਜ
 - (ਅ) ਬਿਆਸ
 - (ਈ) ਰਾਵੀ
 - (ਸ) ਝਨਾਬ
5. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਕਿਸਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨੀ?
 - (ਉ) ਨਵਾਬ ਦਿੱਲੀ
 - (ਅ) ਨਵਾਬ ਪੰਜਾਬ
 - (ਈ) ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ
 - (ਸ) ਨਵਾਬ ਕਰਨਾਲ
6. ਸ਼ਾਹਦਰੇ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਖੂਬ ਲੁੱਟਿਆ?
 - (ਉ) ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ
 - (ਅ) ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ

- (ਈ) ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਨੇ
 (ਸ) ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ‘ਨਜਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ’ ਵਿੱਚ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।
- ‘ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ’ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪਉੜੀਆਂ ਹਨ।
- ਨਜਾਬਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।
- ਵਿੱਚ ਨਜਾਬਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ।
- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ‘ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ’ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰ ਬੀਰ ਰਸ ਦਾ ਉੱਤਮ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।
- ਨਜਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦੇ ਟ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਸ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।
- ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰ ਸੱਦ ਲਏ।
- ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਉੱਡ ਗਏ।
- ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।
- ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀਰਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ।

(ਈ) ਕਵੀ	ਜੰਗਨਾਮਾ
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ	ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

I. ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸਾ ਜਾਂ ਜੰਗਨਾਮਾ ਜਾਂ ਵਾਰ, ਕੀ ਹੈ?
- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ‘ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ)’ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?
- ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਇਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਕਿਸ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
- ‘ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ’ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
- ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੇ ਕੀਤਾ?

10. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸਦੀ ਉਸਤਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ?
11. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ?
12. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਮਿੱਤਰ ਸਨ?
13. 'ਰਾਜੀ ਬਹੁਤ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂ, ਸਿਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅਫ਼ਾਤ ਆਈ' ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ 'ਅਫ਼ਾਤ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
14. 'ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੀ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਤੀਸਰੀ ਜਾਤ ਆਈ' ਵਿੱਚ ਤੀਸਰੀ ਜਾਤ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
15. 'ਜਦੋਂ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਸ ਪੂਰੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
16. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?
17. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਕੌਣ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ?
18. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ?
19. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ 'ਕੌਰ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?
20. ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸਤਾ ਸੀ?
21. ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
22. ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸਦੇ ਗ੍ਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਈ?
23. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
24. ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਹਨ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਹੈ।
2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਗਤ ਕਵੀ ਸੀ।
3. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਜ਼ਾਬਤ ਨੇ ਕੀਤਾ।
4. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਕਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ' ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਲਿਖਿਆ।
6. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਸੀ।
7. ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਚੰਦ ਕੌਰ ਬਹੁਤ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ।
8. ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਫ਼ਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
9. ਨਜ਼ਾਬਤ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।
10. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬੀਰ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
(ਉ) ਸੂਫੀ
(ਅ) ਕਿੱਸਾ
(ਈ) ਬੀਰ
(ਸ) ਗੁਰਮਤਿ
2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਤੋਂ ਭੀਖ ਕੌਣ ਮੰਗਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਅੰਗਰੇਜ਼
(ਅ) ਹਿੰਦੂ
(ਈ) ਰੱਬ
(ਸ) ਮੁਸਲਮਾਨ
3. ਚੰਦ ਕੌਰ ਕੌਣ ਸੀ?
(ਉ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ
(ਅ) ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਦੀ ਮਾਤਾ
(ਈ) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਪਤਨੀ
(ਸ) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਛੌਜ ਦੀ ਸੈਨਾਪਤੀ
4. ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਕਿਸਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ?
(ਉ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
(ਅ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ
(ਈ) ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
(ਸ) ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ
5. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕਵੀ ਹੈ?
(ਉ) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਗਤ
(ਅ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ
(ਈ) ਹਿੰਦੂ ਭਗਤ
(ਸ) ਬਗਲਾ ਭਗਤ
6. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਕੌਣ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ?
(ਉ) ਖੜਕ ਸਿੰਘ

- (ਅ) ਚੰਦ ਕੌਰ
- (ਈ) ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
- (ਸ) ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਤੀਸਰੀ ਜਾਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।
2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਪਿੰਡ ਸੀ।
3. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਬਕ ਬਣਾਏ ਹਨ।
4. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
5. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਬੜੇ ਰਾਜੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
6. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਲ ਸੋਹਣਾ ਰੱਜ ਕੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ।
7. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਮਰ ਗਿਆ।
8. ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ।
9. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਚੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੰਤਰੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।
10. ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਈ।
11. ਚੰਦ ਕੌਰ ਦੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੋਂ ਮੁਕੇਗੀਆਂ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰ ਲਿਆ।

ਪੁਸਤਕ ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ

ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ਉ) ਐਬਟਾਬਾਦ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਐਬਟਾਬਾਦ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
3. ‘ਐਬਟਾਬਾਦ’ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹੈ?
4. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
5. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
6. ਸਲਹੱਡ ਇੱਕ ਪਠਾਣੀ ਪਿੰਡ ਹੈ ਤੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ?

7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਹੇਠ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਬਿਠਾ ਦੇਂਦੀ?
8. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪੈਰ ਉਪਰ ਕੀ ਡਿੱਗਿਆ?
9. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਜਿਹਾ ਸੀ?
10. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?
11. ਬਾਲ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਭੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ?
12. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ?
13. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?
14. ਮਾਮੇ ਨੇ ਖਾਣ ਲਈ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਿਆ?
15. ਬਾਲ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮੀਡੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤਾ?
16. ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੀ ਮੋਹਰ ਕੌਣ ਲੈ ਗਿਆ?
17. ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਪਾਹੀ ਐਬਟਾਬਾਦ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
18. ਮਾਉਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
19. ਕਿਸ ਨੇ ਗੌਰੀ ਸੰਕਰ ਚੋਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲਿਆ?
20. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ 'ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਿੰਜ਼' ਆਖਦਾ ਹੈ?
21. ਮਾਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
22. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
23. ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਸੀ?
24. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਉਆ ਕੌਣ ਜਾਪਦਾ ਸੀ?
25. ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਸੀ?
26. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੌਣ ਗੂੜ੍ਹਾ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਿਆ?
27. 'ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ?
28. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਕਿਹੜੀ ਸੀ?
29. 'ਐਬਟਾਬਾਦ' ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
30. ਪੋਠੋਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਕਿਹੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਿਤ ਸੀ?
31. ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ ਬੋਧੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
32. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਦਾ ਇੱਕ ਜਿਊੜਾ ਆਖਦੀ ਹੈ?
33. ਕਿਸ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਠੇਲ੍ਹੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਐਬਟਾਬਾਦ' ਪਾਠ ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
2. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਐਬਟਾਬਾਦ ਨੇੜੇ ਸਲਹੱਡ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਕੱਚੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
3. ਲਾਲ ਜੱਤ ਵਾਲੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
4. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬੱਕਰੀ ਅਤੇ ਲੇਲੇ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ।
5. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਪਿਆਰੇ-ਪਿਆਰੇ ਪਹਾੜੀ ਥਾਂ ਐਬਟਾਬਾਦ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਸਰਾਪ ਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।
6. ਮਾਲੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰੇਮਾ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਮਾਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
7. ਪੋਠੋਹਾਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਸੀ।
8. ਟੈਕਸਿਲਾ ਦੀ ਮਹਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ ਬੋਧੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੁਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।
9. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਅਟਕ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਜਿਊੜਾ' ਸਮਝਦੀ ਸੀ।
10. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘੋੜਾ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਐਬਟਾਬਾਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਲਹੱਡ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
 - (ਉ) ਪੱਕੇ ਘਰ (ਅ) ਕੱਚੇ ਘਰ
 - (ਇ) ਢੱਠੇ ਘਰ (ਸ) ਮਹਿਲਨੁਮਾ ਘਰ
2. 'ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰੀਏ, ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਦਾ ਦਾਗ ਜਾਂ ਚੰਗਿਆੜਾ ਕਦ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸਾਰੀ ਉਮਰ (ਅ) ਕੁਝ ਸਮਾਂ
 - (ਇ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਸ) ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ
3. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੌਸਤ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਬਹੁਤ ਅਕਲਮੰਦ (ਅ) ਵਡਾਦਾਰ ਮਿੱਤਰ
 - (ਇ) ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ (ਸ) ਨੀਮ ਪਾਗਲ
4. ਕਿਸਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ?
 - (ਉ) ਲੇਲੇ ਨੂੰ (ਅ) ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ
 - (ਇ) ਭੇਡ ਨੂੰ (ਸ) ਕੁੱਕੜ ਨੂੰ
5. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫਕੀਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੋਹਰ ਕੱਟ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
 - (ਉ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ।
 - (ਅ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ।
 - (ਇ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ।
 - (ਸ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ।

- (ੳ) ਬਹੁਤ ਮਾਰਿਆ (ਅ) ਪ੍ਰਾਲੀ ਤਲੀਆਂ ਚੁੰਮੀਆਂ
 (ਈ) ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
6. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਲਈ ਐਬਟਾਬਾਦ ਨਾਂ ਦਾ ਪੰਘੂੜਾ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਝੂਲ ਰਿਹਾ ਸੀ?
 (ੳ) ਲਹਿਰਾਂ (ਅ) ਚਾਂਦੀ-ਲੜੀਆਂ
 (ਈ) ਤਲੀਆਂ (ਸ) ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀਆਂ
7. ਪ੍ਰੇਮਾ ਮਾਲੀ ਦਾ ਕੌਣ ਸੀ?
 (ੳ) ਨੌਕਰ (ਅ) ਇਕਲੋਤਾ ਪੁੱਤਰ
 (ਈ) ਮਾਲਕ (ਸ) ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ
8. ਬੇਰਹਿਮ ਮਾਪੇ ਕਿਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਟਕਦੇ ਹਨ?
 (ੳ) ਵਾਸਨਾਵਾਂ (ਅ) ਰੋਟੀਆਂ
 (ਈ) ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ (ਸ) ਨੌਕਰੀਆਂ
9. ਟੈਕਸਿਲਾ ਕੀ ਹੈ?
 (ੳ) ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ (ਅ) ਸਰਾਂ
 (ਈ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸ) ਗਉਂਸ਼ਾਲਾ
10. ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ ਬੋਧੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਕਿੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
 (ੳ) ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ (ਅ) ਤਖਤ ਬਾਈ
 (ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਟੈਕਸਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
11. ਜਦੋਂ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨੁਹਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ?
 (ੳ) ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗੀ (ਅ) ਉਹ ਉਸਦੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਗਿਆ।
 (ਈ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਸ) ਡਰ ਗਿਆ
12. ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦਾ ਘੋੜਾ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਰਿਹਾ, ਸਾਰੀ ਛੋਜ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
 (ੳ) ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹੀ (ਅ) ਖੜੀ ਰਹੀ
 (ਈ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਸ) ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ..... ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
- ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਝਾਲਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿਠਾ ਦੇਂਦੀ ਤੇ ਨੰਢਾ ਪਾਣੀ ਉਸਦੀ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ।
- ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਆਖਦੇ ਹਨ।
- ਜਦੋਂ ਲੇਖਕ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਮਗਰ ਦੌੜਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਕਰੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦਾ ਸੂਝ ਦੇਂਦੇ ਸਨ।

5. ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲੋਂ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਵਧੇਰੇਸੀ।
6. ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਾਲਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
7. ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਪਾਹੀ ਜਿਹੜੇ ਉੱਥੇ ਆਏ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰਆਖਦੇ ਹਨ।
8. ਲੇਖਕ ਲਈ ਐਬਟਾਬਾਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂਸੀ।
9. ਲੋਕ ਕੁਦਰਤ ਲਈ ਜੜ੍ਹਰ ਓਪਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ।
10. ਮਹਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੀ ਜਿਥੇ ਸਾਰਾ ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ, ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਮਹਾਨ ਬੋਲੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ।
11. ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਰੋੜਪਤੀ ਜਾਗਣਗੇ, ਜਰਮਨ ਵਿਦਵਤਾ ਤੇ ਸਾਈਸ ਆਉਣਗੇ,ਪਾਵਨ ਯਾਤਰਾ ਉਪਰ ਆਵੇਗੀ ਤੇ ਏਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਰੂਹ ਫੁਕਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਗੇ।
12. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।
13. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇਰਹੇ ਹਨ।
14. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਦਰਿਆ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇਨੇ ਉਹਦੇ ਪਾਰ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਪਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਮੁੱਢਲੀ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜਾਈ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਮੁੱਢਲੀ ਅਵਸਥਾ/ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜਾਈ' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. 'ਮੁੱਢਲੀ ਅਵਸਥਾ/ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜਾਈ' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ?
3. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
4. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਥੂੰਡੀ ਤੌਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ?
5. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਆਟਾ ਪਿਸਾਉਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੌਣ ਸੀ?
6. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਾਏ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
7. ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾੜੇ ਗਏ ਅਰਬੀ ਪੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
8. ਕਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪਾਇਆ ਸੀ?
9. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲਾਈ ਸੀ?
10. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਲੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ?
11. ਰਾਸਥਾਰੀਆਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ?
12. ਛਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਕੌਣ ਸੀ?
13. 1905 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਕੁੱਝ ਬੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?
14. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ?
15. ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਪਲੇਗ ਕਦੋਂ ਫੈਲੀ?
16. ਪਿੰਡੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

17. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ 1906 ਤੋਂ 1908 ਤੱਕ ਕਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ?
18. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਚਿਤਰਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ?
19. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਟਕ ਕਿਸ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ?
20. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਡਲ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤਾ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਾਲਤ ਹਨ:-

1. ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀਆਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਜਮਾਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਸਿੱਖਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।
2. ਜਿਹੜੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਪੱਲੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਨਿਭਦੀ।
3. ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਆਉਂਦਾ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਕੇ ਕਾਸ਼ੀ ਜੀ ਚਲਾ ਗਿਆ।
4. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੱਛਮੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੀ ਮਾਮੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਲਾਇਕ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ।
5. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 1905 ਈ: ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
6. ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ।
7. ਦਵਾਨ ਦਈ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਸੀ।
8. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੇਕ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ।
9. ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ 1900 'ਚ ਪਲੇਗ ਫੈਲਿਆ।
10. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦਵਾਨ ਦਈ ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਤੋਂ 'ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ' ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣਦੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਆਲਮ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀ ਸੀ?

(ਉ) ਅਧਿਆਪਕ	(ਅ) ਵਕਤਾ
(ਈ) ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਿਲਕਾਰ	(ਸ) ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ
2. ਜਦ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ?

(ਉ) ਦਿੱਲੀ	(ਅ) ਪ੍ਰਨਾਗ ਰਾਜ
(ਈ) ਹਰਿਦੁਆਰ	(ਸ) ਕਾਸ਼ੀ ਜੀ
3. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦਵਾਨ ਦਈ ਉਸਨੂੰ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਡੁਲਕੇ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪਾ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ?

(ਉ) ਸ਼ੱਕਰ	(ਅ) ਮੱਖਣ
(ਈ) ਅਚਾਰ	(ਸ) ਘਿਓ

4. ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਕੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ?

- (ਉ) ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ (ਅ) ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ
(ਈ) ਕਲਮ ਝਰੀਟਨ (ਸ) ਗਾਉਣ-ਵਜਾਉਣ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸੰਨ 1902 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
2. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਵਾਰੀ ਤਿੰਨ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਸੀ ਤੇ ਚਾਰ।
3. ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵੇ ਆਉਣੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦਰ ਭਾਨ ਸਾਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
4. ਪਰ ਜਗਨ ਨਾਬ ਤ੍ਰਹਿ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਅੱਪਡਿਆ।
5. ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੇਖਕ ਰਾਜਾ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਦਾ ਪਾਰਟ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
6. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ ਫਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਮੌਨੇ ਸਨ ਪਰ ਲੇਖਕ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਮੀ ਦੀ ਧੀ ਸੀ।
8. ਲੱਛਮੀ ਦਾ ਨਾਤਾ ਇੱਕ ਮੌਨੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਭੈਂਗ ਮਾਰਦਾ ਸੀ।
9. ਚੰਦਰਹਾਸ, ਬਿਕਮਜ਼ੀਤ, ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਟਕ ਕੌਮੀ ਉੱਚਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।
10. ਪਿੰਡੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
11. ਸਰ ਮੈਲਕੁਲ ਹੇਲ, ਜੋ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕੈਲੋਨੀਅਲ ਅਫਸਰ ਸਨ, ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ

(ਈ) ਧੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ‘ਧੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ’ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ‘ਧੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ’ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
4. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ?
5. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
6. ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੀਆਂ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਉਠਾ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਦਾਖਲ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ?
7. ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਿੱਥੇ ਦਿੱਤਾ?
8. ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤਾ?

9. ਬਾਠਾਂਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕੌਣ ਆਇਆ?
10. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
11. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਿਆ?
12. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਾਇਮਗੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪੜਾਵੇ?
13. ਪਿੰਡ ਬਰਪਾਲ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਲੰਮੇ ਛੱਪੜ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?
14. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕਿਥੋਂ ਦੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ?
15. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ?
16. ਉਕਲੈਦਸ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
17. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
18. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ?
19. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਨੈਕੁਲਰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਕੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ?
20. ਮਿਡਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਤੇ ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਰਹੀ?
21. ਪਸਰੂਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਵਸੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੀ?
22. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਵ ਨਾਗਰੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਲਏ?
23. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
24. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ?
25. ਘਰਦਿਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ?
26. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ?
27. ਜਦੋਂ ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤੁਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਸਨ?
28. ਕਾਲਜ ਪੜਾਈ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸ ਨੇ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ?
29. ਕਿਸ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਉੱਤੇ ਚੋਭ ਭਰਿਆ ਮਖੌਲ ਕੀਤਾ?
30. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ?
31. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਸੀ।
2. ਕਾਜ਼ੀ ਜਲਾਲਦੀਨ ਬਾਠਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਖੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਆਇਆ ਸੀ।
3. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਸਰ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।
4. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ।
5. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ।
6. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਵਿਤਸਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।
7. ਪਿ੍ਰੀ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਲਏ।

8. ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਡਿਤ ਵਿਤਸਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕੀਤੀ।
9. ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ।
10. ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ 1905 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਮੀਆਂ ਹਯਾਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਕੀ ਸੀ?
 - (ਉ) ਹਿੰਦੀ ਕਵੀ (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ
 - (ਈ) ਉਰਦੂ ਕਵੀ (ਸ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵੀ
2. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਪਹਾੜੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਕਾਜੀ ਜਲਾਲਦੀਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਤਾ?
 - (ਉ) ਇਨਾਮ (ਅ) ਥਾਪੀ
 - (ਈ) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ (ਸ) ਸੁਗਾਤ
3. ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਲੰਮਾ ਛੱਪੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?
 - (ਉ) ਟੋਭਾ (ਅ) ਢਾਬ
 - (ਈ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਸ) ਤਲਾਅ
4. ਜਨਵਰੀ 1902 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ‘ਗੋਤਾ ਫਤਹਗੜ’ ਦੇ ਕਿਸ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ?
 - (ਉ) ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ (ਅ) ਹਾਈ ਸਕੂਲ
 - (ਈ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ (ਸ) ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ
5. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖਾਣ ਹੈ- ਚੋਰੀ, ਯਾਰੀ ਚਾਕਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ?
 - (ਉ) ਬਾਂਝ ਰੁਪਾਇਆ ਨਾਹੀਂ (ਅ) ਬਾਂਝ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਹੀਂ
 - (ਈ) ਬਾਂਝ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਹੀਂ (ਸ) ਬਾਂਝ ਵਸੀਲੇ ਨਾਹੀਂ
6. ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਸ਼ਰਫ ਨੇ ਪਸੂਰ ਤੋਂ ਇੱਕਠਿਆਂ ਕਿਹੜੀ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
 - (ਉ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ (ਅ) ਮਿਡਲ
 - (ਈ) ਦਸਵੀਂ (ਸ) ਬੀ.ਏ.
7. ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਕੀ ਸਨ?
 - (ਉ) ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ (ਅ) ਕਰਜ਼ਾਈ
 - (ਈ) ਰੋਰੀ (ਸ) ਨਿਕੰਮੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ।
2. ਮੀਆਂ ਹਯਾਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਦਾ ਕਵੀ ਸੀ।
3. ਰਈਏ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਸੀ।
4. ਵੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਸੀ, ਜੋ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉੱਤੇ ਸੀ।
5. ਬਾਠਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵੱਡੇ ਮੰਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।
6. ਕਾਜ਼ੀ ਜੀ ਨਾਰੋਵਾਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ।
7. ਦਰਿਆ ਰਾਵੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੀ ਵਿੱਥ ਉੱਤੇ ਸੀ।
8. ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਲੰਮਾ ਛੱਪੜ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਆਖਦੇ ਸਨ।
9. ਨਵੇਂ ਆਏ ਪੰਡਤ ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਜੀ, ਕਸਬਾ ਦੇ ਸਨ।
10. ਅਸੀਂ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਸੀ।
11. ਪਸਰੂਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਵੱਸੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੀ।
12. ਲੇਖਕ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪੜ੍ਹਾਂਗਾ।
13. ਗੰਡਾ ਮੱਲ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਲਾਹੌਰ ਨੌਕਰ ਸਨ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਲਾਹੌਰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।
14. ਕਲਾਸ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇੱਥੋਂ ਪ੍ਰਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
15. ਰਾਮ-ਰੱਖਾ ਮੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਚਾਰਾ ਅਸ਼ਰਫ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
16. ਪੈਰਲਲ-ਬਾਰ ਉੱਤੇ ਹੁਲਾਰੇ ਨਾਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਖਾਸ ਸੌਂਕ ਸੀ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ

(ਸ) ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. 'ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀ ਕਿਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ?
4. ਰਸਤਾ ਬਦਲ ਕੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਜਗਮਨੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ?
5. ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਖਣੇ ਤੇ ਸਮਾਨ ਫੋਲਣਾ ਮੁਸਾਫਿਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਤਾਰ ਮਿਲੀ ਸੀ?
7. ਐਲਿਜ਼ੀ ਨੇ ਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕੀ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ?
8. ਐਮ.ਐਨ. ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ ਸੀ?
9. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਸ ਝੀਲ ਦਾ ਦਿੜਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਾ?
10. ਸਵਿਸ ਹੋਟਲਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?
11. ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਟਾਕ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
12. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਰਪ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਮੁਲਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
13. ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਸਿਆਲੇ ਦੀ ਸੈਰਗਾਹ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
14. ਸਵਿਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
15. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ?
16. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ?
17. ਲੇਖਕ ਕਿਸ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਗੁਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?
18. ਲੇਖਕ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਘਰ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਰਿਹਾ?
19. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ?
20. ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਿਸਣ ਲੱਗਾ?
21. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਨੁੱਖ-ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
22. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਾਲਤ ਹਨ:-

1. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕ ਜਾਂਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦੇਖੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਨ ਫੌਲੇ।
2. ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਏਨਾ ਖਰਚ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿੰਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਲਗਣ ਲਈ।
3. ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਟਾਕ ਵਲੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਲੇਖਕ ਉੱਤੇ ਟਾਲਸਟਾਏ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ।
5. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦੀ।
6. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।
7. ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ।
8. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਝੀਲ ਦਾ ਦਿੜਾ ਪਿਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।
9. ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦਾ ਹੁਨਰ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਐਲਿਜ਼ੀ ਦੀ ਤਾਰ ਮਿਲੀ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦਾ ਰਾਹ ਬਦਲ ਕੇ ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਦੀ ਥਾਂ ਜਗਮਨੀ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ?

(ਉ) ਸਵਿਟਰਜ਼ਲੈਂਡ (ਅ) ਆਕਲੈਂਡ
 (ਈ) ਮਿਊਨਿਕ (ਸ) ਈਰਾਨ
2. ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਵੇਖਣਾ ਤੇ ਸਮਾਨ ਫੋਲਣਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ (ਅ) ਉਤਸ਼ਾਹ
 (ਈ) ਘਟੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ (ਸ) ਖੁਸ਼ੀ
3. ਮਿ: ਰਾਏ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਿੱਥੇ ਪੁੱਜਾ?

(ਉ) ਜ਼ਿਉਰਿਕ ਸ਼ਹਿਰ (ਅ) ਮਿਊਨਿਕ
 (ਈ) ਸੇਂਟ ਮੌਰਿਟਜ਼ (ਸ) ਲੇਮਾ ਝੀਲ
4. ਸਵਿਸ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਠਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ?

(ਉ) ਇਕੱਲਾ (ਅ) ਖੁਸ਼ਹਾਲ
 (ਈ) ਅਮੀਰ (ਸ) ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ
5. ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ?

(ਉ) ਦਰਿਆ ਦਿਲ (ਅ) ਸੋਹਣੀ ਵਾਦੀ
 (ਈ) ਤੰਗ ਦਿਲ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ

(ਹ) ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ‘ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾ’ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
3. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ 1930 ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਸੀ?
4. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਕਿਹੜੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
5. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਦਾ ਥੀਸਿਸ ਕਿਸ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ?
6. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਪੁੱਜੇ?

7. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਰਾਮ ਕੇਸ਼ਪ, ਜੇ.ਬੀ.ਸੈਨ, ਐਮ.ਐਲ. ਘੋਸ਼ ਤੇ ਜੋਰਜ ਮਠਾਈ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ?
8. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੂੰ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਮੁਸਲਿਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਦੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ?
9. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਿਹੜੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ?
10. ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਇਮਤਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪਹਿਲੇ ਨੌ-ਦਸਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਖਤ ਲਿਖਕੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਫਾਰਮ ਕਿੱਥੇ ਮੰਗਵਾਇਆ?
12. ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ 11 ਤੋਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ?
13. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਜਨਵਰੀ, 1931 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ 173 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨਵਾਂ ਨੰਬਰ ਸੀ?
14. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਸੰਨ 1946 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੀ ਬਣੇ ਸਨ?
15. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਚਲਦੇ ਰਹੇ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਾਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦੀ ਸ੍ਰੇ-ਜੀਵਨੀ ਮੇਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਹੈ।
2. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਐਮ.ਐਂਸ.ਸੀ. (ਆਨਰਜ) ਬੋਟਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
3. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਥੀਸਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।
4. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਾਹੌਰ ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡਲਿਟ ਵੇਖੇ।
5. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਕੋਲ ਦਾਖਲਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧੇਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
6. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਬਣੇ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਤਖਤ ਜਾਂ ਤਖਤਾ ਕਿਸ ਸ੍ਰੇ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?

(ਉ) ਆਪ ਬੀਤੀ	(ਅ) ਰੁਖਾਂ ਦੀ ਜੀਰਂਦ
(ਇ) ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫਰ	(ਸ) ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ
2. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ?

(ਉ) ਡਾਕਟਰੇਟ (ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ.)	(ਅ) ਮਕੈਨੀਕਲ
(ਇ) ਬੀ.ਏ.	(ਸ) ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. ਆਨਰਜ।

3. ਐਸ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਕੀ ਦੇਖੇ?
 - (ਉ) ਜਵਾਬ ਲਿਖੋ (ਅ) ਪੈਂਡਲਿਟ ਦੇਖੋ
 - (ਈ) ਜਵਾਬ ਪੜ੍ਹੋ (ਸ) ਪੈਂਡਲਿਟ ਖੁਗੀਦੇ
4. ਕੌਣ ਪੋਟਲੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੰਡਨ ਆਇਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਲਾਰਡ ਮੇਅਰ ਬਣਿਆ?
 - (ਉ) ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਅ) ਹੈਰਸਨ
 - (ਈ) ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ (ਸ) ਡਿੱਕ ਵਲਿੰਗਟਨ।
5. ‘ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ’ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, “ਯਾਖਦਾ ਮੁੜੇ” ਸਤਰ ਪੂਰੀ ਕਰੋ।
 - (ਉ) ਭੁੱਖਾ ਨਾ ਰੱਖ (ਅ) ਗੁਲਾਮ ਨਾ ਬਣਾ
 - (ਈ) ਬੇਰਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਰੱਖ (ਸ) ਇਮਤਿਹਾਨ ਮੌਨ ਨਾ ਡਾਲ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਐਮ.ਐੱਸ.ਸੀ. (ਬੋਟਨੀ) ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
2. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਪ੍ਰੋ: ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ।
3. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜੇ।
4. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਪਿੰ: ਡਾਕਿਲਿਡ ਪਾਸ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਦਿੱਤਾ।
5. ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ।
6. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬੋਟਨੀ ਜੁਆਲੋਜੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸੀ।
7. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਮੈਟਕਾਫ ਹਾਊਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਰੂਪਏ ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ।

(ਕ) ਸਭ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ‘ਸਿੰਬਾ’ (ਮੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ)

- (ਉ) **ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ -**
1. ‘ਸਭ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਬਾ’ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
 2. ਮੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਲਿਖਿਆ?
 3. ਸਿੰਬਾ ਕੌਣ ਸੀ?
 4. ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਕਿਹੜੀ ਸੀ?
 5. ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸਿੰਬਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕੋਲ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ?
 6. ਸਿੰਬਾ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠ ਕੇ ਕੀ ਕਰਦਾ ਸੀ?

7. ਸਿੰਬਾ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਲਿਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ?
8. ਬਹੁਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੂਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸੂਝ ਸੀ?
9. ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਿੰਬਾ ਕਿਹੜੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ?
10. ਸਿੰਬਾ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ?
11. ਲੇਖਕ ਸਿੰਬਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ?
12. ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਕਿੰਨੀ ਉਮਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ?
13. ਸਿੰਬਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕਿਹੜੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ ਗਈਆ ਸਨ?

(ਆ) ਗਲਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ ।

1. ਜਦੋਂ ਲੇਖਕ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਉਮਰ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।
2. ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ।
3. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਸਨ।
4. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿੰਬਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
5. ਸਿੰਬਾ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਖੂਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
6. ਸਿੰਬਾ ਦਾ ਕਮਰਾ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਸੀ।
7. ਸਿੰਬਾ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸੈਰ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।
8. ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਿੰਬਾ ਦੇ ਮਾਪੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।
9. ਲੋਕ ਸਿੰਬਾ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਨ।
10. ਸਿੰਬਾ ਬੁੱਢਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ।
11. ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਲਕਣ ਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
12. ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਿੰਬਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੁੱਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ।
13. ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਿੰਬਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਟੀਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ _____ ਵੀ ਸੀ।
2. ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਉਸਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ _____ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
3. ਉਹ ਹਲੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਉਹਦੀ ਵੱਖਰੀ _____ ਡਾਹੀ ਹੋਈ ਸੀ।
4. ਮਾਲਾ _____ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਸੀ।
5. ਜਦੋਂ ਸਿੰਬਾ ਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ _____ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
6. ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੈਰ ਲਈ ਵੀ ਉਹ _____ ਪੈਣ ਲਗਦਾ ਸੀ।
7. ਇੱਕ ਵਾਗੀ ਸਿੰਬਾ ਨੇ ਅੱਗਤਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਦੇ _____ ਨੂੰ ਭਜਾਇਆ।
8. ਸਿੰਬਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਲ ਛੱਡਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ _____ ਸੀ।
9. ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੰਜੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਸਿੰਬਾ ਆਪਣੀ ਆਮਦ ਦਾ _____ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

10. ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਲ _____ ਹੋ ਗਏ।
11. ਸਿੰਬਾ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ _____ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ।
12. ਮਾਲਾ ਨੇ ਤਾਰ ਭੇਜ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੰਬਾ _____ ਹੈ।
13. ਸਿੰਬਾ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲਕਵਾ ਮਾਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ _____ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ।

(ਸ) ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ -

1. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਤੂਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਰੱਖਿਆ?
 (ਉ) ਜਿੰਮੀ (ਅ) ਪਿ੍ਸ
 (ਈ) ਸਿੰਬਾ (ਸ) ਰੌਕੀ
2. ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਲਕਣ ਕੌਣ ਸੀ ?
 (ਉ) ਅਨੀਤਾ (ਅ) ਗੀਨਾ
 (ਈ) ਸੀਤਾ (ਸ) ਮਾਲਾ
3. ਲੇਖਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਸਨ ?
 (ਉ) ਦੋ (ਅ) ਚਾਰ
 (ਈ) ਤਿੰਨ (ਸ) ਪੰਜ
4. ਸਿੰਬਾ ਨੂੰ ਲਗਭੱਗ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ-
 (ਉ) ਨਹਾਉਣ ਲਈ (ਅ) ਚੈਕਅੱਪ ਲਈ
 (ਈ) ਖਿਡਾਉਣ ਲਈ (ਸ) ਪਰਚਾਉਣ ਲਈ
5. ਆਖਰ ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ -
 (ਉ) ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ (ਅ) ਗੱਡੀ ਨਾਲ
 (ਈ) ਕੋਠੇ ਤੋਂ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ (ਸ) ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ

(ਖ) ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ (ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ)

(ਉ) ਵਸਤੁਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. 'ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ' ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
2. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਲਿਖਿਆ?
3. ਜੱਨਤ ਦਾ ਕਿੰਨਵਾਂ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਸੀ?
4. ਜੀਨੀ ਨੇ ਸੈਡਲ ਕਿੱਥੋਂ ਖਰੀਦੇ ਸਨ?
5. "ਟਾਈਮ" ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ?
6. ਤੋਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ?
7. ਤੋਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਤੋਤਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ ਕਿੰਨੇ ਰੂਪਏ ਦਾ ਵੇਚਦਾ ਸੀ?

8. ਤੋਤੇ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ?
9. ਤੋਤੇ ਨੇ ਤੋਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ?
10. ਮੰਨੂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਆਖਦਾ ਸੀ?
11. ਮੰਨੂ ਅਤੇ ਜੱਨਤ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਦਰਖਤਾਂ ਹੇਠ ਕੀ ਫੜ੍ਹਦੇ ਸਨ?
12. ਜੀਨੀ ਦੀ ਛੋਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
13. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?

(ਅ) ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ :

1. ਜੀਨੀ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ?
2. ਜੱਨਤ ਦੇ ਜਨਮ-ਦਿਨ 'ਤੇ ਕੇਕ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ।
3. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।
4. ਤੋਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਤੋਤੇ ਵੇਚਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆ ਸਨ।
5. ਤੋਤਾ ਅਤੇ ਤੋਤੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੂਬ ਲੜੇ।
6. ਤੋਤਾ ਅਤੇ ਤੋਤੀ ਦੋਵੇਂ ਲੜ ਕੇ ਮਰ ਗਏ।
7. ਤੋਤੇ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦੁਆਲੇ ਲਾਲ ਘੇਰਾ ਸੀ।
8. ਤੋਤਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ ਨਹੀਂ ਵਿਕਦਾ, ਤੋਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ।
9. ਤੋਤੀ ਦੇ ਮਰਨ 'ਤੇ ਜੱਨਤ ਅਤੇ ਮੰਨੂ ਬੜੇ ਉਦਾਸ ਹੋਏ।
10. ਤੋਤੇ ਨੂੰ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਖਾ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
11. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਤੋਤਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ ਪ੍ਰਗਿਦ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
12. ਤੋਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਘੁਮਾਉਂਦੇ, ਟੀਂ-ਟੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਪਿੱਜਰੇ ਦੀਆਂ ਸੀਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਝਾਂ ਮਾਰਦੇ।
13. ਆਖਰ ਇੱਕ ਰਾਤ ਤੋਤੀ ਮਰ ਗਈ।

(ਇ) ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ -

1. ਜੱਨਤ ਦਾ _____ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਸੀ।
2. ਤੋਤੀ ਨੂੰ ਲਿਟਾ ਕੇ ਉੱਪਰ _____ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।
3. ਵਹਿੰਗੀ ਦੇ ਡੰਡੇ ਉੱਤੇ _____ ਦੇ ਪਿੱਜਰੇ ਟੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ।
4. ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ _____ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ।
5. ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾਦਿਆਂ ਪੜਦਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ-ਪੋਤਿਆਂ ਵਿੱਚ _____ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
6. ਇਹ ਖੇਡ ਮੈਂ _____ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਸੀ।
7. ਜੀਨੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤੋਤੀ ਨੂੰ _____ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।
8. ਇੱਕਲਾ ਤੋਤਾ ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਛੇਤੀ _____ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਜੱਨਤ ਨੇ _____ ਫਰਾਕ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ।
10. ਮੰਨੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਤਿਆਂ ਨੂੰ _____ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸੋਚੀ।

11. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜੁਸ ਅਤੇ ਨਸੇ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ _____ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
12. ਪਨੀਰ ਦਾ ਟੁੱਕੜਾ ਉਸ ਦੀ _____ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਪੈਦਾ ਹੈ।
13. ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੋਤਾ ਤੋਤੀ ਖੂਬ _____.

(ਸ) ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. 'ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ' ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ?

(ਉ) ਜੀਨੀ	(ਅ) ਜੱਨਤ
(ਈ) ਮੰਨੂ	(ਸ) ਰਾਹੁਲ
2. ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਅਮਰੀਕਾ	(ਅ) ਆਸਟਰੇਲੀਆਂ
(ਈ) ਇਗਲੈਂਡ	(ਸ) ਭਾਰਤ
3. ਲੇਖਕ ਨੇ ਇੱਕ ਤੋਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕੀ ਖਰੀਦਿਆ?

(ਉ) ਬਿੱਲੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ	(ਅ) ਕਬੂਤਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜਾ
(ਈ) ਤੋਤਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ	(ਸ) ਖਰਗੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ
4. ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਗੜ ਦਾ ਭਰਿਆ ਤੋਤਾ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਕਦਾ ਸੀ?

(ਉ) 5● ਰੁਪਏ ਦਾ	(ਅ) 4● ਰੁਪਏ ਦਾ
(ਈ) 2● ਰੁਪਏ ਦਾ	(ਸ) 3● ਰੁਪਏ ਦਾ
5. ਤੋਤੀ ਮਰ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ -

(ਉ) ਕੁੱਤੇ ਖਾ ਗਏ।	(ਅ) ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਖਾ ਲਈ
(ਈ) ਤੋਤੇ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ	(ਸ) ਸੱਪ ਡੱਸ ਗਿਆ।

(ਗ) ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਾਰ ਜੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ) (1919–2005)

(ਉ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. 'ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਾਰ ਜੀ' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਲਿਖਿਆ?
3. ਲੇਖਕਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਕਦੋਂ ਡਾਪੀ?
4. ਮਹਾਰਾਣੀ ਨਾਭਾ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਵਜੋਂ ਲੇਖਕਾ ਲਈ ਕੀ ਭੇਜਿਆ?
5. ਲੇਖਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਹਿਰਦ ਕੌਣ ਸੀ?
6. ਲੇਖਕਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
7. ਲੇਖਕਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਕੌਣ ਸੀ?
8. ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?

9. ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਸੀ?

ਜਾਂ

ਦਾਰਜੀ ਕੌਣ ਸੀ?

10. ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਸੀ?

11. ਖਾਮੋਸ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਕਾਹਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ?

12. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?

13. ਲੇਖਿਕਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਲਿਖਦੀ ਰਹੀ?

(ਅ) ਗਲਤ/ਠੀਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

1. ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਛਪਣ ਸਮੇਂ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤਾਗੀਫ਼ ਵਜੋਂ ਭੇਜੇ।

2. ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ।

3. ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ।

4. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦਾਰਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੁਲਾਉਂਦੀ।

5. ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਦਾਰਜੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਭਰ ਆਉਂਦੀ।

6. ਸਕਰੀਨ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦੀ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਲਾਈ ਗਈ।

7. ਦਾਰਜੀ ਦੀ ਮੌਤ 1947 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ।

8. 1984 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਈ।

9. 1984 ਦੇ ਕਤਲੇਅਾਮ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਕੁਝ ਨਾ ਲਿਖਿਆ।

10. ਖਾਮੋਸ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

11. ਖਾਮੋਸ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ।

12. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅੱਗੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿੰਨਤ ਕੀਤੀ।

(ਈ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਪਾਰਸਲ _____ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ।

2. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਇੱਕ _____ ਸੀ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਲੈਣ ਦੇ ਖਿਆਲ ਤੋਂ।

3. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਵਿਆਹ _____ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।

4. ਲੇਖਿਕਾ ਸਹਿਰਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵੀ ਲੈਣ ਦੇ ਖਿਆਲ ਕਾਰਨ _____ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

5. ਨਿੰਦਾ _____ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਉਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦੀ।

6. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ _____।

7. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੇ _____ ਬਣਵਾਏ।

8. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਲਾਈਡਜ਼ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ _____ ਖਰੀਦੀ।

9. ਸਲਾਈਡਜ਼ ਸੌਂਅ ਸਿੱਖ _____ ਬਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।
10. ਪ੍ਰਾਮੋਸ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਕਾਲਾ _____ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ।
11. 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਦੰਗੇ-ਫਸਾਦ _____
12. 1984 ਸਮੇਂ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ _____ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਈ।
13. 1947 ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਫਸਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ _____ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(ਸ) ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

- (1) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪੀ ਸੀ-

(ਉ) 1945 ਈ. ਵਿੱਚ	(ਅ) 1937 ਈ. ਵਿੱਚ
(ਈ) 1936 ਈ. ਵਿੱਚ	(ਸ) 1942 ਈ. ਵਿੱਚ
- (2) ਲੇਖਿਕਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ

(ਉ) ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਲੈਣ ਦੇ ਖਿਆਲ ਤੋਂ	(ਅ) ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
(ਈ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ	(ਸ) ਦੰਗੇ ਫਸਾਦਾਂ ਕਾਰਨ
- (3) ਪ੍ਰਾਮੋਸ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ –

(ਉ) ਸਮਾਜ ਨਾਲ	(ਅ) ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ
(ਈ) ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ	(ਸ) ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ
- (4) ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ –

(ਉ) 1949 ਈ. ਵਿੱਚ	(ਅ) 1946 ਈ. ਵਿੱਚ
(ਈ) 1950 ਈ. ਵਿੱਚ	(ਸ) 1952 ਈ. ਵਿੱਚ

(ਘ) ਮੇਰਾ ਨਾਮਕਰਨ (ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ)

(ਉ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. 'ਮੇਰਾ ਨਾਮਕਰਨ' ਸੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
2. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸੈਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਲਿਖਿਆ?
3. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
4. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
5. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਕਿੰਨਵੀਂ ਧੀ ਸੀ?
6. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਕੀ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?

7. ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
8. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ?
9. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ?
10. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ?
11. ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਮ ਰੱਖਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ?
12. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
13. ਭਜਨ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਣ ਗਿਆ?
14. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਧੁਨ ਫੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ?
15. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਬਚਪਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੁਧਾਰਕ ਲਹਿਰਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ?
16. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦੇ ਨੱਕ ਅਤੇ ਕੰਨ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੀ ਬੋਲੇ ਸਨ?
17. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਖਰਚਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਮਿਲੇ?
18. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਖਰਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਖਰੀਦਿਆ?

(ਅ) ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

1. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਮੌਤੀਆ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ।
2. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਹਾਏ-ਹਾਏ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
3. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਜਿਊਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ।
4. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਠ ਨਾ ਰਖਵਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਾਕ ਲਿਆ।
5. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਸਕੂਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
6. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਕੋਈ ਜੈਕਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗੁੰਜੇ ਸਨ।
7. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਬਚਪਨ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਜਲਿਆ ਵਾਲੇ ਸਾਕੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ?
8. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਭੈਣਾਂ ਸਨ।
9. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਖਰਚਣ ਲਈ ਚਾਰ ਆਨੇ ਮਿਲੇ ਸਨ।
10. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਚਾਰ ਆਨੇ ਦੇ ਰੰਗ ਬਿੰਬੇ ਭੁਕਾਨੇ ਖਰੀਦੇ।
11. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਨ ਅਤੇ ਨੱਕ ਵਿੰਨ੍ਹਵਾ ਲਏ ਸਨ।
12. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਬਚਪਨ ਸਮੇਂ ਕਈ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਲਹਿਰਾਂ ਚੱਲੀਆਂ।

(ਇ) ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਕਾਰਲੀ _____ ਮਰ ਗਈ ਸੀ।
2. ਜਦੋਂ ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹਾਏ ਹਾਏ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ _____ ਲੱਗ ਪਈ।
3. ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ _____ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

4. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ _____ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ।
5. ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲੱਗਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਉਮਰ _____ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।
6. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ _____ ਰੱਖਿਆ।
7. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ _____ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।
8. ਮੇਰਾ ਨਾਮਕਰਨ ਸੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੀ _____ ਸੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
9. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ _____ ਜੀ ਨੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਇਆ।
10. ਲੇਖਿਕਾ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ _____ ਤੋਂ ਹੀ ਸਨ।
11. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ _____ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
12. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਕੋਲ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਕਦੀ ਵੀ _____ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ।
13. ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਭੁਕਾਨੇ ਟੁੱਟਣ ਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ _____ ਨੇ ਚੁੱਪ ਕਰਾਇਆ।

(ਸ) ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਗਰਜੇ “ਨਿੱਕਲ ਜਾਓ _____ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ। ਕੁੜੀ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਸੱਤ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।”

(ਉ) ਭੂਤਨੀਆਂ	(ਅ) ਮੋਮਾਠੱਗਣੀਆਂ
(ਈ) ਸਿਰਮੁੰਨੀਆਂ	(ਸ) ਸਿਰਫ਼ਿਰੀਆਂ
2. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ -

(ਉ) ਖਾਲਸਾ ਸ.ਸ.ਸਕੂਲ	(ਅ) ਖਾਲਸਾ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ
(ਈ) ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ	(ਸ) ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਸਕੂਲ
3. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਬਚਪਨ ਸਮੇਂ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ-

(ਉ) ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ	(ਅ) ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
(ਈ) ਮੰਦਿਰਾਂ ਵਿੱਚ	(ਸ) ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ
4. ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਇੱਕ ਧੁਨ ਸੀ -

(ਉ) ਹਿੰਸਾ	(ਅ) ਅਹਿੰਸਾ
(ਈ) ਧਾਰਮਿਕ	(ਸ) ਸਮਾਜਿਕ
5. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਪ੍ਰਰਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ _____ ਖਰੀਦੇ।

(ਉ) ਸੂਟ	(ਅ) ਚੂੜੀਆਂ
(ਈ) ਬੂਟ	(ਸ) ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਭੁਕਾਨੇ।

ਡਾ. ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ

(ੴ) ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਸਾਏ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਸਾਏ' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਲੇਖਕ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ?
4. ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਭਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਿਸ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ?
5. ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਸੀ?
6. ਲੇਖਕ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ?
7. ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹਿਆ?
8. ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ?
9. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਦੀ ਪੜਾਈ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
10. ਐਮ.ਏ. ਦੀ ਪੜਾਈ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ?
11. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
12. ਲੇਖਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਸਨ?
13. ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲੇਖਕ ਦਾ ਧਰਮ, ਪੂਜਾ ਤੇ ਇਸ਼ਟ ਬਣ ਗਈ?
14. ਲੇਖਕ ਦੀ ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਲੋਕ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ?
15. ਲੇਖਕ ਨੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਸ ਪੋਠੇਹਾਰਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
16. ਲੇਖਕ ਨੇ ਅਲਾਹੁਣੀਆਂ ਕਿਸ ਤੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਲਿਖੀਆਂ?
17. ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਕਿਸ ਲਾਈਬ੍ਰੇਗੀ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ?
18. ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਪ੍ਰਗਿਦਣ ਲਈ ਕੀ ਦਿੱਤਾ?
19. ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਕੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
20. ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ?
21. ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ।
2. ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਮ.ਏ. ਫਸਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।

3. ਲੇਖਕ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ' ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ।
4. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।
5. ਸੈਟਰਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਪੜਾਕੂ ਹੀ ਸਮਝਿਆ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਡਾ. ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦਾ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

 - A ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
 - B ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ
 - C ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ
 - D ਗਲੀਏ ਚਿੱਕੜ ਦੂਰਿ ਘਰੁ

2. 1950 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਦਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?

 - A ਪੰਜਾਬੀ
 - B ਹਿੰਦੀ
 - C ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
 - D ਕੋਈ ਨਹੀਂ

3. 'ਜਦੋਂ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਲਾਹੁਣੀਆਂ', ਸਤਰ ਪੂਰੀ ਕਰੋ?

 - A ਨਹੀਂ ਛੁੱਟਦੀਆਂ
 - B ਨਹੀਂ ਗਾ ਹੁੰਦੀਆਂ
 - C ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ
 - D ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਛੁੱਟ ਨਿਕਲਦੀਆਂ।

4. 'ਮੈਂ ਰੁਪਏ ਕਮਾਵਾਂਗਾ, ਢੇਰ, ਝੱਲੀਏ, ਮੈਂ ਜਿਧਰ ਵਗਿਆ ਹਾਂ', ਸਤਰ ਪੂਰੀ ਕਰੋ?

 - A ਵਗਦਾ ਗਿਆ ਹਾਂ
 - B ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਵਗਿਆ ਹਾਂ
 - C ਅੱਗੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ
 - D ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ ਫੈਲਿਆ ਹਾਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ।
2. ਮਾਸਟਰ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੇ ਜੁਮੈਟਰੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।
3. ਪਰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੇ ਬੇਵਕਤ ਚਲਾਣੇ ਕਾਰਨ, ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ।
4. ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪਲਸਟੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੀ।
5. ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਲਈਅਰ ਗਾਰਡਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ।

(ਚ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ (ਡਾ: ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ)

(ਉ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. 'ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ' ਸੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ?
4. ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਮੋਹ ਸੀ?
5. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ?
6. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ?
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਿਸ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ?
8. ਲੇਖਕ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇ?
9. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ?
10. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਹੱਥ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚਿੱਤ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ?
11. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹੜੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ?
12. ਉੱਦਮ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ, ਉੱਦਮ ਹੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਉੱਦਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀ ਹੈ?
13. ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਘਾਲਣਾ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੌਣ ਮਿੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ / ਕਿਹੜਾ ਗਲਤ ।

1. ਲੇਖਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸੰਸਥਾਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੋ ਗਈ।
2. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਸੌਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਚਿਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
4. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਲ ਹੀ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਲ ਹੀ ਵਿਛੋੜਦਾ ਹੈ।
5. ਲੇਖਕ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।
6. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰੀਝ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੀ।
7. ਘਾਲਣਾ ਘਾਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।
8. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜ ਬੀਤੀ ਮਗਰਲੇਂ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ।
9. ਲੇਖਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਮਸੀਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ।
10. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਰਦਸ਼ਾਂ ਕਦੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
11. ਲੇਖਕ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰੀ।
12. ਜਦੋਂ ਮਧੂ-ਮੱਖੀ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਗੁਣਗੁਣਾਂਵਦੀ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉੱਦਮ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।
13. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ।

(ਈ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ _____ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ।
2. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੇਖਕ _____ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਘਾਲਣਾ ਹੀ _____ ਹੈ।
4. ਉੱਦਮ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ, ਉੱਦਮ ਹੀ _____
5. ਘਾਲਣਾ ਹੀ ਅਸਲੋਂ _____ ਹੈ।
6. ਲੇਖਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਡਾਕਟਰੀ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ _____ ਵਰ੍ਹੇ ਰਹੇ।
7. ਲੇਖਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ _____ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
8. ਲੇਖਕ ਦਾ ਹੱਥ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
9. ਉੱਦਮ ਬਿਨਾਂ ਜਿੰਦਗੀ _____ ਹੈ।
10. ਲੇਖਕ ਦਾ _____ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ।
11. ‘ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ’ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਦੀ _____ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ।
12. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ _____ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।
13. ਲੇਖਕ ਦੀ ਸ੍ਰੈ ਜੀਵਨੀ _____ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋਈ।

(ਸ) ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੇਖਕ _____ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।

(ਉ) ਪੰਜਾਬ	(ਅ) ਹਰਿਆਣਾ
(ਈ) ਦਿੱਲੀ	(ਸ) ਅਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
2. ਲੇਖਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਤਿੰਨ ਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੇ ਸਮਝਦਾ ਸੀ?

(ਉ) ਉਦਾਰਵਾਦੀ	(ਅ) ਕਰਮਸੀਲ
(ਈ) ਫ਼ਜ਼ਲ	(ਸ) ਮਿਹਨਤੀ
3. ‘ਘਾਲਣਾ ਹੀ ਪੂਜਾ ਹੈ’ ਕੌਣ ਗੁਣਗਣਾਂਉਦੀ ਸੀ।

(ਉ) ਪਤੰਗ	(ਅ) ਮੱਛਰ
(ਈ) ਮਧੂ-ਮੱਖੀ	(ਸ) ਬਿੱਲੀ
4. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ _____ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੈ -

(ਉ) ਵਾਰਤਕ	(ਅ) ਨਿਬੰਧ
(ਈ) ਨਾਟਕ	(ਸ) ਕਵਿਤਾ
5. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਮਿੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ -

(ਉ) ਵਿਹਲੇ ਬੰਦੇ ਦਾ	(ਅ) ਮਿਹਨਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ
(ਈ) ਘਾਲਣਾ-ਘਾਲਣ ਵਾਲੇ ਦਾ	(ਸ) ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ

(ਛ) ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ (ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ) (24-02-1928)

(ੴ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. 'ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ' ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਲਿਖਿਆ?
3. 'ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ' ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
4. ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਘੜਨ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਰਾ ਸਨ?
6. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ?
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਸ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲੋਂ ਹਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ?
8. ਲੇਖਕ ਨੇ ਜੂਨੀਅਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਦੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ?
9. ਲੇਖਕ ਨੇ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲਾਸ ਲਾਈ?
10. ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰੇਅਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
11. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ?
12. ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਹਦਾ ਬਾਗ ਸੀ?

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਗਲਤ

1. ਲੇਖਕ ਦੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਨੀਲੀ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁਰੱਬੇ ਅਲਾਟ ਹੋਏ ਸਨ।
2. ਲੇਖਕ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਲੜਕੇ ਕਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
3. ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕਠਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।
4. ਲੇਖਕ ਦੀ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਮਾੜੀ ਸੀ।
5. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦਸ ਰੂਪਏ ਵਜੀਫਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।
6. ਲੇਖਕ ਲੰਮਾ ਪੈਂਦਿਆ ਪੰਜ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
8. ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਾਰਨ ਲੇਖਕ ਕਰੜਾ ਅਤੇ ਅਣਥੱਕ ਬਣ ਗਿਆ।
9. ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਅਰ ਨਹੀਂ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
10. ਲੇਖਕ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਗਾਰਾਮਰ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।
11. "ਰੱਬਾ, ਰੱਬਾ, ਰਿਜਕ ਦੇਵੀਂ, ਮਾਂ ਲੱਕੜੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਖੇਰੀ।"
12. ਕੱਚੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਅਫਗਾਨੀ ਰਾਜੇ ਬਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।
13. ਲੇਖਕ ਦੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਸਖਤ ਤਬੀਅਤ ਦੇ ਸਨ।

(ਈ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ _____ ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਛੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ।
2. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਲੇਗ ਪੈਣ 'ਤੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਤੇ ਇੱਕ _____ ਬਚੀ ਸੀ।
3. ਲੇਖਕ ਦਾ ਬਾਪ ਤੇ _____ ਪਿੰਡ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ।
4. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਕੂਲੋਂ ਹਟਾ ਲਿਆ ਕਿ 'ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹੜਾ _____ ਬਣ ਜਾਣੈ'
5. ਸਕੂਲੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ _____ ਵਿੱਚ ਦਬੱਲਿਆ ਗਿਆ।
6. ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਲੀ ਹੋਈ _____ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਭਰੀਆਂ ਵੱਚ ਕੇ ਮਸ਼ੀਨ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਰੱਖਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ।
7. ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਘਰਾਲੂ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦਾ _____ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।
8. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਮੁੜ _____ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।
9. ਲੇਖਕ ਨੇ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ _____ ਸਾਲ ਲਾਇਆ।
10. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ _____ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ।
11. ਬਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਦ ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ _____ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ।
12. ਲੇਖਕ ਕੰਧ ਟੱਪ ਕੇ _____ ਦਾ ਬੋਰਾ ਭਰ ਲਿਆਂਦੇ।

(ਸ) ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨੋਂ ਇਸ ਲਈ ਹਟਾ ਲਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜਾ _____ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੈ।
(ਉ) ਲੰਬੜਦਾਰ (ਅ) ਥਾਣੇਦਾਰ
(ਈ) ਵਕੀਲ (ਸ) ਸੂਬੇਦਾਰ
2. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਉਹ ਸਨ _____.
(ਉ) ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੋ ਤਾਏ (ਅ) ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਚਾਚਾ
(ਈ) ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੋ ਚਾਚੇ (ਸ) ਲੇਖਕ ਦਾ ਤਾਇਆ ਅਤੇ ਚਾਚਾ
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ _____.
(ਉ) 20 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ (ਅ) 50 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ
(ਈ) 30 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ (ਸ) 10 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ
4. ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਅਰ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ _____.
(ਉ) ਬੰਦੇ ਮਾਤਰਮ (ਅ) ਸੱਚਾ ਤੂੰ ਕਰਤਾਰ ਹੈ
(ਈ) ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ _____. (ਸ) ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ
5. ਰੱਬਾ-ਰੱਬਾ ਰਿਜਕ ਨਾ ਦੇਵੀ, ਮਾਂ _____ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਖੇਗੀ।
(ਉ) ਬਰਤਨ (ਅ) ਭਾਂਡੇ
(ਈ) ਚੱਕੀ (ਸ) ਲੱਕੜੀਆਂ

(ਜ) ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ (ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ)

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. 'ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼' ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. 'ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ?
3. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜੀ ਸੀ?
4. 'ਪੂਨੀ' ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਫਿਲਮ ਸੀ?
5. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮੰਨ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਮਿਲੀ?
6. ਕਿਸ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ?
7. ਲੇਖਕ ਨੇ ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਮਾ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮੰਗੇ?
8. ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਰ ਧੀ ਨੇ ਕਦੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ?
9. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਮੁੰਬਈ ਬੁਲਾਇਆ?
10. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੈਕਟਰੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ?
11. ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੀ ਕਾਰ ਖਰੀਦੀ?
12. ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?
13. 'ਏਕ ਥਾਂ ਅਲੀ ਬਾਬਾ' ਫਿਲਮ ਦਾ ਖਲਨਾਇਕ ਕੌਣ ਸੀ?

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ

1. ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਰਦੂ ਸਿੱਖਿਆ।
2. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਨ 'ਤੇ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ।
3. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਵੇਸ਼ 1960 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
4. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
5. ਲੇਖਕ ਨੇ 1940 ਵਿੱਚ ਅੰਬੈਸਡਰ ਕਾਰ ਖਰੀਦੀ।
6. ਤਾਮਿਲ ਫਿਲਮ 'ਪੂਨੀ' ਵਿੱਚ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿੰਗ ਕਾਂਗ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜੀ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੇ ਸ਼ੋਕੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਆਇਆ।
8. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਰਲਡ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜੀ।
9. 1960 ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ 'ਝਲਕ' ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਹਾਸ-ਰਸ ਕਲਾਕਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜੀ ਸੀ।
10. ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿੰਗਕਾਂਗ ਸੀ।
11. ਲੇਖਕ ਨੇ ਨੈਰੋਬੀ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਕਾਲੇ ਬੁਖਾਰ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਇਆ।
12. ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਲਲਿਤ ਭਾਈ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਰੱਖਿਆ।
13. ਲੇਖਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ।

ਖਾਲੀ ਬਾਵਂ ਭਰੋ :

1. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ _____ ਈ: ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀ ਕੀਤੀ।
2. ਕਿੰਗਕਾਂਗ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ _____ ਸੀ।
3. 1962 ਦੇ _____ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਬੁਲਾ ਲਿਆ।
4. ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਰ _____ ਵਿੱਚ ਧੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।
5. ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਮਾ _____ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।
6. ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਦੰਗਲ ਵਿੱਚ _____ ਐਕਟਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
7. ਕਿੰਗਕਾਂਗ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ _____ ਸੀ।
8. ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਸੱਭਰਵਾਲ ਨੇ _____ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ।
9. ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ _____ ਬਣਾਈ।
10. ਕਿੰਗਕਾਂਗ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਐਕਟਿੰਗ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ _____ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।
11. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁੰਬਈ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ _____ ਨੇ ਕੀਤੀ।
12. ਲੇਖਕ ਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਦੇਖ ਕੇ _____ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ।
13. ਲੇਖਕ ਨੇ _____ ਕੋਲੋਂ ਉਰਦੂ ਸਿੱਖਿਆ?
14. 'ਏਕ ਥਾਂ ਅਲੀ ਬਾਬਾ' ਫਿਲਮ ਦੇ ਖਲਨਾਇਕ _____ ਸਨ।

(ਸ) ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੈਕਟਰੀ ਬਣਾਇਆ -
(ਉ) ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ (ਅ) ਲਲਿਤ ਭਾਈ ਨੂੰ
(ਈ) ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ (ਸ) ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਵੋਹਰਾ ਨੂੰ
2. ਕਿੰਗਕਾਂਗ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੀ -
(ਉ) ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਮਾ (ਅ) ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਵੋਹਰਾ
(ਈ) ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਸੱਭਰਵਾਲ (ਸ) ਮਾਸਟਰ ਹਸਨ
3. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ 'ਤੁਮ ਭਾਰਤ ਕੇ ਭੀਮ ਹੋ, ਬਜਾਤੇ ਕਿਉਂ ਬੀਨ ਹੋ?'
(ਉ) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਤੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ
(ਅ) ਇਕ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ
(ਈ) ਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ
(ਸ) ਉਰਦੂ ਮਾਸਟਰ ਨੇ

4. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਰਦੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ-
 (ਉ) ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕੋਹਲੀ ਤੋਂ (ਅ) ਓਮਪੁਰੀ ਤੋਂ
 (ਈ) ਮਾਸਟਰ ਹਸਨ ਤੋਂ (ਸ) ਹਰਬੰਸ ਤੋਂ
5. ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਬਈ ਬੁਲਾ ਲਿਆ-
 (ਉ) 1960 ਵਿੱਚ (ਅ) 1940 ਵਿੱਚ
 (ਈ) 1950 ਵਿੱਚ (ਸ) 1962 ਵਿੱਚ
6. 1962 ਦੇ _____ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਬਈ ਬੁਲਾ ਲਿਆ-
 (ਉ) ਸਤੰਬਰ (ਅ) ਅਗਸਤ
 (ਈ) ਜੁਲਾਈ (ਸ) ਜਨਵਰੀ

(ੴ) ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਮੇਰੇ ਖੰਭ

(ਅਜੀਤ ਕੌਰ)

(ਉ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ‘ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਮੇਰੇ ਖੰਭ’ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਕਿਹੜਾ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
- ‘ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਮੇਰੇ ਖੰਭ’ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਸ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?
- ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
- ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
- ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
- ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ।
- ਆਕਲੈਂਡ ਦੀ ਪਿੰਸਿਪਲ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
- ਸ਼ਿਮਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖਿਕਾ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਸਨ?
- ਕੈਂਡੀ ਜੇ.ਐਨ.ਯੂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਸੀ?
- ਨੇਵੀ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ?
- ਕੈਂਡੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਿਸ ਦਾ ਭਾਰ ਹਲਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ :

- ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਕੈਂਡੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ।
- ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੈਂਡੀ ਸੀ।
- ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਤੀ ਲੇਖਿਕਾ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਲੜੇ।
- ਸ਼ਿਮਲੇ ਜਾ ਕੇ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਲੈਂਡ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ।

5. ਆਕਲੈਂਡ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਬੱਚੀਆਂ ਦਾ ਟੈਸਟ ਲਿਆ।
6. ਲੇਖਿਕਾ ਹਰੇਕ ਐਤਵਾਰ ਦਾਰਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
7. ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਖੰਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇੱਕਲੇ ਨਹੀਂ ਖਲੋਤੇ ਹੁੰਦੇ।
8. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।
9. ਗਰੀਬੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਕਮੀਨਾ ਤੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਦੀ।
11. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਵਲ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਈਆਂ।
12. ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਸਮਝਦੀ ਸੀ।

(ਈ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਲੇਖਿਕਾ ਦਿੱਲੀ ਛੱਡ ਕੇ _____ ਆ ਗਈ।
2. ਲੇਖਿਕਾ ਕੋਲ _____ ਧੀਆਂ ਸਨ।
3. ਆਕਲੈਂਡ ਦੀ ਪਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ।
4. ਛੌਜੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ _____ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
5. ਅਰਪਨਾ ਤਾਂ ਪੂਰੇ _____ ਵਿੱਚੋਂ ਫਸਟ ਆਈ ਸੀ।
6. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਮਲ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਕੋਈ _____ ਚੁੱਭ ਕੇ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
7. ਜਦੋਂ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਹ _____ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।
8. ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ _____ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਹੇਠ ਲੁਕਾਈ ਫਿਰਦੀ ਹਾਂ।
9. ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ _____ ਸਮਝਦੀ ਸੀ।
10. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ _____ ਭਰੇ ਦਿਨ ਕੱਟੇ।
11. ਅਰਪਨਾ ਦਾ ਕੱਦ _____ ਸੀ।
12. ਕੈਂਡੀ ਦਾ ਕੱਦ _____ ਸੀ।
13. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ।

(ਸ) ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਮਿੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ -
 (ਉ) ਘਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਨਾਲ (ਅ)ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਨਾਲ
 (ਈ) ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ (ਸ)ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਨਾਲ
2. ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦਾ ਕਈ _____ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 (ਉ) ਫੈਸਲੇ (ਅ) ਕੰਮ (ਈ) ਸਮਝੌਤੇ (ਸ) ਗੱਲਾਂ

3. ਅਰਪਨਾ ਫਸਟ ਆਈ ਸੀ-
- (ਉ) ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ (ਅ) ਪੂਰੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚੋਂ
 (ਈ) ਪੂਰੇ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚੋਂ (ਸ) ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ
4. ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ _____ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਹੇਠ ਲੁਕਾਈ ਫਿਰਦੀ ਹਾਂ
- (ਉ) ਚਿੜੀਆਂ (ਅ) ਬੋਟਾਂ
 (ਈ) ਚੂਚਿਆਂ (ਸ) ਕੀੜੀਆਂ
5. ਜਦੋਂ ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਹ -
- (ਉ) ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ (ਅ) ਰੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ
 (ਈ) ਬਾਏ-ਬਾਏ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ (ਸ) ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਸਨ।
6. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਮਲ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੋ ਕੋਈ _____ ਚੁੱਭ ਕੇ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੌਣ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (ਉ) ਸੂਈ (ਅ) ਛਿਲਤਰ
 (ਈ) ਪਿੰਨ (ਸ) ਨੋਕ

ਪੁਸਤਕ- ਸਾਹਿਤ ਬੋਧ ਭਾਗ- ॥

ਅਧਿਆਇ- 1 ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ

(ੳ) ਕਵਿਤਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਸੁਹਜ ਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ?
2. ਪਹਿਲਾ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
4. ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਿਆਲ, ਜਜਬੇ, ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਲੈਅ-ਤਾਲ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜਬੇ ਕਿਸ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਕਿਸ ਸੁਰ-ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗੁੰਜ ਉੱਠਦੇ ਹਨ?
6. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
7. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਬੋਲ ਨਿਕਲਣ, ਉਹ ਕੀ ਹਨ?
8. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ?
9. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਬੋਲਦੀ ਹੈ?
10. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ?
11. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ?
12. ਕਵੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ?
13. ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਹੈ?
14. ਕਾਰਲਾਈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਹੈ?
15. ਮੈਕਿਊ ਆਰਨਲਡ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਹੈ?
16. ਜੋ ਕੁਝ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ?
18. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਆਂ ਦੇ ਤਿੱਬੇ ਵਲਵਲੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਛਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ?
19. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਲਈ ਆਦਮੀ ਅੰਦਰ ਕਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
20. ਕੌਣ ਬੀਤੇ, ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਭਰਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰੈਕਾਲੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?
21. ਜਿੱਥੇ ਕਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ?
22. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ?
23. ‘ਭਾਸ਼ਾ’ ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਹੈ?
24. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?

25. ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਤੇਜ਼ਸਵੀ, ਉਜ਼ਸਵੀ ਤੇ ਬੀਰ-ਰਸ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?
26. ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਮਲ, ਸੁਹਜ ਭਰਪੂਰ, ਸੰਗੀਤਮਈ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
27. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
28. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਰੋਏ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ?
29. ਬਿੰਬ ਕਿਸੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕੀ ਹਨ?
30. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਹੈ?
31. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਮਾਸ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਮੇਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
32. ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਤੇ ਵਜ਼ਨ ਕਿਸ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੈ?
33. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ?
34. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
35. ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
36. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ?
37. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
38. ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਦਿੱਸਾਂ ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਖੋ ਭਾਲੇ ਲਗਦੇ ਹਨ?
39. ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
40. ਜਦੋਂ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਜਜ਼ਬਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
41. ਕਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਛੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ?
42. ਜਦੋਂ ਮਨੋਭਾਵ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੱਪਕ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
43. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ?
44. ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?
45. ਰੁਦਨਮਈ ਰਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?
46. ਕਿਹੜੇ ਦਿੱਸਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਭਾਵੂਕ ਹੋ ਉੱਠਦੇ ਹਾਂ?
47. ਰਸ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
48. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਹਨ?
49. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਹੜੀ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
50. ਦਮੇਦਰ, ਪੀਲੂ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
51. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਨਜ਼ਾਬਤ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
52. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੇ ਕਾਵਿ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?

॥. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਵਿਤਾ ਸਾਹਿਤ ਕਲਾ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਗੁੰਜਦੇ।
3. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।
4. ਕਵਿਤਾ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ।
5. ਕਵਿਤਾ ਦਿਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।
6. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਲਚਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
7. ਕਵੀ ਸੋਹਣੇ ਬਿੰਬਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।
8. ਕਵਿਤਾ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਲੈਆਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ।
9. ਜੋ ਕੁਝ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
10. ਕਵਿਤਾ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ।
11. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
12. ਜਿਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਰਚ ਸਕਦਾ।
13. ਕਵੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਪਰਾਏ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
14. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਉਥੇ ਕਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।
15. ਭਾਸ਼ਾ ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਸਾਲਾ ਹੈ।
16. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮਸਾਲਾ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
17. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ।
18. ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
19. ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮਾਨਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
20. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣੋਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
21. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਝਾਉ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
22. ਸੇਰ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
23. ਗਿੱਦੜ ਕਾਇਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
24. ਗੰਗਾ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
25. ਕਿਸੇ ਆਲੋਚਕ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਇੱਕ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।
26. ਹਰ ਤਸਵੀਰ ਇੱਕ ਅਣਬੋਲਤ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
27. ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
28. ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਿੱਤ, ਸਵੱਯਾ, ਦੋਹਿਰਾ, ਸੋਰਠਾ, ਤਿੜੁੰਗੀ ਆਦਿ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੰਦ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ।
29. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
30. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਰਸ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
31. ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਗਹਿਣਾ ਹੈ।
32. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੱਚੇ ਮੇਵੇ ਮਿੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

33. ਕਲਪਨਾ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
34. ਕਲਪਨਾ ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
35. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਮਨੋਬਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ।
36. ਰਸ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਰੁਣ ਰਸ, ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਆਦਿ।
37. ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
38. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰਸ 12 ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ।
39. ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿੱਸਾ ਕਵੀ ਹਨ।
40. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਬੋਲ ਕੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਕਹਾਣੀ (ਅ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ
 - (ਈ) ਕਵਿਤਾ (ਸ) ਨਾਵਲ
2. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਵਲਵਲਿਆਂ (ਅ) ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ
 - (ਈ) ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਉਹੋ ਆਦਮੀ ਕਵਿਤਾ ਸਿਰਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
 - (ਉ) ਰਸ (ਅ) ਅਲੰਕਾਰ
 - (ਈ) ਸ਼ਬਦਾਂ (ਸ) ਆਪਣੇ-ਪਰਾਏ
4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?
 - (ਉ) ਅੱਖਰ (ਅ) ਧੁਨੀਆਂ
 - (ਈ) ਭਾਸ਼ਾ (ਸ) ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤੀ
5. ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ?
 - (ਉ) ਛੰਦ (ਅ) ਬਿੰਬ
 - (ਈ) ਬਿਆਲ (ਸ) ਬਿੰਬਾਵਲੀ
6. ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਅਣਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗੀਤਾਂ (ਅ) ਗਜ਼ਲਾਂ
 - (ਈ) ਕਹਾਣੀਆਂ (ਸ) ਕਵਿਤਾ
7. ਕੌਣ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅਕੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਰਖਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸ਼ਬਦ (ਅ) ਗਾਜ਼ਲ

(ਈ) ਛੰਦ (ਸ) ਕਹਾਣੀ

8. ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ।

(ਉ) ਛੰਦ (ਅ) ਅਲੰਕਾਰ

(ਈ) ਰਸ (ਸ) ਕਹਾਣੀ

9. ਉਪਮਾ, ਰੂਪਕ, ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਤੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਸ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਹਨ?

(ਉ) ਛੰਦ (ਅ) ਕਵਿਤਾ

(ਈ) ਕਹਾਣੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

10. ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(ਉ) ਸੁਸਤ ਤੇ ਸੁਪਤ (ਅ) ਜਾਗਦੀ

(ਈ) ਚੁਸਤ (ਸ) ਉਣੀਂਦੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੀ ਪਹਿਲ-ਪਲੇਠੀ ਤੇ ਜੇਠੀ ਹੈ।

2. ਸੁਹਜ ਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜਨਮ ਲਿਆ।

3. ਕਵਿਤਾ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

4. ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਰੂਪ ਹੈ।

5. ਕਵਿਤਾ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਹਿਤ-ਕਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ।

6. ਕਵਿਤਾ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ।

7. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ।

8. ਕਵੀ ਸੋਹਣੇ ਬਿੰਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੂੰ ਰਿਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

9. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਲੈਆਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ।

10. ਕਵਿਤਾ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਦਾ ਬੋਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ।

11. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹਰ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

12. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ।

13. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

14. ਜਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਉੱਥੇ ਕਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।

15. ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਸਾਲਾ ਹੈ?

16. ਕਵੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਕੋਮਲਤਾ, ਅਰਥ ਸ਼ਕਤੀ ਛੁੱਟ-ਛੁੱਟ ਕੇ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

17. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

18. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

19. ਜੇਕਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਦੀ ਵਸਤੂ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਕੋਮਲ ਸੁਹਜ ਭਰਪੂਰ, ਸੰਗੀਤਮਈ ਤੇ ਕੋਮਲ ਧੁਨੀਆਂ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।
20. ਜੇਕਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ਸਵੀ, ਉੱਜਸਵੀ ਤੇ ਬੀਰ-ਰਸ ਉਪਜਾਊ ਹੋਣਗੀਆਂ।
21. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜੋ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ।
22. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
23. ਚੰਗਾ ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਰਤ ਕੇ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
24. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
25. ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੇ ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।
26. ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
27. ਅੱਖਾਂ ਜਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਮੇਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
28. ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਤੇ ਛੰਦ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੈ।
29. ਛੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
30. ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
31. ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਹੈ।
32. ਹਰ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਊਂਦਾ ਹੈ।
33. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਘਾੜਤ ਬੋਲਾਂ ਤੇ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
34. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵੀ ਕਾਲਰਿਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿਤਾ ਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ।
35. ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
36. ਕਵੀ, ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਪਾਠਕ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਇਕਸੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
37. ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
38. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ।
39. ਜਦੋਂ ਕਵੀ ਕੋਈ ਝੂਥੂਰਤ ਦਿੱਸ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਾਗ ਉਠਦਾ ਹੈ?
40. ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਫੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।
41. ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
42. ਖੁਦ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
43. ਕਵੀ ਲਈ ਅਨੋਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
44. ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ।
45. ਕਰੁਣਾਮਈ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।
46. ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਰੋਂਦੇ ਹਾਂ।
47. ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਦਿੱਸਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।
48. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰਸ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

49. ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਅਤੇ ਆਮੀਰ ਹੈ।
50. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਗੀਦ ਕਵੀ ਹਨ।
51. ਬਾਬਾ ਫਗੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ ਹਨ।
52. ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
53. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਦਮੇਦਰ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
54.ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਨਜਾਬਤ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਘਾ ਹੈ।
55.ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਂ ਹਨ।

(ਅ) ਨਾਟਕ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨਾਟਕ ਕਿਸ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਿੰਨਵਾਂ ਵੇਦ ਕਿਹਾ ਹੈ?
3. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਰਿਗਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
4. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਸਾਮਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤਾ?
5. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਯਜੁਰਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
6. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਅਥਰਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
7. ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਵੇਦਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਪੰਜਵੇਂ ਵੇਦ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
8. ਭਾਰਤੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੇਦ ਹਨ?
9. ਨਾਟਕ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
10. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪਕ ਵੀ ਅਜੋਕਾ ਰੂਪਕ ਹੈ?
12. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਰਾਮਾ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ?
14. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਰਾਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
15. ਈਸਾ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਪਾਣਿਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
16. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
17. ਨਟ, ਨਾਟ ਜਾਂ ਨਿਤ ਇਹ ਤਿੰਨੋ ਧਾਤੂ ਰੂਪ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਨ?
18. ਪੱਛਮੀ ਨਾਟਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
19. ਗ੍ਰੀਕ ਡਰਾਮਾ ਕਿਹੜੀ ਸਦੀ ਪੂਰਵ ਈ: ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?

20. ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਟਕ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
21. ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਹੈ?
22. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਅਨੇਕ ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਹਨ?
23. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਨਾਟਕ-ਕਲਾ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਇਆ?
24. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਨਾਟਕ-ਕਲਾ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਈ?
25. ਕਿਹੜੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
26. ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ?
27. ਨਾਟਯ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹਨ?
28. ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?
29. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
31. ਕਿਹੜੇ ਨਾਟਕ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦੀ, ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
32. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲੀਦਾਸ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਹੈ।
33. ‘ਕਾਲੀਦਾਸ’ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕ ਪੂਰਨ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਹੈ।
34. ਪੱਛਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਮੰਨੇ ਹਨ?
35. ਭਾਰਤੀ ਆਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਨੇ ਹਨ?
36. ‘ਡਾ. ਗੋਵਿੰਦ ਤਿਗੁਣਾਇਤ’ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਟਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ?
37. ਭਾਰਤੀ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਕਥਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਮੰਨੇ ਹਨ?
38. ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਥਾ ਵਸਤੂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਹਨ?
39. ਨਾਟਕੀ-ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?
40. ‘ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ’ ਦਾ ‘ਮਰਦ ਮਰਦ ਨਹੀਂ, ਤੀਵੀਂ ਤੀਵੀਂ ਨਹੀਂ’ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਨਾਟਕ ਹੈ?
41. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਪਾਤਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਘੜਦਾ ਹੈ?
42. ਕਿਹੜੀ ਝਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਓਜਸਵੀ ਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
43. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
44. ਗੀਕ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਗਾਨ ਆਮ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
45. ‘ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ’ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟ-ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
46. ਸੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
47. ਕਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ ਨੇ ਸੁਭਦਰਾ ਨਾਟਕ ਲਿਖਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਾਟਕ ਸਾਹਿਤ-ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਹੈ।
2. ਹੁਣ ਰੂਪਕ ਨਾਲੋਂ ਨਾਟਕ ਦਾ ਹੀ ਵੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹੈ।

3. ਨਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਨਕਲ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾਟਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਨਾਟਕ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਰਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਯੂਨਾਨ ਪੱਛਮੀ ਨਾਟਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਹੈ।
7. ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਤੇ ਰੋਮਨ ਨਾਟਕ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਬੇਡੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ।
8. ਨਾਟਕ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਕਾਵਿ ਹੈ।
9. ਭਾਰਤ ਤੇ ਯੂਨਾਨ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੈ।
10. ਨਾਟਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਵਾਂ ਵੇਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਅਰਸਤੂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕਿਹਾ ਹੈ।
12. ਨਾਟਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।
13. ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹੇ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
14. ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਮੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
15. ਨਾਟਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕਕਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
16. ਨਾਟਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਂਗ ਸੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨਿਕ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਅੱਜ ਦਾ ਨਾਟਕ ਪੱਛਮੀ ਨਾਟਕੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।
18. ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਪਲਾਟ ਜਾਂ ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਕਥਾ-ਵਸਤੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
19. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।
20. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਹੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੇ ਉਸਰਦਾ ਹੈ।
21. ਨਾਟਕ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
22. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਕੀ-ਸੈਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਸੈਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
23. ਵਾਰਤਾਲਾਪ, ਨਾਟਕ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ।
24. ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
25. ਸੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਡੀ ਨਾਟਕ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
26. ਦੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਨਾਟਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।
27. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕ ਦੇ ਤੱਤ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।
28. ਅੱਜਕਲ ਨਾਟਕ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਰੂਪ ਕਾਵਿ-ਨਾਟ ਹੈ ਉਹ ਤਾਂ ਨਿਰੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
29. ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ‘ਬਚਿੱਤਰ ਨਾਟਕ’ ਅਤੇ ‘ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ’ ਦੇ ‘ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ’ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਟਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
30. ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਰੂਪਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੱਛਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ?
(ਉ) 5 (ਅ) 6
(ਈ) 2 (ਸ) 4
2. 'ਨਾਟਕ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ (ਅ) ਕਥਾ-ਵਸਤੂ
(ਈ) ਇਕਾਂਗੀ (ਸ) ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਨਾਟਕ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
(ਉ) ਦਿੱਸ਼ (ਅ) ਸ਼੍ਰਵ
(ਈ) ਲਲਿਤ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਪੰਜਵਾਂ ਵੇਦ ਕਹਿਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ।
2. ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੇਦ ਹਨ, ਇੱਕ ਸ਼੍ਰਵ ਕਾਵਿ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਵਿ ਹੈ।
3. ਜਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਾਵਿ ਹੈ।
4. ਜਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਾਵਿ ਹੈ।
5. ਦਿੱਸ਼ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
6. ਨਾਟਕ ਦੀ ਹੀ ਵੰਨਗੀ ਹੈ।
7. ਨਾਟਕ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਹੈ।
8. ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਨਕਲ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਲਾਤਮਿਕ ਨਕਲ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
10. ਗ੍ਰੀਕ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ?
11. ਗ੍ਰੀਕ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਾਚ, ਗਾਨ ਤੇ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਐਸਕੀਲਸ, ਸੋਫੋਕਲੀਜ਼, ਯੁਗੀਪੀਡੀਜ਼ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਨ।
13. ਯੂਨਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾਟਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ।
14. ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ, ਮਾਰਲੋ, ਬੈਨ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।
15. ਸ਼ੁਦਰਕ, ਭਾਮ, ਅਸ਼ਵਘੋਸ਼, ਹਰਸ਼, ਭਵਭੂਤੀ, ਵਿਸਾਖ ਦੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ।
16. ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਮਰਾਠੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਲਿਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
17. ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕਿਹਾ ਹੈ।

18. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਤੇ ਦਾ ਰੋਲ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।
19. ਨਾਟਕ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿੰਦੂ ਹੈ।
20. ਨਾਟਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
21. ਨਾਟਕ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਵੀ ਹੈ।
22. ਨਾਟਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
23. ਬਾਬੂ ਗੁਲਾਬ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਟਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਕਲ ਤੇ ਹੈ।
24. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਤਪਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੂਬਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।
25. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮੇਲ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
26. ਨਾਟਕ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੈ।
27. ਕਲਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਨਾਟਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
28. ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
29. ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ।
30. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
31. ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਟਕ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਹੈ।
32. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨਾਟਕ ਦੀ ਹੈ।
33. ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ-ਮਾਨਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
34. ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਤੇ ਹਨ।
35. ਅੱਜ ਦਾ ਨਾਟਕ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੈ।
36. ਹੁਣ ਨਾਟਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
37. ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੀਤਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
38. ਨਾਟਕ ਕਥਾ ਨੂੰ ਗਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਘਟਨਾ, ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
39. ਅਰਥ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ।
40. ਦਾ ਭਾਵ ਆਪਸ ਜੋੜਣਾ ਤੇ ਮੇਲਣਾ ਹੈ।
41. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ' ਤੇ ਸੱਜਰੇ ਨਾਟਕ 'ਭਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦੋਵੇਂ ਹਨ।
42. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਸਾਊਣਾ ਪਾਤਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
43. ਨਾਇਕ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
44. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
45. ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਤਰ 'ਹੀਰੇ' ਨੂੰ 'ਨੇਤਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
46. ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਹੁਣ ਕਾਢੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।
47. ਜੇ ਦਰਸ਼ਕ ਉਥ ਜਾਣ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

48. ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕਰੁਣਾਮਈ, ਤਰਸ ਭਾਵੀ, ਸ਼ੋਕ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
49. ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
50. ਨਾਟਕ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹੈ।
51. ਦਰਸਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਅਧੂਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
52. ਪਾਰਸੀ ਨਾਟਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਹ ਸੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ।
53. ਦੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
54. 'ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਨੋਰਾ ਰਿਚਰਡਸ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਹੈ।

(ਈ) ਇਕਾਂਗੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ?
2. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਹੈ?
3. ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਪਰਦਾ ਉਠਾਉ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਇਕਾਂਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
4. ਥੋੜੇ ਖਰਚੇ, ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
5. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕਿਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
7. ਕਥਾਨਕ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਕੀ ਹੈ?
8. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
10. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. ਇਕਾਂਗੀ ਨੂੰ ਕਥਾਨਕ ਪੱਥੋਂ ਕਿੰਨੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
12. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਚਾਲ ਕਿਵੇਂ ਚਲਦੀ ਹੈ?
13. ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਸੂਖਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਜ਼ਗੀਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?
14. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਵਾਕਾਂ ਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
16. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਗੋਸ਼ਨੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਬਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਅੰਗੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇੱਕ ਟੋਟਾ ਕਹਿਣਾ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੈ।
2. ਇਕਾਂਗੀ 'ਬਾਂਦਰ ਦਾ ਪੰਜਾ' ਤੋਂ ਲੋਕ ਏਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਅਸਲੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ।
3. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਆਪਣੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣ ਕੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਬੜਾ ਝਟਪਟਾ ਦੇ ਉਤੇਜਨਾ-ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਬਹੁ-ਅੰਗੀ ਨਾਟਕ ਵਾਂਗੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਸੁਝਾਊ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਅੰਤ ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਸੂਝ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣ।
8. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਘੜਮਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ।
9. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ-ਲੰਮੇ ਵਾਕਾਂ ਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
11. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਸੁਹਜ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
12. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
13. ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
14. ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਪਰਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
15. ਰੰਗ-ਮੰਚ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।
16. ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਟੇਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।
17. ਆਰੰਭਕ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
18. ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਪ੍ਰੋ: ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਨਾਟਕ, ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ?
 - (ਉ) ਬਹੁ-ਅੰਗੀ (ਅ) ਤਿੰਨ-ਅੰਗੀ
 - (ਇ) ਪੰਜ-ਅੰਗੀ (ਸ) ਇਕ-ਅੰਗੀ
2. ਪੂਰੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੇਂ ਪਰਦਾ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ?
 - (ਉ) ਇਕਾਂਗੀ ਖੇਡਣ (ਅ) ਗੀਤ ਗਾਉਣ
 - (ਇ) ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।

3. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਦੋ (ਅ) ਬਹੁਤ
 - (ਈ) ਇਕ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਕਬਾਨਕ (ਅ) ਉਦੇਸ਼
 - (ਈ) ਵਾਰਤਾਲਾਪ (ਸ) ਰੰਗਮੰਚ
5. ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਹੈ?
 - (ਉ) ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ (ਅ) ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ
 - (ਈ) ਦ੍ਰਿਸ਼-ਕਾਵਿ (ਸ) ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ
6. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਆਰੰਭਕ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਸੀ?
 - (ਉ) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (ਅ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ
 - (ਈ) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
7. ‘ਬਾਲ ਵਿਆਹ’, ‘ਦਾਜ਼ ਪ੍ਰਥਾ’ ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਿ (ਅ) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ
 - (ਈ) ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਸ) ਪ੍ਰੇ: ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ
8. ਪ੍ਰੇ: ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਕਾਂਗੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ?
 - (ਉ) ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ (ਅ) ਵਿਧਵਾ ਵਿਆਹ
 - (ਈ) ਬਾਲ ਵਿਆਹ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਅਰਥ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਾਟਕ ਹੈ।
2. ਅੰਗ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ।
3. ਇਕਾਂਗੀ ਨਾਟਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ।
4. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਣਾ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।
5. ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਭ ਹੋਇਆ।
6. ਸੂਖਮ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕਲਾ ਰੂਪ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ।
7. ਵਿਸ਼ਾ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ।
8. ‘ਇਕਾਂਗੀ’ ਦਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਉਂਤ-ਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਗਿਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤੇ ਸੰਜਮਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਥਾ ਲੜੀ ਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਸਿਖਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
13. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆ ਆਰੰਭ,..... ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
14. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
15. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
16. ਪਾਤਰ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
17. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
18. ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
19. ਇਕਾਂਗੀ ਕਾਵਿ ਹੈ।

(ਸ) ਨਾਵਲ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨਾਵਲ ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਨਾਵਲ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੈ?
3. ਨਾਵਲਕਾਰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?
4. ਨਾਵਲਕਾਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਚੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਕਥਾਨਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?
5. ਨਾਵਲ ਸ਼ਬਦ ਰੋਮਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?
6. ‘ਨੋਵੇਲਾ’ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਕਥਾਨਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
9. ਕੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਅਲੋਚਕ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ?
11. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
12. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕੋ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
13. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਉਸ ਦੀ ਰੌਂਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ?
14. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
15. ‘ਅਣ ਵਿਆਹੀ ਮਾਂ’ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ?
16. ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਚਨਾ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
17. ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ?
18. ਦੇਵਕੀਨੰਦਨ ਖੱਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਨਾਵਲ ਲੜੀ ਰਚੀ?
19. ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?

20. 'ਸ਼ਰਾਬ ਕੌਰ' ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚੋਂ ਪੱਖੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜਿਹਾ ਸੀ?
21. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
22. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
23. 'ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ' ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ?
24. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
25. 'ਇੱਕ ਦਿਲ ਵਿਕਾਊ' ਨਾਵਲ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
26. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
27. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸਤਰੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
28. ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
29. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾਮਚਾ ਕਿਹਾ ਹੈ?

ੱਥੋਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਾਵਲ ਨੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਧਾਰ ਕੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
2. ਨਾਵਲ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਗੱਦ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾਂ ਦੇ ਦੇਖ ਸਕੀਏ।
4. ਕਥਾਨਕ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਗੋਂਦ ਤੇ ਪਲਾਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਸਾਹਿਤ ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
7. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
8. ਨਾਵਲਕਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਸਫਲ ਉਹ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।
9. ਅਲੋਚਕ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
10. ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਕਲਾ ਹੈ।
11. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਹਰ ਇਕ ਸਾਹਿਤਿਕ ਕਿਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
13. ਲਘੂ ਨਾਵਲ ਵੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਕ ਭੇਦ ਹੈ।
14. ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ ਨਾਵਲ ਲੜੀ ਲਿਖੀ।
15. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਹੈ।
16. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਾਵਲ ਕਿਸ ਕਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ?
 - (ਉ) ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ (ਅ) ਮੱਧਕਾਲ
 - (ਈ) ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. ਨਾਵਲਕਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (ਅ) ਗੁੰਝਲਾਂ
 - (ਈ) ਕਹਾਣੀ (ਸ) ਨਾਵਲ

3. ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?
 - (ਉ) ਅਚੇਤ (ਅ) ਜਾਗਰੂਕ
 - (ਈ) ਸੁਚੇਤ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

4. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਚਪਟੇ ਪਾਤਰ (ਅ) ਗੋਲ ਪਾਤਰ
 - (ਈ) ਲੰਬੇ ਪਾਤਰ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

5. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਸਰੂਪ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਤਿਕੋਣ ਪਾਤਰ (ਅ) ਗੋਲ ਪਾਤਰ
 - (ਈ) ਚਪਟੇ ਪਾਤਰ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

6. ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ?
 - (ਉ) ਛਾਰਸੀ ਸਾਹਿਤ (ਅ) ਉਰਦੂ ਸਾਹਿਤ
 - (ਈ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ (ਸ) ਅਰਬੀ ਸਾਹਿਤ

7. ‘ਕਰਮਜੀਤ ਕੁੱਸਾ’ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਰੋਹੀ ਬੀਆਬਾਨ (ਅ) ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ
 - (ਈ) ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ (ਸ) ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ

8. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪਾਈ?
 - (ਉ) ਸੁੰਦਰੀ (ਅ) ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ
 - (ਈ) ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ (ਸ) ਸ਼ਰਾਬ ਕੌਰ

9. ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ (ਅ) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
 - (ਈ) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ (ਸ) ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ

10. 'ਕੋਠੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ' ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ?

- (ਉ) ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਥੀ (ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(ਇ) ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੋ (ਸ) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ।
2. ਨਾਵਲ ਦਾ ਜਨਮ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
3. ਨਾਵਲ ਸ਼ਬਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਅਰਥੀ ਹੈ।
4. 'ਨਾਵਲ' ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ।
5. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਵਲਕਾਰ 'ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ' ਨੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।
6. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਏ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
7. ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਹੈ।
8. ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਨਾਵਲਕਾਰ ਕਥਾਨਕ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
10. ਨਾਵਲਕਾਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
11. 'ਈ.ਐਮ. ਫੋਰਸਟਰ' ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਿਆ ਰਾਣੀ ਮਰ ਗਈ' ਕਥਾ ਹੈ।
12. 'ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਿਆ ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਣੀ ਮਰ ਗਈ' ਇਹ ਹੈ।
13. ਸਾਹਿਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੈ।
14. ਨਾਵਲਕਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਸਫਲ ਉਹ ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।
15. ਆਲੋਚਕ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
16. ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨਾਵਲ ਦਾ ਹੈ।
17. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
18. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰੀਰ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਚਨਾ ਬੇਜਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
19. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ।
20. 'ਦੇਵਕੀ ਨੰਦਨ ਖੱਤਰੀ' ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਨਾਵਲ ਲੜੀ ਬੜੀ ਰੁਚੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
21. ਨੇ 'ਸ਼ਗਾਬ ਕੌਰ' ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ।
22. 'ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।
23. 'ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਹੈ।
24. 'ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
25. ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ 'ਹਾਣੀ' ਹੈ।
26. 'ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੋ' ਦਾ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿਤ ਨਾਵਲ ਹੈ।

27. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸਤਰੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ।
28. 'ਪਿਉ-ਪੁਤਰ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ।
29. 'ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਨਾਵਲ ਹੈ।
30. 'ਕਰਮਜੀਤ ਕੁੱਸਾ' ਦੇ ਦੋ ਨਾਵਲ 'ਰੋਹੀ ਬੀਆਬਾਨ' ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਿਤ ਨਾਵਲ ਹਨ।
31. ਕਥਾਨਕ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲਕਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਨਾਵਲੀ..... ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਹ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਮੁਹਾੰਦਰਾ ਕਿਸ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
2. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
3. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
4. ਜੇਕਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ?
5. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਗੋਂਦ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
7. ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ?
8. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
9. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ੈਲੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
10. ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲੇਖਕ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
12. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੇ ਯੁਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
13. ਕਿਸਨੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲਿਆ?
14. ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਵੀਨ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਪੱਛਮੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਖਿਅਤ ਹੈ।
2. ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕੋ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
3. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੌਚਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
4. ਕਥਾ-ਵਸਤੂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੱਖ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਥਾਨਕ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਸਰਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਅਣਕਿਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ ਵਾਂਗ ਢਿੱਲੀ ਤੇ ਜਾਟਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
8. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਤਰ ਹੀ ਸਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
9. ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
10. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
11. ਹਰ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
12. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
13. ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।
14. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕੀਲ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਨਾਟਕੀ ਗੁਣਾਂ (ਅ) ਕਲਾਤਮਿਕਤਾ
 - (ਈ) ਵਾਰਤਾਲਾਪ (ਸ) ਕਹਾਣੀ
2. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਚਿਤ ‘ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਕੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ?
 - (ਉ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਅ) ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ
 - (ਈ) ਅੱਗੇ ਬੋਲਣ (ਸ) ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰ ਪਾਉਣ
3. ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਚਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਤੇਜ਼ (ਅ) ਮੱਧਮ
 - (ਈ) ਸੁਸਤ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ (ਅ) ਸਮਾਜਿਕ
 - (ਈ) ਰੱਹਸ਼ਮੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਕੁਲਫੀ’ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕੁਲਫੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ (ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
 - (ਈ) ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ (ਸ) ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

6. ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ (ਅ) ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

(ਈ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ (ਸ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :-

1.ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ।
2. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਝਟਪਟਾ, ਤੇ ਅਸਚਰਜ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
4. ‘ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ’ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ।
5. ‘ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ’ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
6. ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਇਕ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਨਿਰਜਿੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
7. ਕਹਾਣੀ ਪਹਿਲੇ ਫਿਕਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
8. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਤੇ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ।
10. ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।
11. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਗੋਲੀ ਵਾਂਗ ਝਟਪਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
12. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
13. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਤਰ ਹੀ ਸਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
14. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚਪਾਤਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
15. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।
16. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
17. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
18. ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
19. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲਿਆ ਹੈ।
20. ਰਾਮ ਸੁਰੂਪ ਅਣਖੀ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ ਪੀੜੀ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹਨ।

(ਕ) ਨਿਬੰਧ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੋਸ਼ਗਤ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ?
2. ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਿਸ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ?
3. ਨਿਬੰਧ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੈ?
4. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗੱਦ-ਸੈਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਟੀਕਾਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ?
6. ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ?
7. ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਯਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
8. ਲੇਖ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
9. ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਲਈ ਭੁੱਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਲੇਖ ਤੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
11. ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
12. ਲੇਖ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
13. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਯਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
14. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਨਿਬੰਧ ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?
16. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਸੈਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
18. ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
19. ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
20. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
21. ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ?
22. ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪ੍ਰਯਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
23. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
24. ਵਿਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਬੰਧ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ?
25. ਵਿਚਾਰਾਤਮਿਕ, ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ, ਵਰਣਨਾਤਮਿਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਿਬੰਧ ਹੈ।
26. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਕਿਸ ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
27. ਕਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਹੈ?

28. ਜਿੰਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣਗੇ ਓਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ?
29. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਅਕਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
31. ਨਿਬੰਧ ਕਲਾ ਕਿਸ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
32. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਬੇਕਨ, ਐਡੀਸਨ, ਜਾਨਸਨ, ਸਟੀਵਨਸਨ, ਐਮਰਸਨ ਅਤੇ ਗੋਲਡ ਸਮਿਥ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ?
33. ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੜੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
34. ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਕਿਹੜਾ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
35. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੇਖ ਦਾ ‘ਅਬਚਲੀ ਜੋਤ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ?
36. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ?
37. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ?
38. ਪ੍ਰੀ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ‘ਤਰਕ ਤੇ ਪੁਰਨਤਾ’ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਖਿਆਲ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਗੱਦ-ਰੂਪ ਹੀ ਨਿਬੰਧ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
3. ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਗੀਤ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਲੇਖ ਹਲਕੀਆਂ ਫੁਲਕੀਆਂ ਤੇ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾ ਹੈ।
5. ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਘਟੀਆ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਰੇ ਨਿਬੰਧ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ।
6. ਪ੍ਰੀ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ’ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
7. ਲੇਖ ਤੋਂ ਭਾਵੁਕ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
8. ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
9. ਨਿਬੰਧ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ।
10. ਸਾਡੇ ਲੇਖਕ ਕੇਵਲ ਨਕਲਹਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ ਵੀ ਹਨ।
11. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂਗਿਆ।
12. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
13. ਗੀਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਬੰਧ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੌਜ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
14. ਗੀਤ ਵਾਂਗੂ ਹੀ ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਝਲਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
15. ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਾਜਦਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਹਾਜ਼ਰ ਸਰੋਤਾ ਹੋਵੇ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਦੇ ਕੋਸ਼ਗਤ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ?
(ਉ) ਗੁੰਦਣਾ (ਅ) ਖਿਲਾਰਨਾ
(ਈ) ਵਿਚਾਰ (ਸ) ਭਾਵ
2. ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਿਸ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ?
(ਉ) ਭੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ (ਅ) ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ
(ਈ) ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੇ (ਸ) ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ
3. ਨਿਬੰਧ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੈ?
(ਉ) ਭਾਵ (ਅ) ਸਾਹਿਤ
(ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਗੱਦ
4. ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਕਵਿਤਾ (ਅ) ਰਾਜਲ
(ਈ) ਗੀਤ (ਸ) ਕਹਾਣੀ
5. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਅਕਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ?
(ਉ) ਵੱਡਾ (ਅ) ਡੋਟਾ
(ਈ) ਲੰਬਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਲਈ ਨਿਬੰਧ ਰਚਣ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
(ਉ) ਭਾਸ਼ਾ (ਅ) ਵਿਚਾਰ
(ਈ) ਗਿਆਨ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
7. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
(ਉ) 19ਵੀਂ ਸਦੀ (ਅ) 20ਵੀਂ ਸਦੀ
(ਈ) 21ਵੀਂ ਸਦੀ (ਸ) 18ਵੀਂ ਸਦੀ
8. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੇ?
(ਉ) ਕਾਵਿਮਈ (ਅ) ਰਹੱਸਮਈ
(ਈ) ਸਾਂਵੀ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ੈਲੀ (ਸ) ਸਾਦਾ ਤੇ ਠੇਠ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ।
2. ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਸਫ਼ਲ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।
3. ਨਿਬੰਧ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੋਸ਼ਗਤ ਅਰਥ ਹਨ।
4. ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਭੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ।
5. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਜਾਨਸਨ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਮਨ ਦਾ ਬੇਤਰਤੀਬਾ, ਉਘੜਾ-ਦੁਘੜਾ ਤੇ ਅਣਪਚਿਆ ਟੋਟਾ ਕਿਹਾ ਹੈ।
6. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੂਪ ਹੈ।
7. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਛੂਹਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਦ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਨੂੰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
9. ਨਿਬੰਧ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ।
10. ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
12. ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਉਡਾਰੀ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
13. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
14. ਨਿਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
15. ਲੇਖ ਗੈਰਰਸਮੀ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
16. ਤੋਂ ਭਾਵੁਕ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
17. ਨਿਬੰਧ ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
18. ਲੇਖ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਤੇ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
19. ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿਰਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
20. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਸੰਖਿਪਤ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
21. ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
22. ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
23. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
24. ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
25. ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।
26. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਆਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
27. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
28. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
29. ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

30. ਨਿਬੰਧ ਰਚਣ ਵੇਲੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
31. ਬੇਕਨ, ਐਡੀਸਨ, ਜਾਨਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਹਨ।
32. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੇਖ ਪੂਰਨ ਵਿਕਸਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ।
33. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
34. ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
35. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ।
36. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਸ਼ੈਲੀ ਰਾਹੀਂ ਤੀਹ ਕੁ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਕੀਤਾ।
37. ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਨੇ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ।

(ਖ) ਜੀਵਨੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੀਬੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ?
3. ਸੂਝਵਾਨ ਸ਼ਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੇ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੀਬੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ?
4. ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
5. ਆਮ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ?
6. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਖਾਰੀ ਮਾਰਕ ਟਵੇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
8. ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ?
9. ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜੁੜਵੇਂ ਰੂਪ ਹਨ?
10. ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੇ ਪੱਖਿਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ?
11. ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਹੈ?
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
13. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਨਮ ਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ?
14. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਆਦਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਰਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੇ ਕੋਲ ਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਭਾਲ੍ਹ ਕਰਦਾ ਹੈ?
16. ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਨਾਇਕ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?
17. ਸ਼ਾਬਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ?
18. ਜੀਵਨੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਇਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।

19. ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
20. ਹਮਦਰਦੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ?
21. ਜੀਵਨੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਹੋਂਦ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ?
22. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
23. ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
24. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ।
25. ਕਿਹੜੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
26. ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੂ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ?
27. ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਿੱਤਰਦਾ ਹੈ?
28. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਾਲਤ ਹਨ:-

1. ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ।
2. ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਤੇ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
3. ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।
4. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਧਾਰ ਨੂੰ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਅੱਜ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਰੂਪ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।
6. ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਾਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ, ਪੀਰ, ਪੈਰਾਬਰ, ਗੁਰੂ, ਸੰਤ, ਮਹਾਤਮਾ ਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
7. ਨਾਇਕ ਦਾ ਚਿਤਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8. ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਅੱਧੀ ਬੁਰਾਈ ਉਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਿਪ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਚੰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕਲੰਕ।
9. ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨੇਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਝੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਲੀ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨੀ ਗੁੰਗੀ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਤੇ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?
 - (ਓ) ਭਾਰਤੀ/ਪੂਰਵੀ
 - (ਅ) ਪੱਛਮੀ
 - (ਇ) ਦੱਖਣੀ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

2. ਜੀਵਨੀ-ਕਲਾ ਦਾ ਸਾਹਿਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਨਵਾਂ ਗਠਬੰਧਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?

(ਉ) ਪੁਰਾਤਨ (ਅ) ਅਜੋਕੇ
(ਈ) ਮੱਧ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਖਾਰੀ ਮਾਰਕ ਟਵੇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਬੁਦ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਹਾਂ (ਅ) ਨਹੀਂ
(ਈ) ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ (ਸ) ਘਰਦਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ
4. ਜੀਵਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ, ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਬੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੀ ਹੈ?

(ਉ) ਸੰਸਾਰ (ਅ) ਸਮਾਜ
(ਈ) ਦੁਨੀਆਂ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. ਕਿਸੇ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

(ਉ) ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ (ਅ) ਜੀਵਨੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
(ਈ) ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ (ਸ) ਮੌਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ
6. ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਸ਼ੈਲੀ (ਅ) ਘਟਨਾਵਾਂ
(ਈ) ਬੋਲੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਗੁਰੂ ਤੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ ਵਿੱਚ ਪਕੇਰਾ ਸੀ।
2. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਲੇਖਕ ਅਨੁਭਵਾਂ, ਹੱਡ-ਬੀਤੀਆਂ, ਜੱਗ-ਬੀਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਭਾਲ੍ਹ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. ਜੀਵਨੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਲਿਬਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਹੈ।
9. ਜੀਵਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੈ।
10. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜਟਾਂ, ਖਾਨਦਾਨੀ ਪੱਤਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

11. ਅੱਜ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਰੂਪ' ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਦਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
13. ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਰਾਜਸੀ ਆਰੂਆਂ, ਅਜਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਮੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਾ ਹੈ।
14. ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਹੈ।
15. ਹਮਦਰਦੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੈਅ ਹੈ।
16. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਇਕ ਦੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਜੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹੋ ਹੀ ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ।
18. ਲੇਖਕ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
19. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਦਾ ਕਰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਹਿਰਦ, ਸੁਤੰਤਰ ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰੇ।
20. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਦਾ ਕਰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ।
21. ਲੇਖਕ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
22. ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
23. ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਗ) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
3. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਲੇਖਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਲਝੀ ਤਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣਦਾ ਹੈ?
5. ਲੇਖਕ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?
6. ਆਮ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਆਮ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਢਕੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
8. ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਸੱਚਾ ਪੁਰਸ਼ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
9. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਕਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਧੁਰਾ ਹੈ?
10. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ?

11. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ?
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਟੁੰਬਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰ ਸਕੇ?
13. ਕਿਸ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ?
14. ਹੁਸੋਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
15. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?
16. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣਾ ਕਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?
17. ‘ਆਰਸੀ’ ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ?
18. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
19. ‘ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫਰ’ ਕਿਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ?
20. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
21. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚਲਾ ਸੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

॥. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੰਦਾਏ ਅਤੇ ਭੋਗੇ ਪਲਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
3. ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰੂਪਾਂ ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨੀ, ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਡਾਇਰੀ ਨਾਲ ਰਲਗੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹਰ ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਕ ਵਿੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ।
5. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਤੇ ਆਪ-ਹੰਦਾਇਆ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਹੰਦਾਏ ਹੋਏ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
9. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
10. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲੜੀਵਾਰ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
11. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੜਾ ਸੁੱਘੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
13. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੁਆਉਣਾ ਹੈ।
14. ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
15. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

16. ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਆਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
17. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੇ ਉਣਤਾਈਆਂ ਵੀ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
18. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
19. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੁਹਿਆ ਜਾਂਦਾ।
20. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣੀ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਹੈ।
21. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਜੀਵਨ ਵਿਕਾਸ' ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੀ।
22. 'ਅੱਧੀ ਮਿੱਟੀ ਅੱਧਾ ਸੋਨਾ' ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ।
23. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
24. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ।
25. ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਤੀ ਕਿਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਨਿੱਜੀ (ਅ) ਦੂਜਿਆਂ
 (ਈ) ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ (ਸ) ਪ੍ਰਾਸ ਵਿਆਕਤੀ
2. ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੰਢਾਏ ਅਤੇ ਭੋਗੇ ਪਲਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਉਸਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਜੀਵਨੀ (ਅ) ਨਾਟਕ
 (ਈ) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ (ਸ) ਨਾਵਲ
3. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਧੁੰਦ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

(ਉ) ਛਾਇਆ (ਅ) ਪਰਛਾਇਆ
 (ਈ) ਜਾਣਕਾਰੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਸੁਣਿਆ (ਅ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
 (ਈ) ਆਪ ਹੰਡਾਇਆ (ਸ) ਪਰਾਇਆ
5. ਆਪਣੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੱਲੇ ਲੇਖਕ ਜੋ ਵੀ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ-ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਬਣਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਲੇਖਣੀ (ਅ) ਸ਼ਖਸੀਅਤ
 (ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਚਾਲ-ਚਲਣ

6. ਸੱਚ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?
- (ਉ) ਨੁਕਸਾਨ (ਅ) ਬੁਰਾ
 (ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਕਲਿਆਣ
7. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- (ਉ) ਦੁਰ-ਘਟਨਾਵਾਂ (ਅ) ਘਟਨਾਵਾਂ
 (ਈ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਸ) ਹਾਦਸੇ
8. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਭੂਤਕਾਲ (ਅ) ਵਰਤਮਾਨ
 (ਈ) ਭਵਿੱਖਕਾਲ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
9. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਸਵੀਕਾਰ (ਅ) ਭੁੱਲਣਾ
 (ਈ) ਲਿਖਣਾ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
10. ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ, ਸ਼ੁੱਧ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤੇ ਸਾਕਾਰ ਸਰੂਪ ਕਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਜੀਵਨੀ (ਅ) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ
 (ਈ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ (ਸ) ਕਵਿਤਾ
11. ‘ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ’ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
- (ਉ) ਮੇਰੀ ਆਪਾ (ਅ) ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
 (ਈ) ਨੰਗੀ ਪੁੱਧ (ਸ) ਆਰਸੀ
12. ‘ਸੰਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ’ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੱਸੋ?
- (ਉ) ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਾਹਣੀ (ਅ) ਆਰਸੀ
 (ਈ) ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ (ਸ) ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ
13. ‘ਪ੍ਰ. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ’ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ।
- (ਉ) ਨੰਗੀ ਪੁੱਧ (ਅ) ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
 (ਈ) ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ (ਸ) ਆਰਸੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਦਰਪਾਊਣ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ।
3. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਹੈ।
4. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਉਸਾਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਅਨੇਕ ਤੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।
5. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਲੜੀ ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੱਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਨੋਰਥ ਹੈ।
7. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
8. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
9. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਦ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ।
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਦਰਲੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
13. ਦੀਆਂ ਡੁੰਘਾਣਾ ਕਈ ਵਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।
14. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
15. ਲੇਖਕ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤੇ ਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
16. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।
17. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ।
18. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੀ।
19. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੀ।
20. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।
21. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ।
22. ਸੁਹਿਰਦ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(ਘ) ਸਫਰਨਾਮਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ:-

1. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰੁਚੀ ਨੇ 'ਸਫਰਨਾਮੇ' ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ?
2. ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਕਿੱਥੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਫਾਹੀਆਨ ਤੇ ਹਿਊਨਸਾਂਗ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਸਨ?

4. ਅਥਰੂਨੀ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਸੀ।
5. ‘ਸਫਰਨਾਮਾ’ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਸਿਰਜਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ?
6. ‘ਸਫਰਨਾਮਾ’ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
7. ‘ਸਫਰਨਾਮਾ’ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. ‘ਸਫਰਨਾਮਾ’ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਸੈਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?
9. ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਸਮਾਚਾਰ ਬੜੇ ਰੌਚਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੇ?
10. ‘ਸਫਰਨਾਮੇ’ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਸਤੂ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ?
11. ਕਿਹੜੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਸਫਰਨਾਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਸਾਹਿਤ ਯਾਤਰੀ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
13. ‘ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ’ ਨੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ?
14. ਕਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
15. ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
16. ਸੈਲਾਨੀ ਜਦੋਂ ਘਰੋਂ ਵਿਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀ ਪਸਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਵਸਤੂ ਮੂਲਕ ਤੱਤ ਕਿਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ?
18. ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦਾ ਹੈ?
19. ਕਿਸ ਦੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਹੀ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
20. ਸੈਲਾਨੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
21. ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਸਮੱਗਰੀ ਹਨ?
22. ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
23. ਪੰਜਾਬੀ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਬੱਝਦਾ ਹੈ?
24. ‘ਮੇਰਾ ਵਲੈਤੀ ਸਫਰਨਾਮਾ’ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ?
25. ‘ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ’ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ?
26. ‘ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ’ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਫਰਨਾਮਾ ਨਵੀਨਤਮ ਸਫਰਨਾਮਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸਫਰਨਾਮਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਘੁਮੱਕੜ-ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ।
3. ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪ ਨਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਸਫਰਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵੰਨਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਸੈਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਸਫਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗੱਦ -ਰਚਨਾ ਹੈ।
6. ਸਫਰਨਾਮਾ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਲੇਖਕ (ਸਫਰਨਾਮਾ) ਦਾ ਭੂਗੋਲ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
8. ਸਫਰਨਾਮਾ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਹਨਰ ਹੈ।
9. ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਲੜੀਆਂ ਹਨ।
10. ਰੌਚਕਤਾ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਿਕ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
11. ਸਫਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
12. ਸਫਰ ਕਰਨਾ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ ਅਤੇ ਸਵੈਇੱਛਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।
13. ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹਰ ਗਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
14. ਸਫਰਨਾਮਾ ਸਾਰੀਆਂ-ਵੰਨਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁਜ਼ਸਮਾ ਹੈ?
15. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਵੈਨਕੁਵਰ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਕਾਈ ਟਰੇਨ, ਐਡਮਿੰਟਨ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰੋਲਰ ਕੋਸਟਰ ਅਜੂਬੇ ਹਨ।
16. ‘ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ’ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫਰਨਾਮਾ ‘ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼’ ਹੈ।
17. ‘ਮੇਰਾ ਰੂਸੀ ਸਫਰਨਾਮਾ’ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
18. ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਜਨਮ-ਸਾਖੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਹੀ ਨਹੀਂ।
19. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਬੜੀ ਸਾਊਂਡੋਲੀ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।
20. ਉਤਸੁਕਤਾ ਤੇ ਤਾਂਘ ਹੀ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਬਿੰਦੂ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਦੂਸਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁਹਜ-ਸੁੰਦਰਤਾ ਵੇਖਣ ਤੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਖਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਆਈ ਹੈ।
 - ਕੁੱਤਾਂ-ਮੌਸਮਾਂ
 - ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼
 - ਘਰ-ਬਾਹਰ
 - ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
2. ‘ਪੀਟਰ ਮਾਰਟਿਨ’ ਅਤੇ ‘ਪਿੰਟੋ’ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਸਮਾਚਾਰ ਬੜੇ ਰੌਚਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹਨ?
 - ਸੁਖਦ
 - ਪ੍ਰਮ
 - ਸਫਰ
 - ਦੁਰਘਟਨਾ
3. ‘ਸਫਰ’ ਅਤੇ ‘ਨਾਮਾ’ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿਰਜਿਤ ਹੋਇਆ?
 - ਜ਼ਿੰਦਗੀਨਾਮਾ
 - ਸੜਕਨਾਮਾ
 - ਸੁਤੰਤਰ ਨਾਮਾ
 - ਸਫਰਨਾਮਾ

4. 'ਸਫਰਨਾਮਾ' ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਬਾਹਰੀ (ਅ) ਅੰਦਰੂਨੀ
 (ਈ) ਭਾਰਤ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
5. 'ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ' ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਗਿਆਨ ਅਧੂਰਾ ਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਰੰਗ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ (ਅ) ਧਰਮ ਗਿਆਨ
 (ਈ) ਰਾਜਨੀਤੀ ਗਿਆਨ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਲਿਪੀਬੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਸਿਕੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਸਿੰਦਬਾਦ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਓਡੀਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਮੂਨੇ ਹਨ।
- ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀ ਨਵੇਂ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ, ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਮੋਹਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਸਿਰਜਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਰਚਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਰੌਚਕ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਵਰਣਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪਾਠਕ ਘਰ ਬੈਠੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਸ ਵਿਦੇਸ ਦੀ ਸੈਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵਾਂ, ਭੁਗੋਲਿਕ ਸਮਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਢਾਲ੍ਹ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼-ਬਿੰਦੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਣਡਿੱਠ, ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਫਰਨਾਮੇ ਬੇਗਾਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਚਨਾ ਹੈ।
- ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਧਰਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।
- ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੰਗ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀ ਹੈ।
- ਸਾਹਿਤਿਕ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰੰਗੀਨ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਫਰਨਾਮਾ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਸਫੀਰ, ਇੱਕ ਰਾਜਦੂਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਲੇਖਕ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਹੈ।
- ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਤੱਤ ਹੈ।
- ਕਰਨਾ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।

19. ਯੂਰਪ ਭਾਵੇਂ ਬੁੱਚਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ।
20. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਧਰਤੀ ਖੰਡ ਫੋਕਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
21. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਫੋਕਸ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
22. ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੀਵਨ ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਅਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
23. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੀ-ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਰੂਪ ਹਨ।
24. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਫਰਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ।
25. 'ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ' ਨੇ ਸਫਰਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ।

ਅਧਿਆਇ - 2

ਛੰਦ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ?
2. ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਦੀ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ?
3. ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਹੈ?
4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਵਿੱਦਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗੰਥ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
6. 'ਛੰਦ ਸੂਤਰ' ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ?
7. 'ਛੰਦ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ' ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਕਿਸ ਨੂੰ ਕੌਮਲ ਕਲਾ ਜਾਂ ਲਲਿਤ ਕਲਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਕੌਣ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਬਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
10. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਂ ਜਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਵਿਉਂਤ ਨਾਲ ਜੋ ਸੁਰ-ਤਾਲ ਤੇ ਤੁਕਾਂਤ-ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੀ ਹੈ?
11. ਛੰਦਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ?
13. ਜਿਸ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਗ ਨਾ ਲਗੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
14. ਕਿਸੇ ਵਰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
15. ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
16. ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਲਘੂ ਵਰਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
18. ਗੁਰੂ ਵਰਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
19. ਛੰਦ-ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
20. ਛੰਦਕ ਚਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਗਣਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਗਈ। ਇਹ ਗਣ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
21. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਤੁਕ 'ਤੇ ਆਏ ਠਹਿਰਾਉ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?
22. ਛੰਦ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ?
23. ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
24. ਕਬਿੱਤ, ਕੋਰੜਾ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਹਨ?
25. ਮਾਤਰਿਕ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
26. ਦੋਹਰਾ, ਸੋਰਠਾ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਹਨ?
27. ਗਣਿਕ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

28. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
29. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦੀ ਹਰੇਕ ਤੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
30. ਕੋਰੜਾ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
31. ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਉਪਬੋਲੀ ਦਾ ਛੰਦ ਹੈ?
32. ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
33. ਕਬਿੱਤ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
34. ਕਬਿੱਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
35. ‘ਬੈਂਤ’ ਛੰਦ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ?
36. ਬੈਂਤ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
37. ਚੌਪਈ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
38. ਚੌਪਈ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
39. ਚੌਪਈ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਚਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
40. ਚੌਪਈ ਛੰਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਚਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ?
41. ਦਵੱਈਆ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
42. ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
43. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ?
44. ਕਿਹੜੇ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਾਲਤ ਹਨ:-

1. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
2. ਪੁਰਤਾਨ ਕਾਲ ਦੀ ਲੱਗ-ਪੱਗ ਸਾਰੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਛੰਦਾ-ਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
3. ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ਨ, ਤੋਲ, ਵਿਸਰਾਮ, ਲੈਅ ਆਦਿ ਛੰਦ ਦੇ ਕਈ ਗੁਣ ਹੁਣ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ ਪਿੰਗਲ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।
6. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ।
7. ਛੰਦ ਤੁਕਾਂਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲ ਹੈ।
8. ਕਈ ਅਲੋਚਕ ਲੈਅ, ਤੋਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹੀ ਛੰਦ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੱਛਣ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
9. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ‘ਲਗਾ’ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਕਿਸੇ ਵਰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਮਾਤਰਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਲਘੂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੱਡਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਛੋਟਾ।
12. ਵਰਨਿਕ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
13. ਮਾਤਰਿਕ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

14. ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ।
15. ਕੋਰੜਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ-ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਕੋੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
16. ਕਬਿੱਤ ਇਕ ਵਰਨਿਕ ਛੰਦ ਹੈ।
17. ਬੈਂਤ ਅਤੇ ਬੈਤ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹਨ।
18. ਬੈਂਤ ਦੇ ਤੁਕਾਂਤ ਮੇਲ ਨੂੰ ਕਾਫੀਆ ਰਦੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।
19. ‘ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ’ ਰਚਿਤ ‘ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ’ ਵਿੱਚ ਚੌਪਈ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।
20. ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇ ਲਘੂ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਛੰਦਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ?

(ਉ) ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ (ਅ) ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ
 (ਈ) ਮੱਧਕਾਲ (ਸ) ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ
2. ਕੰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਲਗਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਲਘੂ (ਅ) ਗੁਰੂ
 (ਈ) ਕਬਿੱਤ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
3. ਗਣਿਕ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਿਸ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

(ਉ) ਵਰਨ (ਅ) ਗਣ
 (ਈ) ਮਾਤਰਾ (ਸ) ਅੱਖਰ
4. ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ?

(ਉ) ਕੋਰੜਾ (ਅ) ਕਬਿੱਤ
 (ਈ) ਦੋਹਰਾ (ਸ) ਬੈਂਤ
5. ‘ਬੈਂਤ’ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ?

(ਉ) ਅਰਬੀ (ਅ) ਫਾਰਸੀ
 (ਈ) ਉਰਦੂ (ਸ) ਪੰਜਾਬੀ
6. ‘ਦਮੋਦਰ’ ਤੇ ‘ਹਾਸ਼ਮ’ ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?

(ਉ) ਦਵੱਈਆ (ਅ) ਕੋਰੜਾ
 (ਈ) ਬੈਂਤ (ਸ) ਦੋਹਰਾ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੈ।
3. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4. ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹਰ ਵਾਕ ਹੈ।
5. ਜਿਸ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ, ਵਰਨ, ਗਣ, ਵਿਸਰਾਮ, ਤੁਕਾਂਤ ਆਦਿ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹੈ।
6. ਲਘੂ ਵਰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
7. ਗੁਰੂ ਵਰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਲਗਾਂ ਵਰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।
9. ਜੇਕਰ ਲਘੂ ਲਗਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਮਾਤਰਾ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
10. ਲਘੂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ।
11. ਗੁਰੂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰ ਵਰਗਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਚਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
13. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦੀ ਹਰ ਤੁੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਸਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
14. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਲਗਦਾ ਹੈ।
15. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਵਿਸਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
16. ਕੋਰੜਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।
17. ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
18. ਕੋਰੜੇ ਦੀ ਹਰ ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਵਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
19. ਕਬਿੱਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
20. ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਤੁਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਰਿਵਾਜ਼ ਹੈ।
21. ਬੈਂਤ ਦੇ ਤੁਕਾਂਤ ਮੇਲ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
22. ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਿੱਚ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ਦਾ ਸਫਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ।
23. ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
24. ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ।
25. ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸਰਸੀ, ਸਾਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੂਪਦ ਛੰਦ-ਰੂਪ ਵਰਤੇ ਹੋਏ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਆਇ- 3

ਅਲੰਕਾਰ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕੀ ਹਨ?
2. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ‘ਅਨੁਪਾਸ’ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
4. ਅਨੁਪਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ?
5. ਅਨੁਪਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਹਨ?
6. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?
7. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ‘ਉਪਮਾ’ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
8. ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
9. ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
10. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ‘ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ’ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ?
12. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
13. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਦਾਹਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ?
16. ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ?
17. ਬਹੁਤ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਵਿ ਰੀਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਵੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁਹਜਾਤਮਿਕ ਜੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਨੇ ਚਾਨਣ ਤੇ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁੱਧ ਤੇ ਮਟਕੀ ਦੀ ਉਪਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।
3. ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਚੜ੍ਹਣ ਨਾਲ ਹਨੇਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਬੇਸੁਆਦਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

5. ਅਲੰਕਾਰ ਰਮਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸੈਨਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
6. ਰੂਪ, ਸਰੂਪ, ਅਨੂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ 'ਊਪ' ਅੱਖਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਹਨ।
7. ਅਨੁਪਾਸ ਇੱਕ ਅਰਥ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ।
8. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉਪਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਜਸ, ਕੀਰਤੀ ਆਦਿ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ।
10. ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਅਰਥ ਛਾਂ ਹੈ।
11. ਸੁਆਦਲੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
12. ਚਮਤਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ?
 - (ਉ) ਕੱਪੜੇ
 - (ਅ) ਗਹਿਣੇ
 - (ਈ) ਸਿੰਗਾਰ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
2. ਕਈ ਵਾਰ ਕਵੀ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੜੀ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਠਕ ਤੇ ਸ੍ਰੋਤੇ ਝੂਮ ਕੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - (ਉ) ਹਾਏ ਹਾਏ
 - (ਅ) ਹੋ ਹੋ
 - (ਈ) ਵਾਹ-ਵਾਹ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਇਕ ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਬੰਦ ਹੈ 'ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ ਦਾ ਦੁੱਧ ਡਲਿਆ'। ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ' ਕਿਹੜੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ?
 - (ਉ) ਅਗਿਆਨ
 - (ਅ) ਦੁੱਧ
 - (ਈ) ਮਟਕੀ
 - (ਸ) ਗਿਆਨ
4. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਬੰਦ ਹੈ 'ਛੱਡ ਰਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ' ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਹਕਾਇਤਾਂ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
 - (ਉ) ਗਿਆਨ
 - (ਅ) ਕਹਾਣੀਆਂ
 - (ਈ) ਚਾਨਣ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਪੂਰਬ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਨੌ ਉਤੇ' ਵਿੱਚ 'ਨੌ' ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
 - (ਉ) ਨਹੀਂ
 - (ਅ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
 - (ਈ) ਨਦੀ
 - (ਸ) ਕੰਢੇ
6. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਚਾਰੀਆ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ।
 - (ਉ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 - (ਅ) ਅਗਸਤਮੁਨੀ
 - (ਈ) ਭਰਤਮੁਨੀ
 - (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

7. ਕਿਸ ਅਚਾਰੀਆ ਦਾ ਲਿਖਿਆ 'ਨਾਟ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
- (ਉ) ਭਾਰਤ ਮੁਨੀ (ਅ) ਭਰਤਮੁਨੀ
 (ਈ) ਗਿਸੀ ਮੁਨੀ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
8. ਜਿਹੜੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਅਰਥ ਦੋਹਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- (ਉ) ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਅਲੰਕਾਰ (ਅ) ਅਰਥ ਅਲੰਕਾਰ
 (ਈ) ਸ਼ਬਦ ਅਲੰਕਾਰ (ਸ) ਅਤਿਕਥਨੀ
9. 'ਉਸ ਦਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹਨ?
- (ਉ) 3 (ਅ) 4
 (ਈ) 5 (ਸ) 2
10. 'ਉਸਦਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਗੁਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਮੁਖੜਾ (ਅ) ਚੰਦ
 (ਈ) ਸੋਹਣਾ (ਸ) ਵਰਗਾ
11. 'ਉਸ ਦਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਵਾਚਕ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- (ਉ) ਮੁੱਖੜਾ (ਅ) ਸੋਹਣਾ
 (ਈ) ਉਸਦਾ (ਸ) ਵਰਗਾ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਕਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਹਜਮਈ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਜਾਵਟੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
2. ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਭਾਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. ਕਵੀ ਨੇ ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
4. ਮਨੁੱਖ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।
5. ਦੀ ਦਾਤਗੀ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਡਸਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਰਹੀ ਹੈ।
6. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।
7. ਅਲੰਕਾਰ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
8. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ਉਪਮਾ ਵਿੱਚ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
10. ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲਾ ਤੱਤ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
12. ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।
13. ਮਨੁੱਖੀ ਜਨਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਜੰਗਲੀ ਫਲ ਹੈ।
14. ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਅਤਿ ਅਤੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹਨ।
15. ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ-4

ਰਸ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਰਸ ਕਾਵਿ-ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਕਿਹੜਾ ਆਨੰਦ ਹੈ?
2. ਭਾਰਤੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਆਚਾਰੀਆ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਏ ਹਨ?
3. ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
4. ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ?
5. ਰਸ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
6. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਆਦਿ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ?
7. ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋਏ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
8. ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਮਸਤੀ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ਸਥਾਈ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਰਸ' ਕਿੰਨੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ?
10. ਸਾਰਿਆਂ ਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
11. ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨੂੰ ਰਸਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਭਰਤਮੁਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਉੱਜਵਲ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ?
13. ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ?
14. ਹਾਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
15. ਰੌਦਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
16. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੋਧ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
17. ਬੀਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
18. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਕਿਹੜੀ ਵਾਰ ਬੀਰ-ਰਸ ਦਾ ਉੱਤਮ ਨਮੂਨਾ ਹੈ?

19. ਕਿਸੇ ਡਰਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣ, ਸੁਣਨ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ਉਪਜਦਾ ਹੈ?
20. ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
21. ਨਫਰਤ ਜਾਂ ਘ੍ਰਣਾ ਸਰੀਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
22. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ?
23. ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
24. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
25. ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਾਮ, ਕੌਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ?
26. ਅਚਾਰੀਆ ਭਰਤਮੁਨੀ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨੂੰ ਰਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਸੀ?
27. ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
28. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬ੍ਰਹਮਿੰਡ ਇਕ ਦਿਨ ਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
29. ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਤੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਬੱਝਣਾ ਕੀ ਹੈ?
31. ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਤਾਂਹ ਉਠਣਾ ਕੀ ਹੈ?

॥. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮੇ ਬੀਰ ਰਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਦੇ ਹਨ।
2. ‘ਰਸ’ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਰ-ਤੱਤ ਹੈ।
3. ‘ਰਸ’ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਗੰਨੇ ਦਾ ਰਸ।
4. ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ-ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।
5. ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।
6. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੱਚੇ ਘੜੇ ਉਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀ।
7. ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਸ ਨੌ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ।
8. ਹਾਸ ਰਸ ਸਾਰੇ ਰਸਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ।
9. ਹਾਸਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਰੌਂਦਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।
11. ਕਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਦਮੀ ਜਾਇਜ਼-ਨਜਾਇਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਹੈ।
12. ਭਿਆਨਕ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ‘ਭੈ’ ਹੈ।
13. ਕਈ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
14. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਵਿਸਮਾਦ ਹੈ।
15. ਭਰਤਮੁਨੀ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਨੂੰ ਰਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਤੁਕ “ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ ਤੈ ਕੀ ਦਰਦੁ ਨਾ ਆਇਆ” ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ:-
(ਉ) ਰੌਦਰ ਰਸ (ਅ) ਹਾਸ ਰਸ
(ਈ) ਕਰੁਣ ਰਸ (ਸ) ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ
2. ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
(ਉ) ਮਨ (ਅ) ਦਿਲ
(ਈ) ਸਰੀਰ (ਸ) ਉਤਸ਼ਾਹ
3. ਸਾਹਿਆਂ ਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ‘ਰਸਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ’ ਹੈ?
(ਉ) ਸ਼ਿੰਗਾਰ (ਅ) ਬੀਡਤਸ
(ਈ) ਅਦਭੁਤ (ਸ) ਸ਼ਾਂਤ
4. ਜਦੋਂ ਮਾਰੋ, ਕੱਟੋ-ਵੱਡੇ ਦੇ ਲਲਕਾਰੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨਚਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਬੀਰ ਰਸ (ਅ) ਰੌਦਰ ਰਸ
(ਈ) ਸ਼ਾਂਤ (ਸ) ਸ਼ਿੰਗਾਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਰਸ ਜਿਉਂ ਹੀ ਛੁੱਟ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. ਰਸ ਕੋਈਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਸਭ ਤੋਂ ਮਧੁਰ-ਮਿੱਠੇ ਉਹੋ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ-ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
6. ਯਾਦ, ਚਿੰਤਾ, ਸ਼ੰਕਾ, ਪਛਤਾਣਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।
7. ਕਾਰਨ, ਕਾਰਜ ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭਾਵ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8. ਚਿੰਤਾ, ਸ਼ੰਕਾ, ਪਛਤਾਵਾ, ਸੰਤਾਪ ਆਦਿ ਅਸਥਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
9. ਸਾਡੇ ਚੇਤਨ ਤੇ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਹੈ, ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
10. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕੱਚੇ-ਕੋਰੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਮਟਿਆਲੀ ਮਹਿਕ ਸਦਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਹੈ, ਮਹਿਸੂਸ
11. ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਰਸਾਂ ਦੀ ਹਨ।

12. ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਰਸ ਹੈ ਜੋ ਰਸ ਹੈ ਬਾਕੀ ਰਸ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
13. ਸਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ।
14. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਹਾਸਾ ਤਲਵਾਰ ਹੈ।
15. ਸਾਹਿਤਕ ਹਾਸਾ ਕਾਟ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ।
16. ਕਰਣਾ ਰਸ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਚੰਡਾਲ, ਵਿਕਰਾਲ ਤੇ ਬੇਤਰਸ ਕਿਹਾ ਹੈ।
18. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ‘ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ’ ਵਿੱਚ ਰਸ ਦੇ ਕਈ ਬੰਦ ਹਨ।
19. ਵਿਦਾਵਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਚੈਨੀ ਤੇ ਵਿਆਕੁਲਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਮਨ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਹੈ।
20. ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ।
21. ਅਦਭੂਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ।
22. ਤੱਤ ਗਿਆਨ ਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਨੋਟ:-

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (2) ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ:-

ਮੱਧ-ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਦੇ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ, ਗੁਰਮਤਿ-ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ, ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਕਾਵਿ-ਟੋਟੇ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (3) ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ:-

ਮੱਧ-ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਦੇ ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (4) ਮੱਧ-ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ (ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ) ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ, ਗੁਰਮਤਿ-ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (5) ‘ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ’ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਠ ਅਭਿਆਸਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ‘ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ’ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ: (6) ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਕਵਿਤਾ, ਨਿਬੰਧ, ਨਾਵਲ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਇਕਾਂਗੀ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ, ਨਾਟਕ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ: (7) ‘ਸਾਹਿਤ ਬੋਧ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਛੰਦਾਂ, ਦੋ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਛੰਦ, ਇੱਕ ਅਲੰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਸ ਬਾਰੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਛੰਦਾਂ, ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੋਣੀ ਬਾਰੁੜੀ

ਵਿਸ਼ਾ : ਚੌਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਸੈਪਲ ਪੇਪਰ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

1. ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- (ਉ) 'ਕੈ ਬਾਗੈ ਦੀ ਮੂਲੀ' ਕਾਫੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- (ਅ) 'ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ' ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੂੰ ਕੌਣ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ?
- (ਇ) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ?
- (ਸ) 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ?
- (ਹ) 'ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ' ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- (ਕ) ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਮੁਲਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- (ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕੌਣ ਹੈ?
- (ਗ) ਚੌਪਈ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- (ਘ) ਸਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਸਬਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?

10x1=10

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

- (ਉ) ਨੂਨ-ਨਾਲ ਕੁਸੰਗੀ ਸੰਗ ਨਾ ਕਰੀਏ ਕੁੱਲ ਨੂੰ ਲਾਜ ਨਾ ਲਾਈਏ ਹੂ।
ਤੁੰਮੇ ਤਰਥੁਜ ਮੁਲ ਕ ਹੁੰਦੇ ਤੋੜੇ ਤੋੜੇ ਮੱਕੇ ਲੈ ਜਾਈਏ ਹੂ।
ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੰਸ ਨਾ ਹੋਵਣ ਤੋੜੇ ਮੋਤੀ ਚੋਗ ਚੁਗਾਈਏ ਹੂ।
ਕੌੜੇ ਖੁਹ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਮਿੱਠੇ ਬਾਹੂ ਤੋੜੇ ਸੈ ਮਣਾ ਖੰਡ ਪਾਈਏ ਹੂ।
- (ਅ) ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ ਸਚੇ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸੁ॥
ਇਕਨਾ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਇ ਲਏ ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੇ ਕਰੇ ਵਿਣਾਸੁ॥
ਇਕਨਾ ਭਾਣੈ ਕਚਿ ਲਏ ਇਕਨਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਨਿਵਾਸੁ॥
ਏਵ ਭਿ ਆਖਿ ਨ ਜਾਪਈ ਜਿ ਕਿਸੈ ਆਣੇ ਰਾਸਿ॥
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਕਉ ਆਪਿ ਕਰੇ ਪਰਗਾਸੁ॥
- (ਇ) ਤੁਸਾਂ ਬਖਸ਼ਣਾ ਜੋਗ ਤਾਂ ਕਰੋ ਕਿਰਪਾ, ਦਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਢਿੱਲ ਨਾ ਲੋੜੀਏ ਜੀ।
ਜਿਹੜਾ ਆਸ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗੇ ਆਣ ਦੁਆਰੇ, ਜੀਉ ਓਸ ਦਾ ਚਾਇ ਨਾ ਤੋੜੀਏ ਜੀ।
ਸਿਦਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਚਰਨ ਲਾਗੇ, ਪਾਰ ਲਾਈਏ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬੋੜੀਏ ਜੀ।
ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਮੀਆਂ ਜੈਂਦਾ ਕੋਈ ਨਾਹੀਂ, ਮਿਹਰ ਓਸ ਥੋਂ ਨਾਂਹਿ ਵਿਛੋੜੀਏ ਜੀ।
- (ਸ) ਮਹਾਂਬਲੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ ਪੈਦਾ,
ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਹਿਲਾਇ ਗਿਆ।
ਮੁਲਤਾਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪਸ਼਼ਮੀ, ਚੰਬਾ,

ਜੰਮ੍ਹ, ਕਾਂਗੜਾ, ਕੋਟ ਨਿਵਾਇ ਗਿਆ।
 ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਲਦਾਖ ਤੇ ਚੀਨ ਤੋੜੀ,
 ਸਿੱਕਾ ਆਪਣੇ ਕਾਮ ਚਲਾਇ ਗਿਆ।
 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜਾਣ ਪਚਾਸ ਬਰਸਾਂ,
 ਅੱਛਾ ਰੱਜ ਕੇ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਗਿਆ।

8+8=16

3. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ
- (ਅ) ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਜੋਗ ਲੈਕੇ ਵਿਦਾ ਹੋਣਾ
- (ਇ) ਮਾਟੀ ਕੁਦਮ ਕਰੋਂਦੀ ਯਾਰ

5

4. ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਵਾਰਿਸਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਕਾਦਰਯਾਰ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

15

5. ‘ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ’ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
- (ਅ) ਪ੍ਰਿ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅੱਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ?
- (ਇ) ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐੱਸ. ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (ਸ) ਲੋਕ ਸਿੰਬਾ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਡਰਦੇ ਸਨ?
- (ਹ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਤਿਉੜੀ ਕਿਉਂ ਪੈ ਗਈ ਸੀ?
- (ਕ) ਲੇਖਕਾ ਦੇ ਜਨਮ ਉਪਰੰਤ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (ਖ) ‘ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ’ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਪਰੰਤ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
- (ਗ) ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਖਾ ਕੰਮ ਕਿਹੜਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਹ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ?

5x4=20

6. ‘ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ’ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਨਾਟਕ
- (ਅ) ਜੀਵਨੀ
- (ਇ) ਕਹਾਣੀ

7. ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਛੰਦਾਂ, ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- (ਉ) ਕਬਿੱਤ ਜਾਂ ਬੈਂਤ ਛੰਦ
- (ਅ) ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਜਾਂ ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ
- (ਇ) ਹਾਸਰਸ ਜਾਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ

4+4+4=12

ਸ਼੍ਰੋਣੀ ਬਾਰ੍ਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਚੌਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 90

1. ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- (ਉ) 'ਮਾਟੀ ਕੁਦਮ ਕਰੋਂਦੀ ਯਾਰ' ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- (ਅ) ਸੋਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਂਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (ਇ) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ?
- (ਸ) ਪੀਲੂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?
- (ਹ) 'ਪੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ' ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
- (ਕ) 'ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ' ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਜੱਨਤ ਦਾ ਕਿੰਨਵਾਂ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
- (ਖ) 'ਨਾਟਯ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
- (ਗ) ਦੋਹਰਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਛੰਦ ਹੈ? ਵਰਨਿਕ ਜਾਂ ਮਾਤ੍ਰਿਕ।
- (ਘ) ਕਿਸੇ ਦੋ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (ਙ) 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਦਾ ਉੱਤਮ ਨਮੂਨਾ ਹੈ?

10x1=10

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

- (ਉ) ਚੋਰ ਜੁ ਕਰਦੇ ਚੋਰੀ, ਲਿਆਵਣ ਲੁਟ ਘਰ।
ਖਾਂਦੇ ਦੁੱਧ ਮਲਾਈ, ਮਲੀਦੇ ਕੁੱਟ ਕਰ।
ਗਹਿੰਦੇ ਤੇਰੀ ਆਸ ਸੁ, ਜਾਂਦੇ ਭੁੱਖ ਮਰ।
ਵਜੀਦਾ ਕੌਣ ਸਾਹਿਬ ਨੋ ਆਖੈ, ਐਉਂ ਨਹੀਂ ਅੰਥ ਕਰ।
- (ਅ) ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ॥
ਕੋਈ ਸੇਵੈ ਗੁਸਈਆ ਕੋਈ ਅਲਾਹਿ॥
ਕਾਰਣ ਕਰਣ ਕਰੀਮ॥
ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਰਹੀਮ॥
- (ਇ) ਦਸ ਮਹੀਅਾਂ ਦਾ ਘਿਉ ਦਿੱਤਾ, ਬੱਕੀ ਦੇ ਢਿੱਡ ਪਾ।
ਬੱਕੀ ਤੋਂ ਡਰਨ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ, ਤੇ ਮੈਤੋਂ ਡਰੇ ਖੁਦਾ।
ਚੁੱਭੀ ਵਿੱਚ ਪਤਾਲ ਲਾ, ਉਡ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਅਕਾਸ਼।
ਚੜ੍ਹਨਾ ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਨੂੰ, ਬੱਕੀ ਨੂੰ ਲਾਜ ਨਾ ਲਾ।
- (ਸ) ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ
ਧੂਹਿ ਲਈ ਕਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ
ਚੰਡੀ ਰਾਕਸ਼ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਤ ਨੂੰ
ਕੋਪਰ ਚੂਰ ਚਵਾਣੀ ਲੱਖੀ ਕਰੰਗਾ ਲੈ

ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤ ਜਾਇ
ਲੈਂਦੀ ਅਘਾਂ ਸਿਧਾਣੀ ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲ ਦਿਆਂ।

8+8=16

3. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ
- (ਅ) ਕੈ ਬਾਗੈ ਦੀ ਮੂਲੀ
- (ਈ) ਮਾਂ ਦਾ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ

5

4. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਵਿਾ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜਾਂ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸਾਹ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

5. ‘ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ’ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੋ ਗਏ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਂਕੜਾਂ ਆਈਆਂ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ?
- (ਅ) ਪਿ੍ਨ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਿਉਂ ਛੱਡੀ ਸੀ? ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸਨੇ ਕੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ?
- (ਈ) ਲੇਖਕ (ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ) ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ?
- (ਸ) ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੱਗਣ ਉਪਰੰਤ ਡਾ. ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿਰਾਇਆ ਦੱਬਣ ਵਾਲੇ ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ?
- (ਹ) ਸਿੰਬਾ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- (ਕ) ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਨੇ ਲੇਖਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਕਿਉਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ?
- (ਖ) ਲੇਖਕਾ ਨੂੰ ‘ਮੋਤੀਆ’ ਨਾਂ ਕਿਉਂ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਉਸਦੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸੋ।
- (ਗ) ‘ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਂ’ ਸ੍ਰੈਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

5x4=20

6. ‘ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ’ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੋ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- (ਉ) ਸਫਰਨਾਮਾ
- (ਅ) ਨਿਬੰਧ
- (ਈ) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ

12

7. ਪੁੱਛੋ ਗਏ ਛੰਦਾਂ, ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- (ਉ) ਕੋਰੜਾ ਜਾਂ ਚੌਪਈ ਛੰਦ
- (ਅ) ਅਤਿਕਬਨੀ ਜਾਂ ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ
- (ਈ) ਅਦਭੂਤ ਜਾਂ ਬੀਰ ਰਸ

4+4+4=12